

NEZÁVISLÝ HORROROVÝ MAGAZÍN

WWW.HOWARDHORROR.CZ

HOWARD

ČERVEN 2021

#39

**HORROR
NA PRAVOBOKU**

TÉMA: HORROR NA PRAVOBOKU

- 4 Koncept Zombie aneb O africkém voodoo a evropském folkloru
- 7 Vily (Lenny Ka)
- 13 Peter Benchley
- 20 Peter Benchley: Bestie
- 22 La Casa 4
- 24 Horrorový masakr pošetkovým obalem
- 29 Rituál (Radoslav Kozák)
- 34 Under: Depths of Fear
- 38 Jozef Karika: Smršť

- 41 Bloodsucking Freaks
- 45 Hrůza na levoboku
- 53 Jedné letní noci (Bierce)
- 55 Mike Mignola
- 63 Uniknout (Martin Štefko)
- 70 Ludmila Svozilová: Achernar
- 73 Stillwater
- 76 The Brotherhood
- 78 Jedenáct nejlepších asijských hororových režisérů
- 87 Jiří Sivok
- 92 Babice z lesa (Jiří Sivok)

str. 24

Rozhovor:

Roman Kroufek

- 99 Strašidelné legendy z paluby
- 106 Man of Medan
- 109 Horrorový básník z blázince
- 119 Creepshow 2
- 122 Ian Reid: Sok
- 125 Srdce bouře (Ondřej Kocáb)
- 133 Kde všude číhá zlý vlk
- 137 Vzhůru na palubu
- 148 Dog Soldiers
- 151 Útrpení zušlecht'uje (Sylvia Břach)
- 161 Lukáš Záleský: Čtyři strany mince

HOWARD

39/2021

Nezávislý hororový magazín
howardhorror666@gmail.com
www.howardhorror.cz

Redakce: Honza Vojtišek
Obálka, sazba a grafika:
Michal Březina

Prispěvatelé:
Petr Bošek
Michal Březina
Alena Čadová
Krzysztof Gonerski
Lenny Ka
Ondřej Kocáb
Radoslav Kozák
Demi Mortuus
Daniel Palička
Karolína Švecená
Martin Štefko

Ilustrace:
Zuzana Droppová (10, 31, 67)
Odon Milich (96)
Zdeněk Svoboda (131)
Adam Kubík (159)

Korektury:
Honza Vojtišek
Zuzana Kocurková
Zuzana Droppová
Martin Štefko

Správa webu: Roman Kroufek

U tisíce ráhen a kosatek vy-
schozemské krysy...

*Jo, ho, ho, at' teče krev
...a praští kosti...*

můžete si z plna hrdla pět během pročitání tohoto čísla. Tematicky se totiž věnuje hororům odehrávajícím se na palubě rozličných plavidel, nebo z nich sledovaných. Čluny, lodě, parníky, jachty i ponorky, všude tam zavítáme v našich příspěvcích. Čeká vás nevolnost nejen z mořské nemoci ale i hrůzy, která se za doprovodu protivného šplouchání a řevu vzdouvajících se vln, pomalu plíží k vaší lodi.

Patříte také k těm, kteří se, před dobou ještě ne tak nedávnou, s radostí v trafikách přehrabovali ve stojanech a krabicích s levnými DVD v papírových obalech a vítězně s radostným výrazem ve tváři mávali nad hlavou horrorem, který ještě neviděli? My jsme si na tuto dobu vzpomněli a rozhodli se toto zvláštní a neobyčejné období filmového horroru přiblížit nejen rozhovorem

s člověkem, který měl ve vydávání těchto hororů v tzv. pošetkách minimálně dva prsty, ale i filmovými recenzemi. Všechny totiž jsou na horrory, které u nás vyšly právě v papírových obalech.

Ve druhém rozhovoru jsme zpovídali hororového vtipálka Jiřího Sivoka, nejen o jeho románové prvotině, ale dozvíte se také např. kdo by ne/přežil v jeho příbězích.

Velmi zajímavě se jeví povídková část čísla. Všech šest povídek totiž vzniklo původně pro Howarda. A začínají všechny stejně. Autorům a autorkám jsme poslali úvodní tři odstavce příběhu, který měli podle sebe rozvinout do povídky. Jak se s tím poprali? Podle nás skvěle.

V netematických příspěvcích se podíváme na děsivé ohlasy zdánlivě pohádkového příběhu, nakoukneme pod ztělý horní díl rakve zombie v průběhu **věků** času a nabídneme vám TOP 11 asijských hororových režisérů.

Nechybí ani tradiční osobnostní profily, tentokrát převážně literárně zaměřené, ovšem se širokým záběrem, či komiksově, videoherní, knižní i filmové recenze.

Prostě další pořádný hororový náklad na letní plavbu.

A tak...

*Vzhůru na palubu,
strachy volají.*

Příjemnou plavbu přeje lodivod
Honza Vojtišek

str. 87
Rozhovor:
Jiří Sivok

KONCEPT ZOMBIE ANEB O AFRICKÉM VOODOO A EVROPSKÉM FOLKLORU

Populárními se stali díky trháku **Night of the Living Dead** (Noc ožvlých mrtvol, 1968), ale byli tu i dříve. Navíc, „otec zombie filmů“ George A. Romero je za zombie ani neoznačoval – nazýval je „ghouly“, tedy demony přebývajícími na hřbitovech nebo místech úzce spjatých s umíráním. Náhoda tomu chtěla, že fenomén zombie na sebe vzal podobu vláčících se nemrtvých s nataženými pažemi, kteří necítí, nevědí, a jsou vedeni neukojitelným hladem. Romerův film se tak stal předobrazem chápání tohoto fenoménu, a nezáměrně pokřivil původní význam zombie, i jeho dřívější pojetí ve filmech.

Mytologický koncept zombie je neodmyslitelně spjatý s náboženstvím voodoo, a samotné slovo zombie je odvozeno z konžského *nzambi*. Ačkoli voodoo není striktně „zombiecentrické“, myšlenka oddělení duše od těla zde hraje důležitou roli. Například pro Haiti je typické dělení světa na živé, mrtvé a zombie. Zombie jsou při tom bytosti sloužící svému pánu, bokorovi, který ovládá umění

zombifikace. Jak se to dělá? Např. u tzv. „herbal zombies“ je vytipované oběti podán rostlinný nebo bylinný jed. Po otravě dochází k halucinacím, deliriu a částečné paralýze těla. V tomto stavu je člověk na několik hodin pohřben do země. Následně je bokorem vykopán a osvobozen, a v tomto změněném stavu myslí i duše, tj. po intoxikaci jedem, slouží zombie bokorovi jako jeho poddaný.

V evropském folklóru lze obecně říct, že zombie plní ideu éterickou a duchovní, kdy se oživená duše mění v jakousi obávanou entitu. Tradičně se tací mrtví vracejí za nějakým účelem, jako např. revenge zombie v islandském folklóru, která údajně pronásleduje svou oběť roky, až do jejího skonu. Nejznámější zombie islandského folklóru je mrtvý Glámur v Grettirově sáze z 13. století. Je zde popisován jako vysoký, šedivý muž s uhrančivýma očima a podivně velkou hlavou. Tradice zombie žije na Islandu

dobnes, a tak se lze od místních doslechnout, že když mrtvý vstane z hrobu, jeho ústa a nosní dírky prý pokrývá mrtvolná pěna. Čaroděj, jenž zombie oživuje, musí tuto pěnu z jeho obličeje olíznout. Následně musí získat krev mrtvého zpod malíčku na jeho pravé noze, a touto krví poté navlhčit jazyk mrtvoly, aby ji oživil a ovládl. Inu, je velká škoda, že tyto folklórní koncepty nejsou pro současné zombie filmy využívány.

Než přišel Romero se svými ghoully, znali filmoví diváci zombie z hororu **White Zombie** (Bílá Zombie, 1932) režiséra Victora Halperina. Ten představuje nemrtvé jako bytosti velice podobné původnímu pojetí obyvatel Haiti. Silná směs jedů v podobě prášku, který má oběť pozřít, z ní učiní živou mrtvou, a v rámci rituálu je pohřbena. Krátce poté je tělo exhumováno a vráceno bokorovi. Jde o vůbec první film se zombie tematikou, a exceluje v něm démonický Bela Lugosi.

Dalším snímkem věrným původnímu konceptu zombie je **I Walked with a Zombie** (Putovala jsem se Zombií, 1943). Příběh nám ukazuje spíše lidský aspekt zombie, a to skrze velkou rodinnou tragédii, kdy transformace lidské by-

tosti do zombie je jejím trestem. K proměně dochází skrze stav zdánlivé smrti (v tomto případě kómatem vyvolaným vysokou horečkou): Nedochází k pohřbu nemrtvého, ale probouzí se sám z kómatu, a je odkázán na péči své rodiny. Zombie tak zde opět není nebezpečná svému okolí, ačkoli pobyt s ní je pro všechny znepokojující.

Odlíšnost Romerova výkladu ghoulů, resp. zombie, je více než zřejmá. Kromě charakteristické vrávoravé chůze a neschopnosti mluvit či samostatně myslet, jak uvádí i původní haitská interpretace, se v jeho pojetí objevuje dnes již neodmyslitelný motiv kanibalismu (který Romero do konceptu zombie zapojil pouze s úmyslem co nejvíce diváky šokovat). Mrtví se v Romerově filmu navíc probouzí vlivem záření vesmírné družice, nikoli v důsledku šamanského rituálu. Tímto Romero zcela eliminuje spirituální přesah zombie, které tak pozbývají veškeré aspekty lidskosti – neumí používat nástroje, necítí bolest, strach ani jiné emoce, nemají žádné dlouhodobé cíle

– žene je pouze jejich hlad. Romero tak dal vzniknout nové pop-kulturní nestvůře, jakou jsou třeba upíři. Zombie filmy se dokonce shodně s upířím konceptem vyznačují obavou z nakažení, která pravděpodobně vychází z civilizačního strachu kontaminace čímsi nečistým a hanebným, jako je mrtvé tělo, nebo stvůra parazitující na lidské krvi.

Otázkou zůstává, proč se zombie, jejichž moderní podoba vznikla vlastně omylem, tolik bojíme. Jedním z důvodů by mohla být obava ze ztráty identity. Badatelé zabývající se touto tématikou upo-

zornují na fakt, že identita není ničím fixním. A lidskost, ať už ve formě duše nebo jistých vlastností či kognitivních funkcí, je právě to, co většina zombie prostrádá. Nejsou zcela lidskými bytostmi, a sami sebe nadále nechápu jako součást lidstva. I proto více než ze samotného setkání se zombie mají lidé strach, že se sami zombiemi stanou.

Alena Čadová

Článek původně psán pro autorčiny internetové stránky Alena Cadova Being Creative

<https://alena-cadova-being-creative.webnode.cz/1/koncept-zombie-aneb-o-africkem-vooodoo-a-evropskem-fokloru/>

V noční tmě zhuštěné lesní intimitou klopýtala o suché větve a kořeny. Nohy se jí pletly únavou a rozrušením. Sípavě lapala po dechu. Každý nádech řezal v hrudi. Před ní mezi kmeny stromů problematické světlo. Zatočila k němu. Za ní děsivé ticho prořal srdceryvný výkřik, který trhal mysl jako tenký papír.

Zastavila se až o dveře. Malý domek s šikmou střechou, narychlo nahozenou omítkou a něčím, co se tvářilo jako přístřešek. Dveře ji odpružily zpátky do prostoru jako neústupný vyhazovač před vchodem do klubu. Rychlý krok, zmáčknutí kliky a ramenem napřed vpadla dovnitř.

V jediné místnosti svítila velká petrolejka. V kamnech hučel oheň. Přeběhla ke stolu, na němž ležel vedle nakrouhaného zelí nůž s dlouhou a širokou čepelí. Zvedla ho a potěžkala v ruce. Rukojeť byla na dotek příjemně chladná. Ale zase ho odložila. Tohle nepomůže. Potřebuje něco vhodnějšího. Natočila se ke kamnům. Ve velkém otlučeném hrnci na plotně vařila voda. Přistoupila k němu,

vyhrnula rukáv mikiny a dlaň s roztaženými prsty vnořila do kolotající vody.

„Aaaachhhh,“ zařvala bolestí. Opařenou ruku zabalila do mikiny, přitiskla si ji k tělu a dál tiše úpěla. Příšerně to páli. Bolest už ale nebyla tak intenzivní, jako když měla ruku ve vodě. Vytáhla ji reflexivně, aniž by si uvědomila, co dělá. Po tvářích jí tekly slzy. Ne, není dost silná. Ještě na to nemá. Opatrně odhrnula látku, aby si prohlédla třesoucí se ruku. Dlaň i zápěstí měla úplně rudé. Měla by si ji něčím natřít dřív, než jí naskáčou puchýře. Rozhlédla se po skromně zařízené kuchyni. Nahrubo stlučené poličky visící na protější stěně místnosti nejspíš žádné hojivé masti ani krémy neukrývají. Pod nimi byl ale dřež s kohoutkem. Alespoň něco, pomyslela si a zamířila k němu.

Nad kohoutkem byla jen jedna páčka, se kterou se hýbalo doprava nebo doleva, podle toho, jestli člověk chtěl studenou nebo teplou. Denisa s ní zkusila pohnout. Nešlo to. Kurva. Vztekla bouchla do páčky pěstí, načež jí rukou projela

ostrá bolest, která jí zabránila v dalším úderu. Napravo od ní ale ležela v odká-pávači malá zrezlá pánvička. Popadla ji za rukojeť a praštila s ní o kohoutek. Ani se nehnu. Bolest předtím tak vtírává na-jednou ustoupila do pozadí. Mrcho jedna zasraná, však ty povolíš! Chytila rukojeť oběma rukama a znovu pánvičkou prás-kla do kohoutku. Ani nezkoumala, jestli se pohnul a práskla do něj znovu. „Ty je-den zasranej kráme!!!“

Třískot kovu narázejícího o kov a její řev se musel rozléhat až ven. Bylo jí to ale jedno.

„Co to, do prdele, děláš?!“ Vašek několi-ka rychlými kroky přešel nevelkou míst-nost. Teď stál přímo u ní.

„Snažím se pustit vodu. Je to nějaký za-seklý. Opařila jsem se,“ uvědomovala si, jak pitomě to zní, neexistovalo ale nic, čím by své jednání racionálně zdůvod-nila. Chtělo se jí znova brečet. Pak by si však před Vaškem připadala ještě hlou-pěji než teď.

„Dovolíš? Natáhl ruku a odstranil z kr-čku kohoutku těsnící uzávěr, kterého si předtím nevšimla. „Dali jsme to sem, protože se to nedovíralo a furt z toho kapala voda.“ Strčil jí tu oválnou plasto-vou věc přímo před obličej. Až pak otočil kohoutkem a pustil z něj studenou vodu. Ona ale pořád zírala na uzávěr, který me-zitím položil vedle dřezu. Byl z průhled-ného plastu, takže skoro splýval s šedi-vým povrchem kuchyňské linky, což byl také důvod proč ho přehlídla.

„Dáš mi tu pánvičku?“ Denisa v jeho hlase postřehla zřetelný stín ironie, ale beze slova mu ji podala. Opatrně vstrčila

konečky prstů pod studený proud vody. Na poraněné kůži cítila nepříjemný tlak, ale pak se dostavila úleva. Ponořila pod vodu celou dlaň i zápěstí a chvíli si vy-chutnávala hojivý chlad. Všimla si, že na-pětí ve Vaškově tváři povolilo. Měl stejný výraz jako seriáloví policajti, když se jim podaří z protivníka vymámit zbraň, kte-rou na ně předtím mířil. Pánvička mezi-tím putovala do jednoho z ošoupaných šuplíků na kastroly. Pryč z jejího dohledu a dosahu.

„Jen si odskočím na záchod a hned tudle to!“ Pokynul hlavou k oprýskanému umyvadlu. Zjevně ho její výbuch vzteku vytočil víc, než dával najevo. Hlas nezvý-šil ani jednou, ale bylo to cítit z důrazné-ho tónu jeho řeči a výsměšné ironie, kte-rou tak špatně skrýval. Otočil se ke stolu s nakrouhaným zelím, vzal do ruky pr-kýnko s nožem a shrnul jím zelí do vařící vody v hrnci. „Mám tu konopnou mast. Vlastní výroba. Můžeš si tím natřít tu ruku, jestli chceš.“ Vida, tak přece jen v té polorozpadlé barabizně něco mají. „Budu moc ráda. Děkuju,“ usmála se na něj, jak nejpřívětivěji dokázala. Přikývl a vyn-dal z jedné police plastovou krabičku od krému Nivea. „Stačí toho jen trocha. Je to kvalita. Kde je vlastně Tomáš?“

„Dostali ho.“

„Jak jako dostali?“ hlas ho v polovině věty téměř zradil. „Jako občas kradou ze zahrady ovoce a zeleninu. V noci cho-dí kolem baráku a kreslí divný symboly, zpívají. Ale že by někoho zabíjely?“

„Utancovaly.“

„Utancovaly? Co je to za blbost?!“ Teď už byl vztek z jeho hlasu slyšet zřetelně.

Místo odpovědi se posadila na jednu z volných židlí u stolu a odšroubovala víčko plastové krabičky. Brčálově zelená hmota v kelímku smrděla trávou. Podívala se na Vaška. Dlouhé mastné vlasy se mu lepily na rudnoucí obličej. Nesnaží se mě náhodou tím humusem otrávit? Opatrně nabrala nehtem palce trochu masti a zkusila si ji natřít na opařenou ruku. Šlo to líp, než čekala. Brčál se dokonale vstřebal a na kůži jí po něm zůstal jen příjemně chladivý pocit. Jen ten zápach byl pořád cítit.

„Půjďme ho hledat.“ Znovu se na něj podívala, ale když se setkala s jeho pohledem, viděla v něm místo vděčnosti kypící zlost.

„Ne! JÁ ho půjdu hledat. Ty budeš sedět tady! Říkala jsi, že nám pomůžeš, že nás před nima ochráníš. A místo toho je teď Tom někde sám v lese?“

On se neptal, on ji z toho obviňoval. Neuniklo jí, že ještě pořád drží v ruce nůž.

„Nejsem dost silná. Jak vidíš, neochráním ani sama sebe,“ pokynula hlavou ke své ruce. „A netvrdila jsem, že vám pomůžu, jen že se o to pokusím. Varovala jsem vás, že víly umí být záluďné a není bezpečné se k nim přibližovat. Věděl, do čeho jde.“

I přes houstnoucí atmosféru se jí ulevilo. Unavené svaly na nohách ji konečně přestaly bolet.

„Tobě se ale očividně nic nestalo, vid?“

„Říkala jsem mu, ať nechodí tak blízko,“ pokrčila smířlivě rameny.

Nabrala prstem další porci páchnoucí masti a začala si ji roztírat po ruce. Ne-

spouštěla z něj však pohled. „Ukryli jsme se za skalní převis. Chvilí trvalo, než se objevily, když ale začaly tančit a zpívat, tvůj bratr chtěl jít blíž, prý aby si je lépe prohlédl. Upozornila jsem ho, že jestli ho uvidí, budou ho nutit tančit až do rána a že většina lidí to nevydrží, protože do té doby umře vyčerpáním. Neposlouchal mě. Prolezl křovím skoro až k nim na mýtinu. Ukryl se sice za pařez, ale když zpoza mraků vysvitl měsíc, bylo na něj vidět. Má kouzla ho dokázala ochránit jen po určitou dobu. Pak si ho všimly, zatáhly ho k sobě do kola a já už jsem nemohla nic dělat. Je mi to líto.“

Vašek se naklonil přes stul. Nůž v jeho ruce se nebezpečně zaleskl.

„Lžeš! Tom by k nim nikdy nešel. Na to byl moc chytrý. A i kdyby, mohl přece odejít. Nemusel s nima tančit až do rána.“ Jeho obličej se nebezpečně přiblížil k tomu jejímu. Rty se mu neovladatelně trásly.

„Jsou nadpozemsky krásné a svůdné,“ zavrtěla nesouhlasně hlavou. „Nedovolí ti odejít, jak tě jednou mají, jsi jejich až do svítání.“

Odsunula židli dozadu a vstala. Hned se cítila mnohem bezpečněji. Dost daleko od čepele jeho nože a jen pár metrů od dveří.

„Vrátila jsem se hlavně, abych tě varovala. Ony sem přijdou. Možná ještě dnes. A má magie není dost silná, aby nás ochránila. Takže na tvém místě bych se teď sebrala a šla do vesnice. Se mnou.“

„To zrovna, ty jedna prolhaná čubko. Hezky mi řekneš, kdes nechala Toma a já ho půjdu najít.“

ToKiKi

Několika rychlými kroky se ocitl na její straně stolu. Než stačila zareagovat, chytil ji za rameno a vsunul ji pod bradu nuž. Jeho ostří jí studilo na krku.

„A nemysli si, že na mě vyzraješ.“ Přimhouřil oči do úzkých podezíravých štěrbinek. „Žiju v lese roky. Znáš tu každej strom i...“ víc říct nestihl.

V jejím nitru se něco pohnulo. Nějaký její podvědomý obranný reflex odmrští Vaška skoro až doprostřed kuchyně. Při pádu narazil do židle a ta se převrátila na bok. Dvě její nohy nepatřičně trčely v prostoru, zatímco Vašek se zátylkem opíral o hranu opěradla. Víc přitom ležel, než seděl. Nuž, který mu vypadl z ruky, ležel na podlaze mezi nimi. Přece jenom to umí, uvědomila si ohromeně. Jen kdyby věděla, jak to ovládat. Několika rychlými kroky došla k noži a sebrala ho ze země. Vašek, pořád ještě trochu mimo z nečekaného vývoje událostí, se mezitím posadil a masíroval si rukou naražený krk. Byl to obyčejný kuchyňský nuž, ale jeho dlouhá a široká čepel z něj dělala účinnou zbraň. Rukojeť ji příjemně chladila v dlaní. Těch několik kroků, které ji dělily od Vaška, zvládla ujít dřív, než k ní zvedl oči od sedřené kůže na ruce prosvítající pod roztrženým rukávem jeho košile. Podíval se na ni těsně před tím, než se mu ostří zabodlo do hrudi. Denisa počítala s odporem vytrénovaných svalů a mohutných kostí, takže do bodnutí vložila veškerou sílu. Lehkost, s jakou nuž zajel pod kůži, ji proto překvapila.

„Aaaauu, pppřesstaň tty zasssranááá děvvkkko!!!“ Vašek hmátl po čepeli, byl však příliš pomalý. Jen co ji vytáhla

z rány, zbarvila světlou košili jasně rudá krev. Bodla znovu, tentokrát o kousek níž.

„Nechhhhááááššš měěě?!?“

Zkusil ji odstrčit rukou, ale mrštně se mu vyhnula.

Další ránu mu zasadila do břicha. To už ji ale chytil za zápěstí a druhou rukou stlačil palec tak bolestivě, že jej musela oddělat z rukojeti. „Hezzsskky prrrsstt ppo prrrstuu. Všššakk tty mmi tennn nůůžžšš ddááššš!“

Kopla ho vši silou do břicha a vyškubla ruku z jeho drtícího sevření. Nuž stále svírala v bolavé dlaní.

„Na to zapomeň!“

Rychle jej dvakrát bodla do břicha. Nemohla se příliš rozmáchnout a údery proto postrádaly razanci, ale i tak Vašek vydal dvě bolestná heknutí a na košili mu přibýly další rudé skvrny. Hmátl po ní, ale uskočila z dosahu jeho mohutných rukou. Bude asi lepší, když chvíli počká. On už se sám nepostaví, bude jen pomalu krvácet a až ztratí dost krve, muže ho v klidu dodělat.

„Takže ty a tvůj bratr jste chtěli lovit víly, jo?“

Věděla, že královna víl bude naštvaná. Nesplnila úkol. Ne tak, jak se od ní očekávalo. Měla je přivést. Oba. Jenomže s Vaškem to nešlo stejně hladce jako s Tomem. Dobrovolně by s ní nikam nešel.

„A nenapadlo tě, že ony loví vás? Proč si myslíš, že jsme kolem vašeho domu kreslily ty symboly? Jsou to kouzla. Bez nich jsme pro lidi neviditelné a vy lidé nevěříte tomu, co nevidíte.“

Ve Vaškově blednoucím obličejí se zračil úžas. „Jaachtto mmožžnn,“ chtěl zjevně něco říct, ale na rtech se mu místo slov objevilo jen několik bublinek krve ředěné slinami.

„Nechápu, že vám nepřišlo divné, když jsem k vám jen tak z ničeho nic přišla a tvrdila, že vám pomůžu s vílami. Nikdy dřív jste mě neviděli, ale stejně jste mě rovnou pozvali dál.“

Podívala se mu do očí a olízla krev ze špičky nože, který pořád držela v ruce. Trochu se usmála, když na jazyku ucítila její omamnou kovovou chuť.

„To vám rodiče jako malým neříkali, že cizím lidem se neotvírá?“ Na široké čepeli nože byla ještě spousta krve. Labužnický jí oblízla a dávala pozor, aby ani kapka lahodné tekutiny nestekla na zem.

„Tebe ale asi víc zajímá, jak umřel tvůj malý bratříček? Nebyla jsem sice přímo u toho, odešla jsem hned, jak se mi podařilo Toma vylákat na mýtinu, za kterou na něj čekaly mé sestry, ale slyšela jsem ho křičet, když jsem běžela sem. To už mu asi z nohou a rukou okusovaly maso. Bylo jich hodně, jistě netrpěl dlouho.“

Vašek sípavě zalapal po dechu, jeho oči však už dostávaly matný nádech, kolem úst se mu hromadila pěna ze slin a krve. Asi už přichází jeho čas. Pevně sevřela nůž v dlaní. Nejraději by se pustila do hostiny sama, ale to by jí ostatní víly neodpustily. Musí je zavolat, možná už to teď zvládne pomocí magie.

Lenny Ka (*1981)

Studovala žurnalistiku na Univerzitě Palackého. Živí se psaním článků. Pracovala v regionálních médiích, časopise 21. století a v České televizi. Aktuálně pracuje pro internetové stránky zaměřené na ekonomiku a daně. Povídky publikovala na internetových stránkách Děti noci, v malé antologii znepokojivých příběhů Trash vol. 3., umělecké revue Pandora a časopisu Howard.

PETER BENCHLEY

PORTRÉT

Prakticky většina beletristického díla Petera Benchleyho se odehrává na moři, v oceánech, jejich okolí a z velké části na lodích. Ač některé z těchto děl překračovaly hranice reality, Benchley moc dobře věděl, o čem píše. S jednou jedinou výjimkou. Dlouho jsme nepřemýšleli, či portrét právě do tohoto čísla zařadit.

Spisovatel, scénárista, příležitostný herec a oceánský aktivista **Peter Bradford Benchley** se narodil 8. 5. 1940 Marjorii (rozené Bradford) Benchley a spisovateli Nathanielu Benchleymu v New Yorku. Byl vnukem Roberta Benchleye, zakladatele umělecké a komediální skupiny spisovatelů, herců, kritiků a komiků Algonquin Round Table. Spisovatelem (a hercem) se stal i Peterův mladší bratr Nat Benchley.

Peter se vzdělával v Allen-Stevenson School, Phillips Exeter Academy a v roce 1961 absolvoval Harvardskou univerzitu. Po získání diplomu na rok odcestoval a toulal se po celém světě. Svě zázitky z cest sepsal v knize **Time and A Time**, která vyšla v roce 1964. Po návratu do Spojených států si odsloužil půlroční vojenskou službu u námořní pěchoty a nastoupil do The Washington Post na pozici reportéra. Později pracoval jako

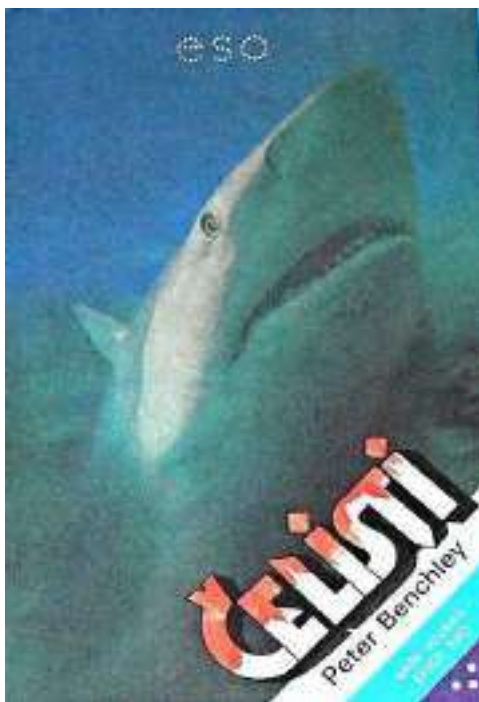

televizní redaktor Newsweeku. V roce 1967 pracovně přesídlil do Bílého domu, kde psal projevy prezidentu Lyndonu B. Johnsonovi. V Bílém domě vydržel až do konce Johnsonova funkčního období o dva roky později. Poté se s manželkou Winnifred Wesson a dvěma malými dětmi z Washingtonu odstěhovali, chvíli přeskakovali z jednoho místa na druhé, ale protože chtěl Benchley zůstat poblíž New Yorku, roku 1970 se usadili v Penningtonu v New Jersey. V jejich domě však bylo málo místa a tak si pronajal kancelář v horním patře sídla společnosti dodávající pece.

Aby dokázal zajistit svou rodinu, vykonával na volné noze různé práce, ale moc se mu nedařilo. Jako poslední pokus užívat se jako spisovatel, domluvil se svým agentem v roce 1971 setkání s vydavatelem. Na něm Benchley představil dva své návrhy. Faktografickou knihu o pirátech a románový příběh o lidožravém žralokovi terorizujícím malou komunitu. Tento nápad Benchley v hlavě rozvíjel od doby, kdy si přečetl novinový článek o rybáři, který roku 1964 u pobřeží Long Islandu ulovil velkého bílého žraloka vážícího 2060 kg. Námět na román zaujal Thomase Congdona, redaktora nakladatelství Doubleday, který za něj nabídl zálohu 1000 dolarů. S prvními sto stranami románu, které Benchley předložil, nebylo nakladatelství spokojeno, a tak musel přepisovat. V zimě pracoval ve své kanceláři v Penningtonu, v létě v přestavěném kurníku na farmě Wessonových ve Stoningtonu. Čelisti (Jaws) vyšly

v roce 1974 a během krátkého okamžiku se staly úspěšným románem. Na žebříčku bestsellerů se udržely celých 44 týdnů.

Okamžitě se začalo pracovat na filmové adaptaci. Její režisér, Steven Spielberg, prohlásil, že zpočátku považoval spoustu postav románu za nesympatické a navrhoval, aby ve filmu **Jaws** (Čelisti, 1975) vyhrál žralok. I proto se jeho filmová verze k Benchleyově předloze má tak trochu jako pozdější Kubrickova verze ke Kingovu románu Osvícení. Tak jako Kubrick místo knižního hotelu postavil do středu zájmu svého filmu Jacka Torrance (respektive Jacka Nicholsona), Spielberg do popředí svého filmu postavil obrovského žraloka, který v Benchleyově románu nemá až tak velkou roli, jak

by se mohlo zdát. Benchleyho příběh je totiž spíše o pobřežní komunitě, vztazích jejích obyvatel, Martinu Brodym a prohlubující se krizi jeho manželství (což je výborná část knihy, která ve filmu zcela chybí). Faktem však je, že scénář k filmu napsal samotný Benchley společně s Carlem Gottliebem, tudíž k tomu došlo pod jeho vlastním dohledem. Letní sezóna je k uvádění nového filmu tradičně považována za mrtvou, tuto tradici se však studio rozhodlo prolomit a pustilo film do kin právě v létě, což se ukázalo být zajímavým tahem, protože se z filmu stal trhák. Hlavně díky filmové verzi Čelisti vzedmuly doslova vlnu strachu a hysterie ze žraloků. Část lidí získala nebývalý strach z rozlehlých vodních ploch, část lidí se vrhla na nemilosrdný lov bílých žraloků.

napravit svými pozdějšími aktivitami za záchranu moří a jeho obyvatel. Samotný Benchley se ve filmu objevil v malé roli televizního reportéra. Odhadoval, že peníze, které za Čelisti, ať už knižní nebo filmové, obdržel, mu umožní celých deset let pracovat jako autor a filmový scenárista. Filmové Čelisti se dočkaly dalších tří, již ne tak úspěšných, pokračování.

V souvislosti s Čelistmi je třeba zmínit americký film italského režiséra Bruna Matteie **Cruel Jaws** (1995). Na ten totiž nejenže můžete občas narazit jako na Čelisti 5, ale nechal se Čelistmi inspirovat natolik, že z nich dokonce použil hned několik záběrů. Pravda, mnohem více si Mattei bere (opět včetně několika záběrů) z italského žraločího horroru Enzo G. Castellariho **L'Ultimo squalo** (Poslední žralok, 1981), ale inspirace Ben-

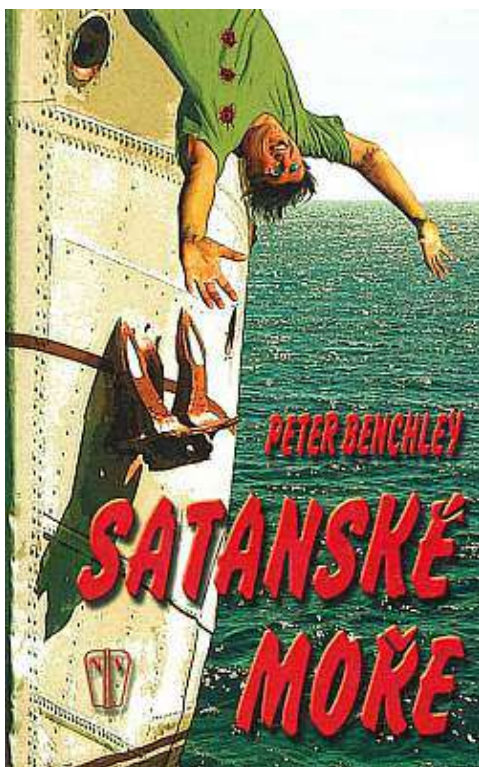
Benchley později přiznal, že při psaní Čelistí neměl základní vědomosti o žralocích a lituje, co svým dílem vyvolal. Kdyby měl nějaké opravdové znalosti o tom, jak se žraloci ve skutečnosti chovají, nikdy by knihu nenapsal. Snažil se to

chleyho příběhem je očividná. Přímořské městečko, žralok požírající lidi, záporná postava nehodlající omezovat obchod. Odlišuje jej snad jen skupinka plážových hošíků, opravdu levná imitace Hulka Hogana z výprodeje a pokus ulovit žra-

loka helikoptérou. Vskutku levná a tupá blbina, která však balancuje na legendární hraně „tak špatné, až vůbec ne špatné“ s jednou velmi pozitivní vlastností – ten film působí, jako by byl natočen o celých deset let dříve, než ve skutečnosti byl.

Dva roky po Čelistech vyšel román **Hlubina** (The Deep, 1976). Čistě dobrodružný dramatický thriller vypráví o mladém páru, který během líbánek objeví u bermudských útesů dva poklady – španělské zlato z 18. století a morfium ze druhé světové války. Díky tomu se dostanou do hledáčku místních gangsterů. Benchley se tentokrát soustředil pouze na lidské bestie (s lehkou dramatickou příměsí voodoo) a spíše jen nepříjemné napětí než vyslovenou hrůzu, i když útok murény ve filmové verzi dává znát autorský otisk. Filmová adaptace **The Deep** (Hlubina, 1977) vznikla prakticky vzápětí. Benchley znovu spolupracoval na scénáři a vyskočil před kameru v miniroli. V hlavních rolích se objevili Nick Nolte, Jacqueline Bisset a Robert Shaw. Film se stal devátým kasovně nejúspěšnějším filmem roku 1977 a nejúspěšnějším filmem studia Columbia Pictures. Po třech letech byl rozšířen o celých 53 minut a odvysílán v televizi jako dvoudílný film. Závěry literární předlohy a filmové adaptace jsou odlišné.

Třetím Benchleyho románem bylo **Satanské moře** (The Island, 1979). Vypráví o otci se synem, kteří se dostanou na ostrov obývaný potomky pirátů ze 17. století, žijícími v podivné komunitě na hranici kultu a terorizujícími okolní oby-

vatelstvo. Touto vskutku bizarní zápletkou se příběh snaží vysvětlit záhadu Bermudského trojúhelníku. O rok později vznikla stejnojmenná filmová adaptace (Ostrov, 1980) s Michaelem Cainem a Davidem Warnerem v hlavních rolích. Snad pro neustálé žánrové přeskokování (co začíná jako napínavý a drsný horror se přes rodinné drama přeneso v dobrodružnou pirátštinu, že by i Jack Sparrow čuměl, to vše zalité notnou dávkou bizarního absurdna a infantilní naivity) filmová verze moc nezaujala. Od Benchleyho však tohle nečekáte, Caine zaujme zajímavým projevem a ulítlým úcesem a potěší jistě i skvělá Angela Punch Mc-

Gregor. Ovšem silně erotizující polohu knihy filmová adaptace jaksí obrousila. Benchley se opět podílel na scénáři, hudbu k filmu složil Ennio Morricone.

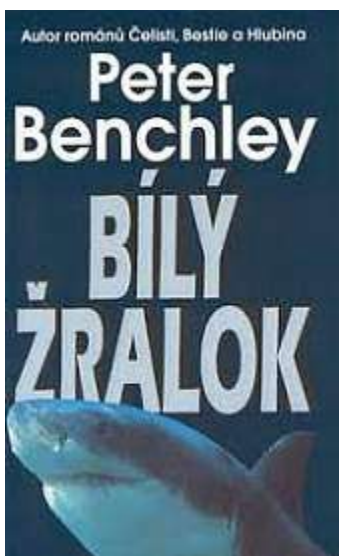
Během 80. let 20. století Peter Benchley napsal tři dobrodružné romány s mořskou a oceánskou tematikou, které však už nezískaly takový prodejní úspěch, byť příběh komplikovaného vztahu mladé dívky k moři **Girl of the Sea of Cortez** (1982) patří k jeho nejlépe hodnoceným knihám. Je také projevem autorova zájmu o ekologické otázky a zapojení do ochrany mořského prostředí. Zkušenostmi z práce v Bílém domě se nechal inspirovat při psaní **Q Clearance** (1986), naopak problémy s alkoholem v rodině se inspiroval v poloautobiografickém románu **Rummies** (1989).

Ke zvířecím horrorům se, po rozdýchání toho, co způsobil a vyvolal Čelistmi, vrátil až po více než patnácti letech. V roce 1991 vydal román **Bestie** (The Beast), o níž více píšeme v recenzi na jiném místě tohoto čísla. Dvoudílnou televizní adaptaci **The Beast** (Kratkatice) natočil v roce 1996 Jeff Bleckner. Benchley se tentokrát na filmu podílel pouze jako výkonný producent. Filmová verze přesouvá příběh z Bermud do přímořského městečka Graves Point a oproti knižní předloze děj protahuje (stroze strhující

předloha na 180 minut prostě nestačí) a zápletku obohacuje o několik nových zvrátů. Co se týče působení postav, je film zajímavě a pestře obsazen, oproti knize končí trochu akčněji a zajímavěji, jako celek, obzvláště pokud dáváte oba díly hned po sobě, však působí utahaně a mdle s občas podivnými triky. Krátce řečeno, málo akce na hodně vaty.

Jestliže se Benchley u Čelistí a Kratkatice ještě držel relativně při zdi, v románu **Bílý žralok** (White Shark, 1994) se doslova utrhł ze řetězu. Ve sci-fi monster horrorovém mixu sice naservíroval svůj klasický příběh o uzavřenější komunitě sužované krvelačnou bestii, tentokrát ji však vyšperkoval prakticky vším, co ho napadlo. Koncem druhé světové války vytvoří nacistický vědec jako biologickou zbraň zmutovanou nemilosrdnou bestii, již nazval Der Weisse Hai (velký bílý žralok). Při pokusu převést tuto zbraň

z dosahu spojenců, je ponorka kdesi v Atlantickém oceánu napadena a zmizí beze stopy. Včetně schránky s mutantem. O několik desítek let později objeví trosky ponorky potápěči, natrefí i na schránu, v níž bylo monstrem uvězněno a neuváženě ho vypustí ven. Že se stanou jeho prvními oběťmi asi není třeba zmiňovat. Osvobozené monstrem začne terorizovat nedaleké městečko. Hlavním hrdinou, který

s ním svede nerovný boj je mořský biolog Dr. Simon Chase. Ten brzy odhalí, že nejde vůbec o žraloka, jak by se mohlo zdát, ale o neustále mutující monstrum nepřírodního původu. Na pomoc mu přispěchá Jacob Franks, který přežil holocaust a byl nucen vypomáhat nacistickému vědci při jeho pokusech. Ten odhalí původ vzniku monstra.

Bílý žralok mate názvem, monstrum totiž není „jen“ žralokem a titulní paryby si dává ke svačině. Snad proto byla podruhé kniha vydána pod výstižnějším názvem filmové adaptace **Creature**. Benchley ve svém příběhu smíchal klasické vědecké sci-fi o pokusech překračujících lidskou morálku s monster horrorem o skupince lidí ohrožených čímsi nepřírodným. Celé to zasadil do exotického prostředí a tentokrát už vůbec nehleděl na možnou realističnost odvíjeného děje. Po vškerých předchozích snahách a pokusech je **Bílý žralok** nejklassičtějším běčkovým horrorem ve velmi ucházející poloze.

Již zmíněná televizní adaptace **Creature** (Netvor) vznikla v roce 1998 jako dvoudílný tříhodinový film. Natočil ji Stuart Gillard, Benchley se tentokrát na scénáři nepodílel, jen se ve filmu tradičně mihl v malé roličce a oproti knize příběh doznal značných změn. Netvora nevytvořili nacisté, ale američtí vědci počátkem 70. let jako zbraň použitelnou ve válce ve Vietnamu, na jeho řádění se nečekalo skoro půlstoletí, ale jen čtvrt a příběhem se line silný opar voodoo. V hlavních rolích se objevili Craig T. Nelson, Kim Cattrall a Colm Feore, zaujmou však i ostatní

vedlejší role (Blu Mankuma, Megalyn Echikunwoke, Giancarlo Esposito a ohočený lachtan). Ač je **Creature** prakticky stejný formát jako **The Beast** (dvoudílný stoosmdesátiminutový televizní film) a pouze o dva roky mladší, je mezi oběma adaptacemi poměrně výrazný rozdíl. **Creature** má hodně z věcí, které **The Beast** chyběly – akčnost, exotičnost, dobrodružnost. Oba filmy jako by dělilo mnohem více než jen dva roky. Film rozhodně zaujme maskami a speciálními efekty z dílny Stana Winstona, obzvláště titulní Netvor je velmi pohledný a sympatický, byť o něm v *New York Times* napsali, že „vypadá více jako *Arnold Schwarzenegger* než jakákoliv ryba“. Film se v určitých sekvencích jistě nevyhne (zbytečnému) srovnávání s *Aliens* (proměňující se netvor, vojenská jednotka pobíhající v potměných chodbách a tunelech), ale to je prostě koncept žánru. Jak kniha, tak její filmová adaptace jsou ucházející a příjemné žánrovky.

V roce 1999 v kanadsko-německé koprodukcí vznikl dobrodružný televizní seriál **Amazon** (Amazonka, 1999). Vypráví o přeživších leteckého neštěstí, kteří uvíznou uprostřed amazonské-

ho deštného pralesa a musí se poprat s nemilosrdností svého okolí, ať už jde o přírodu nebo domorodé obyvatele, či stromy označené podivnými značkami. Pokud vám to něco připomíná, tak ano, zdá se, že o pět let mladší **Lost** nebyl zase až tak originální seriál. V letech 1999–2000 vzniklo celkem 22 epizod. Peter Benchley se na seriálu podílel jako producent a scénárista. Kromě již zmíněných filmů se Benchley jako herec objevil také v životopisném dramatu **Mrs. Parker and the Vicious Circle** (Paní Parkerová a začarovaný kruh, 1994) s Jennifer Jason Leigh v hlavní roli.

V posledních letech svého života se Peter Benchley věnoval hlavně literatuře faktu, nejen o žralocích, ale o mořském ekosystému obecně. Prosazoval v nich jejich ochranu. Jeho knihy měly veřejnosti pomoci lépe porozumět moři a oceánům v celé jejich kráse, tajemství a síle. V těchto knihách se polarizace oběti a dravce otočila. Žraloky v nich vykresloval jako oběti nemilosrdného lidského konání, v němž se v agresora mění člověk, jednajíc buď z nevědomosti nebo chamtivosti, v každém případě ohrožující mořskou faunu a flóru nadměrným rybolovem a sobeckým jednáním. *„Žralok v aktualizované verzi Čelistí by nemohl být darebák; musel by být vykreslen jako oběť; na celém světě jsou žraloci mnohem více utlačovanými než utlačovateli.“* Český Benchleymu v roce 2004 vyšla ještě kniha **Žraloci** (Shark Trouble: True Stories About Sharks and the Sea, 2004). Podobných knih však Benchley

napsal od roku 1994 více, např. **Ocean Planet: Writings and Images of the Sea** (1994), **Shark!: True Stories and Lessons from the Deep** (2002) nebo společně s Karen Wojtyla **Shark Life: True Stories About Sharks and the Sea** (2004).

Stal se aktivním členem Národní rady pro ochranu životního prostředí (National Council of Environmental Defense) a mluvčím jejího oceánského programu. Spoluzakládal správní radu Bermudského podvodního průzkumného institutu (Bermuda Underwater Exploration Institute, BUEI).

Peter Benchley zemřel 11. února 2006 na plicní fibrózu. Na popud jeho manželky Wendy (Winifred) Benchley a Davida Helvarga bylo jako jeho odkaz celoživotní práce o ochranu žraloků a vzdělávání veřejnosti o nich založeno ocenění Peter Benchley Ocean Awards. V roce 2015 byl pak nově objevený druh žraloka pojmenován *Etmopterus benchleyi*. Vedoucí výzkumu, která objev učinila, Vicki Vasquez, prohlásila, že je k pojmenování motivovala autorova propagace ochrany oceánů.

Peter Benchley tak svou celoživotní prací, nejen spisovatelskou, dokázal lidi nejen vyděsit, ale nakonec jim odhalit skutečnou podstatu děsu a povahu bestie na planetě Zemi. Pomohl ukotvit základy nejen žraločíků, ale obecně zvířecích hororů. Ukázal však, že to nejednou nejsou zvířata, kterých je třeba se bát.

Honza Vojtíšek

PETER BENCHLEY: BESTIE

RECENZE

„*Sama sebe si vůbec neuvědomovala. Nevěděla o své nesmírné velikosti, ani o tom, že svou brutalitou mnohokrát předčí všechny ostatní živočichy z mořské hlubiny.*“ Prostě bestie.

Beast

Překlad: Jan Jerie

Vydavatel: Příroda

Rok českého vydání: 1992

Počet stran: 200

Bermudy počátkem 90. let 20. století začal sužovat nejen úpadek turistického ruchu, rybolovu a očividný a nezpochybnitelný úbytek pestré mořské fauny a flóry v okolních vodách, ale také obrovská, krutá a nemilosrdná bestie, schopná z vodní hladiny smést a rozdrtit středně velkou loď či jachtu. A sežrat cokoliiv požitelného. Krvelačná bestie s chapadly, děsivým okem, nebezpečným zobákem a smrtícími ostny. Bestie, o níž se donedávna jen mluvilo, ale teď, zdá se, mají zdejší obyvatelé tu

čest setkat se s ní osobně. Tváří v tvář, ať už to zní a působí jakkoliv děsivě. Obří oliheň rodu *Architeuthis*. A tak jednomu místnímu rybáři, mariňákovi, vědci tohoto tvora po třicet let studujícímu a milionáři, jehož bestie připravila o děti, nezbude, než se jí postavit.

Bestie by se dala na první pohled odbýt prohlášením, že jde jen o zopakování konceptu autorových úspěšných Čelistí s jinou mořskou potvorou. Nebylo by to sice daleko od pravdy, slušelo by se a nutno je však dodat, že jde pořád o funkční a působivý koncept. Pravdou je, že zdejší bestie je, oproti Čelistem, mnohem více z oblasti mysteriózního nadpřirozena. Jedna „poučka“ v románu však operuje s (i po třech desítkách let od jeho napsání jistě ne zcela nepravdivým) procentuálním výčtem dosud neprobádaného vodního prostoru zeměkoule, tak by se to s tou nadpřirozeností možná nemělo nějak přehánět.

Benchleymu se podařilo dobře vykreslit nejen charaktery postav a je-

zázemi a vcelku silný sociálně-environmentální, ekologický a trvale udržitelný podtext.

Navzdory několika dílčím negativům (ať už jde o na jednu stranu hodně rychlý, svým způsobem zvláštní, jednoduchý i nečekaný a snad i k pousmání závěr, na druhou stranu, když se nad tím člověk zamyslí, ještě děsivější, nebo místy odfláknutou korekturu a několik rozházených slovenských slovíček – román česky vydalo slovenské nakladatelství) je **Bestie** stylovou žánrovou ukázkou. Napínavým, strhujícím a svižným zvířecím thrillerem s notnou dávkou horroru a mrazivé atmosféry.

Honza Vojtíšek

jich vzájemné vztahy (i těm vedlejším postavám určeným na porážku vtiskl notnou dávku sympatií, zájmu a lítosti ze strany čtenáře) i titulní monstrum, ale také postupně stupňovat příjemně narůstající napětí prospěkované sympaticky temnými scénami. Již úvodní věty románu, v podstatě celá úvodní první kapitola, jsou působivým a sugestivním hororovým popisem, vyvolávajícím mrazení a v hloubi bobtnající hrůzu. Tohle by Bestii mohl závidět kdejaký hororový román.

Stejně jako ostatním Benchleyho románům ani tomuto nechybí výborný vhled do problematiky a technického

LA CASA 4

RECENZE

Jestli skutečně toužíte po něčem, kde David Hasselhoff nehraje jenom v červených trenýrkách, zkuste tenhle horror. Neříkám, že je dobrý, ale ani Hasselhoff ho nepotápí až na úplné dno.

Witchcraft: Vražedná magie

Režie: Fabrizio Laurenti

Scénář: Michael Spierig, Peter Spierig

Délka: 95 minut

Původ: Itálie/USA

Rok: 1988

Hrají: David Hasselhoff, Linda Blair, Catherine Hickland, Annie Ross

Poměrně nesourodá dvojice – namachrovaný borec a panna – spolu zkoumají na ostrově podivné světlo. Ona s ním odmítá pohlavní styk, on to nese dost statečně a snaží se žít hlavně prací. Nemohu si pomoci, ale tohle je role, kterou Davidovi Hasselhoffovi nevěřím. Hoffa je pro mě spíše frajer, který by si ji vzal, ať by chtěla, nebo ne. Na tom ale zase tolik nezáleží. On je v každé své roli uvěřitelný jako video z přistání prvního člověka na Měsíci.

Zde mu navíc sekunduje banda dalších herců neherců, kteří si s nějakým hraním hlavu moc nezatěžovali.

Dvojice na ostrově je nezajímavá, ale to nevádí, protože se blíží skupinka lidí, kterým by mohl ostrov patřit. Těm ani

nevadí, že tu mají nevíтанé návštěvníky v podobě Hoffy a jeho přítelkyně, vlastně se spolu docela skamarádí, a pak všichni musí řešit problém. V domě totiž straší. Nebo tak něco. Abych byl přesnější, jsou zde nějaké čarodějnice a magie prostupuje historií celého domu.

Vlastně to není až tak špatné, protože čarodějnického horroru není nikdy dost, hlavně pokud je dobrý, ale samotný děj, důvod, proč jsou postavy na ostrově, tohle je jen těžko obhajitelné, stejně jako fakt, proč tam zůstávají. Logika pak dostává na zadek. Nutno říct, že místy přece jen náznaky fungování jsou, ale stejně jako u mnohých jiných běček, ani v tomhle případě si o nějaké propracovanosti nemůžeme povídat. Všechno je jakoby náhodou, ve prospěch scénáře. Jako třeba chvíle, kdy postavy pozorují muže, jak umírá, aniž by cokoli udělali, aniž by se mu snažili pomoci. I když se viditelně dusí, nikdo se ani nepokusí o Heimlichu nebo jiným způsobem nezasáhne.

Co se mi na filmu zpočátku docela líbilo, to byly masky a triky. Zašívání úst vypadá hodně efektně a hodně realisticky, stejně jako upalování, ale ani v tomhle ohledu není film nijak převratný. Jakmile dojde na krev, člověk neví, co to vlastně stříká z tepen, jestli je to malinovka nebo něja-

ké mýdlo. Tohle je docela škoda. Navíc, když se u toho Hoffa tváří, jak se tváří, je to nechtěně komické. Herecká hvězda a snad celý život nemusel nic pořádně zahrát. Holt charisma někdy stačí.

La Casa 4 není dobrý film. Při scéně pátrání vrtulníku jsem zjistil, že tenhle film je jen rádoby zajímavý. Ve skutečnosti je to směska špatných hereckých výkonů, které jsou prokládány několika téměř hellraiserovskými scénami. Nějaké snahy natočit, jak bouře bouří, jak zuří vítr, pro který se nemůžou lodě vydat na plavbu, zde neexistují, nějaké dodržení denní doby, na to se také nehraje. Škoda, že začátku to vypadalo celkem obstojně. Sledovat Hoffu hodinu a půl téměř nepřetržitě je však nadlidský úkol. Aspoň v tomhle případě.

Martin Štefko

HORROROVÝ MASAKR POŠETKOVÝM OBALEM

Snad nejen čeští a slovenští hororoví fanoušci zažili dobu boomu levných DVD v tzv. pošetkách, tedy papírových obalech. Byla to zajímavá, úzce ohraničená doba, kdy se dalo levně dostat k zapomenutým klenotům, bizarním dílům, starým kultům i uznávaným vrcholům hororového žánru. Rozhodli jsme se tuto dobu reflektovat nejen recenzemi (všechny filmové recenze v tomto čísle jsou věnovány filmům, které se v domácí distribuci objevily právě v pošetkách), ale i rozhovorem s člověkem, který měl k takto vydávaným DVD velmi blízko. Možná dokonce i vy máte ještě doma nějaký film v papírovém obalu, obsahující anotaci, která vyšla právě z jeho klávesnice. Roman Kroufek pracoval nejen na zmíněných anotacích, ale autorsky přispíval i do časopisů, které pomáhaly pošetkami zaplavovat trafiky. Kdo jiný by nám o tom tedy mohl říct více?

Vybavíš si ještě první hororové DVD v papírovém obalu, které se ti dostalo do ruky? Dokázal bys určit, kdy vlastně

Slovo pošetka, pošetky označuje menší, velmi úzké třístrunné housle laděné o kvartu výše s poměrně dlouhým krkem (také poccetto či violino piccolo), vyráběné pro potřeby tanečních mistrů a pouličních hudebníků. Používá se však také pro pojmenování papírových (kartonových) obalů pro CD a DVD, které mohou být s potiskem či bez nebo se pro větší odolnost lakují případně laminují. Nosiče v těchto obalech se buď prodávaly samostatně nebo se vlepovaly jako přílohy do časopisů.

boom levných DVD v pošetkách začal? A kam bys zasadil jeho konec?

První takové DVD si určitě nevybavím, ten přerod od klasických plastových krabiček přes tenké, ale pořád plastové obaly, až ke kartonu byl poměrně rychlý. Pamatuju si, že ještě před DVD boomem jsem si koupil nějaký filmový časopis a k němu byla přibalená VHS, tuším s Vřískotem. O pár let později začal pravidelně vycházet DVDmag (a další obdobné časopisy), které čtenářům při-

kládali nejprve jeden, později dva filmy, klasicky balené a prakticky k nerozeznání od klasických edicí z obchodů. Pohybujeme se odhadem někdy v letech 2004 – 2006. V roce 2007 už vycházel hororový **Filmag Extra** a to už bylo DVD všude jako smetí. Konec nejen početek, ale velké části DVD trhu pak přišel s rychlým internetem, kdy ke zhlédnutí filmu bylo rychlejší jej stáhnout, než hledat v poličce. Což mohlo být někdy kolem roku 2013.

Proč podle tebe k takové obrovské vlně, kdy se vydávalo vlastně prakticky cokoli, včetně věcí takřka nepředstavitelných až bizarních, vůbec došlo? Co tomu hrálo do karet?

Lidi chtěli koukat na filmy, výroba té placky nestála skoro nic a práva se dala sehnat i na hodně obskurní věci. Velmi rychle ale kvantita přebila kvalitu a najednou u každé z mnoha odnoží Filma-

gu bylo pět šest DVD v početce a trh se zahltit. Divák taky zjistil, že řada těch filmů, a to nejen od Řitky, jsou ptákoviny nevalné kvality.

Vidíš na tom, jak a v jakém množství tato DVD vycházela, něco pozitivního? Mělo to, např. z pohledu tebe jako hororového fanouška, nějaký přínos?

S odstupem neumím říct, jestli převažovala pozitiva nebo negativa. V té době jsem byl upřímně nadšený z toho, že mohu pomáhat některým filmům dostat se do Česka. Legálně, za cenu dvou piv, si tak mohl člověk pořídit rané filmy Maria Bavy, Lucia Fulciho, Daria Argenta, Stuarda Gordona, nějaké Hammerovky, hromadu Tromy a spoustu další hororové klasiky. To mi přišlo fajn. Samozřejmě to devalvovalo ten zážitek. Už nebylo potřeba složitě shánět vytožený filmový klenot a pak nad ním nadšeně hýkat ve svém doupěti celou noc. Prostě stačilo zajít do trafiky. Ale taková už doba je a nemá cenu nad tím brečet.

Svého času, právě v období, o kterém mluvíme, jsi měl prsty ve Filmagu Extra, který vycházel na podporu prodeje levných DVD, konkrétně hororů. Zasáhl jsi nějak i do vydávání těch DVD?

Moje role nebyla velká, ale z pohledu našeho žánru byla zajímavá. Zástupci Řitky jezdili po festivalech

a nakupovali práva a tu a tam mi poslali katalog, ze kterého jsem měl doporučit ty filmy, které jsem pokládal za divácky nebo jinak atraktivní. Samozřejmě jsem se snažil tlačit primárně italskou klasiku, což se i docela dařilo. Dva nebo tři filmy jsem i přeložil, určitě si pamatuju na **Zombi 2** (1979), s tím jsem si vyhrál a pak ještě **Surf Nazis Must Die** (Surfovní náckové musí ze-

mřít, 1987). K řadě těch filmů jsem dělal popisky na obaly, takové ty stručné anotace a reklamní výkřiky. Hlavně to druhé bylo občas dost utrpení a vedlo to k zábavným situacím, kdy jsem o totálních kravinách tvrdil věci jako „polozapomenutý hororový klenot“. Na názvech jsem se moc nepodílel, ale co jsem se teď přehraboval pošetkami, i tam se docela perlilo a přižívovalo, jakmile tam byl vesmír, hned se do názvu šoupnul Větrelec atd.

Byl bys schopen ze své pozice říci, jak se podobné filmy k vydávání sháněly, obstarávaly a jak probíhala příprava k jejich vydání? Co všechno to obnášelo?

Jak jsem řekl, někdo jel na festival, kde distributoři nabízeli práva. Prošel se katalog, a co mělo smysl,

se koupilo. Víím, že tam občas byly bizarní situace, že měl někdo práva na zajímavý horror, ale jen na 4:3 francouzsky namluvenou vystříhanou verzi. Někdy se to koupilo i tak, největší zhůvěřilosti se spíš ignorovaly. Když byl čas, dostal jsem třeba testdisky, filmy si pustil a řekl, co má smysl a co je kravina. Ale k tomu docházelo málokdy. Většinou se nakupovalo hned. Všechno se to pak myslím dabovalo. Film jen s titulky byl v českém prostředí dopředu odsouzen k neúspěchu.

Sice matně, ale vybavuji si, že jeden z hororů, který takhle vyšel, se dostal až do hlavních zpráv jisté televizní stanice. Samozřejmě v negativním smyslu. Mohl bys o tom říci trochu více?

Jo, to jsme se tehdy hodně bavili. Nějaký investigativce si někde na pumpě všiml, že **Bloodsucking Freaks** (Divadlo hrůzy, 1976) leží na pultě hned vedle pohádek a koupit si ho může prakticky každý. A když si to pak doma pustil, tak viděl hodně nahých holek, nějaké to pseudo SM a trochu vrtání do hlavy. Celé to samozřejmě vypadá neskutečně amatérsky a neuměle, ale onen reportér se toho chytil. A tak se stalo, že jsem byl citován v hlavní zpravodajské relaci, protože chlapík tam četl právě ony reklamní výkřiky, které jsem psal. Ani nevím, jestli to mělo nějaký reálný dopad. Asi spíš ne, trafiky byly v té době plné porna.

Asi se shodneme, že takto ve velké míře vycházely kousky hodně levné a co se týče kvalitativní alfabetické řady, nejednou hodně za profláklým Běčkem. Ale

přesto, dáš dohromady pět hororových titulů v pošetkách, které bys označil za své top? Případně jakou největší obscurnost jsi objevil v papírovém obalu?

Hm, v pošetkách vycházely občas i neodiskutovatelně kvalitní věci jako **Hellraiser** (1987), ale kdybych měl vybrat z toho, co mohlo být tehdy pro našince i objevné, tak asi: **Horror Express** (Expres hrůzy, 1972), **Sette note in nero** (Zvuky temna, 1977), **I vampiri** (Upíří, 1957), **Cannibal! The Musical** (Kanibal! Muzikál, 1993), **Operazione paura** (Prokletí smrti, 1966) nebo **Intruder** (Narušitel, 1989). Bohužel technická kvalita ne vždy korelovala s kvalitou obsahovou. Slušnou obscurností byla dialogie **L'Isola dei morti viventi** (Zombie: Ostrov smrti, 2006) a **Zombi: La creazione** (Zombie: Začátek, 2007), což byly poslední filmy Bruna Matteie a myslím, že v Česku měli svou světovou premiéru. Víím, že jsem komunikoval s nějakými hardcore fanoušky eurohororu, kteří nedokázali pochopit, že je to k dispozici jen u nás v trafikách. Ty filmy jsou samozřejmě špatný.

Závěrem nejzákladnější otázku. Kolik máš teď aktuálně doma hororů v pošetkách?

Ta je opravdu záludná, hodně jsem toho rozdal nebo vyházel, z určité piety si nechávám jen horrory. Nebude to víc než 200 pošetek schovaných v igelitce ve skříni, čekajících až bude národu nejhůř.

Děkujeme za rozhovor

Otázky: Honza Vojtíšek

PROTICHŮDNOST MYŠLENEK NENÍ VÝSADOU ŠILENCŮ. ROZPOLCENÍ SE SKRÝVÁ I VE VAŠI HLAVĚ...

ROZPOLCENÍ ČLOVĚKU NASADÍ BROUKA DO HLAVY. NEZÁLEŽÍ NA TOM, ZDA VE VNITŘNÍM KONFLIKTU ZVÍTĚZÍ ODPOR ČI TOUHA, FINÁLNÍ ROZHODNUTÍ NIKDY NEBUDE ZCELA USPOKOJIVÉ. SVĚ O TOM VĚDÍ I HRDINNÉ POVÍDEK V TĚTO SPOLEČNĚ SBÍRCE DVOU ČESKÝCH HORROROVÝCH AUTORŮ. AŤ UŽ SE JEJICH DĚMONI SKRÝVAJÍ V TEMNÝCH ZÁKOUTÍCH MYSLI ČI REALITY, ČEKÁ JE KONEČNÁ VOLBA. STEJNĚ JAKO TEBE, MILÝ ČTENÁŘI – ODVÁŽÍŠ SE PONOŘIT DO TEMNÉ MOZAIKY PŘÍBĚHŮ NEBO JSI PŘILÍŠ... ROZPOLCENÝ?

OBJEDNÁVEJTE NA:

ONDREJKOCABB@GMAIL.COM

VOJTISEKHONZA@CENTRUM.CZ

WWW.GOLDENDOG.CZ/ESHOP

V nočnej tme zhustenej lesnou intimitou sa potkýnala o suché vetvy a korene. Nohy sa jej plietli únavou a rozrušením. Sípavo lapala po dychu. Každý nádych rezal v hrudi. Pred ňou medzi kmeňmi stromov preblesklo svetlo. Zatočila k nemu. Za ňou desivé ticho preťal srdcervúci výkrik, ktorý trhal myseľ ako tenký papier.

Zastavila sa až o dvere. Malý domček so šikmou strechou, narýchlo nahodennou omietkou a niečím, čo sa tvárilo ako prístrešok. Dvere ju odpružili späť do priestoru ako neústupný vyhadzovač pred vchodom do klubu. Rýchly krok, stlačenie kľučky a ramenom napred vpadla dovnútra.

V jedinej miestnosti svietila veľká petrolejka. V kachliach hučal oheň. Prebehla k stolu, na ktorom ležal vedľa nastrúhanej kapusty nôž s dlhou a širokou čepeľou. Vzala ho a poťažkala v ruke. Rukoväť bola na dotyk príjemne chladná. Ale zase ho odložila. Toto nepomôže. Potrebuje niečo vhodnejšie. Natočila sa ku kachliam. Vo veľkom otlčenom hrnci na sporáku sa varila voda. Pristúpila k nemu, vyhrnula si

rukáv mikiny a dlaň s rozťahnutými prstami vnorila do bublajúcej vody.

Ruka rýchlo vklzla dnu a hladina ju zhltna. Do skrivenej tváre jej vrazila horúčava a ústa sa rozťahli. Koža ju páčila. Nie len to. Varila sa. V mysli si toho bola vedomá, ale nič necítila. Z hrdla sa jej dral výkrik. Snažila sa s ním bojovať. Nechcela ich totiž upozorniť na to, kde je. Nie, kým sa jej nepodarí dokončiť plán. Lenže bolo to márne. Jej mäso sa varilo v kotli a niečo z jej vnútra bolestne zvriesklo.

Vtom začula ďalší rev. Tentoraz nepochádzal z jej hrdla. Ozýval sa lesom. Vedela, že sú jej na stope. Musela konať rýchlo. Nechcela sa vrátiť späť. Už nie. Na to miesto viac nevkročí! Lenže krik sa približoval. Cítila ich, šli si po ňu.

Vytrhla ruku z hrnca. Šplechla si pri tom vriacu vodu aj do tváre a na oblečenie. Nezáležalo na tom. Obzrela si sčervenené prsty a dlaň, na ktorej sa začínali tvoriť zárodoky pľuzgierov. Skrivila oči. Uvedomila si, že to zrejme nebude stačiť. Ale nemala viac času. Statočne zahnila plač, uniklo jej iba zopár slz. Rýchlo ich utrela (zdravou rukou) a z chrbta zhodila batoh.

Než ju nájdu, musí toho stihnúť ešte veľa. Teraz nie je čas plakať, nie je čas niečo cítiť. Inak ju dostanú a pošlú späť na to hrozné miesto, medzi vreštiacich démonov, do večnej nočnej mory, ktorá nikdy nekončí. Sústavne ju bude musieť prežívať.

Ozval sa ťahavý škripot. Vypleštila oči a pozrela von oknom. To bol len konár, ktorý sa za ňou načahoval z tmy a škrabal po skle. Pripomenul jej ten mučivý zvuk. Musela ho počúvať deň čo deň, každú hodinu. Privádzal ju na pokraj šialenosti. Takmer sa znova rozplakala. Potriasla však hlavou a zahнала spomienky.

Vrhla pohľad na kľučku. Predstavila si, že sa pomaly pohybuje smerom dole. Hoci ju ruka začínala páliť, celkom ju zamrazilo. Okamžite sa rozbehla k dverám a pootočila hrdzavejúcim kľúčom. Ozvalo sa štuknutie, západka zapadla. Hneď jej bolo ľahšie. Ale vedela, že ak ju nájdu, obyčajný kľúč ich nezadrží. Nič ich nezadrží. Jediná nádej je, že sa jej podarí dokončiť rituál.

Porozhliadla sa po miestnosti. Masívny dubový stôl trónil v samotnom strede. Rozbehla sa k nemu, odsunula všetky stoličky a naukladala ich k stene. Potom sa oprela do stola. Pre dvanásťročné dievča bol naozaj príťažký. Zaprela sa do drevených dosák, ktoré tvorili podlahu, a z celej sily tlačila. Po prvotnom odpore sa predsa pomaličky pohol. Iba o pár centimetrov. To nestačilo. Napla všetky svaly v tele a oprela sa doňho plecami, lebo popálená ruka ju už poriadne štípa. S výkrikom začala tlačiť.

Stôl sa poddal. Poslušne ustupoval ďalej

do kúta. Keď narazil na stenu, odovzdané klesla k zemi. Chvíľu len sedela a snažila sa chytiť vlastný dych. Mala pocit, že ju opustila všetka energia. Čo i len zdvihnúť ruku sa jej zdalo byť nezvládnuteľným úkonom. Lenže nemala na výber. Prinútila vlastné telo vstať, hoci sa jej pri tom roztriasli nohy.

Vtedy sa ozval ďalší strašidelný výkrik. Neboli to nijaké slová, no aj tak vedela, že kričali jej meno.

„Nie, nie. Prosím, ešte nie!“ žobronila a tvár sa jej opäť skrivila.

Rozbehla sa po svoj batoh. Zdvihla ho zo zeme a ihneď zamierila späť k stolu. Nakrájanú kapustu i s nožom zhodila na zem. Tanier sa rozbil a jeho úlomky rozprchli po celej izbe. Nezáležalo na tom. Nezáležalo na ničom, iba na úteku.

Batoh položila na miesto, kde predtým ležal tanier s jedlom. Rozopla zips a nemotorne vytiahla kruhové zrkadlo, ktoré sa doň ledva zmestilo. Aj tak bolo malé, ale väčšie nezohnala. Bude musieť stačiť. Položila ho na zem, presne do stredu miestnosti. Potom obrátila batoh hore dnom a celý obsah z neho sa vysypal na stôl.

Prehrabávala sa v kope vecí a kontrolovala, či má všetko. Plastová škatuľka s lupenmi ruží. Jedna čierna svieca a päť červených. Rúž a biela krieda. A ešte... Zápalky! Do kelu! Tie chýbali. Pribehla ku kachliam, hľadala. Prehrabávala sa v zásuvkách okolo sporáka. Nikde ich nenašla.

„Prístrešok!“ skríkla. Tam by mali byť ďalšie.

Chcela sa vydať von. Pribehla k dverám

a načiahla sa za kľučkou. No zasekla sa a započúvala do noci. Niečo sa jej nezda-
lo. Celý les stíchol. Schmatla kľúč a vtedy
sa ozvali. Hrôzostrašné kvílenie zaznelo
rovno pri dverách. Potom druhé pri zad-
nom okne. A tretie v prístrešku.

Zmrazilo ju. Strhla sa a rozbehla po ška-
tuľku. Roztvorila ju a v poslednej chvíli
hodila za hrst lupeňov k dverám. Tie sa
zatriasli. Kľučka sa šialene mykala hore-
dole. Ona sa však nezastavila. Pokračovala
v rozhadzovaní lupeňov ruží okolo okien.
To by ich malo na nejaký čas zdržať. Bez
zápaliek síce nebude môcť dodržať presný
postup rituálu, ale skúsi to tak, že si jed-
noducho hlavnú sviečku pripáli v kozube
ako prvú a ostatné potom od nej. Bolo
nebezpečné sa zahrávať s distribúciou
plameňa pri invokačnom rituáli, ale ne-
mala na výber.

„Otvor dvere, Irenka,“ ozval sa ťahavý,
piskľavý hlas spoza dverí. „Ak to urobíš
teraz a odídeš s nami, sľubujem, že na to
zabudneme a nepotrestáme ťa.“

Keď začula ženin hlas, celkom sa jej
roztriasli ruky. Nepovedala však nič. Po-
trebovala sa sústrediť. Dobrá správa bola,
že jej bolesť teraz mohutne pulzovala
v popálenej ruke. Musí byť čo najväčšia,
aby zvládla nasýtiť tú bytosť.

„Snaď to bude stačiť,“ zašepkala a stisla
päť, lebo jej kľče zvjali prsty.

Vzala si zo stola potrebné veci. Kriedou
načmárala na podlahu po obvode zrkadla
päť symbolov. Potom schmatla rúž a na
sklo medzi nimi nakreslila pentagram.
Do jeho stredu položila veľkú čiernu svie-
cu, ktorú si odbehla zapáliť v kachliach,
a na cípy tie červené. Bola pripravená.

Nahla sa nad zrkadlo, uprene doň hľadela
a začala šeptom odriekavať text vzývania.

„Neštví ma, ty krpatý zasran!“ ozval sa
opäť ženský škrekot. „Okamžite tie dvere
otvor, inak si ma neželaj!“

Striasla sa a takmer od úľaku sama vykri-
kla. Do očí sa jej tlačili slzy a spodná pera
sa mimovoľne roztriasla. No ovládla sa.
Opäť obrátila pohľad do zrkadla a popá-
lenú ruku priložila k pentagramu. Sústre-
dila sa, naozaj silno. A dookola opakovala
naučené slová.

Z čiernej sviece začal prúdiť hustý, tma-
vý dym. Aspoň sa jej to spočiatku zdalo.
Potom si však uvedomila, že nevychádza
z nej, ale priamo zo zrkadla. Fungovalo
to! Musí ho vyvolať, aby ju ochránil. On
jej pomôže.

Snažila sa skoncentrovať, ale dvere sa
otriasali pod silnými nárazmi. Nieкто do
nich zvonka udieral, snažil sa dostať dnu.
Vedela, kto je to. Bol tam s ňou určite aj
jej manžel a sestra. Nemohla na to však
teraz myslieť, lebo všetko skazí.

Dym hustol, černel a kopil sa nad zrkad-
lom. Už celkom pohltil sviecu. Hádám to
ani nebol dym, ale akási nehmotná bytosť
z čistej temnoty, ktorá rovno pred ňou vy-
liezala zo zrkadla a sýtla sa na jej boles-
ti. Ruku jej prerástli čierne korene, ťahali
z nej všetok život.

Vtom sa dvere rozleteli.

„Nie!“ zvriskla.

Stála tam žena v bielej nočnej košeli.
Červené kučery jej divoko trčali na všetky
strany a vytvárali akúsi auru okolo jej tvá-
re, v ktorej sa zračila zúrivosť. Okamžite
sa rozbehla a vrhla na Irenku. Zrazila ju
k zemi, preč od zrkadla. Z neho zaznelo

kvílenie a démonická bytosť okamžite vkĺzla naspäť dnu. Čierna svieca zhasla.

Žena vstala a schmatla ju za mikinu. Chcela sa brániť, ale všimla si, že východ už blokoval jej muž s ďalšou ženou, ktorej pri dlhočiznom nose vyrastala obrovská bradavica. Preto ostala len vyplašene civieť a triasť sa.

„Tak a dost!“ skríkla žena.

„Prosím...“

„Nijaké prosím! Pozri, čo si tu porobi- la!“ povedala a začala ju ťahať von. „Prečo

musíme týmto prechádzať každý týž- deň?“

„Ale mami...“

„Nijaké ale! Neuveriteľné, čo všetko sú dnes tie decká schopné urobiť, len aby sa v pondelok mohli vyhnúť škole,“ pokrú- tila hlavou. „Maž domov a nechaj tetu dovariť si polievku.“

Irenka zvesila plecía a poslušne odkráča- la s rodičmi. Pomyslela si, že na budúci týždeň radšej skúsi použiť ten nôž. Možno to bude predsa efektívnejšie.

Radoslav Kozák (*1988)

Mezi volbou vystudovať právo nebo se stát sériovým vrahem si vybral první možnost. Přesto však aktuálně pracuje jako poradce pro finanční analýzy v mezinárodní IT firmě. Prý je to zábavné přesně tak, jak to zní, i když je s prací spokojený. Donedávna choval krajty královské. Bává ho číst a studovat případy sériových vrahů (když už se tomu vyhnul v rámci povolání) a samozřejmě horror v jakékoliv fiktivní podobě. S důrazem na slovo fiktivní. Mezi jeho oblíbené autory žánru patří Stephen King, Edgar Allan Poe a ten, jenž dal jméno tomuto časopisu. Okrajově ale zabloudí i k fantasy, sci-fi nebo detektivce. Publikovat začal nejprve články o profesionálním wrestlingu, v minulém čísle Howarda přidal

články o slasherech a zombie hmyzu a v tomto čísle jde poprvé na trh se svou povídkovou tvorbou. Jeho nejoblíbenější citát o psaní pochází od Roberta Ansona Heinleina: „Psaní je něco, zač byste se měli nevyhnutelně stydět, ale dělejte to za zavřenými dveřmi a pokaždé si poté umyjte ruce.“

UNDER: DEPTHS OF FEAR

RECENZE

Je potěšující, že se nepřestávají objevovat hororové novinky ze světa her. Méně potěšující je, že mnohdy stejně rychle zase mizí v hlubinách zapomnění, aniž by za sebou zanechaly výraznější stopu. Shodou okolností jedna z nedávných hororovek prolнула s ústředním tématem tohoto čísla Howarda. Pojďme tedy zjistit, zda **Under: Depths of Fear** dostojí svému názvu a uvrhne nás do hlubin strachu...

Vývojář: Globiss Interactive

Rok vydání: 2020

Jazyk: ENG

Probouzíte se v klaustrofobickém komplexu chodeb a místností, které jsou liduprázdné a podle všeho ve spěchu opuštěné. Brzy si odvodíte, že se nacházíte na lodi, konkrétně v jejích podpalubních prostorách. Dle pravidel Murphyho zákonů na to přijdete tak, že loď se potápí a zaplňuje ji voda. Takhle začíná příběh traumatizovaného vojína z první světové války, Alexandra Docktera. Aby se za-

chránil, nezbyvá mu, než aby před vodou zaplňující prostory lodi uniknul na palubu. Jenže na lodi se cosi pohybuje; cosi nepřirozeného, co chce Alexandra ideálně mrtvého...

Na rovinu, bylo by to mnohem zábavnější, kdybyste tohle všechno nevěděli předem z popisu hry a trailerů. Ale nepředbíhejme. Předně, do role Alexandra se zde ponoříte z pohledu first-person, tedy okolí zkoumáte jeho očima. To má obvykle za účel zintenzivnění herního zážitku – ovšem zde to naneštěstí nepostačovalo. Proč?

To se ukáže už během prvních deseti minut hraní. Dveře, dveře, dveře, všude dveře. Ne, ani trochu nepřeháním. Chodby jsou do značné míry jednotvárné a přeplněné dveřmi, které jsou si podobné jak vejce vejci. Něktěrymi lze projít snadno, k jiným je potřeba klíč (což se hráč dozví), u dalších je třeba vykoumat kód k zámku – a nakonec, velké procento dveří zůstane trvale uzavřeno. Já tedy nevím, která posádka potápějící se lodi má čas chodit po ubikacích a všechno pečlivě uzamknout (a když už, nechat na různých místech jednotlivé klíče), ale budiž tedy. Co víc, vyskytují se zde i speciální dveře, které Alexandr dokáže vyrazit; jejich specifikem je to, že nevypadají úplně stejně, jako všechny ostatní. Případně se dá prolézt větrací šachtou, naskytne-li se možnost...

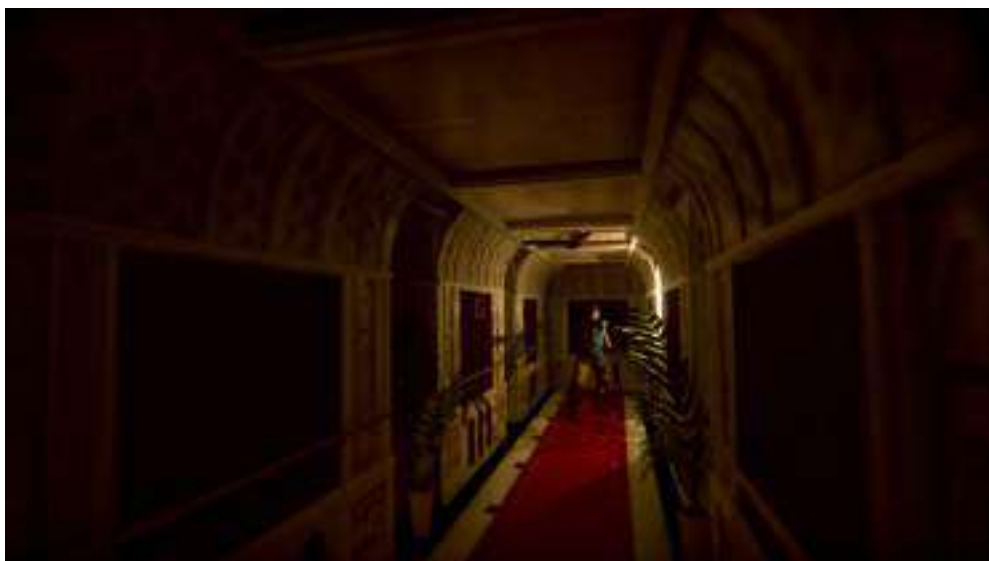
Jak už trochu vyplývá z výše uvedeného, imaginativností hra zrovna nepřekypuje. Prostředí, které na screenshotech vypa-

dá lákavě, v reálu působí jako bychom se v oblasti her vrátili o deset, patnáct let zpět. Normálně bych nad tím mávl rukou – zahraj si i hry s mnohem méně pokročilou grafikou – jenže pokud už se přede mnou rozprostírá labyrint chodeb, nemělo by vše vypadat příliš stejně. Někdě s horším dezorientačním smyslem než já by se zřejmě nadobro ztratil po pár odbočkách a zavřených dveřích. Ovšem pokud se podlaží zatápí vodou (viz dále), hráči poněkud teče do bot a hra se může snadno proměnit ve frenetické pobíhání a bušení do již desetkrát prošlých míst, zatímco klíč je kdovídkde. Na druhou stranu, najdou se i místa, kde jsou na stěnách různé plakáty (s tematickými texty o válce, smrti a podobně), které mají posloužit k lepší orientaci. Také je nutno projít noblesnějšími částmi lodi, strojovnou či specifickými místnostmi... ale i tam problém jednotvárnosti brzy převládne.

Tím se dostávám k tomu, co všechno postava (hráč) může ve hře dělat. Kromě bloumání po chodbách a zkoumání ubikací můžete sem tam něco spustit – ovšem jen málokdy je nad tím třeba více přemýšlet. Důmyslné rébusy nečekejte. Co mám ale na podobném typu her nejraději, je nacházení zápisků, vzkazů a dopisů, které pomáhají poskládat celistvý obraz dění. Ty tady naštěstí nechybí a občas svým obsahem dovedou i překvapit. Příběhové střípky se objevují i v akustické formě skrze motiv červeného gramofonu, vyskytujícího se na různých místech lodi (bez komentáře). Avšak ani ony nejsou samoúčelné; mnohdy mohou prozradit důležitou informaci nebo jejich poslech může spustit určité události. Na tomto místě se oplatí zmínit ozvučení – postavy jsou namluvené (v angličtině) opravdu dobře, a to jak ty lidské, tak ty démonické.

Překvapením pro mne byla absence inventáře, nicméně vzhledem k sortě shromažďovaných předmětů jsem za to nakonec i rád. Jak již bylo zmíněno, k postupu sbíráte klíče – někde visící na věšáku, jindy zastrčené (v jinak zcela prázdném) šuplíku. Opravdu bizarní záležitosti jsou ale sirky, které také můžete sbírat po mapě a používat je ke svícení v setmělých prostorách. Každá krabička, kterou najdete, obsahuje přesně tři sirky (což mě znepokojuje na celé hře nejvíc). Ty hoří zázračně dlouho a Alexandr má očividně ohnivzdornou ruku (zkoušel jsem to a... oukej, je to jenom hra). K jinému účelu, než ke svícení je použijete jen v jednom jediném případě. A aby byl tento výčet kompletní, při průzkumu lze nalézt i střelnou zbraň – ta ovšem proti ústřednímu příšerákovi příliš nepomůže. Když už jsme nakousli hlavního antagonistu, neobjeví se se svým jump-scarem

hned. V duchu lepších lekacích hororů jste přibližně polovinu hry pouze znepokojováni různými náznaky, kdy se za rohem něco pohne nebo těsně projde za dveřmi (nádherna!). K tradiční akční složce „zdrhej nebo zemři“ zde bohužel napoprvé dojde poněkud nešťastně; je vám oznámeno, že před entitami je možno se schovávat pod postelí či pod stolem. Poměrně záhy na to dramaticky zhasnou světla a když se pokusíte vrátit zpět, s typicky lekačkovými efekty prorazí nestvůrák (dle motta: *musí to být škaradé a rychle se to hýbat*) dveře a jde po vás. Pokud vás neuvidí, jak se schováváte, jste v suchu – výše zmíněné skrýše jsou ultimátní ochranou před nestvůrami. Jejich příchod je vždy oznámen znepokojivým zvukem a zhasnutím světel, takže pak nezbyvá než s děsem v očích utíkat labiryntem indiferentních setmělých chodeb k nejbližší skrýši... pokud si pamatujete, kde to je. No a pokud vás obluda chytí, jste mrtví; začnete znovu na nejbližším checkpointu, odkud musíte celou cestu absolvovat znovu.

Druhým zdrojem strachu je zde již zmíněné potápění lodi. Ačkoli nevím, co přesně se lodi stalo a její způsob potápění mi z hlediska fyziky nedává smysl, je třeba se smířit s tím, že některé lokace se zaplňují (v různých rychlostech) vodou. To vás nutí spěchat, protože nenajdete-li cestu ven, utopíte se. Z toho plyne, že pokud rádi vše veledůkladně zkoumáte a každý dopis si raději čtete třikrát, nebudete s touto hrou kamarádi. Nicméně je to jediné (ačkoli tento motiv je nárazově využit i jinde) výrazné aditi-

vum oproti jiným survival hrám a jako takové ho oceňuji.

Samotné strašení hráče není nijak nápadité, podobně a mnohem lépe už bylo zpracováno v jiných hrách (jejichž praotcem je známá *Amnesia: The Dark Descent* z roku 2010). Abych však vložene nekřivdil, objeví se zde několik hezkých nápadů (například když gramofon začne mluvit přímo k vám nebo se z místa A přemístí mrtvola přímo za mřížoví výtahu, kterým právě odjíždíte). Pozor, neříkám, že se bát nebudete, jen... z tohoto tématu rozhodně nebylo vytřískáno maximum. Jako taková hra nemá moc co nabídnout: prostředí lodi je využito minimálně, nestvůra je vcelku nezajímavá a zápletko o ožívování mrtvých vojáků – kolikrát už to tu bylo? Avšak i když přimhouřím oči, vyústění Alexandrova příběhu je natolik neuspokojivé, že se lze jen těžko ubránit pocitu promarněného času.

Sečteno a podtrženo, **Under: Depths of Fear** rozhodně není žádná hra roku. Mnoho hororových her menší či stejný prostor vytěží daleko efektivněji a zábavněji. Pokud vás však tyto strašidelné průzkumy baví a nebazírujete příliš na logice a originalitě, je to fajn způsob, jak si zkrátit čekání na další pořádnou fláckotu. Nebo, pokud vás hra zaujala, ale nemáte čas hrát, lze na internetu dohledat hned několik průchodů skrz příběh. Co se mě týče, já jdu své hlubiny strachu raději zkoumat někam jinam...

Ondřej Kocáb

Když fouká vítr, může se stát spousta špatných věcí. V otevřené krajině se před vichřicí neschováte. Před dravou smršťí, která smete všechno, co jí přijde do cesty, vás neochrání ani pevně zavřené okenice a bytelné zdi.

Smršť

Překlad: Jiří Popiolek

Vydavatel: Argo

Rok českého vydání: 2021

Počet stran: 191

Je podzim. Vlezle mrholí. Ušlápnutý účetník najde na opuštěném silničním odpovídadle poblíž slovenského Ružomberka ztracenou autokameru a od té chvíle v jeho životě není nic jako předtím. Szíraný výčitkami svědomí, že kameru ukradl majiteli, kterému nešťastnou náhodou vypadla z auta, se podívá na nahraný záznam, aby zjistil, komu patřila a mohl ji vrátit. Žádné odpovědi se ale nedočká, naopak otázek, jež mu nedají spát, má od té chvíle plnou hlavu. Kdo je ta stařenka v černém, kterou řidič a jeho spolujez-

dec míjejí u krajnice? Před čím nebo kým tak zoufale ujíždějí?

Větrnice nebo, chcete-li, Meluzína se zjevuje za větrných dní a nocí. Pokud jí pohlédnete do tváře, zabije vás. Nikam před ní neutečete. Studené poryvy vichřice se vám budou zakusovat do zad, rvát vám oblečení z těla a strhávat pokrývky z hlavy. Cítíte, jak vám vhnání do očí slzy a bere kyslík od úst? To vám dýchá do tváře Větrnice.

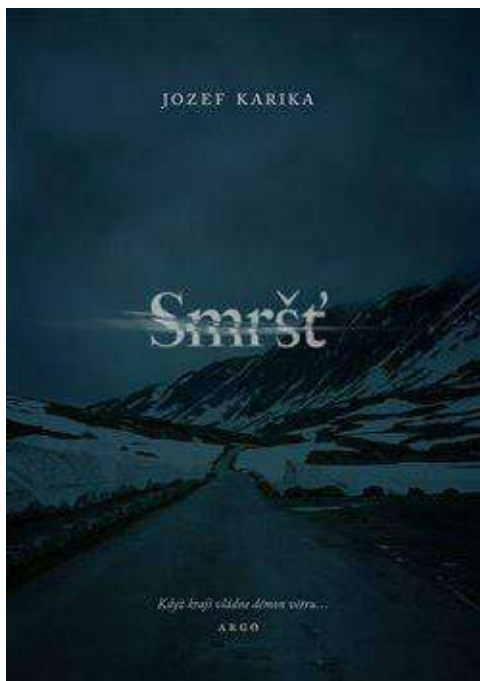
Pro styl psaní Jozefa Kariky je typická střídmost, šetří slovy, nebabrá se s popisným líčením prostředí, děje nebo duševního rozpoložení hrdinů. Možná je to někdy na úkor vtažení čtenáře do příběhu, který nenabízí příliš zachytných bodů pro rozvíjení fantazie. Na druhou stranu, když Karika potřebuje, dokáže čtenářovu pozornost přitáhnout tak intenzivně, že rozechvěle hltá každé jeho slovo. Ví přesně, jak vystupňovat napětí. Umí se vám dostat pod kůži tak, že se budete bát jít potmělou chodbou na záchod. Aby toho dosáhl, používá, mimo jiné, několik jednoduchých zásad. Jeho příběhy

se vždy odehrávají na reálných místech a vycházejí z dobře známých skutečností, legend nebo pověr. Jsou tak více uvěřitelné.

Ve **Smršti** se zaměřil na halný vítr vanoucí převážně na jihovýchodě Polska. Jde o nárazový vítr, který se rodí na úbočích hor na polsko-slovenském pomezí. Při vyšší síle a rychlosti způsobuje lesní polomy, strhává střechy domů, odnáší vše, co není připevněno. Má prý vliv i na lidskou psychiku. Citlivější jedinci nemůžou spát, bolí je hlava a říká se, že když vane, stoupá počet násilností, dopravních nehod, vražd a sebevražd. O destruktivních účincích halného větru vznikl i dokumentární thriller *Vítr*, který se pokouší zmapovat a objasnit jeho podivné důsledky na lidské chování.

Hlavního hrdinu a jeho kamaráda, policistu Gaba, zarazí zneklidňující počet dopravních nehod v úsecích, kde vane halný. Chtějí té záhadě přijít na kloub a pořádně zblízka si prohlédnout Větrnici. Podobně jako v jednom z předchozích Karikových hororů **Strach**, i zde je hlavní postavou neprůbojný mladý muž, lízající si rány z nedávného rozchodu. Bývalka se mu sice z myšlenek i srdce pomalu vytrácí, místo ní se tam ale vkrádá jeho dlouholetá kamarádka a dětská láska Nina. Ta je však shodou okolností nynější přítelkyní Gaba. I ona se o fenomén halného větru zajímá, a tak nic nebrání tomu, aby všichni tři společně nasedli do auta a vyrazili s větrem o závod. Na lásku jsou ale tři příliš mnoho. Zvláště, když venku vane vítr, který v lidech probouzí potlačovanou agresi.

Kariku není třeba českým čtenářům příliš představovat. Získal řadu literárních ocenění. Jeho knih se u nás a na Slovensku prodalo více než 350 000. Kromě několika publikací o magii (v českém překladu vyšla například **Slovanská magie** (2003) nebo **Zóny stínu** (2005)), se Karika specializuje hlavně na horrory. Nakladatelství Argo zatím česky vydalo **Tmu** (2015), **Strach** (2016) a **Trhlinu** (2017). Mimoto mu u nás vyšla i Černá hra (2016), což není horor, ale thriller z divokých devadesátých let, který popisuje osudy lidí, pohybujících se za hranicí zákona. **Smršť**, stejně jako ostatní Karikovy horrory, přeložil Jiří Popiolek, který jako odpovědný redaktor dlouhodobě spolupracuje také s králem české urban fantasy Pavlem Rencínem. Jako jazykový redak-

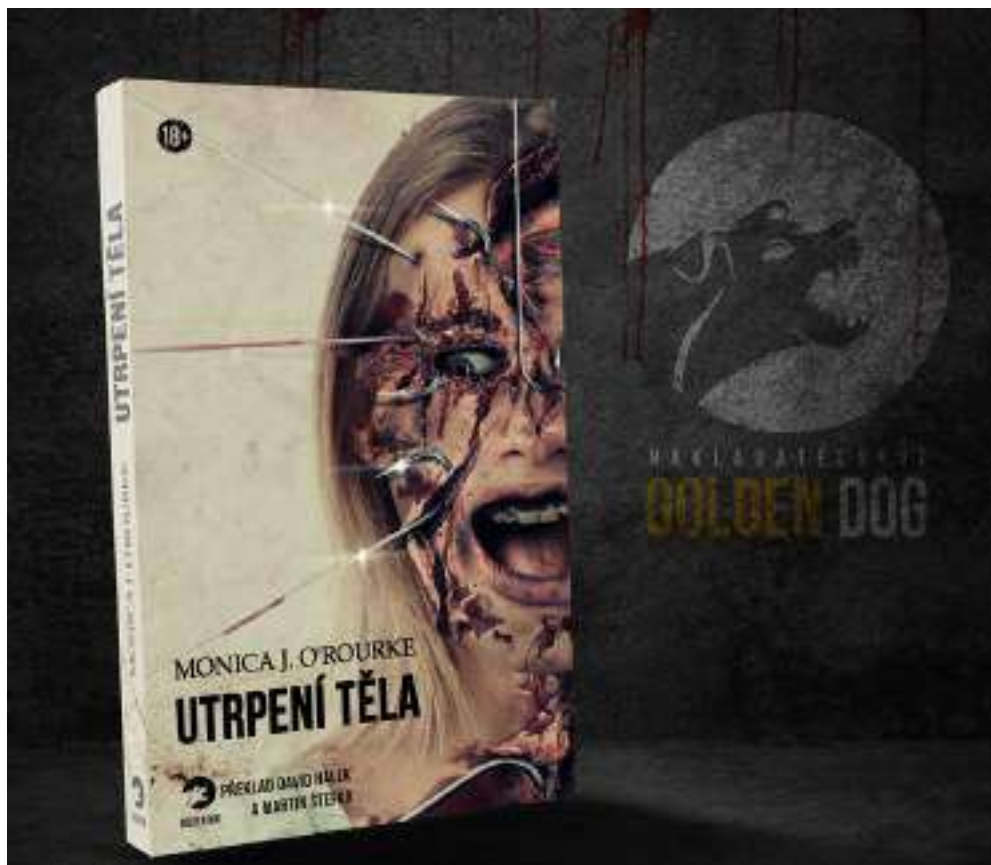

tor se Popiolek podílel i na knižní prvotně televizního redaktora Jakuba Szántó **Za oponou války**, která získala nominaci na Magnesa Litera za rok 2019.

Pro některé Karikovy fanoušky bude **Smršť** možná představovat trochu náročnější oříšek. Autor se v ní totiž poměrně hodně věnuje filozofii, jenž mu slouží jako opora pro vysvětlení lidových pověstí o větru, které jsou pro racionální uvažování moderního člověka nepochopitelné. Přemýšlí taky o smrti a dochází k závěru, že podstatné je, jak svůj život prožijeme.

Jestli se dokážeme účinně postavit očekávání společnosti, vlastní rodiny a našich známých. Protože jediné, když budeme mít odvahu žít po svém, můžeme se nazývat svobodnými lidmi. Podle Kariky je ale většina z nás paralyzována strachem a nikdy své životy nezmění k lepšímu. Jeho hrdina to dokáže, protože se svému strachu nakonec postaví. Cena, kterou za svou svobodu zaplatí, je ale až příliš vysoká.

Lenny Ka

BLOOD SUCKING FREAKS

RECENZE

„Dobře, dobře, dobře, dobře, dobře. Jste úžasné, nádherné, vnímavé publikum a pokud mohu podotknout, také odvážné. A vy, kteří nejste natolik silní, nebo jste dokonce zbabělí, raději zmizte. Nebo se pozvracejte na ty, kteří sedí před vámi. (...) Jmenuji se Sardu. Jsem mistr tohoto divadla hrůzy. Dnešní večer zabájíme mučením...“

Divadlo hrůzy

Režie: Joel M. Reed

Scénář: Joel M. Reed

Délka: 89 min.

Původ: USA

Rok: 1976

Hrají: Seamus O'Brien, Luis De Jesus, Viju Krem, Niles McMaster, Dan Fauci

Mistr Sardu vede malé předměstské divadlo hrůzy v němž jako umění předvádí sadistické mučení a vraždění žen. Na jedno takové představení zavítá i divadelní kritik a primabalerína D'Natalie se svým přítelem Tomem Maverickem. Divadelní kritik se během produkce Sarduovi vysměje a jeho představení nazve

odpadem, jež nemá s uměním naprosto nic společného. Sardu je však umíněný sado-masochista, obchodující s bílým masem a nehodlá své umělecké choutky nechat zesměšňovat. Vyšle tedy svého neméně sadisticky zvrhlého liliputánského pobočníka Ralphuse, aby unesl nejprve literárního kritika a později i Natashu D'Natalii (kterou si tím, že jí vystaví pohledu nemilosrdnému mučení a zabíjení jiných žen, zotročí jako poslušnou ovečku), s nimiž má v plánu na divadelních prknech předvést svou vrcholně uměleckou choreografii *Umělně, svedení a smrt kritika*.

Já tak nemám rád, když film koluje světem hned pod několika různě zažitými názvy. Na tento můžete v různé intenzitě natrefit jako na **Bloodsucking Freaks**, **The Incredible Torture Show**, **Heritage of Caligula**, **Sardu – Master of the Screaming Virgins**, **The Heritage of Caligula: An Orgy of Sick Minds**, **The House of the Screaming Virgins**. To snad člověk nakonec ocení i český název.

Blood Sucking Freaks je přesně ten prototyp filmu, který v sobě dokáže spojit dva na první pohled antagonistické pojmy – brak a kult. Je tak vlastně důkazem, že se tato dvě označení navzájem nijak nevylučují. Je také ukázkou, že se slavným, kultovním, oblíbeným a v jistých kruzích ceněným, může stát i zcela evidentně levný film, plný logických chyb, omylů a přehlédnutí (o nich trochu podrobněji dále). Je to také film, u něhož je ze všeho nejvíce možné pozitivně ohodnotit hlavně jakýsi entuziasmus s jakým byl natočen (a to jak ze strany režiséra, tak hlavních – nejen – dvou mužských herců).

Je to film, který si zaslouží, nebo sám o sobě vyvolá, spoustu přídomek. Uchýlný, brutální, šovinistický, gornografický (ano, čtete dobře), sexistický, sadomasochistický. Pravdou je, že nejen ve své době překračoval hranice, jež se i dnes opět zase nepřestupují. Je plný mučení, vraždění a ponižování nahých žen, nechutných scén (felace penisu useknutou hlavou, vysávání mozku brčkem), sadismu a masochismu.

Blood Sucking Freaks je vysoce nadhledová šílenost, která se, na rozdíl třeba od *Hostelu*, k němuž bych ho možná vzdáleně a s velkým, nepřehlédnutelně teatrálním, mrknutím oka přirovnal, nebere vůbec vážně a dělá si doslova (citliví prominou) prdel sama ze sebe. Počátek

trochu odkazuje na o rok starší **Salò o le 120 giornate di Sodoma** a některé brutální scény právě evokují mnohem mladší **Hostel** (nepřekvapilo by mě, kdyby se Eli Roth tímto filmem nechal inspirovat), jenže na rozdíl od něj není Sardu srab a ukáže úplně všechno. Nutno uznat, že je hlavně ve druhé půli o dost slabší než v první, ale přijde-li na to, čím oba filmy zaujmou asi nejvíce, **Blood Sucking Freaks** je v podstatě brutálnější, jen při tom nestříká tolik krve. A to je možná zřejmě dost důležitý fakt. Rozdíl bych viděl ještě v jednom.

V **Hostelu** lidé ukájeli (tajně a za úplatu) své niterné sadistické choutky. Dávali průchod vnitřnímu pnutí, které je nutilo ponížít jinou lidskou bytost, brutálně ji ublížit a snad si tím sami sobě poskytnout jakousi falešnou útěchu moci a možnosti tak učinit. Chovali se

jako brutální sadističtí psychopati ani ne tak proto, že by chtěli, ale proto, že mohli (hlavně tedy z finančního hlediska), což opět a zase odkazuje k tomu, že lidé se nejednou chovají tak jak se chovají ne vždy proto, že by to bylo v jejich povaze, že by to bylo jejich existenční nutností nebo přirozeností, ale jen proto, že se tak chovat (v daný čas a na daném místě) mohou, že mají tu moc a příležitost (kteřá se snad již nebude muset opakovat) se tak chovat. Sardu a jeho liliputánský bláznivý pomocník na tom jsou jinak. Pro ně je toto chování naprosto přiroze-

né. Tato možnost a moc jim nespada do klína, pečlivě si ji budují. Svým chováním nijak evidentně a zjevně primárně neukáží své zvrhlé choutky, které najednou získaly možnost nabažit se, oni sami jsou onou zvrhlostí prolezlí natolik, že se stala jejich přirozeným a všedním chováním a jednáním. Nevyžívají se v tom, že ponižují a ubližují lidským bytostem, protože oni jsou jim nadřazení a takovéto chování ke všem ostatním, tedy podřízeným, je pro ně zcela přirozené.

Pres všechno to špatné, amatérské a fušerské, dokáže film mnohým zaujmout a udržet pozornost. Např. faktem, že ve filmu spousta žen ukazuje prsa, huňaté klíny, zadky a normální spíše je, že když už se v něm objeví žena, tak nahá, ale hlavní hrdinka Natasha D'Natalie pořád nic a když už to vypadá, že už jako něco, stříh a je to v pr... A jestli se nakonec divák dočká nebo ne, si zjistíte sami.

Hledání a objevování chyb a omylů se při sledování filmu také určitě brzy stane zajímavou činností. Objevují se takřka v každé druhé scéně. Krvežíznivé a zdivočelé hejno žen je drženo za dveřmi, které se vesele viklají sem a tam a poválil by je snad jen dotek jednoho prstu. Ty dveře snad ani nejsou v pantech a visí pouze jen na nějakém laně. Velmi mě rozesmálo mučení ženy elektrickým proudem, jíž jsou na bradavky připojeny elektrody, ale hned po prvním stříhu už je tam nemá, přesto se krásně neherecky oddává návalům elektriny. Tohle všechno naleznete v záplavě umělých prstů, gumových hlav a zázračně okamžitě mizících stopách po bičování a bití.

Přesto všechno je možné nalézt spoustu zajímavých scén, např. již zmiňované sání brčkem nebo vcelku povedené vystoupení *Umělkyně, svedení a smrt kritika*.

Zajímavé, a možná i zajímavější než celý film sám o sobě, jsou však i vedlejší, tzv. zákulisní informace o filmu či jeho hereckém obsazení.

Joel M. Reed zpočátku film nechtěl vůbec točit. Měl v plánu realizovat jiný scénář o rockové hvězdě, která je obtěžována náctiletou grouppie. **Blood Sucking Freaks** nakonec natočil jen proto, aby získal peníze na realizaci druhého filmu. Podle vlastních slov jej k natočení filmu inspirovalo skutečné sado-maso vystoupení a filmy **Ilsa, She Wolf of the SS** (1975) a **Ilsa, Harem Keeper of the Oil Sheiks** (1976). Aby film získal větší popularitu, Troma do kin pustila uncensored verzi avšak tvrdila, že je to cenzurovaná verze. Film byl ovšem nakonec cenzuře podstoupen stejně, když na studio jedna pohoršená matka podala žalobu. Nakonec byla jeho projekce v USA zakázána úplně poté, co proti němu protestovala organizace Women Against Pornography. Originálním názvem filmu byl **The**

Incredible Torture Show, v roce 1980 však byl pro potřeby reedice změněn na **Blood Sucking Freaks**.

Sardův představitel Seamus O'Brien navzdory svému pozoruhodnému hereckému výkonu (zamiloval jsem si ho, i díky povedenému českému dabingu) hrál kromě tohoto už pouze v jednom jediném filmu **The Happy Hooker** (1975). Narodil se v Londýně v roce 1936 a s hereckou kariérou začal až ve čtyřiceti letech. Možná by měl i úspěch, kdyby jeho kariéra a život nebyly násilně ukončeny 14. 5. 1977 loupežným přeapadením v jeho bytě, při němž podlehl četným bodným ranám. Liliputánský představitel Sarduova pobočníka Ralphuse Luis De Jesus je na tom herecky mnohem lépe. Kromě četných pornofilmů (s názvy jako **The Anal Dwarf**, **Samurai Dick**) má na svém kontě např. i Ewoka ve **Star Wars: Episode VI – Return of the Jedi** (1983). Zemřel v červnu 1988 na selhání srdce. A byl to právě De Jesus, kdo údajně s dalšími členy a členkami štábu bez vědomí režiséra Reeda uspořádal na place sexuální orgie. Pozoruhodnou dvojici pak doplňuje představitelka hlavní ženské role, primabaleríny Natashi D'Natali s velmi zajímavým jménem Viju Krem, která má kromě tohoto na svém kontě již jen pouhých (převážně erotických) 5 filmů, z nichž ten poslední jako by svým názvem **Eros Perversion** (1979) vyjadřoval celou její hereckou kariéru. Krem zemřela v listopadu 1983.

K **Blood Sucking Freaks** je možné přistoupit takřka jakkoliv. Jako k levné

brakové sadistické komedii, jako k bezobsažnému sado-masochistickému braku, ale také jako k filmu, který je buď čistou esencí neurvalého šovinistického misogynismu, jež potěší všechny nepřítelky žen, antifeministy a machistické vidláky, nebo naopak kulturně-sociální sondou odhalující (samozřejmě v ad absurdum poloze – ale pohledme např. do některých arabských zemí, začtème se do bible, nebo pohovořme se svými známými v hospodě u piva a nalezneme spoustu společných a styčných rysů) přežívající konzervativně machisticky patriarchální pohled na ženské pohlaví (ani jedna mužská postava ve filmu, včetně pozitivně laděného Toma Mavericka, jež není schopen připustit, že by se jeho milá mohla rozhodnout tak, jak mu tvrdila, se k ženám nechová jinak než povyšenecky a panský). Vyberte si.

Je to prostě jeden z řady filmů, který vás buď chytne, nebo ne, u něhož trochu záleží na vašem (ne)vkusu a žánrové oblíbenosti (viz např. rozdílně polarizované hodnocení na různých databázích). Mně při své brakovosti, špatnosti a nedokonalosti film neuvěřitelně sedl.

A jak v diskusi k filmu na stránkách polské filmové databáze Filmweb před lety podotkl uživatel Man_Behind_The_Sun: „Šiknul by se nějaký remake – např. s Pamelou Anderson v roli Nataši, zcela jistě by to byl megahit, nemyslíte?“

Honza Vojtíšek

HRŮZA NA LEVOBOKU

Vynález lodi či plavidel jiných konstrukcí a podob byl obrovským krokem kupředu. Umožnil člověku nejen překonávat dosud těžce zdolatelné prostory jeho životního prostoru (prakticky tento prostor vlastně rozšířit), ale také ho zavést do dosud neprobádaných končin. A ty nemusely být vždy příznivé a kompatibilní s lidským myšlením a životními zvyky. Prostřednictvím lodí se člověk setkal se spoustou dosud neznámých a ve svých počátcích i nepochopitelných věcí. A díky tomu snad vzniklo nespočet strašidelných příběhů a legend, z nichž zamrazí i dnes. Vždyť plavidlo je přesně vymezený a ohraničený prostor ve zdánlivě nekonečném prostoru. A z něj toho může přijít tolik... Tyto příběhy, různé jejich variace a obdoby se vyprávějí dodnes. My jsme pro vás připravili literární zastavení ve dvanácti mrazivých přístavech či nalodění na dvanáct palub. (hv)

A začneme náš výběr hned stylově, jménem z nejpovolanějších. Doslova tichou hrůzou, vystrkující zpod dveří kajuty své mlžné dlouhé prsty, neúnavně šťou-

rající v mysli hlavního hrdiny i čtenářů, a plazící se po palubě poštovní lodi Independence, je příběh Edgara Allana Poea **Podlouhlá bedna** (The Oblong Box, 1844). V ní se, společně s hlavním hrdinou, nalodíme na několikadenní cestu. Hlavní hrdina brzy zjistí, že hned tři kajuty obsadil jeho známý, malíř Kornel Wyatt. Brzy mu však začnou nesedět počty – čtyřčlenná skupina si zamluvila tři kajuty a v té třetí nelogicky nepřepřavují ani titulní podlouhlou bednu, která cestuje s nimi. Hlavní hrdina Wyatta a zvláštnosti kolem jeho cesty prozkoumává čím dál zaujatěji, obzvláště když zjistí, že jeho žena, o jejíž kráse básnil až nadpozemsky, není tak hezká a k tomu se ještě nechová jako pravá dáma, navíc každou noc pod rouškou tmy přechází do třetí kajuty, aby se vracela ještě před rozbřeskem. A když k tomu všemu ještě podle zvuků Wyatt každou noc onu bednu otevírá a ráno zase zavírá... Brrrr... zcela v poeovském stylu příběh, který se zaryje do mozkových buněk a rozleze po všech temných zákoutích mysli,

dokáže vyděsit věci svým způsobem naprosto logickou a přirozenou. Takový svět ale bývá, o čemž právě zrovna Poe přesvědčoval nejednou a působivě. Do nitra podlouhlé bedny můžete nahlédnout hned v několika povídkových výběrech E. A. Poea (např. Předčasný pohřeb, Mladá fronta, 1970; Jáma a kyvadlo a jiné povídky, Levné knihy KMa, 2002; Zrádné srdce a jiné povídky, Tympanum, 2011). (hv)

„Jedna plavba přes Atlantik připomíná všechny ostatní a my, kteří cestujeme velmi často, to rozhodně neděláme kvůli novým zážitkům,“ tvrdí hlavní hrdina a vypravěč povídky Francise Mariona Crawforda **Horní lůžko** (The Upper Berth, 1894). Brisbane si vybírá loď, kterými pluje, čeká na ty pravé. Jednou z nich donedávna byla i Kamčatka. Byla. Teď je rozhodnut na ni už nikdy nevstoupit. Protože při poslední plavbě na ní dostal zvláštní kajutu s neobyčejným spolucestujícím z horního lůžka. Kajutu, v níž se neustále otevíralo okénko a podle všeho měla děsivou historii, neboť během tří předchozích plaveb její obyvatelé skočili přes palubu. Horní lůžko je silně atmosférický příběh nasáklý vlhkostí, ledovým mražením a všudypřítomným zápachem plísně. Opravdu velmi nepříjemný příběh, který si s sebou rozhodně neberte na jakoukoliv plavbu (pro jistotu ani v nafukovacím člunu na obecním rybníčku). Starý, dobrý, silný, tajemný příběh z konce předminulého století, který vám jako noční chladná vlhkost na palubě transkontinentálního parníku zaleze až pod kůži. Horní lůžka totiž skrývají ne-

jedno tajemství, které ani nemusíte chtít odhalit, jak se zarputile snaží hlavní hrdina Brisbane. Na jeho poslední plavbu Kamčatkou se můžete vydat v antologii podivuhodných příběhů z Ameriky 19. století Komu se to dostane do rukou (Odeon, 1992). (hv)

Ačkoli upíři a mořeplavectví běžně spojování nejsou (o důvodech by se dalo polemizovat), překvapivě se na lodích vyskytují více, než je zdravo. Výjimkou není ani proslulý **Dracula** (1897), který se rozhodne změnit prostředí a nasát trochu anglického ovzduší. Tento román Brama Stokera skýtá mnohé ikonické momenty; celá úvodní část v hloubi Draculova hradu funguje coby horror napros-

to bravurně a atmosféra strachu se stává takřka hmatatelnou. V pozdějších fázích knihy (co se mě týče) tato atmosféra zeslábně a někde za půlkou už bere za své. Ale zpátky k tématu. Právě lodní doprava hraje v tomto románu nezastupitelnou úlohu – a to ne jednou, ale hned dvakrát! Když posádka lodi Demeter převáží do Londýna nevelký náklad (včetně beden s hlinou), nemají o černém pasažérovi s dlouhými špičáky ani tušení. Avšak námořníci poměrně záhy začnou pociťovat cosi neblahého. A pak náhle jeden z nich beze stopy zmizí. To by se snad dalo vysvětlit... kdyby se ovšem tato situace neopakovala. Moře se halí do mlhy, na lodi číhá neviděné zlo a utéct není kam. Tahle pasáž knihy v podobě novinového článku a zápisků kapitána lodi se rozprostírá na pouhých několika stránkách; o to více je působivá – fascinovaný čtenář jen bez dechu přihlíží mrazivému osudu lodi a její posádky. Druhé v příběhu zmíněné lodní putování (na lodi Carina Katerina a později říční dopravou) z hlediska horroru není až tak zajímavé, spíše jde o napínavý závod s časem. Pokud jste Draculou doposud nepolíbení, s jeho zážitky z cest se můžete seznámit (nejen) v knižní verzi z roku 2018 (Argo, Fortuna Libri). (ok)

Nejen mohutná plavidla a širá plocha oceánu skýtá prostor pro děsivé příběhy. Pouhá kocábka plující po řece může odkryt hluboko skryté strachy lidství stejně dobře. Vypravěč a jeho švédský přítel, kteří se na své kánoji vypravili za dobrodružstvím po řece Dunaji o tom vědí své. Nicméně, abych věci uvedl na pravou míru, na lodi se v novele **Vrby** (The

Willows, 1907) nakonec až tolik necestuje; přesto by bez motivu lodní dopravy vlastně nebylo co vyprávět, tedy si zde své místo plně zaslouží. Oba cestovatele říční proud přivede do tísnivé krajiny plné vrb, kde se Dunaj dočasně rozlévá do širší oblasti mnoha toků, než se někde později opět spojí v jedolitou řeku. Je to krajně proměnlivá oblast – vítr si pohrává s vrbami, voda putuje krajinou hlouběji a její působení způsobuje vznik a zánik mnoha okolních ostrovů. Hlavní hrdinové nedbají na varování a vzhledem k pokročilé denní době se zde rozhodnou přečkat noc. Počáteční neklid je plíživě nahrazen událostmi vzbuzujícími značné znepokojení a dvojice přátel je záhy konfrontována s otázkami týkajícími se samotné existence. Podle mého názoru jde o jeden z nejlepších příběhů z ranku plíživý horror; v tomto případě

Algernon Blackwood
VRBY

PEREHRAD

se plíží tak zákeřně, že čtenář si ani neuvědomí nebezpečí, dokud se věci takříkajíc „nezlomí“. Autorem této nenápadné knihy, která zadrnkala na struny povahy samotného bytí, je českému čtenáři nepřilíší známý Algernon Blackwood. Jako první setkání s tímto anglickým spisovatelem je tato kniha důstojnou volbou. Naneštěstí je svým vzhledem poněkud nenápadná a (ačkoli si vážím přízračně naznačujících ilustrací) na neznalé může zprvu působit dojmem, že půjde o postarší romanticko-popisný příběh o cestě po Dunaji. Tak či onak, pokud máte rádi znepokojující horrory typu „něco není v pořádku“ či „něco se děje“ útočící na hlubiny lidské mysli, zde není nad čím váhat. O tom, že vrby nejsou tím, čím se zdají být, se můžete přesvědčit v českém vydání z roku 2018 (Vyšehrad). (ok)

Někteří autoři ve své tvorbě notně zpracovávají a zanášejí do ní své vlastní životní zkušenosti. Brian Lumley tak např. dobře zúčtoval svou službu v armádě a William Hope Hodgson své osmileté období, kdy coby námořník třikrát obeplul celý svět. Poté, co se usadil na souši a začal psát, z jeho pera vyšly hned dvě sbírky námořnických hororových povídek. Jednou, tou nejvíce otiskovanou v antologiích a patrně nejvíce proslavenou, z nich je tísňivá a nočně mrazivá povídka **Hlas ve tmě** (The Voice in the Night, 1907). V ní posádka malého škuneru uprostřed noci zaslechne volání ze tmy. Tajemný návštěvník prosí o jídlo, odmítá se ale ke škuneru přiblížit a zabíjí posádku, aby si na něj posvítila. Navzdory podivným přáním nočního

návštěvníka mu jídlo poskytnou, on odpluje ale za chvíli se vrátí, aby poděkoval a odvypráví jim příběh osudového ztroskotání jeho a jeho manželky a zdánlivou záchranu na jiné ztroskotané lodi u ostrova. Lodi, kterou pokrývá podivná houba. H. P. Lovecraft o Hodgsonovi napsal, že jen málokdo ho dokáže překonat ve vyvolání blízkosti tajemných sil a monstrosních entit pomocí náhodných náznaků a jeho tvorbu označil za neuvěřitelně působivou. Má-li jako důkaz jeho slov sloužit pouze jedno jediné Hodgsonovo dílo, může jím být právě tato povídka. Její tísňivá atmosféra nádherně houstne každým dalším slovem, tma halící celý příběh i vyprávěné tajemství jako by vystupovala ze stránek knihy a pohlcovala samotného čtenáře. Obě lodi, na nichž se hlavní linie příběhu odehrává, jakoby se houpaly na nekonečné hladině bezútěšnosti. Zvolání: „Škunere, ahoj!“ můžete jako Hlas ve tmě zaslechnout v antologii Ivana Adamoviče Hlas krve (Najáda, 1996) nebo jako Hlas z temnot v antologii Ondřeje Müllera Strašidla, duchové & spol. (Albatros, 2001). (hv)

V září roku 1925 vyšla v časopise *Weird Tales* povídka H. P. Lovecrafta **Chrást** (The Temple). Vodní hlubiny, jak je známo, hrají v tvorbě kultovního autora důležitou roli. V tomto případě z nich sice nevystřkují chapadla Prastaří, ale to neznamená, že bude plavba německé ponorky U-29 poklidnou vyhlídkovou jízdou. Karl Heinrich hrabě von Altbereg-Ehrenstein nás prostřednictvím rukopisu, který nacpal do láhve a který byl později nalezen na pobřeží Yucatanu,

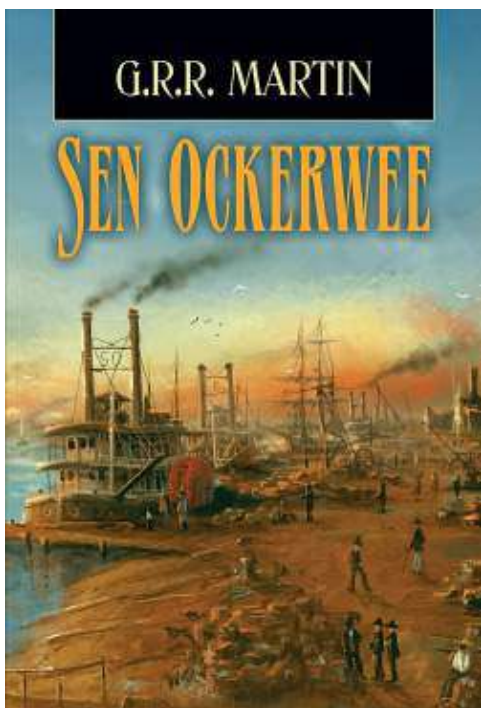
zasvěti do katastrofy, která se odehrála na palubě válečného plavidla, na němž toho času sloužil. Všechno začalo úspěšným potopením britské nákladní lodě *Victory*. Jak už to tak u Lovecrafta bývá, nalezla posádka u jednoho mrtvého mladíka podivný artefakt – v tomhle případě do slovniny vyřezanou hlavu mladého muže, ověšenou vavřínem. Záhadný nález byl zabaven a od té doby to šlo s agresory od desíti k pěti. Postupujícímu šílenství logicky (dle hlavní postavy) nejděle vzdoruje hrdinný Prus (tedy on sám), leč v temných hlubinách číhá zlo, které je, zdá se, ještě zlejší, než nezlomný námořník. Krátký text je už díky netradičním stísněným kulisám ponorky či nekonečnému chvastounství hlavního „hrdiny“ zábavným dílkem a najdete jej v jedenáctém sešitě Spisů H. P. Lovecrafta *Stín z času a jiné horrory* (1997) i v první knize Sebraných spisů H. P. Lovecrafta nazvané *Hrobka* (2010). (dm)

Na palubu otrokářské lodi *Krčmářka* Saul nás ve slovenském vydání povídky **Pery** (*The Lips*, 1929) vezme Lovecraftův současník a dopisovatel Henry S. Whitehead. Kapitána lodi během vykládky dodávky otroků do krku kousne černoška. Nejen, že to Luke Martina hrozně bolí a rána se zdá až nepříjemně živá, ale postupem času se mu vybaví, že při kousnutí žena vyslovila i jakési podivné slovo. Během následující plavby se rána ne a ne zacelit, jeho kolegové před ním začnou schovávat zrcadla a stranit se jej. Obzvláště poté, co se z jeho kajuty ozývají zvuky dvouhlasých hádek. Mysteriózními voodoo kouzly načichlá

povídka sice vede k nevyhnutelnému závěru, ovšem cestami spletitými. Políbit černoškou se můžete nechat ve slovenském vydání sbírky *Umierajúci boh* a iné poviedky (Európa, 2016). (hv)

Už to, že takový spisovatel jakým je G. R. R. Martin, napsal upířský román, musí každého žánrového čtenáře potěšit. Ovšem natolik výjimečný autor také při zpracování podobně provařeného a tisíckrát vylouhovaného námětu musí myslet na to, že další běhání po pochmurných hradech uprostřed nehostinných Karpat, by mohlo zkušenějšího čtenáře poněkud otrávit. Pan Martin tudíž nelenil a zasa-dil svůj **Sen Ockerwee** (*Fevre Dream*,

1982) do kulis, v nichž se odehrávala dobrodružství Huckleberryho Finna a jeho kamaráda Toma Sawyera. Pravidelnými společníky na cestách vám tak budou krom upírů taky drsní lodníci, otroci, kolesové parníky a hlavně řeka. V roce 1857 se sejde Abner Marsh, chlapík který nešťastnou náhodou přišel víceméně o všechny parníky své lodní společnosti a Joshua York, bledý a vznešený pán s podivínskými požadavky, plným měšcem a návrhem, který oběma změní život. Společně dají život parníku Sen Ockerwee, který má nakročeno stát se nejrychlejší a nejhonosnější lodí na Mississippi. Tomu, aby dala tahle kráska na frak veškeré konkurenci, příliš nesvědčí výstřední chování bohatého mecená-

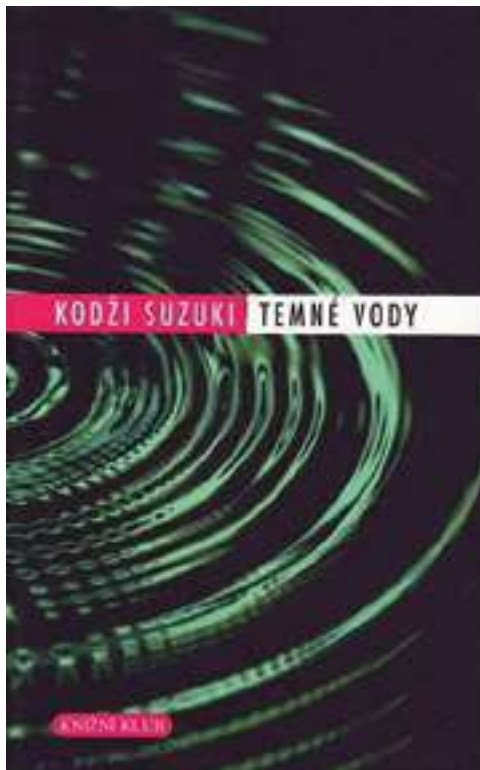
še a jeho rázovitý společník začíná pátrat. Proč jeho nový přítel vychází ven až v noci? Jaký že to pije tajuplný nápoj? Bezstarostná jízda po řece se zašmodrchá a to není nic proti tomu, když na scénu vstoupí další excentrický zjev – Damon Julian. Pokud Sen Ockerwee někde zahlédnete, určitě si jej pořídte, protože se obávám, že knihu, v níž je téměř na každé stránce slovo „negr“, už dnes ve stejné podobě nikdo nevydá. Drsně romantická atmosféra příběhu vás vtáhne natolik, že v dálce uslyšíte šumění řeky, klapání koles a ostrý zvuk píšťaly. Nezapomeňte si i v tom ostrém sluníčku dávat pozor na krk! (dm)

Nejspíš každému z nás se už někdy stalo, že se ozval starý kamarád či spolužák, o kterém nebylo slyšet sto let a z ničeho nic se náhodou potřeboval sejít, přičemž mlžil ohledně důvodu schůzky. Z takového srazu po letech často nekouká nic jiného, než verbování do pochybného pyramidového šílenství typu Amway a podobně. Vyslechnete si litanii o tom, co vás čeká za zářnou budoucnost, v případě, že kývnete i temné proroctví o propásnutí životní šance, v případě odmítnutí. Ušidžima v povídce **Plavba snů** od Kodžiho Suzukiho na to šel ještě rafinovaněji. Vytáhl Ejonošiho na jachtu. Jednak aby mu ukázal, že si svou nově zvolenou kariérou opravdu pomůže a splní sny a druhak proto, že se mu nebude mít kam zdekovat. Ejonošiho však ani on, ani jeho partnerka Minako nepřesvědčí a má jich naopak brzy plné zuby. Těší se zpátky do své postele. Břeh je naštěstí na dohled, jenže... Loď se náhle zastaví a motor

ztichne. Trojice vymotá z lodního šroubu dětskou plátěnku, kterou někdo podepsal fixou jménem Kazuhiro. Loď se však nadále odmítá hnout a potopit se do tmavé vody za daných okolností vypadá jako jediná možnost... Volné zpracování příběhu jste možná zahlédli v druhé sérii seriálu *Masters of Horror*. Epizodu *Dream Cruise* režíroval Tsuruta Norio a naneštěstí ji zpracoval hodně volně (originální Amway nahradil ohraný milostný trojúhelník) a ne příliš povedeně (náznaky původního díla nahradila tisíce kopie Sadako). (dm)

V povídce **Na širém moři** poslal Kodži Suzuki hlavního hrdinu Kazua na rybářskou loď. Ta se vrací z úspěšného výlovu, když se málem srazí s opuštěnou luxusní jachtou. Nikde ani živáčka, ani stopa po jakémkoliv nehodě. Loď bere opuštěné plavidlo do vleku a Kazuo se uvolí na něj, z bezpečnostních důvodů, přestoupit. Vidina toho, že stráví zbytek cesty sám na pohodlné posteli, mu vůbec nevadí a ani lednice plná vína není na škodu. Kazuo zabíjí čas popíjením a četbou lodního deníku. Jeho prostřednictvím se seznamuje s majitelem plavidla, jeho rodinou, s jejich plány i s tím, že všechny v jednu a tu samou noc přepadl živý sen, který narušil pohodu na palubě. Když Kazuo usne a prožije sám děsivý sen plný násilí, pomalu mu dochází, že se neocítl na tom nejbezpečnějším místě a začíná boj s časem. Podaří se Kazuovi najít v deníku svou záchranu, nebo propadne šilenství a zmizí jako jeho předchůdci? Práva na zfilmování momentálně vlastní Dimension Films, nechme se tedy překvapit,

zda se adaptace zdaří. Obě povídky mají velmi specifickou neevropskou atmosféru (logicky) a určitě je vyhledejte v povídkové knížce *Temné vody* (Honogurai mizu no soko kara 灰暗い水の底から, 1996). (dm)

O povídkové sbírce Chrise Priestleyho *Příšerné příběhy z Černé lodi* jsme psali už v minulém čísle. Byť je tematická celá tato kniha, tentokrát se budeme věnovat jen jedné její povídce, a to konkrétně té nejmakabroznější a svým způsobem nejdrsnější. Povídka se jmenuje na první pohled romanticky **Příroda** (Nature, 2008), ale jelikož je to hororový příběh, odhaluje i temnější stránku tohoto poetického

slova a věci, již pojmenovává. Hrdinou příběhu je mladý chlapec, který je navzdory své vůli odsouzen k práci na lodi jménem Rorýs. Jednoho dne loď uvízne v podivném chumlu mořských řas, který obývají ještě podivnější hlemýždi. Díky hrdinově zálibě v přírodě a měkkých posádka netrpí hladem, ovšem, za všechno se platí... Jedna z nejdrsnějších a patrně nejnechutnějších povídek z celé série Příšerných příběhů ubíhá ve svižném tempu bouřlivými běčkovými vlnami hororového žánru. (hv)

U některých knih je poměrně ošidné nadhodit něco málo o jejich zápletkce a vyhnout se přitom zcela zásadním spoilerům. Ukázkovým případem je švédský román **Trajekt** (Färjan, 2015), který má na svědomí Mats Strandberg. Příběh se odehrává na vysloužilém trajektu Baltic Charisma, který čeká čtyřicetihodinová plavba ve švédsko-finských vodách. Zatímco personál lodi se připravuje na další náročnou šichtu, návštěvníci trajektu mají povětšinou jediný cíl – opravdu pořádně si zaparřit. Ovšem zatímco loď vyplouvá z přístavu a bavící se dav dává na odiv svou zvířecílost, události se pomalu dají do pohybu. Mejdán se zvolna mění v masakr a beznadějný souboj o přežití. A co že je příčinou toho všeho? To už bych prozradil příliš; ačkoli možná se malá nápověda skrývá u jiné knihy v tomto článku... Samotný děj čtenář sleduje z pohledu četných návštěvníků i personálu. Jak se dá čekat, ne všichni účastníci plavby budou čtenáři sympatičtí – na druhou stranu, tohle je jedna z těch knih, kde se nevyplatí si

dělat oblíbence. Strandberg se totiž neštítí zabíjet i sympatické postavy, což je rozhodně plus (a ruku na srdce, kniha by bez toho moc nefungovala). První dvě třetiny příběh šlape jak po másle, ke konci jde však už trochu cítit autorovo: „Safra, mám teď loď plnou ***** a měl bych vymyslet nějaký uvěřitelný konec.“ To se však podařilo a zejména poslední odstavec na tváři vyčaruje temný úsměv. Trajekt roku 2018 zakotvil v nakladatelství Host. (ok)

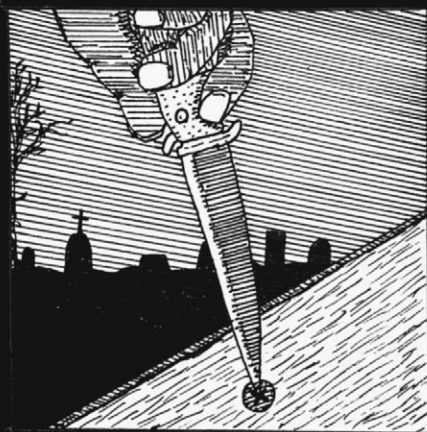
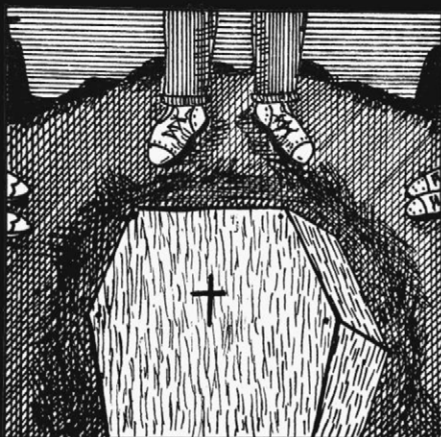
Ondřej Kocáb (ok)
 Demi Mortuus (dm)
 Honza Vojtíšek (hv)

Henry Armstrong byl pohřbený, což však neznamenalo,
že byl mrtvý.

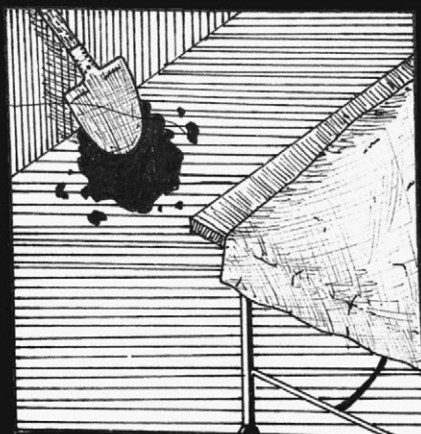
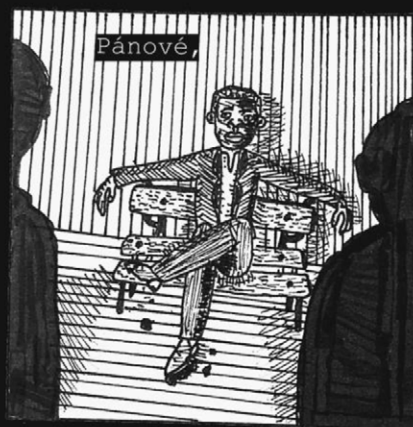
Dva studenti medicíny se rozhodli jeho hrob vykopat,

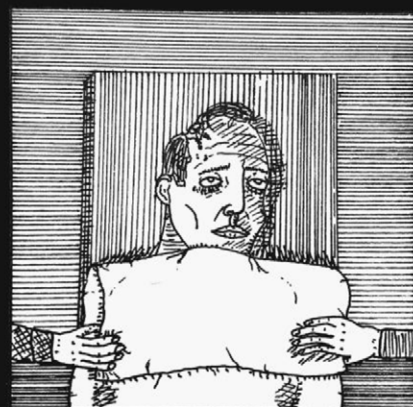
vyndat rakev a odšroubovat víko.

Henry se v rakvi posadil. Studenti prchli a
Jesseho nechali na místě.

Když přišli ráno do márnice, Jesse už čekal.
Se zakrvácenou lopatou

A ránou na hlavě Henryho, který už teď mrtvý
určitě zůstane...

MIKE MIGNOLA

PORTRÉT Komiksový scénárista a kreslíř v jedné osobě, kterému se podařilo během své dlouholeté kariéry vybudovat propojený hororový vesmír vycházející z mýtů, bájí a folkloru. Takhle by se dal charakterizovat **Mike Mignola**, tvůrce Hellboye a jeden z nejvýznamnějších scénáristů na komiksově scéně.

Mike Mignola se narodil 16. září roku 1960 do ryze katolické rodiny. Vyrůstal v americkém Oaklandu, nacházejícím se v Kalifornii. Již od malička četl. Není tedy divu, že sem tam navštěvoval nedaleké Berkley, kde chodil do místních knihkupectví. Chtěl si totiž co nejvíce rozšířit obzory. Postupně si vybuodoval rozsáhlou kolekci literatury, zejména beletrie, strašidelných příběhů a starých okultních románů. Zdánlivě úzké zaměření, pokud přihlédneme k rozsahu všech žánrů, ale i tak se jeho knihovna značně rozrostla a sahá od 19. století až po 40. – 50. léta.

Do knížek byl hotový blázen, a to až tak, že četl tituly, které děti na základní škole patrně běžně nečtou. Když

mu bylo mezi dvanácti a třinácti, přečetl celého Dracula od Brama Stokera. Právě díky tomuto románu si vybuodoval lásku k horroru, která jej již nikdy neopustila, a uvědomil si, co by si chtěl v životě splnit. Jednak chtěl začít žít v New Yorku a jednak se chtěl stát kreslířem strašidelných příběhů.

Po dostudování Kalifornské vysoké školy výtvarných umění (California College of Arts and Crafts) se Mignola v roce 1982 konečně přestěhoval do New Yorku. První pokusy o získání práce sice byly relativně úspěšné, přesto však byl nucen se vrátit zpět do Kalifornie. Doufal, že u velkých komiksových společností sídlících ve Městě, které nikdy nespí, získá déletrvající práci. Nakonec se mu podařilo získat kontrakt jako pracovník na volný úvazek. Po několika jednáních přesídlil opět do New Yorku, kde se začal naplno věnovat komiksovým ilustracím a kreslení obálek.

Jeho první významnou prací byla uzavřená čtyřsešitová marvelovská minisérie **Rocket Raccon** (1985), na které se podílel pouze coby výtvarník. Komiks pojednávající o vesmírném mývalovi Rocketovi, strážci kvadrantu Keystone, jehož charakter byl volně inspirován textem písničky Rocky Raccoon od skupiny Beatles, není z dnešního pohledu kdovíjak převratný. Bill Mantlo napsal šilenou, místy až absurdní zápletku s antropomorfními zvířaty v hlavní roli, která sice je akčně napěchovaná, humorná a do jisté míry ztřeštěná, objektivně však nemá moc koho zaujmout. Snad jen fanoušky retro komiksů. Nicméně minisérii však nelze upřít jedinečný vizuál, díky němuž vypadají designy postav a jednotlivé lokace o poznání zajímavěji. Mignolův styl zde sice ještě nebyl zcela uhlazený, jeho rukopis však již byl znát.

Minisérie česky vyšla roku 2018 v knize Nejmocnější hrdinové Marvelu #45: Mýval Rocket, která rovněž obsahovala

materiál z Marvel Preview #7 a sešit Incredible Hulk (vol. 1) # 271. Pro fajnšmekry, kteří si potrpí na staré vykopávky, jde o naprosto ideální volbu. Navíc, chcete-li vidět Mignolu, kreslicího roztomilá mluvící zvířata, klauny, kteří se pohybují pomocí obřího kola přimontovaného k jejich tělům, či elitního zaječího záporáka s mechanickým brněním, máte jedinečnou příležitost. A kdyby vás to zajímalo, do podobně ulítlého projektu se již nikdy více nepustil.

Rok 1988 byl pro Mignolu zlomový. Z Marvelu, u něž si kromě obálek ještě stříhl ilustrování několika čísel řady **The Incredible Hulk**, přešel ke konkurenčnímu DC Comics. V té době bylo nakladatelství na vrcholu své slávy, jelikož roku 1986, v kontextu komiksově historie velmi zásadního, vydalo jedny ze svých nejslavnějších komiksů vůbec – Batman: Návrat temného rytíře (Batman: The Dark Knight Return) Franka Millera a Watchmen: Strážci (Watchmen) od Alana Moora a Dave Gibbonse. Ty udaly nový směr. Ukázaly obyčejným lidem, že komiksový průmysl nemusí být jakkoliv limitován a je možné v něm odvyprávět i sofistikovanější a mnohem propracovanější příběhy cílené na dospělejší čtenáře, jež nejenže mají čtenářům co sdělit, ale zároveň se nedrží klasických superhrdinských mantinelů.

Díky úspěchu obou výše zmíněných titulů se komiksový svět otrásl v základech. Po dospělých komiksech byl ještě větší hlad než kdy předtím. DC tak otevřelo vrátka pro vážnější, temně laděné grafické romány, čehož Mignola využil ve svůj

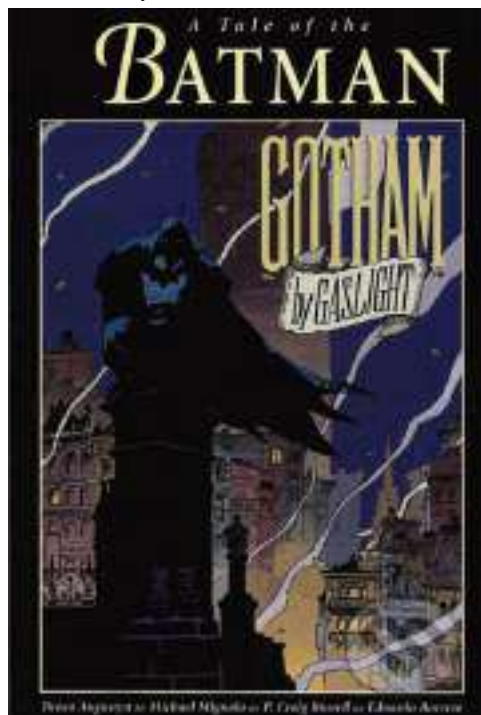
prospěch. Nejprve nakreslil uzavřenou sci-fi sérii **Cosmic Odyssey** (1988-1989) z pera Jima Starlina. Mimo ni se také věnoval gothamskému hrdinovi Batmanovi. K památnému příběhu **Batman: Smrt v rodině** (*Batman: A Death in the Family*, 1988), ve kterém šílený Joker brutálně zmlátil Robina (Jasona Todda) páčidlem, a následně jej nechal na pospas smrti ve vybuchujícím domě, nakreslil čtyři depresivní, zato však nádherné, do detailu propracované obálky.

Poté se krátce vrátil k Marvelu, pro který nakreslil grafický román **Doctor Strange/Doctor Doom: Triumph and Torment** (1989), napsaný scénáristou Rogerem Sternem, v němž je Doctor

Strange, nejmocnější mág marvelovského vesmíru, nucen spojit se se záporákem Doctorem Doomem, který chce vyprostit duši své matky z Mephistovy pekelné říše. U tohoto komiksu prošel Mignolův styl velikou změnou. Kresba byla najednou realističtější, přičemž barevná stránka, tvořená především bledými, méně výraznými odstíny, pěkně doplňovala příběh, jenž nešetří dějovými zvraty, ani parádními akčními sekvencemi. A co víc, o výborné interakce mezi titulními postavami není nouze.

Následně Mignola opět přeskočil k DC, kde spolu s Brianem Augustynem vytvořil samostatný batmanovský one-shot **Batman: Gotham by Gaslight** (1989). Šlo o krátký komiks z alternativní reali-

ty, v níž je Gotham zasazený do období 19. století. Batman musí dopadnout Jacka Rozparovače, který chce nadělat co největší paseku. Je jenom na něm, aby jej zastavil.

Gotham by Gaslight je mezi fanoušky dodnes považován za jeden z nejlepších batmanovských příběhů patřících pod Elseworlds (tj. pod samostatně fungující příběhy z alternativních realit mimo hlavní komiksovou kontinuitu), což bylo zapříčiněno především funkční zápletkou, umocněnou realistickou kresbou, jež dokonale podtrhovala atmosféru Gotham 19. století.

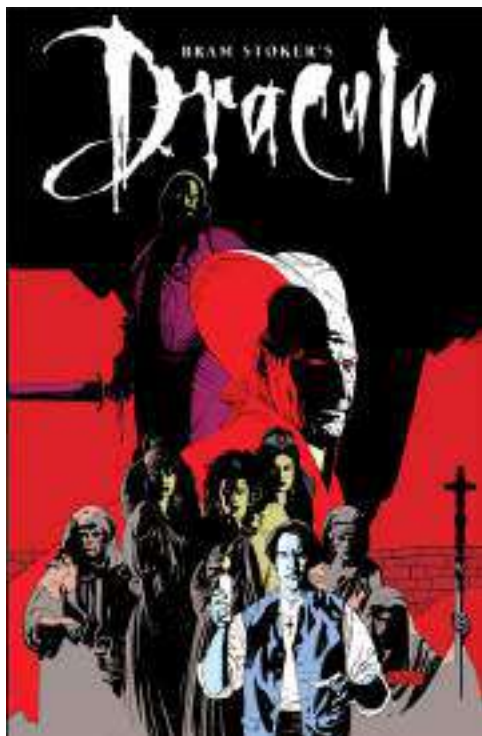
Úspěch byl tak velký, že později vyšlo pokračování **Batman: Master of the Future** (1991) odehrávající se tři roky po událostech prvního dílu. Ten mezi fanoušky tolik oblíbený není, což je dáno hlavně absencí Mignoly na pozici výtvarníka a slabší zápletkou. Podle původního komiksu následně vznikl stejnojmenný animovaný film z roku 2018, který si mezi kritiky a fanoušky vysloužil převážně kladné recenze. Dříve byla dokonce avizována počítačová hra inspirována původní předlohou. Vyvíjet ji mělo Day 1 Studios (horrorové střílečky F.E.A.R. a F.E.A.R. 3), přičemž měla být vydána pod taktovkou společnosti THQ inc. (neplést s THQ Nordic). Hra však nakonec byla zrušena, protože THQ se nepodařilo získat od studia Warner Bros práva. A jako by toho nebylo málo, THQ tou dobou zbankrotovalo. Day 1 Studios tím pádem nemělo vydavatele a nakonec bylo nuceno pustit projekt k ledu.

Po několika dalších drobných projek-

tech, ať už šlo o **Fafhrd and the Gray Mouser** (1990) Howarda Chaykina nebo marvelovský grafický román **Wolverine: The Jungle Adventure** (1990), na němž spolupracoval s Walterem Simonsonem, se v roce 1993 Mignola společně s legendárním marvelovským scénáristou Royem Thomasem vrhl na adaptaci filmového Drákuly Francise Forda Coppoly. Čtyřsešitová minisérie **Drákula** (Bram Stoker's Dracula), jež si u čtenářů vysloužila vcelku kladnou odezvu, vynikala především z hlediska kresby. Mignolovo výtvarno už bylo nápadně podobné tomu, jaké známe dnes, tudíž mělo všechny prvky s ním spojené – tmavou paletu barev, postavy s tajemnými designy a nevýraznými očima, práci se stínováním, díky níž mohla lépe vyniknout ponurá atmosféra vyprávění a specifické panelování, umožňující lépe pracovat s napětím a dynamikou jednotlivých scén. Občasná zkratkovitost děje naštěstí nekazila celkový dojem z četby. Čtenáři si tak mohli naplno vychutnat patřičný literární zážitek, jenž sice nedosahoval kvalit filmové předlohy, ovšem i přesto dokázal být kvalitní natolik, aby dokázal zaujmout. Drákulu česky vydalo v říjnu 2019 Comics Centrum v pevné vazbě.

Komiksový **Drákula** byl Mignolův iniciační moment k oproštění se od Marvelu a DC, aby mohl zkusit něco nového. Něco, co nemusí být ve znamení superhrdinského mainstreamu. Přešel k vydavatelství Dark House, kde roku 1993 společně s Johnem Byrnem vytvořil postavu démonického bojovníka s ka-

mennou pěstí **Hellboye**. Ten svůj debut odbyl v antologii San Diego Comic-Con Comics #2 (1993), a to v krátké povídce, kde si to rozdává s přerostlým psím bojovníkem, který je, pravděpodobně – dle slov samotného Hellboye – ve skutečnosti Anubis, egyptský bůh podsvětí, jenž si s hlavním hrdinou přišel vyřídit účty. Na to, že tvůrčí duo nemělo moc prostoru na vykonstruování pořádné zápletky, se jim podařilo vytvořit přímočarý akční komiks. Nic objevného, i přesto však solidní práce.

Zajímavostí je, že Hellboy vznikl na základě jedné drobné skicy, kterou Mignola nakreslil již v roce 1991 do propagační brožury Great Salt Lake Comic-Conu.

Šlo o malý obrázek, na němž byl malý démon s nápisem „Hell Boy“ vepsaným na opasku. Původně s ním neměl žádné velké plány, ale rozhodl se jméno si pro jistotu poznačit, jelikož se mu líbilo.

Později, když měl Mignola pocit, že by se chtěl mnohem více věnovat autorským projektům, kde si může vytvořit své vlastní unikátní postavy, na rozdíl od klasických superhrdinských sérií s již etablovanými hrdiny, rozhodl se z nápadu o pekelném válečníkovi vytěžit více. Po úspěchu první povídky následovala v roce 1994 pravidelná hellboyovská série. Zprvu ji psal pouze John Byrne, následně však z projektu odstoupil, a tak Mignola dostal Hellboye zcela do svých rukou.

Za dobu, co Hellboy vychází, jsme se dočkali dvanácti svazků sebraných příběhů z původní série, které kombinují prvky z pradávných mytologií, lovecraftovských

horrorových příběhů, folkloru, pohádek a starých literárních děl a staví je do kontrastu s velkolepou akcí, temnou, podmanivou atmosférou, která by se dala krájet, a postupným vývojem hlavního hrdiny i jeho věrných spojenců. Prostor dostanou rozsáhlejší příběhy, jindy naopak kratší jednohubky, přičemž v průběhu všech knih se představí postavy, jež jsou nedílnou součástí hellboyovského světa (neboli tzv. Mignolaverse): organizace Ú.P.V.O. a její agenti, Humr Johnson, Kostěj Nesmrtelný, Baba Jaga, Abe Sapien a mnoho dalších.

Mignolaverse je primárně postavený na komplexnosti a vzájemné propojenost jednotlivých komiksů. Každá série je kousek skládačky do obří mozaiky, která se neustále rozrůstá o nové komiksy, jež ještě více obohacují rozsáhlý lore. Vzhledem k rostoucí fanouškovské základně Hellboye bylo jen otázkou času, než se dočkáme dalších projektů. Netrvalo dlouho a na scénu přišla vedlejší řada Ú.P.V.O. (B.P.R.D., 2003). Následovaly série **Humr Johnson** (Lobster Johnson, 2007), **Abe Sapien** (2008), **Lovec čarodějnic** (Sir Edward Grey, Witchfinder, 2008) a **Sledgehammer 44** (2013). Zároveň přibývalo mnoho krátkých doplňkových příběhů, uzavřených one-shotů, minisérií a autorských antologií, na kterých se Mignola více či méně autorsky podílel. Díky tomu se z propojeného hellboyovského vesmíru stával čím dál větší kolos, až nakonec vznikl propracovaný a nadmíru originální svět, jaký komiksová scéna nikdy nezažila.

Popularita Hellboye a celého Mignolaverse v průběhu let stoupala čím dál více. Není tedy divu, že se Hellboy objevil

i v dalších médiích. Ze všeho nejvíce je nutné vypíchnout hraná filmová zpracování, na nichž se Mignola přímo nepodílel. První dvě, **Hellboy** (2004) a **Hellboy II: The Golden Army** (Hellboy 2: Zlatá armáda, 2008), jejichž režie se chopil ostřílený Guillermo del Toro, jsou chváleny zásluhou funkčního scénáře, propracovaných masek, skvělé režie, dynamických akčních scén a hereckého výkonu Rona Perlmana. Oproti tomu proklínaný reboot z roku 2019 s Davidem Harbourem v hlavní roli by měl raději zůstat v propadlšti dějin. I přes odkazy na původní předlohu a několik krvavých scén nedokázal film diváky zaujmout. Není divu, že se z něj stal kasovní propadák.

Mimo hrané adaptace se Hellboy dočkal rovněž solidních animovaných filmů – **Hellboy Animated: Sword of Storms** (2006) a **Hellboy Animated: Blood and Iron** (2007). Dočkal se rovněž dvou her odpadní kvality – **Hellboy: Dogs of the Night** (2000, v roce 2003 vydáno na konzoli Playstation pod názvem **Hellboy: Sylum Seeker**) a **Hellboy: The Science of Evil** (2004), přičemž hostoval hned v několika videohrách, ať už v arénovce **Brawlhalla** (2014) či v **Injustice 2** (2017) od studia NetherRealm Studios, známého díky bojovkám ze série *Mortal Kombat*.

Zároveň hostoval v několika komiksových crossoverech. Jmenovitě zmiňme nekanonický crossover **Batman/Hellboy/Starman** od Jamese Robinsona, sešit **Goon #7** (2004, dostupný česky ve svazku **Goon #3: Samej průšvih**), v němž se Hellboy ocitne ve světě jemu zdánlivě cizím, nebo speciál **Hellboy/Beasts of Burden: Sacrifice** (2010, dostupný česky v knize **Bestie burdenské #2: Sousedská hlídka**), ve kterém se pekelný bojovník musí spojit s psími strážci Burdena, aby spolu vyřešili jeden paranormální případ.

Pomineme-li Hellboye a Mignolaverse, věnuje se věhlasný tvůrce psaní svých vlastních samostatně stojících komiksů, ať už jde o sérii **Baltimore** (2010), grafický

román **The Amazing Screw-on-Head** (2002) nebo knihu **Baltimore aneb Steatečný cínový vojáček a vampýr** (*Baltimore, or, The Steadfast Tin Soldier and The Vampire*, 2007).

U **Baltimore** se na chvíli pozastavíme. Série, jež nepatřila do propojeného světa Hellboye, se točila kolem Lorda Henryho Baltimora, který se snažil úspěšně najít a zabít mocného upíra Haiguse. Z hlediska scénáře jde o brilantní práci, kde se sází především na pomalejší tempo. Nikam se zbytečně nespěchá, a tak má tvůrčí duo možnost nejen poskytnout dostatek prostoru postavám a jejich vývoji, ale také navodit správný hororový nádech, jenž je mimo jiné umocněný výborným výtvarným stylem Bena Stenbecka a Petera Bergtinga, který začal kreslit od pátého svazku. Dohromady vyšlo osm vysoce kvalitních knížek, na nichž se Mignola kreativně podílel s Christopherem Goldenem. Všechny vydalo Comics Centrum v pevné vazbě.

Nyní pár zajímavostí na závěr. Mignola stojí za designem mrazivého záporáka Mr. Freeze, který byl použit do animovaného seriálu **Batman The Animated Series**. Podílel se hned na několika filmech. Pomineme-li všechny Hellboye, pracoval rovněž na snímcích **Atlantis: The Lost Empire** (*Atlantida: Tajemná říše*, 2001), **Blade II** (2002) nebo **Brave** (*Rebelka*, 2012). Je držitelem komiksové ceny Willa Eisnera hned v několika kategoriích. Adaptace jeho románu **The Amazing Screw-On Head** (2006), v níž zazářili Paul Giamati a Hyde Pierce, vyšla na americkém kanále Sci-fi. Mignola

aktuálně žije v New Yorku se svou ženou a společně vychovávají malou dcerku.

V našich luzích a hájích jde o jednoho z nejoblíbenějších scénáristů a kreslířů, což je zcela prokazatelné. Vydavatelství Comics Centrum, zaměřující se na vydávání komiksů z Mignolaversa a dalších bočních řad, nadále pokračuje v osvědčené tradici, a tak nám každý rok servíruje nové hellboyovské komiksy v pevné vazbě. Právě díky nim jsme se dostali do situace, kdy máme k dispozici všech dvanáct svazků původní série a většinu doplňkových příběhů z vedlejších projektů. A to se ani nerozepisují o uzavřených speciálech, ať už jde o **Hellboy v Mexiku** (Hellboy in Mexico, 2010) či **Hellboy: Vstříc mrtvým vodám** (Hellboy: Into The Silent Sea, 2017). Za svou práci si zaslouží úctu.

A co více. Zásluhou nakladatelství Crew jsme se nedávno dočkali vydání unikátního svazku **Batman Mikea Mignoly** obsahujícího čtyři samostatně fungující komiksy s Temným rytířem, na nichž se Mignola kreativně podílel, ať už coby výtvarník nebo jako scénárista. Konkrétně se jedná o lovecraftovsky laděnou **Zkázu, jež postihla Gotham** (česky vyšla v knize DC Komiksový komplet #29: **Zkáza, jež postihla Gotham**), steampunkový **Gotham ve světle plynových lamp** (v originále Gotham by Gaslight), povídku **Plynárna** a útlý příběh **Svatyně**.

Ani v zahraničí však zájem o jeho tvorbu neupadá. V době psaní tohoto článku dovycházela čtyřsešitová minisérie **Young Hellboy**, v níž se Mignola vrátil do Hellboyových mladých let, aby odvyprávěl příběh o nebezpečné výpravě na tajuplný

ostrov. Zároveň se po úspěšné kampani na Kickstarteru připravuje dokument **Mike Mignola: Drawing Monsters**, jenž bude mapovat stvoření propojeného hellboyovského vesmíru, jak ho známe dnes. Film by měl obsahovat rozhovory s významnými tvůrci, jmenovitě Neilem Gaimanem, Joe Quesadou, Guillermem del Torem, Dougem Jonesem, Christopherem Goldenem a řadou dalších. Předpokládáné uvedení dokumentu je v tuto chvíli naplánováno na duben příštího roku, přičemž ti, kteří projekt podpořili libovolnou částkou, obdrží avizované odměny (exkluzivní kartička podepsaná jedním z deseti ostrílených komiksových výtvarníků, hellboyovské triko, celý film na Blu-Ray apod.).

Mike Mignola dokázal za dobu, co se pohybuje v komiksovém odvětví, něco, o čem by se leckomu mohlo jen zdát. Vytvořil silný autorský vesmír, který si neustále nalézá své příznivce, a vybudoval obří fanouškovskou základnu sahající do všech koutů světa. Navíc, svým jedinečným stylem kresby, postaveným primárně na temné paletě barev a využití stínování k navození tajuplné, nervy drásající atmosféry, všem ukázal, že v rámci tohoto média se dá hravě experimentovat a přicházet s neokoukanými výtvarnými postupy, díky nimž je vizuální složka komiksu mnohem působivější než kdy předtím. Zároveň však perfektně prezentoval hororový žánr v tom nejlepší možném světle. Možná právě proto je dodnes považován za živoucí legendu.

Daniel Palička

V noční tmě zhuštěné lesní intimitou klopýtala o suché větve a kořeny. Nohy se jí pletly únavou a rozrušením. Sípavě lapala po dechu. Každý nádech řezal v hrudi. Před ní mezi kmeny stromů problematické světlo. Zatočila k němu. Za ní děsivé ticho prořal srdceryvný výkřik, který trhal mysl jako tenký papír.

Zastavila se až o dveře. Malý domek s šikmou střechou, narychlo nahozenou omítkou a něčím, co se tvářilo jako přístřešek. Dveře ji odpružily zpátky do prostoru jako neústupný vyhazovač před vchodem do klubu. Rychlý krok, zmáčknutí kliky a ramenem napřed vpadla dovnitř.

V jediné místnosti svítila velká petrolejka. V kamnech hučel oheň. Přeběhla ke stolu, na němž ležel vedle nakrouhaného zelí nůž s dlouhou a širokou čepelí. Zvedla ho a potěžkala v ruce. Rukojeť byla na dotek příjemně chladná. Ale zase ho odložila. Tohle nepomůže. Potřebuje něco vhodnějšího. Natočila se ke kamnům. Ve velkém otlučeném hrnci na plotně vařila voda. Přistoupila k němu, vyhrnula rukáv

mikiny a dlaň s roztaženými prsty vnořila do kolotající vody.

Energie. Tepló. Až příliš mnoho tepla.

I když voda bublala, viděla v ní své prsty, roztažené od sebe. Kůže se odlupovala lehce, pouze její vnější vrstva, ta nejtenčí. Cítila, jak teplo proudí do jejího těla, jak se její nitro naplňuje, skoro až k prasknutí.

Bublání vody se mírnilo, až se hladina najednou ustálila.

Vytáhla ruku. Tekutina v kotli už vystýdla. Teď z ní žádnou další energii dostat nemohla. Musela by počkat, až oheň vodu zase rozehřeje, ale ona nemohla čekat. Už ne.

Zaslechla dusot koňských kopyt. Moc blízko.

Otřepala si vodu z ruky. Paže jí mravenčila. Vlastně celé tělo mravenčilo. Byla toho plná. Tak plná, že to muselo ven.

Kopyta se zastavila těsně před domkem. Slyšela zaržání koně, trochu vztekklé, nejspíš z toho, jak silně mu jezdec přitáhl uzdu. Na myslí jí vytanula vzpomínka na nějaký starý western. Koukala na něj s ro-

diči, nejspíš byl černobílý. Kovboj se řítíl na koni a pak najednou zabrzdil. Zvíře ještě chvíli jelo po prašné cestě, protože v té rychlosti prostě nedokázalo zastavit na místě. Prach se zvedal, kůň kvícel, ale kovboj se bez problémů držel v sedle, jen si chytnul klobouk, aby ho náhodou neztratil.

Jenže venku nebyl kovboj, tentokrát ne.

Věděla, že musí ven, ale domnělé bezpečí malého domku ji lákalo. Lákalo ji se schovat. Třeba zůstane venku, chvíli bude čekat a pak prostě odjede. Kdyby se netrášla strachem a přívalem velkého množství energie, nejspíš by se i rozesmála. Takhle jen pootevřela ústa a vyšlo z ní cosi, co by se při dobré vůli dalo nazvat zasyčením.

Uslyšela dupnutí. Jezdec seskočil z koně.

Čas se krátil, moc se krátil.

Přidřepala si a zabořila ruce do podlahy, pronikla základy a dotkla se hlíny. Cítila, jak na ni přechází síla země, stejně tak vnímala, jak její vlastní moc, právě nabitá, plyne do hlíny, kořínků a dál. Ale ona se potřebovala dostat dál. Potřebovala najít... Ano! Měla štěstí. Měla dokonce velké štěstí!

Silná rána na dveře. Tak silná, že málem vyletěly z pantů.

Čas vypršel.

Země se otřásla.

Způsobila to ona? Anebo ten, kdo na ni čekal venku?

Nedokázala to posoudit, ale moc doufala, že tentokrát je příčinou ona.

Další otřes. A další. Najednou se země chvěla trvale. Usmála se. Povedlo se.

Dovolila se postavit a vyhlédnout z okna.

Mrtví vylézali ze svého hrobu. Dávno uloženi do jámy, naházení bez ladu a skladu po bitvě, která pro ně neskončila šťastně. Ano, štěstí měla. Ze země jich vylézalo jen pár, ale věděla, že budou následovat desítky a desítky.

Druhá rána na dveře. Jako kdyby se nemohl dostat dovnitř, jako kdyby ho něco drželo venku. Že by ho poslední souboj oslabil? Že by ta poslední překážka byla dost silná? Ne, nevěřila tomu. Nebude tomu věřit, dokud naposled nevydechne.

Mrtvých se venku vynořilo nepočítaně. Mnohé kosti jim chyběly, z těch zbývajících vlály zbytky tkání, maso ve většině dávno uhnulo, kůže visela jako zbytky potrhaných šatů, jejich žebry se proplétali hadi, ve zbytcích mozků a očí hodovali červi. Někteří povstali měli v ruce meče, jiní palcáty nebo i torza luků, už nepoužitelná. Všichni se vrhli na něj. Však jim dala jen jeden cíl. Sama vylezla oknem ven. Procházela mezi mrtvými, kteří ji ignorovali. Dovolila si jeden pohled přes rameno. Spatřila ho. Byl tak obrovský! Všechny převyšoval minimálně o hlavu, spíš o dvě. Ti, co na něj útočili, se rychle ocítali ve vzduchu nebo zaražení do země. Takže se přece jen mýlila. Z jeho síly nic nezmizelo. Chtěl si s ní jen pohrát. Ale tihle ho zdrží. Možná ne na dlouho, možná jen na malou chvíli, ale zdrží ho. Zatím mu uteče. A třeba najde místo, kde by se před ním mohla skrýt. Když si tohle pomyslela, skoro se nahlas zasmála. Před ním se neskryje nikde. Nikde! Přesto dál utíkala.

Hnala ji síla, která vycházela z jejího nitra. Nic, co by přinesla magie, ať už byla

jakkoli mocná. Tuhle sílu si s sebou nesla po svých předcích, po dávných tvorech, kteří se ještě nepodobali lidem. Touha přežít.

Vyběhla z lesa a ocitla se na malé mýtině. Překvapilo ji, že nebyla prázdná. Uprostřed mýtiny stál malý stolek, za ním seděl starý mužík. Vypadalo to, že se ani nezvedne a židle, na níž trůnil, byla jeho jedinou oporou. Přesto se usmíval. Z vráscitého obličejce na ni hleděl tak přátelský výraz, až se jí chtělo brečet. Jako kdyby jí dával naději, že může být všechno dobré, jako kdyby jí dával najevo, že to, co se děje, může jednou skončit. Jenže ona slyšela, co se za ní děje. Zvuky boje, žádný křik, protože mrtví nekřičí. A ona věděla, že ten masakr jednou skončí a on bude pokračovat dál v jejím pronásledování.

Doběhla ke staříkovi a rovnou se zeptala: „Co tady máte?“ Dívala se na stůl, kde leželo několik předmětů.

„Pistoli,“ ukázal stařík na kolt.

„A co dělá?“

„Zabíjí.“

„Co dál?“

„Meč,“ ukázal stařík na zbraň.

„A co dělá?“

„Seká.“

„Co dál?“

„Důtky,“ ukázal stařík na devítioocasou kočku.

„A co dělají?“

„Ublížují.“

„Co dál?“

„Štít,“ ukázal stařík na vysokou pavězu.

„A co dělá?“

„Přijímá rány.“

„Co dál?“

Stařík ukázal na sebe. „Můžeš tu zůstat se mnou.“

„A co bych tu dělala?“

„Pomáhala.“

„Ale on přijde.“

Stařík přikývl. „Ale společně se mu můžeme postavit spíš.“

Chvíli váhala, ale opravdu jen chvíli. Zavrtila hlavou a pak jí pohodila směrem k nástrojům. „Kolik si toho můžu vzít?“

„Kolik chceš.“

Takové počty se jí líbily. Sáhla po meči a po štítu. Obojí bylo docela těžké, ale unesla to. Netušila, jak dlouho s nimi bude schopna bojovat, ale chvíli určitě. Už se chystala jít, když si nakonec vzala pistoli a dala si ji za pas.

Stařík si povzdechl. „No, co se dá dělat.“

„Díky,“ pokynula mu.

„Myslíš, že to bude stačit?“

Pokrčila ramený. „Nemám tušení, co na něj bude stačit, ale možná, když k těm věcem přidám svoji sílu...“ Nechala větu nedokončenou.

Stařík jednou kývl hlavou, ale rozhodně nevypadal přesvědčený. Ne, vlastně si myslel, že to, co mu řekla, je hloupost, které nejspíš sama nevěří. Ale mlčel a nechal ji jít. A ona šla. Ne, nešla. Běžela. Použila trochu magie, aby vybavení odlehčila. Necítila se jako pírkó, ale tíha zbraní ji netáhla k zemi.

Překonala mýtinu a zanořila se zpět do lesa. I přes magii z ní lil pot a cítila únavu. Slabou, ale cítila. Ne, tohle rozhodně nebyl stav, ve kterém by se mu mohla postavit. Potřebovala se dostat do plné síly, potrebovala by další zdroj energie. Jen-

že kde ho vzít? Mohla... Ta myšlenka ji skoro vyděsila, ale přesto jí vytanula na mysl. Mohla vysát energii z toho dědka. Moc by jí asi neměl, ale stejně lepší než... Snažila se tu myšlenku zahnat. Potřebovala jiný zdroj. Potřebovala... Najednou si uvědomila, jak je všude ticho. Znamenalo to jediné. Boj skončil.

Takže jí byl zase v patách. Musela si popšířit.

Stromy, vzrostlé i mladé, se kolem ní míhaly jako statisté, kteří nemají vliv na to, jak bude hra pokračovat. A ona věděla, že by se za některým mohla skrýt. Ale jak dlouho by mu asi trvalo, než by ji našel?

Ticho naplnil nový zvuk. Zvuk dusajících kopyt.

Příliš blízko!

Kdyby se otočila... Panebože, kdyby se otočila, musela by ho mezi stromy vidět! Nedovolila si jediný pohled za sebe. Nechtěla ho vidět. Chtěla mít malou naději, že ještě může utéct.

Doháněl ji. Doháněl ji rychle.

Slyšela frkání koně. Bylo mu jedno, že ho strhne, hlavně pokud ji dopadne.

Nechápala, jak je to možné, ale mohl od ní být už jen pár metrů.

Nemohla mu utéct, prostě nemohla.

V otočce sekla za sebe. Minula. Dopadla na záda. Vyrasila si dech. Kůň ji přeskočil. Snažila se uklidnit. Popadnout dech. Zvrátila hlavu. Potřebovala ho vidět. Vidět, jak se blíží. A zjistila, že neminula. Kůň ji přeskočil, ale pak padl na zem. Prosekla mu hrdlo. On z koně sletěl. Docela daleko. Jenže už se zvedal. Jedna ruka mu podivně visela. A to bylo všechno. Jen ta jedna ruka. Přešel ke vzrostlému kmeni.

Chvilí u něj stál. Poté se na strom naražil ramenem. Uslyšela lupnutí. Zvedl se jí z toho žaludek. Rameno se mu vrátilo do jamky. Zakroutil paží. Vše zase v pořádku.

„Kurva!“ ulevila si, protože proti ní opět stál v plné síle. Vydrápala se na nohy, už mohla normálně dýchat. Z pádu jí bolela záda, ale nevnímala to. Už nemohla vnímat nic. Tohle bylo ono. Tohle bylo místo, kde se mu měla postavit. Kde se mu musela postavit. Kolem stromy, mech a kapradiny. Stály od sebe deset metrů, víc ne. Mezi nimi leželo umírající zvíře. Krev mu vytékala z rány a vsakovala se do podrostu. Už nemělo smysl utíkat. A ona měla zbraně. Měla alespoň ty.

Meč zarazila do země a v levé ruce dál držela štít. Skryla se za něj, když vytáhla kolt a zamířila. Už se chystala zmáčknot spoušť, když se rozhodla, že je ještě potřeba něco dodat. Trochu té magie. Soustředila se a nechala energii ze svého těla, tu zbytkovou, co v sobě ještě měla z vroucí vody, aby se přesunula do pistole.

V prstech ji brnělo.

Nadechla se.

Vydechla.

PRÁSK!

Projektíl vyletěl z hlavně nikoli v zášlehu ohně, ale v hutném modrém dýmu, jako by protkaném malými hvězdičkami. Jako kdyby byla kulka malou kometou s chvostem z temnoty. Blížila se k němu. Jako ve zpomaleném filmu. Ne, kulka skutečně letěla pomalu. A během letu se začala rozdělovat. Na malé, a ještě menší kousky. Najednou na něj neletěl jen jeden projektíl, ale stovky, možná tisíce miniaturních střepin.

LaKiRi

Nezastavil se, neuhnul. Šel proti ní.

A pak jej vystřelená tříšť zasáhla. Hned po ní i temnota. Celého jej zahalila. Chvilí viděla jen mrak tmy s probleskujícími hvězdičkami, sem tam poznala, že je pod ním lidská postava, vysoká, obrovská. Děsilo ji, že pořád stál. Co se stane, až se podivná mlha rozplyne? Zjistila to záhy.

Poslední stuha černomodré se vytratila ve vzduchu. Nikam nezmizel. Vypadal nezraněný, vypadal, jako kdyby se mu nic nestalo. Jako kdyby ho jenom...

Najednou z něj začala črčet krev. Ne z jednoho místa, ale snad z celého těla najednou.

Udělal ještě krok. Pak ještě jeden. A konečně padnul na kolena. Krev z něj stékala, přes oblečení i pod oblečením, naplňovala mu boty a vytékala z nich do mechu. Spojovala se s krví koně, k němuž stačil dojít.

Dovolila si úsměv. Neplánovala ho, ale její ústa se do něj prostě automaticky roztáhla.

Je tohle konec? Otázka jí vyvstala v hlavě, ale samotné jí zněla hloupě. Ne, tak jednoduché to nebude.

PRÁSK!

PRÁSK!

PRÁSK!

PRÁSK!

PRÁSK!

Vystřelila všech pět zbylých nábojů. První tři se ještě rozštěpily na stovky střepin, ale čtvrtý už jen na pár dílků a poslední kulka letěla v kuse. To byl problém, protože měla i normální rychlost. Udeřila do jeho těla jako první s takovou silou, že jej povalila a většina střepin jej minula.

Ležel na zemi a nezvedal se.

Měla v sobě malou naději, že je hotovo, že ho skutečně dostala, ale nevěřila tomu.

Po chvíli se posadil. Krev z něj neproudila už v takové míře, ale byl jí celý promočený. Jako Carrie na školním plese. Měl nepřítomný pohled, ale zvedal se na nohy.

„Kurva!“ řekla teď už jenom pro sebe a vytrhla ze země meč.

Nemělo smysl na nic čekat. Vyrazila kupředu. Cítila, že v sobě má ještě trochu magie, a všechnu ji soustředila do ostří. Běžela proti němu a z čepele vystřelily dva dlouhé šlahouny. Omotaly se mu kolem krku. Stahovaly se a tím táhly i ji. Skoro ztratila rovnováhu, ale už byla u něj a špička meče mu mířila na ohryzek. Výhonky se mu obtočily kolem hrdla, jak nejmocněji mohly. Dusily jej. Obličej měl brunátný. Proti ostří nastrčil obě dlaně a jakmile mu je meč proklál, strhl jej stranou. Jen ho sekla ze strany na krku, ale nijak vážně. V rychlosti už nedokázala zastavit a vrazila do něj. Neustál náraz a zavrávoral. Nohy ho zradily a on si znovu sedl na zem. Ani ona se neudržela a skulila se vedle něj. Meč jí z rukou vypadl, jak se zasekl v jeho dlaních. Stále ještě držela štít, a tak jej použila při dopadu jako oporu. Trochu si pohmoždila zápěstí. Ale snažila se rychle dostat na nohy. Když se jí to podařilo, nemohla uvěřit, že on už se také zvedá. Hned vedle ní. Výhonky byly pryč, hrdlo měl čisté, jen mu z něj tekla nová, čerstvá krev v místě, kde ho sekl meč. Koleny si zbraň přidržel a stáhl z ní probodené dlaně. Skočila po něm. Praštila ho pavézou z boku do

hlavy. Něco v něm prasklo. Neviděla co. Znovu se skulila. Stoupla si. Pohlédla na něj. Netušila, jak se jí to povedlo. Praskla mu lebka. Vyvalilo se mu oko. Viselo jen na nervech. Nezdálo se, že by mu to nějak moc vadilo. Vrhla se na něj znovu. Třeba v něm zlomí ještě něco.

Snadno ji odhodil stranou. Tvrdě dopadla na zem. Udeřila se hlavou o vytrčený kořen. Zatmělo se jí před očima. Přesto měla v hlavě jednu myšlenku: Tohle je konec. Teď už mu neunikne. A neunikla.

Sevrhel ji z boku za paže. Zvedal ji. Nemohla se mu vykrotit. Snažila se, ale jen pustila štít.

Přítáhl si ji k sobě a vzhůru, až ztratila kontakt se zemí.

Kopala nohama, několikrát ho udeřila, krev v jeho oblečení čvachtala, ale s ním to vůbec nic nedělalo.

Zadíval se jí do očí. Jediné oko ji pozorovalo skoro bez zájmu. Druhé se mu groteskně houpalo po tváři. Jeho stisk byl tak silný, až měla pocit, že jí do předloktí neproudí žádná krev. Pak promluvil klidným, ale chladným hlasem: „Víš, holčičko, tys mě vlastně nikdy zabít nechtěla. Protože kdyby jo, už jsem dávno mrtvej.“

Ne, nebyla to pravda. Ne! Ona ho chtěla zabít! Chtěla ho zabít za to všechno, co udělal. Za to všechno... Z očí jí vytryskly slzy.

„Ale i tak, bylas zlobivá, zlobivá holčička, vid? A víš, co děláme zlobivým holčičkám?“

Trhnul rukama od sebe. Lehce, jako kdyby na Den díkůvzdání lámal krocaní kost.

Nejprve si vůbec neuvědomila, co se stalo. Jen že se jí ruce roztáhly. Pak se zřítíla k zemi, protože už ji nedržel. Držel jen její paže. Měl takovou sílu, že jí je obě najednou urval. Z otevřených ran stříkala krev.

Už je tu tolik krve, pomyslela si otupěle. Prostě si jen lehla a dívala se vzhůru.

Stoupnul si nad ní. Nic neřekl. Zvedl nohu.

Věděla, co přijde.

Probudí se.

Tohle byl jen sen. Jen sen.

Ale realita s ním bude ještě mnohem horší.

Snad zase půjde brzy spát. Ve snech má alespoň nějakou šanci uniknout.

Martin Štefko (*1986)

Čte, píše a vydává knihy.

Jak moc jste zmanipulovatelní? Necháte se snadno navést tam, kde vás druzí chtějí mít nebo se snažíte o zachování chladné hlavy a kritického rozumu? Vzali byste podezřele působící nabídku, kdyby vám nezbylo nic víc než holý život?

Vydavatel: Golden Dog

Rok vydání: 2021

Počet stran: 284

Jméno Ludmila Svozilová není na české literární scéně úplnou novinkou. Jde o autorku hororových a mystery příběhů, na jejíž jméno jste mohli narazit např. v antologii soutěže Hledá se bestseller (2015, Fragment), v její vlastní povídkové sbírce **Hřbitov bílých králíčků** (2018, Viking) či v románu **Sběračka kostí** (2019, Kriegl). Autorka vlastní také blog na portálu iDnes, kde si v dosud posledním příspěvku můžete přečíst ukázkou z její hororové novinky **Achernar**. A právě o poslední jmenované se budeme bavit.

Patricie nemá zrovna šťastný den. Je zima, přišla o práci, bydlení a prakticky

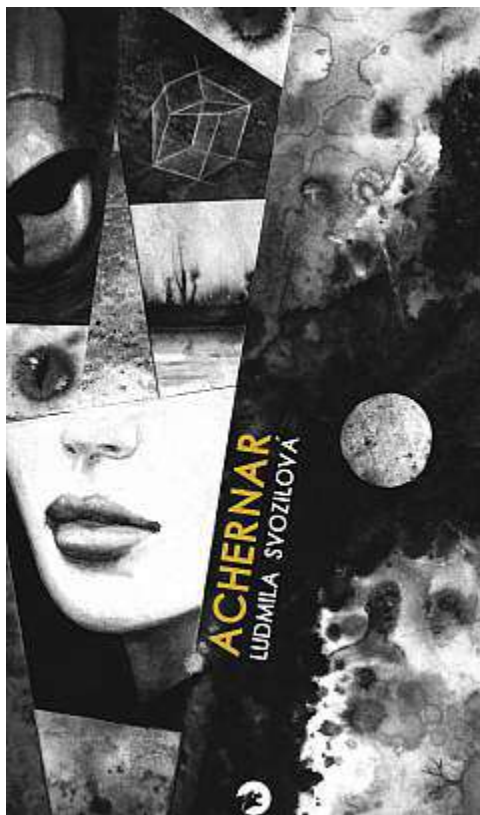
všechn svůj majetek. Zůstalo jí jen oblečení, které má zrovna na sobě, kabelka a pár posledních peněz. Novopečené bezdomovkyni na náladě nepřidává ani neúnavný stalker, který jí všude nechává vzkazy napsané na stránkách Miltonova Ztraceného ráje. A každého, s kým přijde do kontaktu, zabije. Pak ale v metru dostane od tajemného cizince pozvánku na pohovor do podezřelé firmy Achernar. Nabídku nejprve rovnou zamítne, ale její zoufalá situace ji brzy donutí rozhodnutí přehodnotit. Plus prakticky nemá co ztratit. Dotyčná firma nemá nikde žádný zápis, přesto nabízí pohádkovou výplatu a půlměsíční stáž. Mohla by se Patricie díky této příležitosti ztratit psychopatovi, který jí ničí život? Za zkoušku nic nedá, navíc stejně nemá kam jít... Jenže v Achernaru není nic takové, jaké se na první pohled zdá.

Achernar má na horror nezvykle komplikovaný a provázaný příběh. Hlavní premisa knihy je postavena na fyzikální teorii, že jedna částice může existovat na více místech současně, ale plný rozsah

této teorie dochází čtenáři až téměř na konci. Kniha obsahuje spoustu různých náznaků a symbolů, které přes zdánlivou nahodilost mají svůj význam a pevnou pozici v rámci děje. I její název značí více než jen pochybnou firmu. Kromě útržků z Miltonova Ztraceného ráje se v ději jako stříbrná niť táhne motiv řeky jako symbolu svobody a nezávislosti. Jako naděje, ke které se Patricie nepřestane upírat ani v nejhorších chvílích a díky ní si zachová přičetnost i odvahu pokračovat dál.

Děj začíná v Praze v blíže neurčené současnosti. Z první ruky sledujeme, jak se Patricie zoufale snaží uniknout ostřížím zraků svého stalkera a zároveň přežít v zimě na ulici. Jenže on jí nic neusnadní. Autorka výborně buduje atmosféru strachu doprovázenou semínky nejistoty. Něco řečené pouze mezi řádky nesedí, takže musíte číst dál, abyste plně pochopili o co jde. Až se dostanete do Acherbaru. Na místo, které není pohádkou, ale vaší nejhorší noční můrou, osobním peklem. Přestože násilí má v knize důležitou roli, atmosféra je budována především na jeho neviditelnosti doprovázené krutým jednáním nadřízených a s tím spojeným strachem Patriciiniých spolupracovnic. Co je sen? Co je skutečnost? A co když je skutečné obojí?

Příběh sice nabízí poměrně hodně postav, na ty skutečně podstatné, hlouběji vykreslené by vám však stačila jediná ruka. Patricie sama je většinou dost přímá a má dost prořízlou pusou (což je prakticky vždy špatný nápad). Rychle však pochopí, že jediné bezpečí najde

ve své mysli. Nikdy ale nad sebou nesmí ztratit kontrolu, protože oni to poznají. Vždycky. Díky této přímosti vám děj rychle prokluzuje pod prsty, takže je snadné přehlédnout malý, avšak podstatný střípek celkové skládky.

Pokud jste pravidelnými čtenáři hororů z nakladatelství Golden Dog, tak víte, co zhruba od knihy očekávat. Měkkou vazbu kapesního formátu, grafické zpracování Michala Březiny a svěbytnou ilustraci na obálce. Tentokrát však najdete ilustrace i uvnitř. Podobně jako děj jsou složeny ze střípků, abstraktních i znepokojivých, dokreslující celkový dojem a parádně vy-

stihující obsah. Spolu s obálkou se o tuto stránku postaral Milan Popelka. Za mě, co se vizuální stránky týče, je **Achernar** u horrorů z nakladatelství Golden Dog můj dosud největší favorit.

Upřímně, **Achernar** mi přijde jako obtížně uchopitelná kniha. Psychologicky surová s tíživou atmosférou kruté diktatury a nepřetržitým pocitem, že vám stále něco uniká. Že příběh v sobě nese více, než vám autorka odhalí. Přestože dostanete kontinuálně plynoucí děj, dostanete také spoustu střípků informací, které si spolu s Patricií musíte složit dohromady. Některé dávají smysl více, jiné méně,

ale výsledný obraz a teorie, na které je postavený, vám nějakou dobu zůstane v hlavě. Minimálně mně zůstal. Osobně jsem dostala od knihy něco úplně jiného, než jsem čekala. Něco mnohem lepšího. Hltala jsem jednu stránku za druhou, vytvářela si vlastní teorie a nakonec jsem stejně byla překvapená. **Achernar** je krásným příkladem toho, že horror nemusí být do puntíku předvídatelný, aby dokázal nabídnout něco překvapujícího. A mně dělá nesmírnou radost, že takovéto horrory stále vznikají, navíc v našich končinách.

Karolína Svěcená

ZDARSKY & PÉREZ: STILLWATER VOL. 1: RAGE, RAGE

RECENZE Stillwater je novou hororovou sérií vydávanou pod taktovkou komiksového nakladatelství Image. Dokázal mě její první svazek dostatečně zaujmout?

Vydavatel: Image Comics

Rok vydání: březen 2021

Scénář: Chip Zdarsky

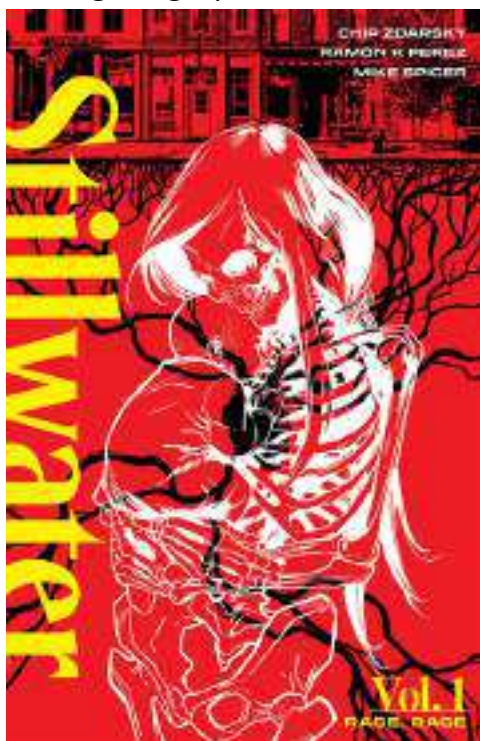
Kresba: Ramón K. Pérez

Coloring: Mike Spicer

Počet stran: 139

Scénárista Chip Zdarsky je známý hlavně jako autor kvalitních superhrdinských sérií. Během posledních let psal především pro Marvel, kde si udělal jméno díky kritiky vychvalovaným komiksům Spider-Man: Life Story, Marvel Two-In-One nebo Daredevil. Kromě superhrdinských řad se však také naplno věnuje svým vlastním autorským projektům. Po minisérii Afterlift, která byla tak úspěšná, že vyhrála prestižní Eisnerovu cenu v kategorii Nejlepší digitální komiks, se Zdarsky rozhodl zabřednout do hororového žánru. Spojil se s kreslířem Ra-

mónem K. Pérezem a společně vytvořili originální, pravidelně vycházející komiks **Stillwater**, jehož první kniha s podtitulem **Rage, Rage** vyšla letos v březnu.

Příběh se točí kolem Daniela Westa, mladíka, který sotva klopýtá životem. V práci se mu moc nedaří a nemá nic lepšího na práci, než návštěvy nočních klubů. Jednoho krásného dne obdrží dopis, v němž se píše, že mu po smrti tety bylo z její vlastní vůle něco odkázáno. Bližší informace nejsou specifikovány. Se svým kamarádem Tonym se proto vydává do města Stillwater, kde jeho tetička žila. Na první pohled jde o městečko jako každé jiné. Prvotní zdání však klame. Jak se brzy ukáže, není až tak úplně obyčejné. Lidé se zde záhadně uzdravují, díky čemuž nemohou zemřít a děti nevyrostají, pouze se vyvíjí jejich paměť a mysl. A jako by to nestačilo, starostou

je zlý chlapík, který si vzal dohled nad městem na svá bedra. Hlavní hrdina tak postupně musí zjistit nejen to, jaká pravidla ve Stillwateru fungují, ale také, jak jeho návštěvu úspěšně přežít.

Scénář má pomalejší, lehce nemastný, neslaný, rozjezd. Chvilí trvá, než se něco zajímavého začne dít, a příběh je sem tam zbytečně rozvleklý. Určité pasáže by mohly být kratší a několik dialogů by se dalo také mírně zkrátit. Nicméně, všechno je to kompenzováno propracovanými postavami, jejichž charaktery nejsou plytké. Těm Zdzarsky poskytuje dostatek prostoru, aby se co nejvíce projevily, přičemž prostřednictvím konverzačních scén a vzájemných interakcí umožňuje

čtenářům vytvořit si k hrdinům hlubší citovou vazbu. Navíc není nouze ani o nečekané dějové zvraty, hravé využití lokací a překvapivý závěr, jenž perfektně navnadí na chystané pokračování.

Co se týče výtvarné stránky, o tu se postaral Ramón K. Pérez, známý především díky marvelovským sériím jako Captain America, Nova nebo Amazing Spider-

Man. Objektivně jeho styl nemusí sednout každému, vzhledem k jemnějším linkám a roztomilejším, místy až dětsky působícím designům postav. To mi úplně nesedlo k hororovému ladění komiksu a bylo pro mě nutné si na ně chvíli zvykat. Nicméně v dalších fázích už je kresba na slušné úrovni. Musím například vypíchnout práci se stínováním, která vynikne především v částech odehrávajících se během noci, nebo docela standardní, leč i přesto solidní panelování. A, samozřejmě, nesmím opomenout ani coloring Mika Spicera, díky němuž by některé detaily tolik nevynikly.

Stillwater by Zdarsky & Pérez Vol. 1: Rage, Rage je solidním úvodem do nadějně komiksové série. Zdarskyho hravý a přitom neortodoxní styl dělá

v kombinaci s líbivou kresbou z první knihy příjemné odpočinkové čtivo, které i přes několik drobných vad na krásu dokáže čtenáře zabavit. Uvidíme, s čím tvůrci přijdou v dalších dílech.

Daniel Palička

THE BROTHERHOOD

RECENZE

Chlapi, potpíte si na banán v čokoládě, nebo si, ani nevíte proč, pořád kontrolujete gelové nehty? Může být, že tím pádem ani nepohrdnete snímkem **The Brotherhood** (2001). Jinak ale asi: ruce pryč.

Bratrstvo

Režie: David DeCoteau

Scénář: Matthew Jason Walsh

Délka: 85 min.

Původ: USA

Rok: 2001

Hrají: Sam Page, Josh Hammond, Bradley Stryker

David DeCoteau (jestli koftáte, nečtete to jméno nahlas) přišel zřejmě (pro něj) s neotřelým receptem na kultovní horror, jsa přesvědčen, že fanoušci horrorů jsou, s odpuštěním, par-

ta povrchních, zženštilých adolescentů. Nejsou a evidentně tak u horroristů neuspěl. Smutných 24% hodnocení na csfd.cz zní dosti výmluvně. A o co že ve filmu jde? A proč je tolik odmítán?

Snímek má silný homopodtext, který ani v těžce tolerantní společnosti diváka nenadchne, jestli mi rozumíte. Může být, že od horroru očekáváte cokoli, jen

ne študácké trampoty spoře oděných bukanýrů. I když, třeba toho se někdo i zalekne, těžko říct. A možná vadí i jistá koncentrace záběrů na spoře oděné bukanýry, což pak upozaduje děj a další aspekty pěkného pokoukání odrostlého horroristy. A tu strašidelnost aby taky člověk pohledal.

Mladý Chris nastupuje na univerzitu a právě díky jeho bukanýrské postavě zaměří

na něj svoji laškovnou pozornost tamní bratrstvo, které za teplých nocí uctívá pana Tau. Chris je pochopitelně velmi polichocen, a zatímco srká denní přiděl čokoládového šejku a bramborovou kaši upravuje lžíci do falického tvaru, zjišťuje, že spolek Doma Tau Omega není zdaleka jen komunitou té nejlepši pověsti.

Nicméně, přes 40 minut se seznamujeme s místním kampusem, jedná se o vskutku náročných 40 minut, možná těch nejhorších. Oni pověstní hoši ze spolku procházejí prostory, jako kdyby patřili k MIB, okukují hošany a ačkoliv nepřijde nikomu nic podezřelého, vybírají si vhodné kandidáty ke krmi. Ano, jsou to totiž upíři. A s teplomety. A ty brejle také mají ze zjištěných důvodů! Když už se kvapně proklikáte do finále, stanete se konečně svědky upířího zakousnutí, ale to je strašlivé leda kouzlem nechtěného, to už si říkáte, že si radši pustíte dvacetkrát za sebou Twilight.

Kromě táhlých záběrů na mluvící chlapecké tváře se dočkáte i mizerných hereckých výronů, nesmírně zdlouhavých

„kecacích“ pasáží, při kterých vás nejednou přepadne psychická tíseň i v době sociálního odcizení kvůli čínskému viru nebo ruské vakcíně. A to ještě existuje pět pokračování, které údajně pouze přidávají na onom homopodtextu. Strach tedy zůstává zřejmě jen při rozhodování, zda si ty další díly pustit.

Michal Březina

JEDENÁCT NEJLEPŠÍCH ASIJSKÝCH HORROROVÝCH REŽISÉRŮ

Bezmála před deseti lety, koncem roku 2011, vytvořil náš někdejší polský příspěvatel, milovník a znalec nejen asijského horroru, Krzysztof Gonerski, pro svůj blog Strach ma skošne oczy žebříček podle něj jedenácti nejlepších asijských režisérů hororových filmů. Nejen jako vzpomínku na Krzysztofa, jeho přínos pro seznamování s taji a krásami asijských hororů a pro obsah našich starších čísel, ale i jako možnost odhalit snad dosud ještě stále neznámé asijské žánrové klenoty, či porovnat, jak (a zda vůbec) uplynulá dekáda s tímto žebříčkem zahýbala a proměnila jej, vám přinášíme překlad tohoto článku. (hv)

Konec roku je tradiční dobou rozličného shrnování, sestavování a best of seznamů. I já se k této tradici přidám, ale nemám v úmyslu vás nudit tím, co najdete na každém větším portálu věnovanému filmu nebo na každém druhém blogu s filmovou tematikou, tedy žebříčkem nejlepších filmů uběhlého roku. Nabízím něco mnohem zajíma-

vějšího, neboť jen zřídka se objevujícího – TOP 11 nejlepších režisérů hororů (asijských). Proč pouze hororů? Nápad vybrat desítku the best of filmových tvůrců nezávisle na žánru padl ze tří důvodů. Za prvé: tlačenice v první desítce by byla příliš velká – kandidátů by bylo až příliš, za druhé: nikdy se při výběru filmů neřídím jménem režiséra, ale hodnotou daného filmu, což znamená, že neznám celou filmografii mnohých z nich. Za třetí pak proto, že miluji hororový film a opravdu se v něm vyznám, obzvláště, když jde o Dálný východ.

A tak se můžete seznámit s TOP 11 podle mě nejlepších tvůrců asijského horroru. Jediným kritériem, které jsem aplikoval, je natočení alespoň dvou zajímavých hororů ve filmografii. Existuje totiž obrovské množství režisérů, kteří natočili – občas dokonce zajímavý – ale pouze jeden horor a pak buď žánr opustili nebo stále čekají na inspiraci.

Pořadí v žebříčku nemusí být až tak náhodné.

**KIYOSHI
KUROSAWA**
Mistr tajemna

Proč? Odpověď je prostá: protože mám v úmyslu o něm napsat knihu. Barvitější odůvodnění? Protože Kiyoshi Kurosawa navrácí víru v horror jako umělecké dílo. Možná proto, že pro tvůrce **Kairo** hororový žánr není cílem, ale spíše tvárnou hmotou, kterou opracovává svým neopakovatelným, výjimečným stylem a specifickým přístupem k filmové látce. I přes takto „užitkové“ vnímání hororového žánru je v současném filmovém horroru jedním z mála, kterému se podařilo vytvořit esenci strachu, dosáhnout jeho pramenů a podstaty. Jak toho dosáhl? Odpověď spočívá v Kurosawově nebyvalém uměleckém sebevědomí. Kurosawa je totiž případem ojedinelého druhu filmařů, kteří si plně uvědomují nedokonalosti filmového sdělení. On moc dobře ví, že film nikdy nezobrazí celou komplikovanost skutečného světa – film vždy zobrazuje jeho fragment, a tím, že, takovým či onakým způsobem, zobrazuje pouze fragment, falšuje realitu. Na druhé straně, operování fragmentem, drobným výřezem reality, který zabírá oko kamery, může představovat obsahově překvapivě bohatý nástroj ke komunikaci s divákem. Tímto způsobem Kurosawa z diváka činí partnera ve filmové diskusi, odvolává se totiž k jeho inteligenci, představivosti a vnímavosti. Divák si sám

musí dopovědět to, co není zobrazeno, sám poskládat části skládačky, které mu režisér nabízí. Tato metoda pak skvěle slouží filmovému horroru. Protože kde číhají nejstrašidelnější, nejděsivější démoni? Na obrazovce? Skrývají se v lidské mysli, v představivosti diváka. A Japonec jen nedělá nic více, než že je provokuje, aby vystoupili z temných zákoutí divákovy mysli. Navíc, „Kurosawova metoda“ – část namísto celku – tvůrci umožňují to, co se zdá nemožné – manipulací se specifičností obrazu dokáže Kurosawa na plátně zobrazit neviditelné, neuchopitelné Tajemství. V kině se tento kousek povedl snad jen Peterovi Weirovi v Picnic at Hanging Rock.

Nelze neznat: **Kuya** (Cure, 1997), **Karisuma** (Charisma, 1999), **Kôrei** (Seance, 2000) **Kairo** (Pulse, 2001), **Sakebi** (Odplata, 2006), případně **Lofuto** (Loft, 2005).

SHION SONO
Básník nočních můr

Proč? I když Shion Sono netočí horrory v běžném, obecném pojetí (snad s výjimkou **Ekusute**), filmy tohoto Japonce mě vyděsili více, než ne jeden shocker made in Japan (pro nezasvěcené: nikdo na světě netočí více šokující filmy než Japonci). Je to dobře? Hodně dobře! Vycházím z předpokladu, že umění – lhostejno zda filmové nebo jakékoliv jiné –,

keré nevyvolává emoce, nestojí za nic. A Sono je mistr emocionální horské dráhy; týpek, jemuž se podařilo dojít k jádru temnoty, do útroh vykuchaného lidství. Dalo by se předpokládat, že při noření se do špíny lidského násilí a touhy zbavené jakýchkoliv morálních zábran, do patologií, zvráceností, šílenství a bludů, Sono nedokázal zabránit tomu, aby se sám neposkrvnil. Ale on se právě neposkrvnil. Byť jeho filmy (v každém případě ty nejznámější) jsou ponurými, šílenými výpravami na samotné dno pekla – pekla, kterým jsou vždy lidé, tvůrce **Kimyô na sâkasu** zůstává umělcem a jeho filmy uměleckými díly. Sono totiž není neschopným rádobyumělcem, nahrazujícím jalovost a mizérii svých děl odpuzující doslovností; Sono je umělcem na plnou hubu. Je umělcem s duší barokního básníka, s vnímavostí moralisty smutného z degradace japonské společnosti ale také rafinovaným estétem se sklony ke grotesce ve stylu ero guro. Sono netočí horrory, ale svými hořce-ironickými traktáty o člověku ztraceném v džungli života dochází k podstatě hrůzy; hrůzy lidství, které se vymklo z kulturně-sociálního náhubku.

Nelze neznat: **Jisatsu sâkuru** (Suicide Club, 2001), **Noriko no Shokutaku** (Noriko's Dinner Table, 2005), **Kimyô na sâkasu** (Strange Circus, 2005), **Eku-sute** (Exte: Hair Extensions, 2007), **Ai no mukidashi** (Love Exposure, 2008), **Tsumetai nettaigyo** (Cold Fish, 2010), **Koi no Tsumi** (Vinou lásky, 2011).

TAKASHI MIIKE Komplexní tvůrce

Proč? Takashi Miike vlastně režíroval pouze jeden klasický horror – **Chakushin ari** (který v podstatě vůbec nebyl klasický, protože jde o pastiš J-horroru). Ve

své filmografii má také několik „divných“ horrorů: **Ôdishon**, **Gokudô kyôfu dai-ge-kijô: Gozu, Bijitâ Q, Yôkai daisensô**, povídky **The Box a Imprint** a velké množství filmů s koňskou dávkou násilí (**Koroshiya 1, Izo** atd.). I když to nejsou horrory, násilí a poetika šoku tyto filmy přibližují ke gore. Ale padla otázka: proč? Diváci na celém světě (ostatně čím dál více v rodném Japonsku) milují Takashiho Miike pro jeho postmoderní šílenství neuznávající žádná estetická omezení, pro jeho nekompromisnost a odvahu v dráždění temných prvků japonské společnosti a obnažování hlouposti a plytkosti domácí popkultury, pro jeho kultovost, pro šibeniční humor a pro nevypočitatelnost. Ale já Miikeho miluji pro jeho převratnou inteligenci. Pohlédneme-li na Japoncovu kariéru, je možné dojít k závěru, že je zatraceně pocitově nestálý. Protože tuhle laškuje s exploatačním filmem (**Bijitâ Q**) aby za chvíli sklouzl ke komerčnímu filmu (**Chakushin ari** nebo tvorba posledních let). *Ach, takové přebíhání mezi vyplazováním jazyka na diváky a podlézání jejich vkusu.* Ale to je mylný dojem. V tomto šílenství je metoda a Miikeho kariéru neřídí náhoda, ale promyšlená strategie. Ta strategie není komplikovaná: jde

o to, vyhnout se společenským maskám, nedat se uzavřít v žádném šuplíku a dosáhnout ideálu komplexního tvůrce. Kdo je komplexní tvůrce? To je někdo, kdo se stále rozvíjí a zdokonaluje, někdo, kdo se nezavírá před žádnou uměleckou výzvou, někdo, kdo svým charakteristickým stylem otiskuje uměleckou krásu do svých děl tak, že si je nikdo nesplete s ničím jiným. Někdo, jako Takashi Miike.

Nelze neznat: *Ôdishon* (Konkurz, 1999), **Bijitá Q** (*Visitor Q*, 2001), **Koroshiya 1** (*Ichi the Killer*, 2001), **Katakuri-ke no kôfuku** (*The Happiness of the Katakuris*, 2001), **Gokudô kyôfu dai-gekijô: Gozu** (*Gozu*, 2003), **Chakushin ari** (*Zmeškaný hovor*, 2003), **Izo** (2004), **Yôkai daisensô** (*The Great Yokai War*, 2005) a povídky **The Box** (v *Three... Extremes* (2004)) a **Imprint** (v *Masters of Horror* (Mistři hrůzy), série 1 (2005)).

KIMJEE-WOON
Řemeslník-umělec

Proč? Zásadní otázka, obzvláště proto, že je Kim Jee-woon všeobecně známý natočením pouze jednoho horroru. Ale jaký to je horror! **Janghwa,**

hongryeon je arcidílem asijského hororového filmu a již tento fakt představuje dostačující důvod ke Kimově umístění do žebříčku mistrů asijské hrůzy. Ale není to jediný důvod. Korejec má totiž na svém kontě výtečnou povídku **Memories** z povídkového filmu **Three** a je tvůrcem hyper-

brutálního **Akmareul boattda**. O horror se otréla také černá komedie **Joyonghan gajok**. Avšak podstatnější než přiměřené množství hororových titulů je samotná osoba režiséra. Kim Jee-woon je takovým korejským Stevenem Spielbergem, protože ať už natáčí sportovní komedii či gangsterský film o pomstě nebo western, dosahuje uměleckého i komerčního úspěchu. V čem tkví tajemství tohoto úspěchu? V absolutní realizační dokonalosti, v bezchybné znalosti pravidel žánru (mistr stylizace), s nímž operuje a s intuitivním, nebývalým citem pro film. Kim patří k těm tvůrcům, kteří dokáží myslet i nahlížet filmovými obrazy. Jeho filmy jsou odvyprávěny vždy nejoptimálnějším způsobem a i když – podobně jako u Spielberga – nejsou obzvláště hluboké a objevné, uchvacují filmovou magií. Kim totiž dosahuje tak obrovské zběhlosti ve filmovém řemesle, až se stává uměním. Řemeslník, který je umělcem.

Nelze neznat: **Joyonghan gajok** (*The Quiet Family*, 1998), **Janghwa, hongryeon** (*A Tale of Two Sisters*, 2003), **Akmareul boattda** (*I Saw the Devil*, 2010) a povídka **Memories** (v *Three*, 2002).

NOBUO NAKAGAWA
Otec všeho, co je na japonském hororovém filmu nejlepší

Proč? Protože byl první a v mnoha ohledech filmového strašení stále zůstává nejlepší. Nakagawa natočil nejen atmosférické příběhy o duchách

hledajících pomstu na smrtelnících, ale zdobil je děsivostí a surrealistickými nápady typickými pro filmy Noboru Iguchiho a Yoshihiro Nishimury. Stačí zhlédnout jeho nejslavnější filmy: **Tokaido Yotsuya kaidan** (1959) nebo **Jigoku** (1960), aby se člověk přesvědčil, že dokázal za pomoci světla a stínu, střihu a na tehdejší dobu neobvykle rozpothybované kamery, kouzelným způsobem budovat neobyčejnou atmosféru hrůzy, přičemž ji současně zdůrazňoval surrealistickou scénografií (např. pokoje proměňující se v břeh krvavé řeky v **Tokaido Yotsuya kaida** nebo moře hlav hřištníků v **Jigoku**). To však není všechno. Mohlo by se zdát, že základy J-horroru vytvořili Nakata a Shimizu, ti ale pouze rozvinuli patenty na strašení a zobrazování přízraků vymyšlené Nakagawou. To on jako první ukázal ducha pomalu se přibližujícího ke strachem *ztuhlé* oběti, to v jeho filmech se poprvé objevila tajemná, v koutě místnosti schoulená postava a jeho zpracováním **Tokaido Yotsuya kaidan** se inspiroval Hideo Nakata, když točil **Ringu**. Nakagawa se však ukázal být průkopníkem i na poli jiných poloh horroru. **Jigoku** byl prvním filmem v dějinách kinematografie s prvky gore a **Kyūketsuki-ga** (Vampire Moth, 1956) – prvním japonským upířským horrorem. Nakagawa nebyl umělcem, odkrývajícím nové oblasti filmové výpovědi, on pouze dosáhl syntézy úspěchů německého expresionismu a stylistiky britského filmového studia Hammer s poetikou divadla kabuki a domácím folklorem. Tato směs Západu s Východem se ukázala být *smrtící* a nebyvale inspirující pro generace mnoha současných režisérů.

Nelze neznat: **Kaii Utsunomiya tsuritenjō** (Ghost of Hanging in Utusunomiya, 1956), **Kaidan Kasane-ga-fichi** (The Ghost of Kasane, 1957), **Bōrei kaibyō yashiki** (Black Cat Mansion, 1958), **Tōkaidō Yotsuya kaidan** (The Ghost of Yotsuya, 1959), **Jigoku** (The Sinners of Hell, 1960), **Kaidan hebi-onna** (Snake Woman's Curse, 1968).

HIDEO NAKATA Tvůrce (ne)jednoho filmu

Proč? *Prítomnost* Nakaty v této sestavě se zdá být zřejmá, ale já tvorbu režiséra nejslavnějšího asijského horroru všech

dob, **Ringu**, nepovažuji za samozřejmost. Z té prosté příčiny, že filmy tohoto Japonce představují různé žánry a různou, byť téměř vždy vysokou, úroveň. Téměř, protože druhá část americké odnože příběhu o strašidelné videokazetě se Nakatovi rozhodně nepovedla. Těžký je však osud tvůrce, který zazařil dílem, jež se stalo něčím více, než jen populárním filmem. **Ringu** se pro Nakatu stal stejně prokletý jako videokazeta pro jeho hrdiny. Zcela neprávem byl uznán za tvůrce jednoho filmu, ačkoliv **Honogurai mizu no soko kara** byl filmem mnohem nejednoznačnějším, **Kaidan** filmem fascinujícíně krásným, **L no Hon-to no Himitsu** úspěšným a **Inshite Miru** poměrně slušným herním zábavným thrillerem. Přidejme k tomu ještě neobyčejně zajímavý dokument o legendě pinku eiga

filmů Masaru Konumiovi **Sadisutikku & matohisutikku** a hitchcockovský thriller **Kaosu** a Nakata se ukáže být tvůrcem překvapivě multidimenzionálním a režisérsky mimořádně efektivním. Nedá se však upřít, že nejlepším filmem zůstává **Ringu** – absolutní arcidílo světového horroru a jeden z nejstrašidelnějších filmů v dějinách kinematografie.

Nelze neznat: **Ringu** (Kruh, 1998), **Kaosu** (Chaos, 2000), **Honogurai mizu no soko kara** (Temná voda, 2002), **Kaidan** (2007), **L no Honto no Himitsu** (L Change the World, 2007), **Inshite Miru** (The Incite Mill, 2009).

HIN SING
„BILLY“ TANG
Mistr nejen Třetí kategorie

Proč? Toto je jeden z nepřeberné říše filmařů, jehož jméno a příjmení zná jen nemnoho osob, za to jeho filmy poměrně slušný okruh diváků. V tomto případě to bude okruh milovníků hongkongského exploatačního filmu značky Category 3. Hing Sing Tang, nebo prostě jen Billy Tang, je jedním z mistrů extrémně brutálních, v překračování veškerých tabu nekompromisních filmů z okraje senzace a horroru. Billy Tang je také režisér kultovních hongkongských shockerů **Gao yang yi sheng**, **Ruo sha**, **Ti tian xing dao: Sha xiong** a **Wu shu: Ji mi dang an**. Pokud jste měli odvahu zhlédnout kterýkoliv z výše zmíněných filmů, doporučení jsou

zbytečná. Pakliže však stále dlíte v omylu, že nejbrutálnějším filmem je **Se7en**, je třeba vás zasvětit. V **Gao yang yi sheng** jistý taxikář unáší mladé dívky, následně je vraždí, čtvrtí a kopuluje s jejich mrtvolami. V **Ruo sha** jiný vrah znásilňuje mentálně postiženou dívku, v **Ti tian xing dao: Sha xiong** recidivista vyhodí svého syna oknem, před očima rodiny znásilňuje svou ženu a brutálně bije svou těžce nemocnou matku, ve **Wu shu: Ji mi dang an** nás pak neušetří pohledu např. na zažíva upalované dítě. Tento výčet může sugerovat, že máme něco společného s nějakým psychopatem za kamerou, ale to je mylný dojem. Tang bývá šokující, ale nikdy neztrácí hlubší kontext příběhu, jeho filmy jsou vždy výborně usazeny v sociální realitě, hrdinové psychologicky motivovaní a kvalita zpracování patří k nejlepší u filmů třetí kategorie. Možná proto jsou Tangovy filmy emocionálními killery, vrtáky zavrtávajícími se do emocí diváků a jejich citlivosti. Kdo má rád filmy mírnější, stravitelnější a klidnější, ten se ve světě bezohledných vrahů a šilenců Billyho Tanga neohřeje ani minutu. Ovšem ti, kdož oceňují odvahu tvůrce, bázně neuhýbající kamerou před zlem současného světa, určitě ve filmech hongkongského režiséra naleznou zalíbení.

Nelze neznat: **Gao yang yi sheng** (Dr. Lamb, 1992), **Wu shu: Ji mi dang an** (Run and Kill, 1993, pravda, jde o akční film, ale dávka násilí činí tento film zajímavým i pro fanoušky horroru), **Ruo sha** (Red to Kill, 1994), **Ti tian xing dao: Sha xiong** (Brothers of Darkness, 1994) a případně **Tan shao xiong zhou** (Dial D for Demons, 2000).

TAKASHI SHIMIZU

Ten, který uvrhl kletbu

Proč? Případ Takashiho Shimizu poněkud připomíná Hideo Nakatu. Shimizu se proslavil jako tvůrce série **Ju-on**, načež odjel do USA, aby za dolary promarnil geniální potenciál japonské verze příběhu o Kayako a jí seslané kletby. Když se vrátil, natočil pro mnohé kultovní – podle mě domýšlivý a nudný – **Marebito** načež Shimizu režíroval ještě několik filmů, z nichž žádný nezbudil ohlas ani u domácích diváků ani u jeho zahraničních fanoušků. **Senritsu meikyû 3D** popravdě vyvolal zájem jen proto, že byl prvním japonským 3D horrorem, chaotický příběh však zničil šanci na úspěch. Zajímavě se jeví autorská verze Alenky v říši divů **Rabbitto horâ 3D**, ale ve skutečnosti pouze „jeví“. Proč jsem tedy sáhl po Shimizuovi, když od dob japonské série **Ju-on** nenatočil nic stejně povedeného? Protože čtyři filmy **Ju-on** (dva video a dva kinofilm) naprosto postačí, aby se jméno tohoto Japonce zlatými písmeny zapsalo do dějin světové hororové kinematografie. Série **Ju-on** je děsivá a zároveň hluboce strhující příběh o nevyhnutelnosti smrti, o obrovské osamělosti tváří v tvář smutné konečnosti. Ve čtyřech filmech série o strašidelném domě na předměstí Tokia se Shimizu představil také jako jeden z autentických mistrů filmového strašení. Specialitou režiséra se stala mistrovská

směs atmosférické hrůzy s děsivostí a surrealisticko-groteskními prvky. Efekt na plátně je úžasný, a každý, kdo viděl některý z filmů série **Ju-on** to jistě potvrdí. Dodejme ještě, že tato série vytvořila snad nejpřízračnějšího, nejděsivějšího ženského ducha v historii filmu – Kayako, skutečnou bohyni filmového strachu. V mém osobním vnímání mnohem temnější a strašidelnější než slavnější Sadako.

Nelze neznat: japonská verze série **Ju-on** (Nenávist, 2000–2003), případně **Marebito** (2004) a **Senritsu meikyû 3D** (The Shock Labyrinth 3D, 2009).

NOBORU IGUCHI & YOSHIHIRO NISHIMURA

Mistři krvavé grotesky

Proč? Noboru Iguchi a Yoshihiro Nishimura jsou jako siamská dvojčata, byť nejsou příbuzní a vypadají jako své vlastní protiklady (žovialní, baculatý Iguchi a kostnatý a zasmušilý Nishimura). Nepochybně je však pojí umělecká pokrevnost, protože nejen, že jsou považováni za předchůdce j-sploitation („nová vlna“ gore, „nové“ splattery), ale nade vše je pojí stejný druh představitosti. Představitosti, kterou by jim mohl závidět i samotný Takashi Miike. Protože je neskutečně působivá, čehož posledním, snad nejpozoruhodnějším, příkladem je Nishimurův **Nihon bundan: Heru doraibâ**, i když upřímně je třeba přiznat, že trochu monotematickým. Přesto

všechno děs, gore, groteska, surrealismus, ale ze všeho nejvíce kýč, camp a filmový trash veškerého sortimentu v japonském, ale možná dokonce i v celém asijském filmu nebyly ještě nikdy tak spektakulární, šílené, fascinující a ohromující. Je třeba jasně říct: Iguchi a Nishimura neobjevují Ameriku. Děs kombinovaný s groteskou se objevoval už ve filmech Nobuo Nakagawy, a na cestě byly filmy Teruo Ishii, série *Za ginipiggu*, rané filmy Shinya Tsukamoto, japonské cyberpunkové splattery Organ Kei Fujiwary a Mitobôru mashin, ale teprve Iguchi a Nishimura (za vydatné propagační podpory uchvácených Američanů) učinili z krvavé grotesky mistrovství a... vývozní artikl japonského filmového horroru. Oba pánové, i ti méně známí tvůrci, zůstávají pod jejich vlivem, netočí hluboké filmy, ale u Iguchiho (**Kataude mashin gâru, Robo-geisha**) a Nishimury (**Kyûketsu Shôjo tai Shôjo Furanken**) se nijak neskrývá výsměšná, a místy dokonce zlostná, kritika japonské popkultury. Je však bez pochyb, že jde ve skutečnosti pouze o zkarikované násilí a groteskně-surrealistické gore. A dobrou, byť hodně specifickou, zábavu.

Nelze neznat: **Kataude mashin gâru** (*The Machine Girl*, 2008), **Robo-geisha** (*RoboGeisha*, 2009), **Sentô shôjo: Chi no tekkamen densetsu** (*Mutant Girls Squad*, 2010), **Tomie: Anrimitteddo** (*Tomie Unlimited*, 2011) a **Tôkyô zankoku keisatsu** (*Tokyo Gore Police*, 2008), **Kyûketsu Shôjo tai Shôjo Furanken** (*Vampire Girls vs Frankenstein Girl*, 2009), **Nihon bundan: Heru doraibâ** (*Hell-driver*, 2010).

JOKO ANWAR Náhodný umělec?

Proč? Protože je to nejžhavější jméno ze všech současných tvůrců asijského horroru. Režiroval pouze dva filmy, které je možné zařadit do obecně přijímané definice horroru, ale to stačí, aby se k němu začaly pozorně upírat oči fanoušků i kritiků z celého světa. Anwarovy filmy se nedají zavřít v žádném žánrově-stylistickém šuplíku, protože se do něj nevlezou. **Dead Time: Kala i Pintu terlarang** jsou jak horrory, tak zároveň i noir filmy, zfilmované komiksy, temné thrillery, akční filmy, kriminálky, psychologická i sociální dramata. Z této různorodosti vychází originalita Anwarovy tvorby, která, i když čerpá z různých pramenů, neztrácí mnohovrstevnatý obsah. Krátce řečeno: Indonésanovy filmy poskytují skutečné potěšení milovníkům postmoderního šílenství à la Takashi Miike a zároveň uspokojují diváky hledající mnohovýznamová, nejednoznačná sdělení. Anwar pracuje na dalších dvou filmech, které se jeví neobyčejně slibné, ale teprve po jejich premiéře budeme moci s naprostou jistotou potvrdit, zda je umělcem velkým nebo, naneštěstí, pouze náhodným.

Nelze neznat: **Dead Time Kala** (2007), **Pintu terlarang** (*Forbidden Door*, 2009).

**BANJONG
PISANTHANAKUN
& PARKPOOM
WONGPOOM**

Mistři asijské duchařiny

Proč? Duo thajských režisérů, které si vydobylo světovou slávu

díky **Shutter**, se na seznamu neobjevuje kvůli tomuto filmu. V každém případě ne jen kvůli němu. Za místo v tomto TOP 10 vděčí ani ne tak skromným úspěchům, jako zřejmé očitosti: nikdo, dokonce ani Nakata a Shimizu nenatáčí tak mistrovské asijské duchařiny. Jejich horrory se zdají být neuvěřitelně konvenční: nalezneme v nich motiv pomsty ze záhrobí, dlouhovlasé přízraky se znetvořenými obličejí, buddhistický zákon karmy a obrovské množství prvků z konvence asijských duchařin. A přesto jejich filmy budí autentickou hrůzu. Možná proto, že si pánové osvojili obdivuhodnou schopnost vytvářet hrůzu doslova ze... všeho. Spojení Pisanthanakun & Wongpoom nás tedy děsí polaroidovými fotografiemi a polaroidem, osamocenou noční jízdou opuštěnou ulicí, dvojníky živých, siamskými dvojčaty, osamělým letem s mrtvolou v kabině a dokonce... natáčením horroru s herečkou duchem... Souhlas. Režisérské duo nevymýšlí nic nového, ba přímo naopak, neskrývá své inspirace, ale i přesto **Shutter** získal nálepku kultovního horroru, dočkal se nespočetného množství epigonů a stal se nejpůvodnějším thajským horrorem na světě. Pro mě je Pisanthanakunův a Wongpoomův film spíše jednorá-

zovou zkušeností, ale při prvním zhlédnutí to bylo opravdu... děsivé! Druhý společný film Thajců **Faet** byl projektem mnohem ambicióznějším, s komplikovanější zápletkou a rozvinutějším odkazem. Horrorových scén v něm bylo méně, producenti se nechlubí fantastickým počtem způsobů, jak diváky vyděsit, přesto ve filmu nalezneme několik skutečně děsivých a hrůzných okamžiků nejvyšší kvality. V toto ohledu se perlami filmové hrůzy naprosto neočekávaně ukázaly být Pisanthanakunem a Wongpoomem již samostatně režirované povídky obsažené v povídkových filmech **See prang** (Pisanthanakunova **In the Middle** a Wongpoomova **The Flight**) a **Ha phraeng** (Wongpoomova **Salvage** a Pisanthanakunova **In the End**). Za zhlédnutí stojí obzvláště **The Flight**, protože to je kus naprosto mistrovského horroru s duchem v roli strašidla.

Nelze neznat: **Shutter** (2004), **Faet** (Smrtící spojení, 2007), povídky: **In the Middle** Bajonga Pisanthanakuna a **The Flight** Parkpooma Wongpooma (v **See prang** (Phobia, 2008)) a **Salvage** Parkpooma Wongpooma a **In the End** Banjonga Pisanthanakuna (v **Ha phraeng** (Phobia 2, 2009)).

Nejvíce lituji, že se do výběru nedostal Shinya Tsukamoto (trilogie **Tetsuo** a dvě části **Akumu tantei**), Kôji Shiraishi (**Noroi**, **Kuchisake-onna**, **Gurotesuku**) a Herman Yau (**Ba xian fan dian: Ren rou cha shao bao**, **Yi bo la bing du**) ale musel jsem učinit rozhodnutí a tak jsem ho podstoupil.

Krzysztof Gonerski
Překlad: Honza Vojtíšek

JIŘÍ SIVOK

ROZHOVOR

Jiří Sivok je veselý chlapík z českobudějovicka, který má v oblíbě svižnou fantastiku, ve své tvorbě rád zařezává do hororového žánru a v loňském roce se šlápl pedál až k podlaze ve své románové knize **Smrt bývá nehezka**. Po recenzi na tuto knihu (v čísle 37) jsme se rozhodli jej oslovit nejen pro rozhovor (neboť má jistě co říci i mimo svou tvorbu) ale i ohledně povídkového projektu tohoto čísla.

Proč máš třetí varle menší než první dvě?

Je to takové rodinné znamení.

Takže dcery podědily?

Jo. Otázka je, jak ses to dozvěděl ty.

Omlouvám se, na chvílku si mi tu sedl syn... Přejdeme k hlavnímu tématu. Kdy, v čem, jak a proč jsi literárně zabil prvního člověka?

To mě zmátlo, jak oba píšete jako desetiletí kluci...

No, teď k otázce. Pokud donutím toho

hryzce v mé mozkovně roztočit kolo, aby se rozjel celý ten stroj paměti, tak si myslím, že se bude jednat o moji vůbec první povídku **Dveře** (nyní s názvem **Jen růže po něm zůstala**). Sovětský odstřelovač tam pokosil nějaké nacisty. On sám také nedopadl dobře, o čemž se můžete přesvědčit v mé první publikaci.

První kniha, povídková sbírka Příběhy noci, ti vyšla už před jedenácti lety. Můžeš ji trochu přiblížit? Jaké příběhy obsahuje, jaký druh hrůzy nám z ní sáhne za krk a proč se kniha jmenuje tak, jak se jmenuje? Kde vůbec vyšla a jak k jejímu vydání došlo?

Sborník vyšel a byl pokřtěn v pátek třináctého v tom nechvalně známém roce 2010, kdy na Islandu vybuchla sopka – na rovinu, necítím za to přímou odpovědnost. A spojitost s letošním výbuchem je taky čistě náhodná. Kniha obsahuje povídky z mé rané tvorby a jsou tedy trochu poplatné době. Některé obstály v soutěžích a myslím, že publikace, která vyšla malonákladem u nakladatelství Epika je čitelná i dnes. Ovšem je pravda, že některé povídky by v současnosti neušly sítu mého kritického oka. Název **Příběhy noci** byl střelou mimo terč. Pokud totiž zadáte do vyhledávače tento název, na prvním místě vyběhnou výsledky odkazující na Šeherezádky **Příběhy tisíce a jedné noci**. Co se týká tématu, jedná se převážně o horrory s temnou atmosférou a naturalismem mně vlastním.

Druhou tvou samostatnou knihou je loňský román Smrt bývá nehezka, který je v knize doplněn povídkou. Román i povídka jsou tematicky propojené. Co vzniklo dříve, román nebo povídka? A jak se díváš na propojování, utváření společného či jednotného univerza v různých příbězích u jednoho autora? Má to nějaké výhody a nevýhody?

Propojování příběhů je moje doména. Hodně mě to baví a beru to i jako odmě-

nu pro věrného čtenáře. Dělam to dost často. Pokud jde o bonusovou povídku **Zelený závoj, tak nenávisťně zelený**, ta vznikla až po novele. Nicméně novela samotná je vlastně složená i z povídky **Uměl si jen hrát** (Poselství píšaly, 2013), která před časem vyhrála soutěž Rokle šeré smrti a právě ono propojování příběhů mi dovolilo některým svým postavám dodat hloubku, kterou v jednom samostatném příběhu neměli. Takhle to do sebe zapadlo jako puzzle s nahotinkami.

V souvislosti s tvým románem mi nedá se nezeptat. Máš, respektive veřejně přiznáváš, dvě dcery. Změnilo tvé rodičovství nějak tvůj pohled na horrory a jejich vnímání? Bojíš se u nich více od té doby, co jsi rodič? Působí na tebe jinak?

Vůbec. De facto jsem se na filmové horrory většinou díval sám, protože kromě toho, že ne každý se chce bát, tak platí i fakt, že si to prostě víc užiji. Nikdo nenarušuje atmosféru. Není nad ten pocit, jít si ve dvě ráno na záchod a všude si nechat rozsvíceno, protože ta pravděpodobnost, že na Vás Pazuzu vyskočí z toaletní skříňky anebo že Pennywise vymaluje koupelnu na rudo skrz výlevku, je prostě po půlnoci vyšší, že jo? A co se týká psaní, tam ten problém také nevidím – dokonale si uvědomuji, kdo jsou skutečné děti, a které jsou ty na papíře a rozhodně si tam ty živé nijak nevizualizuji, i když to neplatí u čtenářů z řad mých známých. Ti v postavách vidí předobrazy, které tam vtípně ani nemohou být, protože jsem ty scény psal v době, kdy jsem děti ještě neměl.

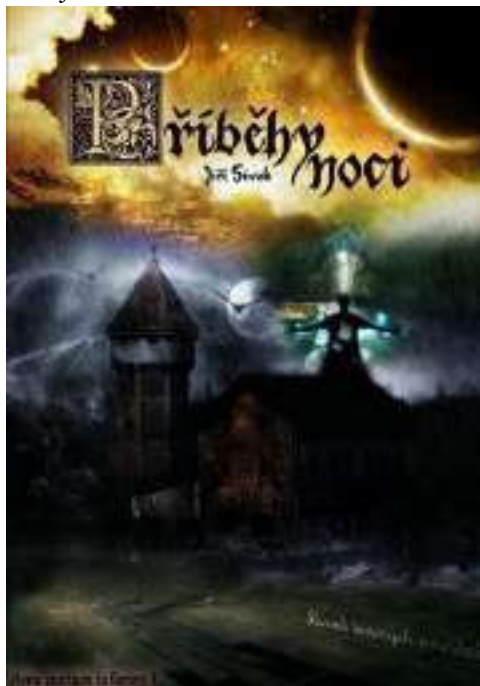
Jak často musíš přesvědčovat čtenáře tvé tvorby, že jsi úplně normální, neškodný, manžel a otec dvou dětí? V kolika procentech jsi v tomto lhaní úspěšný a daří se tě je přesvědčit? Máš nějakou oblíbenou výtku či invektivu, které se ti, díky tvé tvorbě, dostalo?

Tak tohle je ztracená bitva – o to se vůbec nepokouším. Já se už tak nějak smířil s tím, že jsem magor a teď je třeba, aby se s tím smířili i ostatní. Výtek ohledně novely **Smrt bývá nehezká** není tolik, ale opakují se dvě. Jsou tací, kteří nejsou spokojení s délkou a považovali by za lepší příběh natáhnout. Na toto většinou konturuji slovy, ať si to napíšou sami. Druhá výtku směřuje k popisům, kterých prý není úplně dost, ale to je prostě můj styl. Já se nezdržuji odlesky slunce ve světlotemtech

vozů, ale raději jdu přímočaře až brutálně na dřev příběhu.

Číslo, v němž se tento rozhovor objeví, se tematicky věnuje lodním a ponorkovým horrorům a místo věnuje i levným DVD horrorům v papírových obalech. Takže... Co ti při pobytu na palubě jakéhokoliv plavidla stoprocentně nažene strach? Máš doma nějaký horror v papírovém obalu? Pokud ano, jak se jmenuje hned ten, co máš nejbližše po ruce?

Strach mám z ledového oceánu a konkrétně z toho, že si nemůžu připustit teplo z červeného kohoutku. Co se týká papírových DVD, měl jsem nějaké italské, ale to už je dávno a jméno zavál prach. Pak jsem si kdysi koupil **Creepshow** podle Kinga, ale dneska u mě DVD už nenajdeš.

Jak se stane, že autorovi zdramatizuje povídku Český rozhlas? Jako v případě tvé povídky Úsek dopravních nehod?

To bylo vlastně poměrně dost jednoduché. Jsem už dlouho členem Jihočeského klubu Obce spisovatelů a ten s Českým rozhlasem nejednou spolupracoval, a když se objevil projekt nazvaný tuším Tajemné příběhy, rozhodl jsem se nabídnout na zhodnocení výše zmíněnou povídku. Režisér ji, samo sebou, musel zkrátit a předělat do scénáře, ale s výsledkem jsem nadmíru spokojen.

Představ si, že máš možnost jeden večer posedět a pokecat s jedním z následujících jmen: Stephen King, Kristina Haidingerová, Carlton Mellick III, Daphne du Maurier, Clive Barker, Edward Lee nebo Stephenie Meyer, koho z nich by sis vybral? A proč? Druhá část otázky: Myslíš, že by vybraná osobnost s tebou chtěla posedět i podruhé?

Já z té otázky trochu uteču. Osobně se považuji za skromného, skvělého (a popravdě i dost pěkného) diskutéra, a tak si myslím, že bych neměl problém všechny tyto autority oslovit a posedět s nimi. Asi bych to viděl nějak takhle: Zatímco bych přesvědčoval Kinga o tom, jak by bylo fajn napsat další Temnou věž, tak by Barker dokončoval rituál oživení Daphne du Maurier, na níž by určitě už nedočkavě čekal Carlton, protože by na ni sám měl určitě hodně dotazů ohledně ptáků, že jo? To je celý Mellick. No a popravdě Lee byl asi trochu otloukánek, protože by čekal s prezentací jeho románu, který jsem ještě nečetl. Kristýna Haidingerová by na ta-

kové sešlosti určitě nemohla chybět, jednak je to super autorka a druhak někdo musí otáčet rožněm se Stephení Mayer. Ke druhé části otázky. Myslím, že právě autorka Stmívání by s námi asi posedět znovu nechtěla, a ani by nemohla, protože v té mé vizi se ze setkání mohla dostat jen jedním způsobem, a to přes trávicí trakt ostatních účastníků...

Mohl bys několika slovy představit HSF klub, který jsi zakládal? O co jde, jak funguje, co je jeho náplní, co by případným zájemcům a zájemkyním mohl nabídnout, čím by mohli přispět oni?

Teď jsme trochu v kómatu a nic moc neděláme. Toho volného času čím dál víc

ubývá – to je Netflix tam, HBO támhle... Každopádně jsme sdružení milovníků žánrové literatury a mezi naše aktivity patří pořádání literární soutěže Tiché písčky, a taky máme za sebou velice úspěšný literární večer s názvem Den fantastiky, kterého se účastnili skvělí hosté jako Vladimír Šlechta, Petr Heteša, Jindřich Rohlík, Tereza Matoušková, Martin Šust a i další. Až covid trochu povolí, chtěl bych uspořádat podobnou akci, kde by se pokřtily některé knihy, které bohužel o svůj křest přišly.

Kdybys byl strašidlem v Branišovském lese (Boru), jaká by byla tvá specializace?

Zcela určitě bych se specializoval na levitaci dámských sukní, *à la* Marilyn Monroe.

Sejdou se v baru jeptiška, Chatterer, motorkář, Annie Wilkes, středoškolská studentka, hrabě Orlock, knihovník, zubař, baskytaristka japonské metalové kapely a malý Gage Creed. Kdo by v tvém příběhu s těmito postavami zemřel jako první a kdo jako jediný přežil? To je těžká otázka. První by určitě pod kytky odešla japonská baskytaristka, ale coby vítěze bych asi vsadil na Chatterera. Popravdě jsem trochu v rozpacích ohledně Gage Creeda, on totiž už vlastně mrtvý je, takže je to takový žolík...

Vynechme Branišovský les, které místo v Českých Budějovicích nebo jejich blízkém okolí je podle tebe nejstrašidelnější (pokud se v něm zrovna nepohybuješ ty)?

Zcela bez diskuze moje zahrada v Nových Homolích. Zrovna jsem tam narazil na ropu, takže to tu mám dost rozkopané. Je to děsivý...

Pokud je horror spojený s jiným žánrem, kterou kombinaci máš nejvíce a nejméně rád?

Já to škatulkování nemám moc rád, ale horroru asi nejvíce sluší romantické spojení s vědeckofantastickou literaturou, ale není to pravidlo a těším se na knihu, která mi předvede zase něco neotřelého a nového.

Co na horrorech oceňuješ nejvíce? Příběh, atmosféru, napětí nebo explicitnost?

To všechno. Hlavně to nesmí být příběh, který nudí. Není nic horšího, než když si po dočtení knihy člověk řekne: „No, tohle jsem si mohl odpustit.“

Závěrem tradiční otázku. Co chystáš k vydání, co aktuálně píšeš a co se chystáš napsat?

V březnu vyšla audiokniha novely **Smrt bývá nehezka** a u nakladatele zatím leží rukopis na druhý autorský sborník. Měl bych se objevit i v některých antologiích. Co se týká psaní, rozepsáno toho mám poměrně dost, ale nejvíc jsem pohnul se svým postapo horrorem s pracovním názvem **Líp už bylo**, který bych rád dopsal do konce roku.

Děkujeme za rozhovor

Otázky: Honza Vojtíšek

BABICE Z LEŠA

JIŘÍ SIVOK

POVÍDKA

V noční tmě zhuštěné lesní intimitou klopýtal o suché větve a kořeny. Nohy se mu pletly únavou a rozrušením. Sípavě lapal po dechu. Každý nádech řezal v hrudi. Před ním mezi kmeny stromů problesklo světlo. Zatočil k němu. Za ním děsivé ticho prořal srdceryvný výkřik, který trhal mysl jako tenký papír.

Zastavil se až o dveře. Malý domek s šikmou střechou, narychlo nahozenou omítkou a něčím, co se tvářilo jako přístřešek. Dveře ho odpružily zpátky do prostoru jako neústupný vyhazovač před vchodem do klubu. Rychlý krok, zmáčknutí kliky a ramenem napřed vpádl dovnitř.

V jediné místnosti svítila velká petrolejka. V kamnech hučel oheň. Přeběhl ke stolu, na němž ležel vedle nakrouhaného zelí nůž s dlouhou a širokou čepelí. Zvedl ho a potěžkal v ruce. Rukojeť byla na dotek příjemně chladná. Ale zase ho odložil. Tohle nepomůže. Potřebuje něco vhodnějšího. Natočil se ke kamnům. Ve velkém otlučeném hrnci na plotně vařila voda. Přistoupil k němu, vyhrnul rukáv

mikiny a dlaň s roztaženými prsty vnořil do kolotající vody.

Bolest. Ale byla jeho. Nevlastnil ji nikdo jiný. Pocit svobody se rozléval věčností, ale ve skutečnosti šlo o setiny vteřiny, co dlaň zmizela pod hladinou vroucí vody a dusila toho parazita. To neznámé něco pod kůží.

„Kurva!“ ulevil si Bobr, když ji opařenou vytáhl na mihotavé světlo. „Ať je pryč! Ať je kurva pryč!“

Dýchal rychle a ruka ho páčila, jako by mu ji někdo stahoval z kůže škrabkou na brambory.

Tenhle job měl být jednoduchý. Vypátrat Lukyho nebyl problém. Bobr, alias Bohumil Bron, se nikdy nepovažoval za inteligenta, ale pitomec nebyl, i když ho v gangu považovali jen za chodící pest pana Hyda. Pravda byla jiná, ale pan Hyde to věděl a to mu stačilo.

„Bohumile. Jak víš, kvalita našeho zboží je pro mě prioritní. Nelíbí se mi, že nějaký mameluk z Branišova ho řeže nějakou lacinou sračkou.“ Pan Hyde byl tehdy nasraný. Pokud ve své vzletné řeči pou-

žil nějaké tvrdší slovo, vždy byl nasraný. „Dokázal bych se smířit s tím, že si účtuje víc, než je domluveno, ale aby ničil moje jméno svými amatérskými chemickými pokusy? To nikdy. Najdeš mi Lukyho a s ním i tu jeho dětskou chemickou laboratoř. Je ti to jasné, Bohumile?“ Dva dny zpátky přikývnul a i když se neptal, pan Hyde pokračoval. „Když on řeže moje zboží, tak my řízeme do něho.“ A smál se.

Bron ne.

Bron už si představoval, co Luky mu urízne jako první.

To bylo před pár dny, teď si se slzami v očích prohlížel dlaň. Zarudlá a svlečená jako had, posetá puchýřky. Připadala mu jako mapa se státy ohraničenými spálenou kůží. Jeden veliký puchýř na něho zíral uprostřed. Tenhle tam byl už před tím, než ruku ponořil. A na Bobrovu ruku se dostal způsobem, jemuž odporovala logika a zdravý rozum.

Stejný výkřik, jako před chvilkou, prořízl hutné ovzduší chatky a svými neviděnými hřeby Brona přitloukl k realitě.

„Co se to kurva stalo!“ pronesl hlasem, který nepoznával. Takhle kvičí prase. Takhle sténá dítě. Takhle fňukal Luky, když mu sotva před dvaceti minutami rval hlavěň glocka do úst. Takhle přece já nezním.

***

Ten pitomec se skrýval pod svícem, jak se říká. Zabydlel se u své sousedky na okraji Branišovského lesa. Zjevně pomatená ženština, žijící z invalidního důchodu a sociálních dávek byla ráda, že o ni

někdo projevil zájem. Z nějakého pro něj nepochopitelného důvodu nebyla v pečovatelské a kupodivu ji ani nestřežilo ochránářské oko dětí, pokud tedy nějaké měla.

Vzpomínal, jakou cítil převahu a nával adrenalinu mu tepal do mozku zprávy o neporazitelnosti, když rozrazil dveře. Poprvé vystřelil, protože se na něj vyřítila patnáctiletá fetka s nožem. Rázně změnila směr a z prostřeleného hrudníku ohodila krví růžové komunistické tapety. Luky ve spodkách vyběhl z kuchyně. Na hubě respirátor, v očích pochopení.

Ozval se zastřený hlas, ovlivněný velmi pravděpodobně i omamnými látkami. „Já všechno srovnám, čéče.“

Výstřel mu téměř utrhł koleno. Padl jako podřátý a začal pištět a drtit nadávky přes zuby. Pak něco Brona přinutilo stočit pozornost na schodiště.

Stará babka – v ruce pletací jehly. Prskala a sliny jako provazce ztékaly po bradě, až na holá, vrásčitá prsa s černými bradavkami. Prověs stejně vrásčitého břicha plného strií zakrýval zarostlý, tmavý klín, za což byl Bobr docela rád.

Nikdo ten moment neoddělil, takže v jeden a ten samý okamžik babice sbíhala schody, mávala jehlicemi v rukou jako kordy a ječela, zatímco lana slin ulpívala na jejím těle a smrkovém schodišti.

Bobr uměl odpovědět. Kulka v momentu proměnila schodiště v eskalátor, když babka místo dolů povyskočila neviditelnou silou nahoru, a pak se ladně skutálela opět dolů bez nápomoci vlastních svalů. Svraštlý, nehezky obličej hyzdila díra mezi nosem a pravým okem.

Bron postoupil blíž, strhl raněnému respirátor zašedlý četným používáním a horkou pistolí nacpal Lukymu do úst.

„Je tu ještě někdo?“

S chabým odporem a popálenými rty zbraň vyplivnul. Bron ho nechal. Srdce mu ještě bušilo jako Usainu Boltovi při závodě.

„Prosím, čče! Já všechno dorovná.“

A právě tady se všechno zesralo.

Lukáš leknutím zařval. Ječel dřív, než mu Bobr stihl něco provést. Zvuk sunoucího se masa po podlaze také upoutal zabijákovu pozornost. Bába už téměř znovu stála. Až teď si všiml, že se jedna pletací jehlice zabadla do břicha a udělala si z něj jehelníček. To nejzajímavější dokonce nebylo ani oko lemované rudými květy prasklých žilek, napůl visící z pobledlé tváře. Kdepak, Brona doslova zdecimovalo, že se s prostřelenou hlavou zvedala ze země.

Lukáš řval.

A nebál se Bobra. Kdepak.

„Co to...“ šeptl Bobr a než stihl reagovat, babice, zvedajíc se ze všech čtyřech, si kostnatými prsty s dlouhými nehty zajela ke zraněnému oku. Sliny dopadaly na koberec a zvuk kočičího prskání se zakusoval Bronovi hluboko do racionálního já. Jako měkkýš, kterého zvědavý kluk rve z ulity, se oko pod tlakem natáhlo a čvachtavě prasknutí stvrdilo utržením úponů a očních nervů. Rudé krůpěje se rozstříkly po chodbě a vytvořily na moment efekt kaleidoskopu.

Bobr znovu střelil a z čela staré baby si vzal splátku složenou z círu kůže, štěpek lebky a neodmyslitelné dávky jejího

zaostalého mozku. Rána hlavou o zeď odkázala babu opět na zem, kde si silou znovu zarazila jehlici hluboko do útroh. Krev byla všude.

Luky pořád řval.

Bron ho zarazil držadlem se zásobníkem, ale pak jen nehnutě stál a díval se na hromadu rudého masa před sebou. Nevěděl, co dál.

Lukáš kňučel a cedil slova.

„Furt mlela vo lese.“

„Drž hubu.“

„Ona byla cvok, čče. Furt mlela a já si říkal – nikdo ji nezná nebo nechce znát, takže u ní můžeme vařit. To koleno bo-líííííí.“ Kvílení ukončila další rána pistolí do spánku. Nyní ale vystřelila. Patrona vypadla stejně jako Lukyho mozek na koberec.

Bobr se svalil vedle mrtvého a cítil, jak se mu klepou kolena. Chtěl být zpátky u svého milence. V kapse pro něho měl dárek. Prstýnek s pečeti, do něhož se zakoukal ve starožitnictví u slepého ramene Vltavy v Budějovicích. Kurva, jak on chtěl být v Pavlově náruči. Cítit to teplo domova. Tu lásku a dotyky pod trikem. Vtipy o šedinách a pivních mozolech.

„Vzchop se!“

Rudý kráter ve spánku se pohnul a s nemotorností někoho, kdo nemá půlku hlavy, ukázal Lukáš trhavým pohybem obličej. „To bylo na mě?“

Bobr se už zvedl a utíkal. Chtěl jedním mocným skokem přeskočit netečnou babici, ale ta ho přes původní letargii popadla nadlidskou silou za lýtko. Zbraň mu vypadla z ruky. Překulil se na záda a ruku objímající jeho úd skopl těžkou

botou. Vyškrábal se nahoru a hledal svou zbraň. Našel ji. Jako hračku ji držela holka se zpěněnou krví na košili, kterou hned při svém příchodu střelil do plic.

„Co s tím budeme dělat?“ Bobra to nezajímalo, už opět utíkal. Něco mokrého a slizkého mu dopadlo ze strany na krk a on se to instinktivně pokusil rukou seřást. Stále v běhu se podíval, co odporného a studeného jako rybí tělo mu ulpělo na dlani.

Oko.

Ta babice po něm mrskla svoje utržené oko!

Zhnusený a politý hrůzou mrštil okem k lesu. Ale nic se nestalo. Opřel se o nejbližší strom a snažil se druhou rukou vyrvat oko pryč z dlaně. Nešlo to. Zdálo se, že nemá žádné ohraničení a plynule navazuje na kůži. Mrtvá, zakalená panenka se zdála s každou sekundou neznatelnější a mizela v krustě, jak rosolovitá hmota tuhla až nakonec po oku zbyla jen boule podobná obřimu puchýři.

„Kurva, co to je!“

Rev. Lukáš zase začal sténat... a Bron se dal na útěk.

***

Teď se sesul na židli a přemýšlel, kde se to vlastně ocitl. Kdo dnes svítí petrolejkou? A ten nůž. Ten nůž byl divný, ... starý. Vyhlédl z okna, jestli si nevšimne jedné z těch věcí.

Z těch nemrtvých.

Neviděl je. Jen slyšel, jak Luky řve.

„Alespoň, vím, kde seš,“ utěšoval se, ale znásilněné psychice to nepomohlo ani o kousek.

A pak si to uvědomil s bolestivou urputností. Měl by vidět světlo nad městem. I odtud by ho měl jasně vidět! Kam se poděly známky Českých Budějovic? Když přicházel do své noční mury, zář nad Branišovským lesem nešla přehlédnout.

Něco se kurva děje. Pomyslel si. *A to něco není normální.*

Tupá bolest se ozvala z nenadání. Cítil, jak se uvnitř puchýře něco hýbe. Schoval bolavou dlaň do druhé a potlačil výkřik, protože, více než pohyby neznámého, způsobovala bolest opářená kůže.

„Večeře bude v cuku letu.“

Bobr málem převrhl hrnc s vodou na kachlíkových kamnech.

Babice bez oka, nahá a s pletací jehlicí stále hluboko zaraženou v břiše, stála v rozražených dveřích.

Bron začal přicházet o rozum a o chuť cokoli dělat. Ať už ho do letargie dostala ztráta veškerého racionálna, neskutečná bolest, všeobjímající děs či dokonce prachspřstá nespravedlnost, nevěděl. Akceptoval pouze to, že se svalil do nejbližšího rohu od babice.

Mumlal. Prosil.

Babice beze spěchu vešla do chatky a posadila se za stůl uprostřed místnosti, osvětlené jen mihotavým světlem petrolejky. Její ruce našly misku s připravenými oloupanými cibulemi kousek od nakrouhaného zelí. Otočila ji a obsah vysypala do hrnce.

Bron jektal zuby a cítil rozlévající se teplo v nohavicích. Ano, Bohumil Bron, alias Bobr. Bijec a pravá ruka pana Hyda se regulérně pochcal.

Babice přidávala ingredience do hrnce a Bron to nechával. Seděla totiž u stolu a zároveň hledala koření ve skřínce naproti. V ten samý moment také naložila našťipané dřevo do kamen.

Byla tu i tam. Ta, jež příkládala se rozdvojila jako siamské dvojče, které se rozhodlo osamostatnit. V ruce se jí zhmotnil nůž, házející slabá prasátka.

„Budeme potřebovat maso, tak co bychom pomohli tomu maličkému na svět?“

Bobr popohnán něčím, co by za jiné situace mohl nazvat vrozeným instinktem, natáhl k babici dlaň s nateklým puchýřem. Čepel nože rozřízla bouli. Místnost naplnil čpavý zápach zkažených vajec, a krom krve stékala do připravené misky i bílá hmota připomínající hnisavou náplň uhrů, jež zachytávala další z babic. Svrastělýma rosolovitýma rukama roztáhla rozříznutou kůži a obnažila tvorečka, ukrytého uvnitř. Zahnutý supí zoban a složené muší oči. Na půli těla zbrocené chmýří a na druhé rybí šupiny.

Babice zachytávající krev, olizovala hnis rozeklaným hadím jazykem. Jiná, možná ta, jež házela ingredience do hrnce, masturbuje pravačkou a levou si nadzvedává pneumatiku, aby měla svůj vytažený klitoris nepodobný srdci zvonu lépe v dosahu.

„Budeme potřebovat maso,“ opakuje ta, jež pomohla z útrob Bobrovy dlaně zvířeti. To se pokouší roztáhnout slepená netopýří křídla. Jako podržení bizarnosti, se ve dveřích objevil Luky. Prostřelenou nohu v nezdravém úhlu

táhl za sebou a do zblbnutí sténal a doplňoval tak trylek vylíhnutého nebožátka. Za ním v závěsu s dírou v hrudníku vykukuje vysmátá dívčina.

Luky pokleknul před masturbující babkou a uvolnil jí tak ruce. Její vrásčité špek mu zakryl oči, jak jí olizoval zarostlé genitálie. Babice chápavě kývla hlavou a když slastí vzdychla, počala mu v euforii odřezávat uši. Nejprve levé a pak pravé. Obě skončila v hrnci.

Další z babek na pomezí času a reality už vyvrhuje tu patnáctku. Ta se dívá na své rozpárané břicho a směje se. S každým zasmáním se houpe na provazech, na nichž se za oka drží, jako prase na zabijačkových šrácích. Babice zrovna odděluje střeva od tuku a svalů.

Tvoreček, v jiných a stejných kostnatých prstech ve stejném a jiném čase, znaveně pípá a švitoří. Pak umlkne, když ho babice vhodí do vroucího vývaru, který už příjemně voní po zelenině.

Bobr sedí. Dlaň s otevřenou schránou stále nataženou. Jedna z babic teď klečí přímo proti němu. Svěšené propadlé prso, studené jako upíří ústa, se mu válí na natažené ruce a on hledí do temnoty jediného oka. Není věřící, ale je si jistý, že uvnitř vidí peklo. Cítí zápach hničícího mrtvého masa a dech zetlelého vlhkého listí na hřbitově. Z temné panenky na něj hledí červí hemživost a podvědomě cítí, že tohle se neděje poprvé ani naposledy.

„Ovařím ti hlavu, chlapče,“ řekne a jiná babice v mokřém orgasmu zmáčí Lukyho ústa. Mladý feťák se topí v jejich šťávách, ale nepřestává se svou prací.

Patnáctiletá fetka se směje. Je už na dvě půlky a dohromady ji drží jen krk a hlava. Stále jí to připadá vtípné.

Bohr chce umřít. Ale Bohr ví, že takhle jednoduché to mít nebude...

Zabijačka pokračovala...

Jiří Sivok
(*1988)

Žije v Nových Homolích nedaleko Českých Budějovic.

Pracuje jako manažer. Ženatý, se dvěma závazky. Do tajů, hrůzy, děsu a utrpení autorského světa pronikl již v patnácti letech. Roku 2008 se stal členem Jihočeského klubu Obce spisovatelů. Založil HSF klub, věnující se horroru, sci-fi a fantasy a organizující různé akce i literární soutěže. Ve své tvorbě se věnuje hlavně horroru, ale i obecné fantastice. V roce 2007 publikoval povídku **Hypnóza** ve sborníku Dvě kapky rosy. Přispěl i do antologií a sborníků Poselství píšťaly (2013), Tiché písky (2014), Rokle šeré smrti (2015), Kočas (2016) a Papírová pavučina (2017). Bodoval v několika povídkových soutěžích. Povídku **Úsek dopravních nehod** dramatizoval Český rozhlas. Vydal povídkovou sbírku **Příběhy noci** (2010) a román **Smrt bývá nehezka** (2020).

NA WWW.GOLDENDOG.CZ NABÍZÍME BALÍČKY HORORŮ ZA VÝHODNÉ CENY

#CTUCESKYHOROR

STRAŠIDELNÉ LEGENDY z PALUBY

Vodní hladina zabírá celých 71 % povrchu zemského. Bezmála tři čtvrtiny. Není divu, že se nad i pod ní může dosud skrývat spousta tajemných a nepoznaných věcí. Člověk, tvor to zvědavý, se již od svých počátků odhodlával tyto prostory prozkoumávat. Na vorech, člunech, pramicích, lodích, obrovských jachtách, škunerech, ledoborcích. A již od počátků věků si námořníci a mořeplavci vyprávěli o prapodivných setkáních. Ať už šlo o setkání skutečná či smyšlená. Některá z nich se dostala do legend a mýtů, jiná mají reálnější pozadí, další... prostě jen pobaví. Protože 71 %, to je hodně prostoru, kde se může skrývat cosi děsivého.

STRACH ČÍHÁ V DÁLÍ

Když už jsme u toho zemského povrchu. Pouhých 29 % zeměkoule tedy pokrývá pevnina. Jak se zdá, přesnou hodnotu však určit nelze. Tradují se totiž legendy o tzv. mizejícím, nepolapitelném ostrově. Ostrově, který ve svých básních italský básník Tasso popsal jako ten, „kde naše lodě nikdy nezakotví“. Jde

o ostrov známý jako St. Brandon, ležící kdesi severovýchodně od ostrovů Palma, Hierro a Gomera. Již Ptolemaios se ve svých spisech údajně zmiňoval o ostrově Aphositus jako o ostrově, „na který nelze vstoupit“. Ostrov byl pozorován ve velmi dlouhém časovém období z mnoha lodí, jeho umístění bylo dokonce v různých polohách zaznamenáváno do map, ale nikdo nedokázal přesně určit, kde se ostrov opravdu nachází a prohlásit, že u něj přistál. Geograf Thomas Nicols v 16. století tvrdil, že jde o ostrov Madeira, zprávy očitých svědků však jeho tvrzení vylučovaly. Podle jistých záznamů byl přízračný ostrov pozorován severně od ostrova Hierro. Někdy byl spatřen i z ostrova Gomera. V roce 1759 byl zahlédnut dokonce z Gomery i Palmy. Ostrov je popisován jako velmi vysoký, s rozměry přibližně 80x28 francouzských mil. Byl přenesen na malířské plátno, koluje o něm mnoho legend. Své jméno dostal podle irského misionáře, který prý jako jediný dokázal na půdě ostrova stanout vlastní nohou. Je považován za osmý

ostrov Kanárského souostroví. Podobný přízračný ostrov leží v jižním Atlantiku mezi ostrovem Ascensio a Pobřežím slonoviny. Ve druhé půlce 16. století jedna z lodí Frobisherovy expedice zaznamenala objevení ostrova s travnatými plochami a lesy. Plavila se k ostrovu celé tři dny, ale stále se nacházela pouze poblíž jeho pobřeží. Ostrov byl pojmenován St. Mathieu.

Z palubních prken však doléhají i mnohem starší příběhy, dnes již proměněné ve všeobecně známé legendy a mrazivé příběhy před spaním. Vždyť jak je dnes vnímán antický příběh o Odysseovi, plavícím se kolem ostrova Sirén? Odysseus k ostrovu zavítal cestou z trojské války. Věděl o něm i o jeho obyvatelkách, bájných mýtických stvořeních, lákajících námořníky nádherným zpěvem. Proto svým námořníkům rozkázal, aby si zalepili uši voskem a on sám se přivázal ke stěžni, aby zpěv slyšel, ale nemohl mu podlehnout. Se Sirénami se setkali i bájní Argonauti, ti však mezi sebou měli pěvce

Orfea, který svým zpěvem dokázal jejich lákavé tóny přehlušit. Bájně sirény jsou popisovány jako kouzelné pěvkyně s neodolatelně krásným a lákavým zpěvem. Jejich počet není přesně určen, pohybují se od dvou do pěti. Údajně jde o dcery boha řecké řeky Achelóa a taneční múzy Terpsichory. Původně působily jako nymfy bohyně Persefoné, ale poté, co je unesl Hádes zatrpkly a začaly se mstít na námořnících. Zpočátku byly zobrazovány jako napůl ženy a napůl ptáci, podobně jako harpyje. Inspirací této podobě jistě byli mořští ptáci. Od 8. století se však jejich vzhled proměnil v děsivější verze mořských pannen, čili ženy s rybím tělem. Místy, obzvláště v heraldice, je kombinován vzhled obou podob, tedy žena s křídly a rybím ocasem. Sirény, či ochechule, jak jsou také nazývány, daly jméno hned několika různým věcem. Jednak celému řádu mořských savců, do nějž se řadí kapustňáci a dugongové, tak i zvukovému zařízení vydávajícímu pronikavý, nepřeslechnutelný zvuk.

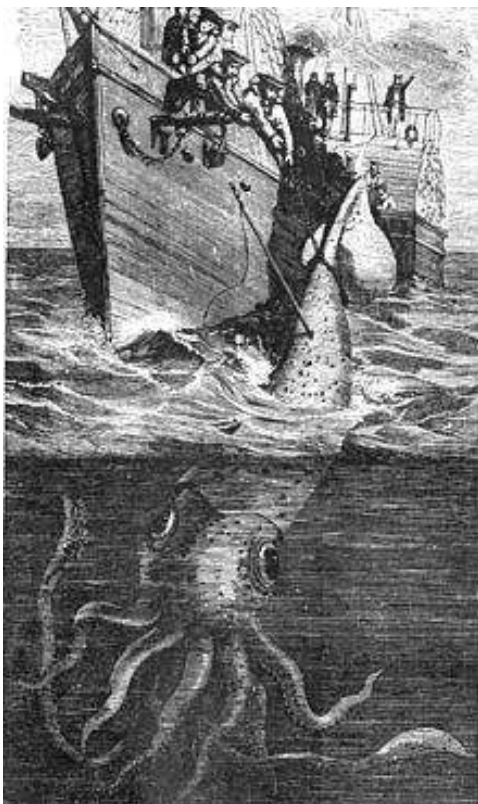

DĚS PŘIPLOUVÁ BLÍŽ

Hrůza ovšem dokáže připlout až k samotným lodím, stačí se jen nahnout z paluby přes zábradlí. Už Tomáš z Cantimpré sepsal a vydal ve 13. století spis **De monstribus marinis** (Mořská monstra). V něm s encyklopedickou pečlivostí předkládá roztočivé tvory zajímavé svým podivuhodným chováním, děsivým vzhledem nebo zvláštním chováním. Samozřejmě s notnou dávkou až mytologického zveličování své doby. Zdejší hroch je tak obří vodní bestie s kůží tlustou na dva lokte. Nechybí ani návody, jak monstra ulovit, často velmi prosté, stačí je vylákat na břeh a ubít kladivem. České vydání z roku 2009 obsahuje faksimile ze dvou iluminovaných opisů díla, které vznikly v Čechách ve 14. a 15. století.

Mořských monster a potvor existuje nepřehrná řádka. Ať už jde o přehnaně zdramatizované verze skutečných zvířat nebo na základě několika nepřímých důkazů vybájených bytostí. Může se k nim řadit legendární a mýtický **Kraken**. Mořské monstrum, jehož podobu v očích mnohých lehce zkruslilo dobrodružné fantasy *Class of the Titans* (Souboj Titánů, 1981). Kraken totiž nevypadá jako vzdálený humanoidní příbuzný Godzilly, má prozaičtější a realističtější předobraz. Většinou je totiž zobrazován a popisován jako obří hlavonožec, schopný potápnout celé lodě. Objevují se však i podobizny velkého kraba nebo velrybám podobné bytosti. První písemné zprávy o Krakenovi, který byl údajně spatřován u pobřeží Norska a Islandu, pochází z půlky 18. století. Zaznamenal je bergenský biskup

Erik Pontoppidan, který jako první použil pojmenování Kraken (v severských ságách byla podobná stvoření nazývána hafgufa či lyngbagr). Připisoval mu „velikost plovoucího ostrova“. Dle jeho popisu Kraken většinou nenapadal lodě přímo, pod hladinu je však dokázal stáhnout obrovský vír, který způsobil svým rychlým ponořením. Námořníci, znalí chobotnic a jiných hlavonožců, byli přesvědčeni, že jde, už jen pro jeho velikost, o samostatný druh mořského tvora. Na to později navázala věda. Francouzský mořský biolog Pierre Denys de Montfort v roce 1802 písemně zveřejnil své přesvědčení

o existenci dvou druhů obřích chobotnic *kraken octopus* a *colossal octopus*. První byla spatřena norskými námořníky, americkými velrybáři a dokonce i Pliniem starším, druhá údajně u pobřeží Angoly napadla plachetnici z přístavu Saint-Malo. Montfort později dokonce přišel s tvrzením, že deset britských plavidel, která záhadně zmizela během jedné noci roku 1782, potopily právě obří chobotnice. Tím si však definitivně zkalil svou pověst, protože Britové moc dobře věděli, co se s loďmi stalo. Přes všechna svá neuvěřitelná tvrzení však Montfortovy teorie podle všeho směřovaly k reálně žijící krakatici, která byla objevena v roce 1857. Ta byla označena za bájného Krakena a dodnes zůstává jedním z nejzáhadnějších živočichů na Zemi. Zaznamenat živou krakatici se totiž podařilo japonským vědcům až v roce 2004, do té doby veškeré informace o tomto tvorů pocházely pouze z jejich objevených nebo na břeh vyplavených mrtvých těl. Japoncům po jejich setkání s krakaticí zůstalo, kromě fotek, pouze 5,5 metru dlouhé utržené chapadlo. Zrovna nedávno byly zveřejněny několik let staré záběry snímající krakatici při lovu. Dosud nebylo stále bezpečně zjištěno, jaké velikosti mohou krakatice dorůst. Podle měření jizev vorvaňů se předpokládá, že mohou být rozhodně větší, než dosud objevené a zaznamenané mrtvé exempláře. Odhady se pohybují v rozmezí 10-18 metrů. Aktuálně se za největšího hlavonožce považuje Kalmar Hamiltonův (*Mesonychoteuthis hamiltoni*) žijící v arktických mořích.

V Japonsku existuje široká paleta dé-

monů, označovaných jako ayakashi. Jde o souhrnný název pro tzv. *yōkai*, tedy nadpřirozené příšery a duchy, vyskytující se pod hladinou vodní plochy. V západním Japonsku jsou za ayakashi označováni pomstychtiví duchové těch, kdož zemřeli na moři a pokouší se uchvátit co nejvíce lidí, aby se k nim přidali. Jinde se zase ayakashi zjevují v podobě hory, bránící v cestě lodím, zmizí však, pokud se do ní rozhodne člověk se svým plavidlem narazit. Mezi ayakuchi patří i vodní démon **Ikuchi**, zpodobňovaný jako obrovský mořský had či úhoř, dosahující až několikakilometrové délky. Podle Toriyama Seikena (vlastním jménem Sano Toyofuse), učenice a básníka z 18. století,

IKUCHI

který se pokusil *yōkai* katalogizovat, byl Ikuchi tak dlouhý, že lodím mohlo trvat 2 až 3 dny, než ho dokázaly obeplout. Při tom Ikuchi ze svého těla vylučuje přilnavý olej, který se lepí na boky lodí. Pokud se námořníkům podaří olej z lodě rychle oškrabat, přežijí, pokud ne, stáhne olej loď pod hladinu.

HRŮZA SE DERE NA PALUBU

Jednou z nejznámějších námořních strašidelných legend a zažitým, běžně používaným termínem (lhostejno zda v trefném smyslu) je tzv. **Bludný Holanďan**. Jde o obecné označení nejznámější podoby strašidelného příběhu o tajemné stejnojmenné lodi, vycházející z nizozemského folkloru. Na přízračnou „loď duchů“ námořníci čas od času narazí při svých plavbách nejčastěji u mysu Dob-

ré naděje. Její zjevení je vykládáno jako zlé znamení zvěstující tragédii a neštěstí. S původem samotné pověsti je ovšem svízle. Jednotlivé příběhy operující s lodí tohoto jména se od sebe mnohdy až diametrálně liší, a to nejen v detailech ale i v určujících a determinačních základech. V jedné z encyklopedií sdružujících folklorní příběhy a jevy se Bludný Holanďan popisuje jako pověst o lodi, která je pro blasfemické chování a činy jejího kapitána odsouzena k věčnému bloudění po (sedmi) mořích bez možnosti zakotvit v jakémkoliv přístavu. Jiné příběhy ovšem tvrdí něco jiného. Podle několika styčných bodů a toho, že Holanďané se začali plavit po Indickém oceánu až koncem 16. století, je možné usoudit, že legenda nebude staršího data, než ze 17. století. Byť se většina příběhů shoduje na

kapitánu holandské lodi, snažící se na cestě do Východní Indie obeplout mys Dobré naděje, objevují se verze zasazující příběh např. do Indonésie, operující se dvěma loděmi, z nichž jedna nepřišla na pomoc druhé, když se potápěla, přisuzující kapitánovi pikle s ďáblem či zarputilou odhodlanost obeplout mys Dobré naděje,

i kdyby to mělo trvat celou věčnost (a jak známo, démoni škodolibě plní lidská přání) nebo kapitána dokonce úplně vypouštějící. Podle nizozemského folkloristy Theo Medera, který sepsal nejrozsáhlejší verzi pověsti o lodi jménem De Kroonvogel, však příběh o Bludném Holanďanovi není vůbec nizozemského původu, ale vychází z anglické literatury 18. a 19. století. V Nizozemí ovšem legenda zdomácněla. První písemná zmínka o Bludném Holanďanovi pochází údajně z knihy Jeffreyho, barona z Reigersfeldu *The Life of a Sea Officer* z roku 1830. První písemný záznam o spatření lodi pochází z roku 1835. Tehdy posádka britské lodi zaznamenala, že se k nim nebezpečně blížila loď, která náhle zmizela. K nejznámějšímu pozorování došlo roku 1881. Člen posádky HMS *Bacchante*, později známý jako král Jiří V., zaznamenal, že muž na hlídce spatřil zářící přízračnou loď, z jejíž záře jasně vystupoval stěžeň, ráhno a plachty brigy. Další zaznamenaná setkání pochází z let 1939 a 1942. Bludný Holanďan se stal umělecky vděčným objektem, figuruje hned v několika uměleckých dílech, zpracovávajících a rozvíjejících jeho osudy. Již roku 1839 přišel Frederick Marryat s knihou *The Phantom Ship* (česky jako *Příšerná loď* nebo *Bludný Holanďan*). Velmi známé je operní zpracování Richarda Wagnera *Der Fliegende*

Holländer (Bludný Holanďan) z roku 1843. Pronikl však i do *Piráťů z Karibiku* či *SpongeBoba v kalhotách*.

Současnější a stále ještě notně živěnou legendou je příběh o (opět nizozemské) lodi **Ourang Medan**. Ten se odehrál počátkem roku 1948 ve Filipínském moři, konkrétně v tajemném a děsivými historkami opředeném pomyslném trojúhelníku (označovaném za děsivější než je ten bermudský) mezi jižním cípem japonského ostrova Kyushu (Kjúšú), severním cípem Tchaj-wanu a souostrovím Yap, nazývaným jako *Ďáblovo moře* nebo *Dračí trojúhelník*. Podle starých čínských mýtů zdejší mořské dno obývají draci a svými pohyby dokáží divoce rozvířit vodní hladinu, vytvořit hustou mlhu a vyvolat náhlé prudké bouře. Zde jednoho únorového rána zachytila ame-

rická obchodní loď Silver Star vysílání v morseovce: „SOS z lodě SS Ourang Medan! Všichni důstojníci i kapitán jsou mrtví... v navigační místnosti a na můstku... Pravděpodobně je mrtvá celá posádka.“ Poté zaznělo několik nesmyslných a po převodu nečitelných znaků... Vysílání skončilo slovem: „Umřu.“ Poloha lodi žádající o pomoc byla lokalizována pomocí vysílače a Silver Star vyrazila na pomoc. Podle informací vysílání SS Ourang Medan zachytilo ještě několik dalších lodí. Silver Star Ourang Medan objevila bezcílně se pohupující na vlnách s vypnutými motory. Po nalodění byla nalezena posádka Ourang Medan mrtvá, rozesetá po celé palubě. Ovšem bez sebemenších známek zranění. Všichni byli ztuhlí v křečovitých pózách, s děsivými grimasami ve tvářích. Kapitán byl objeven společně s několika důstojníky na můstku. Mrtvolý navigačních důstojníků, kteří se před smrtí pravděpodobně pokoušeli v navigační místnosti zabarikádovat. V kuchyni mrtvý kuchař svíral kuchyňský nůž za čepel ve zkrvavené ruce. Mrtví ve strojovně a mrtvý radista stále křečovitě svírající mikrofon vysílačky s prstem na tlačítku. Ač byli na lodi všichni mrtví a byly vypnuté motory, topení v ubikacích a kajutách bylo pořád zapnuté a teplota se zvyšovala. Kapitán americké lodi rozhodl vzít nizozemskou loď do vleku a odtáhnout ji do nejbližšího přístavu k prošetření. Následně však došlo v podpalubí k výbuchu a požáru, načež američtí námořníci prchli na svou domovskou loď z níž sledovali, jak se Ourang Medan nabírající vodu potápí.

Záhadu nizozemské lodi mrtvých se snaží vysvětlit hned několik hypotéz a teorií, kterých se jen v dekadě 1950-1960 objevilo na několik stovek. Od mytologických draků, přes tradiční mimozemšťany, pašování toxických látek či nebezpečných chemikálií na lodi, až po tu nejčastější, již je prostý a ryze pozemský pojistný podvod. Všem v různé míře napomáhá velké množství nesrovnalostí a absencí základních faktů. Svědectví o celé události, byť se nestala tak dávno, nebyla spolehlivě zdokumentována, četné zdroje se rozcházejí v základních informacích, jakým je např. i doba, kdy k události došlo (červen 1947-únor 1948). Co však chybí a nikdy se nepodařilo dohledat, je zpráva o účelu plavby Ourang Medan a jakýkoliv evidenční záznam o lodi. Tato loď nebyla nikdy evidována v žádné zemi, včetně Nizozemí. Záhada lodi Ourang Medan se stala moderní legendou, která našla svůj ohlas např. ve videohře, kterou recenzujeme na jiném místě tohoto čísla. Dostala se i na obal death metalového alba. Nebyla však jedinou záhadnou událostí v této oblasti. V říjnu 1974 beze stopy zmizel letoun Hercules C-130 se šestičlennou posádkou, vracející se na základnu. Zmizel, aniž by posádka vyslala jakýkoliv nouzový signál.

Rozsáhlé vodní plochy Země dosud skrývají mnohá skrytá a neodhalená tajemství. Tajemství, která živí nepřebornou zásobu strašidelných a mrazivých příběhů. Která se dobře poslouchají a čtou, při vědomí, že jde pouze o příběhy. Jde však?

Toto je jen malý výčet z nich.

Honza Vojtíšek

Pětičlenná parta mladých lidí se při nevinné expedici na moři dostane do nesnází, které ji zavedou až na tajemnou loď Ourang Medan. Co by se jenom mohlo pokazit?

Vývojář: Supermassive Games

Rok vydání: 2019

Britské vývojářské studio Supermassive Games si udělalo jméno v roce 2015, kdy vydalo interaktivní, nervy drásající titul **Until Dawn**. Ten si vysloužil nadmíru vysoká hodnocení. Nicméně, na vydání dalšího hororového titulu jsme si museli počkat. Po čtyřech letech čekání světlo světa spatřila hra **Man of Medan**. Šlo o první díl z antologie Dark Pictures, postavené na interaktivitě a uzavřenosti jednotlivých příběhů. Coby velký fanoušek her, v nichž můžete skrze vaše volby ovlivnit budoucí dění, jsem si nemohl následující kousek nechat jen tak ujít. Po dohrání však musím konstatovat, že jsem z výsledku docela rozpačitý.

Man of Medan nabízí pět hratelných postav – sebejistého Alexe, jeho přítelkyni Julii, pohodáře Conrada, ostýchavého, místy lehce stydlivého Brada a kapitánku Fliss. Každou z nich budete moci ovládat a pomocí interaktivních dialogů s možností odpovědi si hrdinové mezi sebou budují vzájemné vztahy. Interakce mezi postavami pak mohou ovlivnit průběh děje a ve finále také výsledné rozuzlení příběhu. Pokud máte štěstí, strašidelný příběh přežije celý váš tým, na druhou stranu při vašich špatných rozhodnutích vám zbude jenom jeden přeživší hrdina. Nebo nastane temný konec a nepřežije vůbec nikdo. Jde o aspekt, který musím vypíchnout, jelikož právě díky němu je gameplay výrazně ozvláštňen. Na jednotlivých protagonistech vám tím pádem záleží o poznání více a v nitru duše doufáte, že skupinku dokážete ukočírovat až do zdárného konce. Samozřejmě, jako na potvoru přijde nečekaný zvrat a vzápětí truchlíte nad skolem jednoho z vašich miláčků. Bohužel, i to může nastat, a to ne jen jednou.

Co se týče hrátelnosti, jde o standard v rámci adventurního žánru. Během klidnějších pasáží prozkoumáváte okolní prostředí, sbíráte předměty, které naleznete při vašem šmejdění po lokacích, případně komunikujete s vašimi společníky. Někdy se rozhodujete, co v dané situaci řeknete, a často dojde řada i na několik quick-time eventů, kdy buď musíte ve správnou chvíli zmáčknout myšičku či určitou klávesu, anebo rychle volíte, jak se zachováte. Osobně nemám v tomto směru co kritizovat, snad až lehce toporné ovládání. Stejně tak bych se mohl vyjádřit ke grafickému kabátu, běžícím na Unrealu 4. Vizually sice nejde o žádný zázrak, ve srovnání s jinými tituly jde o generickou moderní stylizaci, objektivně však jde o relativně slušné řemeslo. Musím ještě ke všemu dodat, že vývojáři vsadili na osvědčenou funkci motion capture, díky čemuž mimiky postav lépe vyniknou a emoce jsou uvěřitelnější.

Abych nezapomněl, je nutné rovněž ocenit znovuhrátelnost. Tvůrci hru záměrně koncipovali tak, abyste měli motivaci si kampaň projít ještě několikrát. Při prvním hraní totiž nenarazíte na všechny bonusy

a neodemknete většinu achievementů (pro představu, z celkových třiceti můžete při troše štěstí získat něco kolem čtyř až pěti, což činí přibližně 16 %). Při mnoha dalších pokusech se můžete od svého prvního průchodu výrazně odklonit a rozhodnutí či interakce, které jste učinili poprvé, se mohou výrazně lišit. Tím je možné se dostat k úplně jiným scénám či koncům. A co více, mimo sólový režim můžete také zkusit dvě možné alternativy – online mód Shared Story, který si můžete vychutnat s jedním dalším hráčem, a Movie Night, režim, v němž můžete hrát až s pěti dalšími hráči na jednom zařízení.

Nicméně, našly se i slabší stránky, které výsledný prožitek z hraní srážejí ke dnu. V čem **Man of Medan** obzvláště pokulhává, je dějová složka. Námět vycházející z tragického příběhu o lodi Ourang Medan sice zpočátku působí zajímavě, jeho provedení však raději ani nekomentuji. První polovina byla ještě jakž takž snesitelná. Postupně se seznamujete s postavami, zjišťujete více o jejich charakterech a ponořujete se do jejich vzájemných vztahů. Postupně se budují základy pro druhou

polovinu a vy máte pocit, že se nemůže nic pokazit. Jak se ale ukáže, od momentu, kdy se dostanete na loď duchů, se všechno roz-sype jako domeček z karet.

Samostatnou kapitolou jsou šablonovité a klišoidní postavy. Jde o archetypy, které jste viděli kvalitněji zpracované v jiných dílech, což má za následek, že vás ničím neohromí. K hrdinům si sice dokážete v rámci možností vybudovat určité sympatie, ovšem mluvit o komplexních a originálně zpracovaných postavách nelze.

Ze všeho nejdůležitější je však práce se strachem. Tu můžeme považovat za nejdůležitější složku hororového díla. Pak-liže navození tísnivé atmosféry pokulhá-vá na plné čáře, hráčův výsledný dojem z hraní nebude nikterak pozitivní. A ač se autoři snaží, jak chtějí, nedokážou navo-dit atmosféru, jež by se dala krájet, a místo toho, aby vsadili na postupnou gradaci a na budování napětí, se vývojáři uchýlili jen k laciným, strašně předvídatelným le-kačkám, které ve výsledku vůbec nefungu-jí. O finální části se raději ani nerozepisují.

Zcela výjimečně se našťestí najde pár nejistých situací, během nichž nevíte, co

se děje na obrazovce, a jste napjatí jako kšandy. Ty fungují bravurně a svou funk-ci plní na jedničku. Opomenout nesmím ani hrátky s kamerou, kdy z různých úhlů pohledu můžete zahlédnout i detaily, které byste raději vidět nechtěli. Třeba ošklivou kysu nebo tělo nebožtíka. Jenže tyhle prvky nezachraňují klišovitý, nedotaže-ný příběh, jehož rozuzlení by mohlo být mnohem lepší. Výhodou je, že jej máte za čtyři až šest hodin dohraný.

Hra svými herními mechanismy vyčnívá nad mnohými adventurními tituly dneš-ních let. Vyzdvihnout musím především interaktivitu, větvení dějových linek a pro-pracovanost vašich voleb. V čem však se-lhává na plné čáře, je nefunkční atmosféra, chabá dějová stránka a nevyužitý potenciál postav. Hledáte-li nenáročnou hororovou jednohubku, kde o osudu vašich hrdinů můžete rozhodnout vy sami, je tato hra určena přímo pro vás. Ti ostatní ji však mohou s klidem vynechat. Pomínu-li totiž hratelnost, je **Man of Medan** pouze průměrný až lehce podprůměrný titul, z jehož zápletky se mohlo vytěžit více.

Daniel Palička

HORROROVÝ BÁSNÍK Z BLÁZINCE

PROFIL

Je smutnou pravdou, že mnoho umělců, mezi nimi i literátů, dřív nebo později skončilo v psychiatrické léčebně coby pacienti. Tamtéž se dostal i autor hororových balad **Jan Bohumil Ceyp z Peclínovce** (1835-1879). Stál ovšem takříkajíc na druhé straně barikády: byl věhlasným českým psychiatrem. Věnoval se ovšem také literatuře, napsal sbírku hororově laděných balad s názvem **Zvuky večerní** (1856), vydanou pouhé tři roky po Erbenově **Kytici**. Jak známo, nejednalo se o jediného českého psychiatra, který byl spisovatelem. Stačí uvést Josefa Nešvadbu (1926-2005), jednu z nejvýraznějších osobností naší sci-fi. Na námět jeho povídky **Upír LTD** ze sbírky **Výprava opačným směrem** (1962), natočil Juraj Herz horor **Upír z Feratu** (1981). A hororové prvky mají i některé další jeho prózy.

Ceyp se narodil 8. prosince 1835 v Lipce u Horního Bradla na Chrudimsku, pokřtěn byl o dva dny později, a to dle matriky jmény *Johann Nepomuk Martin Bohumir*. Jako otec je v témže dokumentu uveden rytíř „*Johann Nepomuk Ceyp von Peclínowec*“, hospodářský

úředník v Lipce. Matka Kateřina byla dcerou hostinského v Nasavrkách.

Šlechtický rod Ceypů z Peclínovce měl ve znaku rameno držící perlík, proťaté šípem v červeném poli. Spřízněných rodů z Peclínovce (Peclínovce) bylo víc: Sladký, Bogner, Litický, Kozel, Nedvěd, Peclínovský, Klokočovský či Sučický. A samozřejmě Maceškové z Peclínovce, k nimž patřil podnikatel

Emanuel Maceška, jehož nejvyhlášenějším výrobkem byl mazací buřt, dnes známý jako métský salám.

Ale vraťme se k Janu Bohumilovi. Nižší gymnázium absolvoval v letech 1846-1851 v Německém Brodě, vyšší třídy pak v Praze, kde maturoval v roce 1854. Tam poté vystudoval medicínu, roku 1861 získal titul doktora všeobecného lékařství. Působil na oddělení pro nemoci vnitřní, později na očním oddělení pražské Všeobecné nemocnice. Následně se roku 1866 stal sekundářem v Ústavu pro choromyslné v Praze-Kateřinkách. Intenzivně se věnoval odborné činnosti, stal se spolupracovníkem Časopisu lékařů českých, v letech 1864-1870 přímo jeho redaktorem. Publikoval v něm řadu odborných prací: o onemocnění štítné žlázy, sleziny a jater, o neštovicích, o léčení syfilidy. Pravidelněji také referoval o činnosti ústavu choromyslných, v němž roku 1879 získal post primáře. Zasloužil se o ustálení české lékařské terminologie. Jako první u nás zhodnotil úroveň a změny vojenského lékařství po americké občanské válce. Pacienty nemučil, jak to zhusta zpodobňují klasické horrory, naopak, snažil se zlepšovat nemocniční péči a usiloval o odborný přístup k duševně nemocným. Byl považován za předního psychiatra své doby, přispíval i do Riegrova Slovníku naučného, psalo se o něm jako o jednom z nejobětavějších českých lékařů. Získal řadu nabídek na výnosná místa z ciziny, zůstal však věrný Praze.

A jaký byl Ceyp jako člověk? Jeho trefnou charakteristiku nám zachoval Jan Neruda: „*Vůbec málokdo Ceypa za živa dobře znal a něco podrobného o něm věděl. Věděl o něm, kdo potřeboval lékařské pomoci; nenašel starostlivějšího. Věděl o něm, kdo*

KRKAVCI

„Dej jíst, panímámo, hlad nás zmoří!“
za stolem hromada dětí vříská.
„Ještě poledne se nezvonilo,“
odsekne jim stará u ohniska.

„Dej jíst honem, vztekly hlad nás posed!“
bujná mládež ve světnici hřmotí.
„O vy vlci, byli jste již v práci?“
„Eh, dnes nikde ve vsi nerobití!“

„V hrdlo lžeš!“ se matka na ně sápe,
„nejste hodni, byste vodu pili,
myslíte, že vás od krásy chová,
kež vás kat spral, kež jste zkrkavčili!“

Div divoucí! Ti tam odrostkové,
jako by se po nich země slehla.
„Běda, běda!“ zoupí skrblice,
„že jsem zlému duchu v kličku vběhla!“

Právě ve vsi poledne se zvoní.
Slyš, jak to zde na střeše krákoře,
v komíně cos perutěma šustí –
bože, hejno krkavců v komoře!

Vírně ptáci starou obletují,
křídlo ma ji tepou, v uši šumí,
za šaty ji zobčí svými derou,
kvákotem volání její tlumí.

Na ohništi oběd sezobají,
a co snísti nelze, trusem zkazí;
a jak poledne se dozvonilo,
komínem si cestu nazpět razí.

Stojí stará jako opářená,
jakby se jí dotknul posel Boží,
mráz jde po ní, příšery ji děsí,
hledá útočiště pod rohoží.

A jakmile od krbu se kouří,
tu vždy bývá v jizbě mnoho hluku,
černí ptáci komínem se řítí,
a provodí znova strašnou muku.

Darmo píše žena svatě žalmy,
marně kouzelnou průpověď říká,
nadarmo hromnicí rozsvěcuje,
nadarmo svěcenou vodou stříká.

Krkavci k ní denně zavítají.
Pozdě sobkyně již čin svůj pyká,
pozdě o stěnu svým čelem mece,
volá k nebesům a hořce vzlyká.

Hlad ji vyssál – kostra učiněná,
jako uhlí v nádrech jí to hoří,
strach ji stíhá, svědomí ji hněte,
neduh bolestný ji zvolna moří.

A když hodinku jí vyzváněli,
když ji kmotry do truhly již stlaly,
tu k ní ptáci ještě přiletěli,
a pohřební píseň zakrákali.

Po chaloupce památky již není.
Avšak posavad sem přiletují
hejna krkavců, a o skrblici
ptactvu nebeskému vypravují.
(*Zvuky večerní, 1858*)

VLÁDYKA

Na sklonu již chladný jesenní den.
Večerem zní slavné „ave“,
ryčnou zemi v tuhý sen konejší,
jako kojná děcko hravé.

potřeboval pomoci přátelské; nenašel ochotnějšího. Věděl, kdo hledal lidí vlastenecky obětavých; nenašel šlechtetnějšího. Takto byl Ceyp sám jako zavřená kniha. Zadumaný, bezúsměvný, samotář. V domácnosti sám, na procházkách venku za branami sám, a na ulicích pražských opět vždy sám jako by se nalézal někde venku v liduprázdných polích. Ten „vnitřní bůh“, jehož básníci každému člověku přisuzují, kázal mu, aby kráčel si vždy stranou tísnícího se lidstva, a kdo ho znal, každý ho ctil a nechal ho klidně kráčet po pěšince zvolené.“

Post primáře však Ceyp bohužel nevykonával dlouho. 16. srpna 1879 byl při obědě raněn mrtvicí, druhého dne ztratil vědomí a ke komplikacím se přidružil zápal plic. Skonal 23. srpna. Pohřební obřad proběhl o dva dny později odpoledne v kostele ústavu choromyslných „za velikeho účastenství přátel a ctitelů zesnulého“, jak píše Časopis lékařů českých. „Již před určenou hodinou naplnil se rozsáhlý kostel, nádvoří a ulice kolem řečeného ústavu davy obecnstva. Uprostřed kostela spočívala kovová rakev na skvostném katafalku, který ozářen přecetnými svícemi a ozdoben exotickými květinami. Rakev byla otevřena.“

Po obřadech se vydal smuteční průvod na Olšanské hřbitovy, „kde rakev spuštěna na vždy do hrobky.“ Do matriky byla v této souvislosti připsána poznámka: „*Odpočívá sám na katol. hřbitově Olšany (...) pod malým pomníčkem s rodinným erbem.*“ Jedná se o hrob č. 254 v části III, oddělení 6.

ZVUKY VEČERNÍ

Jan Bohumil Ceyp veršoval už za studii na gymnáziu. Roku 1856 mu vyšla jediná básnická sbírka **Zvuky večerní**, svým charakterem trochu připomínající Erbenovu **Kytici**, která byla vydána jen o něco málo dříve. V podtitulu Ceyp knihu označil za cyklus balad, najdeme v ní však i básně inspirované historickými událostmi, často vybočující z proklamovaného baladického zaměření.

Sbírka je připsána Vilemíně, kněžně z Auerspergu (1826–1898), již Ceyp také věnoval úvodní verše. Auerspergům tehdy patřilo panství Nasavrky, k němuž náleželo i Ceypovo rodiště, Lipka.

Náladu zimního večera zasvěceného vyprávění potulného harfeníka, majícího v zásobě nespočet poutavých příběhů,

Na pahorku dubový kůl stojí,
na hřebu se mrtvol kmitá,
děsně vrzá konopná oprátka,
svislým tělem víchr zmítá.

Oči vyssáli mu draví ptáci,
šat mu zervalý nečasy,
vpadlá tvář je kalem zohzděna,
vzhůru trčí zprahlé vlasy.

Smutně měsíc na pahorek zírá,
nad bezduchem slzy roní;
v roklich víchr úpěnlivě skučí,
zbojníkovi hranu zvoní.
V doupatech svých stádo vlků vyje,
to smrt pláče zbojníkovu;
zticha pod kolem se řadí supi,
orodují zaň u rovu.

Cudné hvězdy za mraky se kryjí,
noční šero z bezdna pílí,
jako anděl smrti objímá svět;
v temnu kmitá se kůl bílý.

Slyš, cval oře — vладыka to jede,
vysedlým rtem cosi šepce,
jizlivý zrak po krajině slídí,
ku pahorku bode hřebce.

Kůň trup větří, hřívá se mu ježí,
jasný hled mu divě plane;
jezdec ostruhou jej bodne v ledví,
v mžiku na vrchu s ním stane.

„Jen se pni zde, jako chmel, ty lotře!
Již jsi došel čelem místa!
Pěkným stanem jsem té obdaroval,
dědina má opět jista.

Vrhej sebou, však já tě již schvátím,
bys tak nebujněl na háku!“
A kord z pochvy ukrutný pán tasí —
aj, tu vzletí hejno ptáků.

Krutě supové naň dorážejí,
kvákající v děsném kůru.
Oř se chvěje, couvá, smutně řehce,
divě kope, pne se vzhůru.

Vladyka zlobivě uzdou trhne,
vratolomno padá s oře,
podkova mu rozpoltila lebku —
umřel bez nářku a hoře.

K ránu plachý kůň přicválá domů,
vrátí se zpět bez vladyky,
po nádvoří těká, smutně hrabe
a vysílá teskné ryky.

I jdou sluhové tu hledat pána,
u kolu jej našli v hloží;
a když pohřbili jsou těla, kapli
zřídili zde k počtě Boží.

(Zvuky večerní, 1858)

VIDISLAVA

Pustý mír se hostí v lůně širých lesů,
na Lovině tají se již lomoz plesu,
jen zde v ložnici se míhá papršlek,
pevně spí již lucký kníže – pitky rek.

Vlažný jih se noří v ticho nezrušené,
dálným nebem světla velmoře se klene,
luzně zemi kynou hvězdy s výsosti,
jako blaholesklé sliby milosti.

navozuje báseň **Zimní večer**, jakýsi veršovaný úvod knihy.

Ze sbírky se ve své době určité proslulosti dostalo zejména baladě **Krkavci**, která v sobě, podobně jako Erbenovy básně z Kytice přináší osudovost viny a trestu. Matka prokleje neukázněné potomky a ti se změní v krkavce. To jistě čtenářům připomene klasickou pohádku **Sedmero krkavců**. Nedojde zde ovšem na žádné vysvobozování: ptáci se vrací a matce nadále znepříjemňují život. Pohádka se zvrhne v horror:

*Vírně ptáci starou obletují,
křídloma ji tepou, v uši šumí,
za šaty ji zobci svými derou,
kvákotem volání její tlumí.*

*Na ohništi oběd sezobají,
a co snísti nelze, trusem zkazí;
a jak poledne se dozvonilo,
komínem si cestu nazpět razí.*

Jan Neruda o nejproslulejším Ceypově díle napsal: „*Báseň Krkavci je lehkou svou formou a drastickým líčením přímo výborná.*“

Další hrůzostrašnou baladou sbírky je **Upřemý podíl**. Mlynářův rozmařilý syn převezme dědictví po otci, aniž počítá se zákonným podílem svého bratra, který dle jeho mínění „*posel v lité půtce kdes*“. Bratr se však žije, nicméně i tak je ze mlýna vyhnán. K pomstě ale nakonec dojde, byť až záhrobní. Je podána opět velmi působivě:

*Pod stromem se mihá postava,
jaká strašlivá to obava!
Na šíji se šklebí rudý pruh –
Bože, příšerný to bratrův duch!*

*„Svez mě, Jene!“ přízrak blbotá;
„Umrličina vzduchem kolotá,
na hřbitově vyje vzteklý pes,
v divě kolo zve nás bodrý běs!“*

*Kuň se děsí, prchá v širý lán,
s žasem bratra za sebou zří Jan,
v údech lomcuje mu žár a led,
vlas se ježí, trne zpouchlý hled.*

*„Svez mě Jene!“ huble děsný druh;
„Otec v hrobě, bloudí bratrův duch;
jedem na kvas, žijí duchové,
pleše hmyz, výskají ďasové!“*

*Oř se zpíná, větrí umrlce,
kope, couvá, smutně řeboce,
ostruha mu utkví v slabině,
plaše cválá k vodní hladině.*

„Pověst národní“ s názvem **Zkamenělí** vypráví o ovčákovi, který nepřál lásce své dcery s mladým myslivcem, „*an mu za-
bil nejlepšího psíka*“. Zhrzený milenec ho proklel a ovčák i se svým stádem zkame-

Vidislava s lože vstává – vrzly dvěře,
zticha z komnaty se v bílé říze běře,
jako bludička se hradem plahočí,
podál spících stráží k lesu zabočí.

Půlnoc hluboká – slyš, zvon na věži bije,
v hladomorně mrtvých věžňů sbor zas žije,
zoufale druh s druhem v temnu zápasí,
leč ni vztek, ni nárek zámor nezhasí.

U jezera s nocí sýčkové se snoubí,
skřek jich zbudí utopence v chladné hloubi,
znova chudák tone, žebře o pomoc –
v žalném úžasu se chvěje čirá noc.

Nádra lesů vzdychají – zde kněžna stane.
Brzy u jezera mocně býlí zplane,
kněžna ohnisko teď lebkou přiklopí,
mokem posvátným ji tříkrát pokropí.

Náhle strou se děsné mraky po nebesku,
v temné dáli zeje kotouč rudých blesků,
vlny kypí, jezero se kolotá,
lesní chvoj se zmítá, bouře chrochtá.

„Zde tu skvrnu krvavou mi nejdřív splákní!
A teď rychle, lebko tajemná, mi sákní!
Vyjasni se hled tvůj, plavá tvář se běl!
Tichá, bledá družko, budoucnost mi sděl!“
Nebe zaplálo, ha, rána – země duní,
hromu hukot ozývá se v dravé tůni.
Čarodějka klesla, by víc nevstala –
na břehu se bělá její mrtvola.

V lese plápolá souš, bouře z temna hučí,
velebně tu zvon na hradní věži zvučí,
v ložnici již hasne lampy papršleky,
ztuha lucký Vlastislav spí – pitky rek.

(Lumír, 1858)

něl. Z lásky nic nebylo, myslivec „zbhynul (...) kdes na pustině“ a dcera „ta tam, jakby kámen padl v moře“. Její duch se však pravidelně vrací na otcovy pastviny „a úpěnlivě kvílí.“

Půlnoční zemřelých zpracovává lidovou pověst o ženě, která omylem zavítá na půlnoční mši zemřelých a jen stěží z ní vyvázne. Navíc z ní unese své zemřelé dítě, ale přinese jí to jen další soužení a smrt. Některé pasáže skoro připomínají osobitého hororového baladika Josefa Jaroslava Kalinu:

*Vznikne v pláni rokle šírá,
u věčnou tmou dno své halí,
hle, otvorem cosi čmýrá!
Probůh, jaká to obluda?
Stále trčí vzhůru k nebi,
ve vlasech hrá záře rudá,
jak se siné líce šklebí!*

*Kol ní bílé roucho plyne,
v půli černě opásaná,
krvavým závojem kyne –
bože, toté morní panna!*

O svatojánské noci se odehrává **Černoknižník**. Titulní hrdina se svým synem provádí magický rituál, který jim umožní získat ukryté poklady, mladík však nebezpečný obřad neustojí, překročí ochranný kruh a zahyne:

*Spěje tlupa k čáře ochranné,
vítěz plesá, silně z ručnic pálí.
Čaroděj se trochu nahýbne,
tu hoch skočí – za kruhem se svalí.*

*Hodina s půlnoci zazvučí,
zmizí přízrak svatojánské noci.
Černoknižník z kola vyskočí,
rychle spěchá hochu ku pomoci.*

*Pozdě již – hoch učiněný trup,
prsty v mech se vryly zoufanlivě,
tělo jest již tuhé jako dub,
oči koulejí se ještě divě.*

Noc svatého Tomy se odehrává v noci na sv. Tomáše (21. 12.), kdy se ďablové toulají po světě, ubližují lidem a snaží se je svést. Proto by se nemělo zůstat vzhůru přes půlnoc. Jenže přesně to udělá mladá dívka, která se pustila do předení a nechce s ním jen tak přestat. Brzy přichází nezvaná návštěva:

*Bože, jací neznámí to hosté?
Jak jsou hrbatí a křivonozí!
Oblečení jsou v haleny prosté,
vzhled jich divý, tváře mají kozí.*

Přinášejí zábavu, ale jejich cíle jsou nekálé. Inu, ďábli! Záchrana přichází na příslovečnou poslední chvíli.

Závěrečná báseň **Vládyka** líčí symbolickou „pomstu“ oběšeného zbojníka, která postihne vladyku, jenž ho nechal popravit. A opět v tom sehrají svou roli ptáci, tentokrát supové:

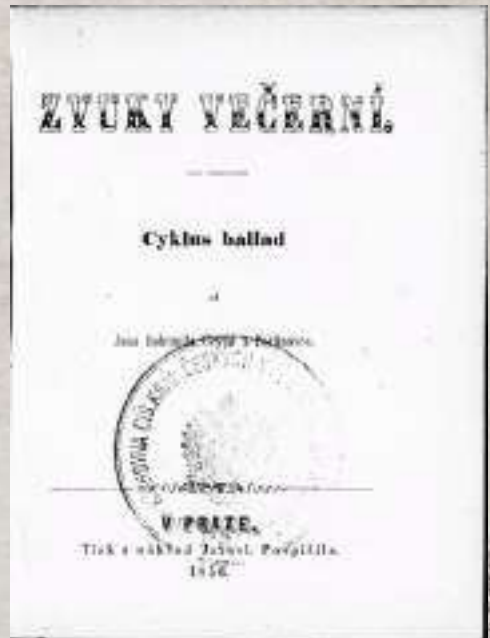
*Krutě supové naň dorážejí,
kvákajíce v děsném kůru.
Oř se chvěje, couvá, smutně řehce,
divě kope, pne se vzhůru.*

Vladyka zlobivě uzdou trhne,
vratolomno padá s oře,
podkova mu rozpoltila lebku —
umřel bez nářku a hoře.

Kromě uvedených veršovaných horrořů obsahuje Ceypova sbírka ještě klasické balady: smutné příběhy chudých, osamělých a nešťastných lidí (**Nocleh v lese, Shledání, Matčina přítomnost, Zastaveníčko, Rybákovo přání, Dívčina z údolí, Veský mistr**). Četné jsou též verše historické, opět většinou baladického nebo elegického rázu. Část z nich poměrně netradičně zpracovává epizody ze světových dějin (**Kastilanka, Paní Kochabamské, Únos dívky, Anglický pán, Spící stráž, Trebowla**), další hrají na vlasteneckou strunu (**Jan Želivský, Útěk, Slepá pěvkyně**).

Zvuky večerní doplnil Ceyp poměrně obsáhlými poznámkami k mytologii nebo k popisovaným historickým událostem.

Některé básně sbírky byly přeloženy do

němčiny. Autorem překladů byl Alfred Waldau (vl. jm. Josef Jarosch, 1837–1882), český Němec, právník, důstojník, rakouské armády a spisovatel, který svými překlady děl české literatury výrazně přispěl k poznání české kultury v německém prostředí, které v té době naši literaturu dost přehlíželo.

Jan Neruda v Ceypovu nekrologu na stránkách Národních listů zhodnotil s odstupem let jeho básnickou sbírku následujícími slovy:

„Zvuky večerní vyšly r. 1856 u Pospíšila v Praze. Je as málo lidí, kteří je znají. Jako je as málo těch, kteří znají dobře literární historii oněch let padesátých. (...) Ceypovo poetické dílko spadá do doby té. Nenáleželo ovšem mezi spisy, které tenkrát zahajovaly novou éru. Ba objevivši se vůbec minulo se živějšího povšimnutí — tenkrát půda naše žíznila po prajiných, zcela nových směrech a Ceyp byl v každém verši svém stoupencem směrů starých. Vytknuto to Ceypovi ihned zřejmě. Ceyp také se více neobjevil se žádným dalším dílem samostatným, někdy, ale zřídka, vyskytlo se ještě jméno jeho v časopisech beletristických, pak se Ceyp oddal zcela své přísné vědě a došel uznání všestranného. Ceyp nepřestal ale básně vydávat snad proto, že „nebyl hned uznán“. Jeho první a jediné dílko je zjevem, jakých u nás i v jiných literaturách mnoho: mladý, humanisticky vzdělaný člověk cítil potřebu zkusit se také jednou na poli literárním, a zkusiv se byl vyčerpal tu touhu svou a šel po jiném. Přec nám, přátelům zesnulého, a nejen nám stojí Zvuky večerní za povšimnutí. Přeslých některé básně z nich do sbírek deklamačních a otiskují se v nich vždy znovu. (...)

Zvláštní je při těch balladách jistý smířující tón, jímž vynívají.“

V ČASOPISECH

Některé práce vydal Ceyp jen časopi-secky (časopisy Lumír, Světozor, Osvěta a další). Jednalo se o poměrně konvenční milostnou lyriku, překlady polské poezie a úvahy na psychiatrická témata. Pro pří-znivce horrorů stojí za zmínku jeho ba-lada **Vidislava**, otiskovaná v *Lumíru* roku 1858, která vypráví epizodu spojenou s pověstí o Lucké válce, známé z podání Aloise Jiráska. Vidislava byla prý chotí luckého knížete Vlastislava, sídlila v Lo-víně v Žatecku a věnovala se černé ma-gii. A jak se říká: kdo s čím zachází, tím také schází: při jednom tajemném obřa-du ji zabil blesk. Ve stejném listu uveřej-nil roku 1874 povídku **Moderní Faust**, která se svým pojetím vymyká z další

autorovy tvorby. Vypráví o muži, který přichází do lesa a provádí zde tajemné magické rituály, při nichž je ohrožován různými přízraky, nestvůrami a tajemnými hlasy. Nakonec ale čtenář zjistí, že se jedná pouze o výplody hrdinovy choré mysli. Protože jde o zpracování skutečného Ceypova psychiatrického případu, nechybí ani detailní diagnóza. **Moderní Faust** tak v mnohém navazuje na jeho obecněji pojatou úvahu s názvem **Blouznění o velikosti**, vydanou v témže periodiku jen o několik měsíců dříve.

Jan Bohumil Ceyp si jako autor temných balad rozhodně zaslouhuje pozornost i dnes, a to pro výběr zajímavých témat, barvitost podání i schopnost působivě vykreslit drastické scény. Proto

byly jeho básně **Krkavci**, **Půlnoční mrtvých** a **Upřený podíl** vybrány do antologie **Umrleč věnec (Golden Dog, 2021)**.

Petr Boček

Obrazová příloha:

108. Jan Bohumil Ceyp z Peclínovce.

110. Erb Ceypů z Peclínovce (Ottův slovník naučný)

111. Věnování Vilemíně, kněžně z Auerpergu

113. Dvůr Lipka (J. Němeček, z knihy V. Štrofa Páni z Lipky)

114. Tvrz Lipka

115. Titulní stránka **Zvuků večerních**

116. Ves Lipka, rodiště J. B. Ceypa (J. Němeček, z knihy V. Štrofa Páni z Lipky)

CREEPSHOW 2

RECENZE Někdy věci nevyjdou úplně podle očekávání. Například tuhle jsem sáhl po jediném filmu v papírovém obalu, který jsem doma našel. Můj smysl pro chronologii byl záhy narušen zjištěním, že namísto prvního dílu filmové série Creepshow jsem hrdým vlastníkem **Creepshow: Plíživý děs** (známým také pouze jako **Plíživý děs** nebo v nematoucí zahraniční verzi **Creepshow 2**). Před tímto zjištěním mě nevarovala ani ona papírová obálka, ani samotné DVD, ačkoli grafický motiv se mi zamlouvá. Ale konec vykecávání, pojďme se podívat, jak mi to (ne)sedlo...

Creepshow: Plíživý děs

Režie: Michael Gornick

Scénář: G. A. Romero, Lucille Fletcher

Délka: 92 min.

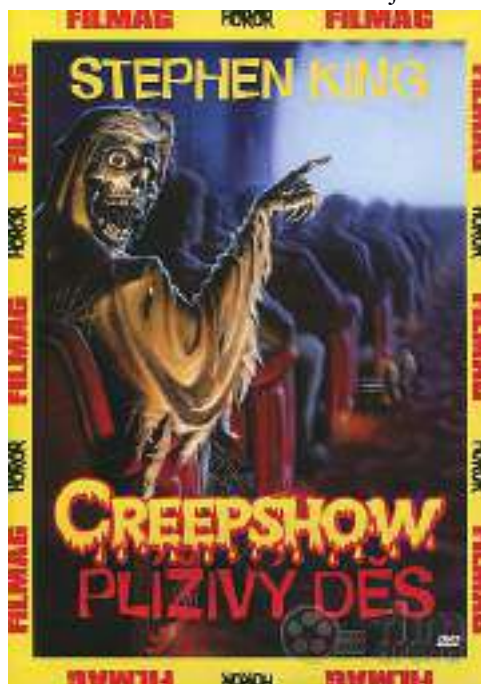
Původ: USA

Rok: 1987

Hrají: Tom Savini, George Kennedy, Holt McCalany, Don Harvey a další

Jelikož následující řádky hodnotí až druhý díl filmové série, hodí se na úvod zmínit

pár informací. Roku 1982 vznikl povídkový film Creepshow, kde spojili síly známé osobnosti horroru Stephen King (scénář) a George A. Romero (režie). Jde o pětičlenný příběh, spojených skrze spojovací příběh dětského nadšence do horroru jménem

Billy (kterého mimo jiné ztvárnil Joe Hill). Film byl posléze převeden i do komiksové podoby, která se u nás naneštěstí zatím svého vydání nedočkala.

Tak či onak, o pět let později vzniklo zde recenzované pokračování **Creepshow 2**. Motivy příběhů opět dodal Stephen King, avšak v scénáře je přetavili až G. A. Romero ve spolupráci s Lucille Fletcher. Na režisérské křeslo usedl Michael Gornick, který si režírování hororů osahal například v pár epizodách seriálu *Tales from the Darkside* (Příběhy z temnot). A co je v menu tentokrát? Trojice hororových povídek, které opět spojuje příběh Billyho, tentokrát ovšem jen v animované verzi.

První z povídek, **Old Chief Wood'nhead** (Starý náčelník Dřevěná hlava), diváka vezme do chátrajícího amerického městečka. Zatímco se toto v průběhu let pomalu vyliďňuje, včetně původních indiánských obyvatel, pokouší se místní dobrosrdečný majitel obchůdku se svou ženou udržet podnik v provozu. Zrovna když upravuje maskota obchodu – dřevěnou sochu indiána v životní velikosti – dorazí vůdčí osobnost lokálního indiánského osazenstva, aby urovnal dluhy svých lidí. Potud se o nějakém horroru nedá mluvit; jenže to by později obchod nesměla navštívit banda násilných výrostků se svými krajně pochybnými ideály. Stane se něco nemilého a zatímco chuligáni odjíždějí, dřevěná socha indiána se dává do pohybu, aby přinesla spravedlnost. Pointa příběhu je poněkud průhledná a doufal jsem, že finále bude delší (tento motiv by se dal krásně roz-

vést), přesto zvládá diváka zabavit a naservírovat mu to, pro co si přišel. Ačkoli tedy nejde o vyloženou bombu, svůj účel příběh plní.

Znalcům literárního horroru bude možná námět druhého příběhu povědomý. Je jím povídka **The Raft** (Prám), se kterou se lze setkat v Kingově povídkové sbírce *Mlha* (*Skeleton Crew*, 1985). Je mi ztěžko říkat něco víc, protože sama povídka je tak skvělá (neboli přesně z toho ranku, který mám rád), že bych namísto potenciálních spoilerů spíše doporučil si ji přečíst. Ale dobrá tedy, malý nástin děje: čtveřice mladých lidí se vydává na přírodní koupaliště v podobě jezera uprostřed přírody. Na jeho hladině je jen starý dřevěný prám a nedaleko od něj zvláštní olejnatá skvrna. Zatímco ústřední čtveřice doplave na prám, dává se odporná skvrna do pohybu jejich směrem... asi si domyslíte, že tento příběh bude obzvláště chutným soustem. Osobně mám raději knižní verzi, ale ze zfilmované trojice příběhů jde jednoznačně o nejhorrorovější kus. Divák rozhodně nezůstane zklamán.

Poslední z povídek se mi jeví jako nej- slabší. **The Hitchhiker** (Příběh stopaře) vypráví o ženě, která při cestě od svého milence srazí stopaře a od místa nehody ujede. Nicméně stopař je i přes svou akutní smrt poněkud neodbytný a během cesty se ženu neúnavně snaží stopnout. Ta vede souboj nejen s ním, ale i se svou vlastní přičetností – vždyť toho člověka zabila, no ne? Začíná přicházet o rozum? Ne, ani zde se nehraje na přílišnou originalitu a cílem je opět odvyprávět fajn příběh. Nicméně upoutat divákovu pozornost se zde daří o fous méně než v posledních dvou případech; a to i přesto, že zde má své malé cameo sám Stephen King v minoritní roli řidiče kamionu.

Svou drobnou zmínku si zaslouží i animovaný spojovací příběh o Billym. Nejde o nic převratného, prostě typický příběh o klukovi, který se od svých vrstevníků liší, protože rád čte o neobvyklých, morbidních a hororových věcech (myslím, že Howard by se mu líbil). Plus samozřejmě banda šikanujících výrostků, se kterou má Billy trable... nadčasové to

téma. Film by se bez těchto prostřihů obešel, ale jsou milé.

Pro úplnost ještě zmíním, že světlo světa později spatřilo i **Creepshow III** (2006), které se ovšem u milovníků oddechového horroru s příliš velkým úspěchem nesetkalo. Možná se na něm podepsalo to, že už s ním neměl nic společného ani King, ani Romero... kdo ví. Naopak mě ale roku 2019 potěšil návrat ke kořenům v podobě seriálu **Creepshow**, které se nese v duchu prvních dvou filmů a letos se objevila jeho druhá série.

Creepshow 2 se nesnaží přijít s kdovíjakou peckou. Cílem tohoto díla je především přinést divákovi dobrý příběh, zabavit a pobavit. Autorům muselo být jasné, pro koho tohle tvoří – pro všechny zvrhlíky typu Billyho s oblibou v temných příbězích. Kdo čeká něco hlubšího, tady mu pšenka nepokvete; nicméně já jsem s výsledkem spokojen. Budu dál snít o tom, že jednou něco podobného vznikne i v našich končinách...

Ondřej Kocáb

Když jsem se po vynuceném období čtenářské nečinnosti znovu vrhl do útrobu své knihovny, naskytlo se hned několik zajímavých adeptů k četbě. Některé kusy jako by českým čtenářstvem prosvištěly bez hlubšího zájmu, jen občas se někde mihla zmínka o jejich existenci. Jedním z takových případů je i román **Sok** z roku 2018, kterážto kniha pro mě zůstávala dlouhý čas zahalena tajemstvím. Pochopitelně jsem tedy neodolal...

Foe**Překlad:** Jiří Hrubý**Vydavatel:** Leda**Rok českého vydání:** 2019**Počet stran:** 224

To si takhle žijete se svou partnerkou na samotě, vzdáleni od ruchu města, široko daleko jen pole s geneticky modifikovanou řepkou. Máte klidný život; kafe, nakrmit slepice, práce a vaše drahá polovička. Prostě rutina. Ovšem jednoho podvečera šero potnou reflektory auta

a na příjezdové cestě se objeví úředně působící vůz. Nechutně pozitivistický úředník se vetře do vašeho domu, aby vám oznámil, že jste zvítězili ve slosování v účasti na vesmírné misi – ale vy jste se žádné soutěže neúčastnili! Co víc, nevídaný host vás začne časem navštěvovat čím dál častěji a než se nadějete, už bydlí s vámi. Ale skutečně mu jde jen o sběr dat pro potřeby mise, jak tvrdí? Proč se tolik zajímá o vaši ženu? O co mu vlastně doopravdy jde?

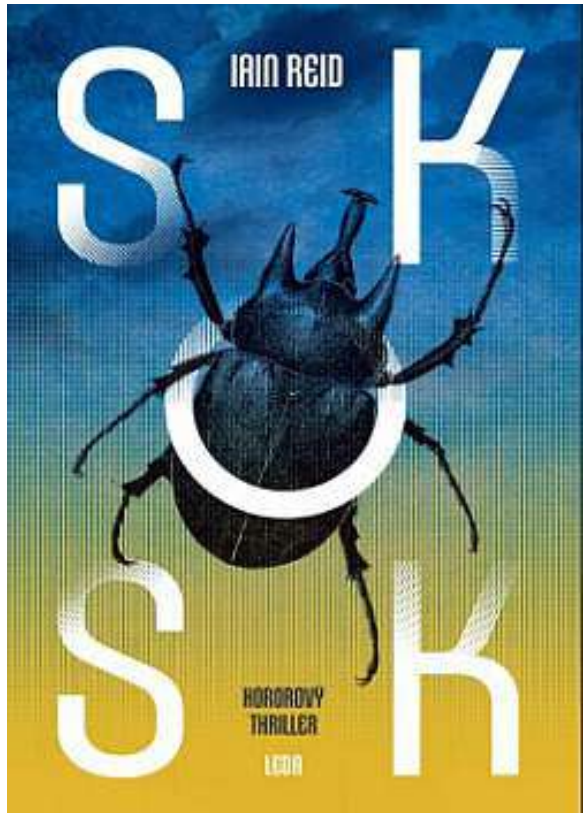
Snad se mi podařilo ve výše uvedeném odstavci děj nastínit tak, aby ve své komplexnosti neodhalil něco nežádoucího. Protože tohle je kniha, kterou se vyplatí dočíst do konce. A to i přesto, že si během několika prvních stránek možná řeknete, že je psána zvláštním způsobem, který vám příliš nesedí (jako se to stalo mě). Nicméně vás mohu ujistit, že jakékoli vady na kráse (děj v přítomném čase, na-nervy-jdoucí pasivita postav a další „zvláštnosti“) nejsou chybou autora, nýbrž promyšleným tahem. Abych trochu přiblížil, o čem mluvím,

pokusím se obecně popsat své pocity ohledně děje knihy v průběhu četby.

Kniha je rozčleněna do třech dějství. První z nich je jakýmsi uvedením do problematiky a rozladilo mě mimo jiné zejména (zdánlivě) nelogickým chováním ústřední trojice postav. Vypravěč příběhu a vítěz letu na vesmírnou misi v jedné osobě jménem Junior, mě doháněl k šílenství svou smířlivostí se situací a neschopností projevit jakýkoli vlastní názor či iniciativu. Jeho žena Hen (zkratka od Henrietta) sice prvky samostatného myšlení projevuje, ale zdají se tak zvláštní a chaotické, že těžko říct, o co jí vlastně jde. Vlezlý zástupce jisté firmy naopak ví přesně co chce – jen to zdařile zastírá za řadou nicneříkajících slov a frází, o nuceně pozitivním náhledu na svět a pokrok ani nemluvě. Na dru-

hou stranu, jeho vpád do života dvou od světa odloučených lidí, znepokojenost a rozladění, které jim do života přinese – to se daří na čtenáře přenést spolehlivě.

Druhé dějství sice stále trpí výše popsanými neduhy, ale nepříjemný pocit z předchozí části se konečně začne rozvíjet do konkrétnější podoby. Zažili jste někdy ten pocit, že jste postradatelní a někdo se vás snaží nahradit? Nebo když se někdo vám nepříjemný až příliš často stýká s vaším partnerem? Tohle je přesně ono a ten pocit v hlavě roste

a sílí... Nicméně o čem to celé je, ukáže až třetí (nejkratší) část knihy, která naprosto postaví na hlavu všechno, co jste si doposud mysleli. Co víc, najednou dílky skládačky zapadnou na správná místa. Najednou ta kniha dává smysl a vše nač jsem nadával, již nadále není zápor. Vlastně máte chuť si knihu přečíst znovu, z úplně jiného úhlu pohledu.

Kniha se na obálce pyšní nápisem „horrorový thriller“ a já bych dodal, že do určité míry říznutý sci-fi (snad někde z blízké budoucnosti?). Horrorovost

celé knihy je poměrně zvláštního rázu; nejde o žádný naturalistický krvák ani nadpřirozený příběh. Pokud už bych měl škatulkovat, jde o specifické pomrkávání k žánru home invasion s prvky existencialismu, kde mezi řádky pokládání otázky cílí na podstatu lidského nitra. Do jaké míry lidé kolem nás tvoří naši identitu? Čím je tvořen náš vnitřní svět? Jak snadno nás lze nahradit? Kým jsme? Na této úrovni je kniha ve svém závěru poměrně brutální, avšak pro mnohé možná i hůře uchopitelná.

Hovořím-li o horším přijetí příběhu, na Databázi knih mě po dočtení (ne) překvapilo nižší hodnocení (61 %). Ač je pravda, že někteří čtenáři zřejmě nepochopili závěrečnou pointu (bez níž kniha skutečně klesne do hlubin průměru až podprůměru), je zde vícero věcí, které mohou vadit. Především je to rozsah, který by vzhledem k obsahové stránce příběhu s klidem mohl být poloviční – na překvapivé vyústění v závěru by to zřejmě nemělo vliv a (ačkoli kniha odsypá i tak překvapivě rychle) čtenář by při prvním čtení snadněji odpustil tu zdánlivě přemrštěnou neloogičnost v jednání postav. Dalším z problémů může být předpokládaná znalost angličtiny u čtenáře; leckdo pak nemusí pochopit symbolismus brouka na obálce či v samotném příběhu. Podobných nepřeložitelných dvojsmyslů je ještě několik, ačkoli ty už nejsou tak zásadní.

Na zájem či nezájem čtenářů pochopitelně často mívá vliv i obal knihy. V tomto případě z ní nijak neplyne, že by mělo jít o horror (či thriller, když už

jsme u toho). Tudíž je na ní pro jistotu jen korektně zmíněno přibližné žánrové zařazení (viz výše). A pokud předem nevíte, jak se kniha jmenuje, možná budete ve změti písmen chvíli tápat. (Ale abych to uvedl na prvou míru, česká verze obálky mě oslovuje více než ta zahraniční.)

Autorem tohoto počinu je Kanadán Iain Reid, který má na svědomí také knihu **Asi to skončím** (I'm Thinking of Ending Things, 2016). Zmiňuji ji pouze pro úplnost, neboť zde už údajně jde jen o thriller; ačkoli nemohu nezmínit, že byl převeden do filmové podoby pro Netflix jako „nejočekávanější horor sezony.“ Nu, obrázek si můžete udělat sami. Zmíněné druhé autorovo dílo se v Česku objevilo roku 2020 přičiněním nakladatelství Leda.

Sok není čtivo pro každého. Vyžaduje po čtenáři schopnost myšlení, přestože se zprvu zdá, že právě tyto schopnosti postavám příběhu většinu času chybí. Lze se s nimi tím pádem po většinu knihy ztotožnit spíše hůře, což nepotěší. Vytrvalí čtenáři však budou odměněni v podobě závěrečného zvratu a následné znovučitelnosti knihy. Otázka však zní, jestli to stojí za námahu... mnohé hororové příběhy totiž dokáží vykresat daleko více na mnohem menším prostoru. Knihu lze ve výsledku doporučit všem, kteří se nebojí experimentovat i s hůře stravitelnými literárními sousty.

Ondřej Kocáb

SRDCE BOUŘE

ONDŘEJ KOCÁB

POVÍDKA

V noční tmě zhuštěné lesní intimitou klopytala o suché větve a kořeny. Nohy se jí pletly únavou a rozrušením. Sípavě lapala po dechu. Každý nádech řezal v hrudi. Před ní mezi kmeny stromů problesklo světlo. Zatočila k němu. Za ní děsivé ticho protal srdceryvný výkřik, který trhal mysl jako tenký papír.

Zastavila se až o dveře. Malý domek s šikmou střechou, narychlo nahozenu omítkou a něčím, co se tvářilo jako přístřešek. Dveře ji odpružily zpátky do prostoru jako neústupný vyhazovač před vchodem do klubu. Rychlý krok, zmáčknutí kliky a ramenem napřed vpadla dovnitř.

V jediné místnosti svítila velká petrolejka. V kamnech hučel oheň. Přeběhla ke stolu, na němž ležel vedle nakrouhaného zelí nůž s dlouhou a širokou čepelí. Zvedla ho a potěžkala v ruce. Rukojeť byla na dotek příjemně chladná. Ale zase ho odložila. Tohle nepomůže. Potřebuje něco vhodnějšího. Natočila se ke kamnům. Ve velkém otlučeném hrnci na plotně vařila voda. Přistoupila k němu, vyhrnula rukáv mikiny a dlaň s roztaženými prsty vnořila do kolotající vody.

B o l e s t.

Ten okamžik byl mizivý, ale agónie nepopsatelná. Do ruky jí bodaly miliony drobných jehel napuštěných koncentrovaným utrpením. Reflexy ji okamžitě přinutily ruku z vroucí kapaliny zprudka vytáhnout. Postiženou oblast měla nehezky rudou a připadalo jí, jako by nervy její ruky vysílaly přímý přenos z vosího hnízda.

Vodu, vzpomněla si náhle. Tohle si pamatovala z kurzu první pomoci – *na popáleniny aplikujte chladnou vodu* – a chladnou se vzhledem k povaze zranění myslí nejbližší vlažná. Rozhlédla se a nedaleko spatřila nemoderní linku s velkým umyvadlem.

Se slzami v očích a procitěnými nadávkami na rtech k ní ihned přispěchala. Když však chtěla otočit kohoutkem, uvědomila si dvě podstatné věci. Ta první souvisela s její rukou – zatímco u nože příliš uvažovala nad jeho účinným použitím, u hrnce zareagovala takřka spontánně... a teprve nyní si uvědomila, že jde o její dominantní ruku.

Druhá zpráva se týkala prudkých poryvů větru, které na dům zaútočily jak beranidlo na Helmův žleb. Šumění stromů protrhlo prudké zahřmění. Je v bezpečí?

Věděla, že jakmile ruku z proudu vody vytáhne, její přítelkyně bolest se na ni opět sadisticky usměje. Sylvie tedy začala volnou rukou prohledávat všechny kredence v dosahu, ve snaze najít hlubší nádobu, kde by mohla ruku ponechat ponořenou v kapalině. Sotva však otevřela dvířka první skříňky, někdo na ni promluvil.

„Co tu, k čertu, pohledáváte?“

Hrozně se lekla a téměř vytrhla pravačku z umyvadla. Za ní stál ve dveřích stařík v montérkách a vaťáku, svírající v ruce černý plastový kýbl se dřevem. Byl drobnější postavy, šedivé vousy a vlasy. Nakrčené čelo a zmatený pohled jako by žádaly o okamžitý restart mozku, který by vedl k hladkému vyřešení neočekávané situace.

„Já...“

Najednou jí vyschlo v ústech a nevěděla, co říct.

„Potřebuji pomoc,“ pípala.

Rozplakala se.

* * *

Seděla s prázdným výrazem u stolu, ruku v hluboké míse s vodou. Jaroslav, jak se jí muž představil, sklídil zelí do jiné misky a nůž do umyvadla. Postavil před ní hrnek s horkým čajem a poté naproti ní usedl s lahví piva.

„Omlouvám se za přivítání,“ měl hlas samotáře, „nečekal jsem, že mi sem les někoho zavane. Navíc ta bouřka musela praštit někam do elektriky a mně došly žárovky, takže...“

Výmluvně pohlédl k petrolejce, která místnost naplňovala mihotavým šerosvittem, ve kterém tancovaly stíny. Hudbou

jim byly stromy šumící ve větru a občasně zablesknutí, po chvíli následované zahřměním. Romantika jak vyšitá.

„To je v pořádku,“ řekla. Znělo to však, jako by ta slova adresovala spíše sobě.

Pochopil, že nemá smysl naléhat, a tak se zase zvedl. Nachystal na stůl hořčici a vpravdě dřevorubecké krajíce chleba. Pak vylovil z hrnce s vařící vodou dvojici klobásek (nějak si jich předtím ve spěchu nevyšimla) a každou z nich umístil na jeden talíř. Než pokrm přinesl na stůl, její porci pokrájel, aby si je mohla levačkou nabodávat na vidličku. Mimo zvuků zvenčí a praskání v kamnech v místnosti panoval klid.

Mladou ženu jeho obyčejné chování trochu uklidnilo. Když ho prvně uviděla, bála se, že je to nějaký úchylák – nebo hůř, že ji vyžene ven. Zpátky mezi stromy, kde číhají...

Otrásla se.

Jaroslavovi to neuniklo, ale neptal se. Prostě před ni položil její porci a popřál jí dobrou chuť, s tím, že kdyby cokoli potřebovala, ať si řekne. Možná měl rád samotou, ale v jádru ho Sylviina přítomnost těšila. Ta sice z předchozích událostí stále cítila, jak se jí svírá žaludek, ale vůni masa (nebo z čeho se to dnes klobásy vyrábějí) nakonec neodolala.

Než dojedla, měl její hostitel večeri dávno v sobě. Postával u okna, kde se plápolavě rýsovala jeho silueta, upíjející pivo. Nějak vycítil, že se na něj Sylvie dívá, protože se okamžitě otočil a sklídil nádoby ze stolu.

„Tohle není obyčejná bouřka,“ pronesl záhadně.

Nic na to neříkala.

Beze slov kolem ní prošel a zanořil se do jedné ze zešeřelých místností. Přála si, aby to nedělal. Jakmile jí zmizel z dohledu, musela myslet na to, jak je sama a zranitelná. Ještě pár hodin zpátky by nevěřila, že se ocitne v situaci, jako je tahle. Tehdy si ještě užívali krásný letní podvečer a Rosta plánoval, kam se spolu uchýlí na noc.

To ovšem ještě její přítel žil.

Sylvieeee...

Žježily se jí chlupy na zátylku. Přísahala by, že ten hlas přichází z šumících stromů a hvízdajících poryvů větru. *Jdeme si pro tebe*, zpívala ta zlovůle, *neutečeš náááám-*

„Ošetřím vám tu ruku.“

Málem nadskočila, když se ze stínů vynořil Jaroslav s lékárníčkou.

„To je v pořádku, slečno,“ uklidňoval ji, „dám vám na to obvaz. Pak byste mi na oplátku snad mohla konečně povědět, kde jste se tu vzala a co se vám stalo.“

Pomalou vytáhla ruku z vody.

Zablesklo se a Sylvii se zdálo, že v dozvučích hromu slyší maniakální chechot...

***

Počasí venku se zhoršovalo.

Zatímco venkovní ohňostroj doplnily zvuky těžkých kapek, stále seděli v kuchyni. Mlčeli. On, se svou zpola vypitou lahví piva, ona s plným hrnkem již vlažného čaje. Někde v šílenství venku zapraštel padlý strom.

„Byla jsem s přítelem na výletě,“ promluvila nakonec.

Pohlédl na ni a kývnul hlavou.

„Poslouchám.“

Chvilí se zdálo, že dívka víc neřekne. Nebylo tomu tak.

„Je mrtvý,“ dodala.

„Jak...“

„Zabili ho,“ vyhrkla, „normálně jsme stanovili a oni... oni...“

Do očí se jí vrátily slzy.

„To bude dobrý,“ zabručel a snažil se, aby to znělo sebejistě. Ovšem vůbec se tak necítil – nejenže ve svém samotářském životě nebyl na sociální kontakt zvyklý, ale ještě tu teď měl plačící ženu. To byl vyšší level. Jeho otec by nejspíše navrhl tu mladou kočku jemně proplesknout, ať se dá dohromady... nicméně Jaroslav násilí nikdy neměl rád.

Ještě chvíli něco mezi jejími vzlyky mumlal a přemýšlel, zda by obejmutí kolem ramen považovala za sexuální harašení, když konečně znovu našla řeč.

„Oni přijdou. Nenechají mě.“

Jaroslav pohlédl na bouři zuřící za okny. Podle prodlev mezi záblesky a hromobitím usuzoval, že do deseti minut budou v epicentru. Šance, že by ji někdo pronásledoval skrz takový marast byla naprosto směšná. A pokud zanechala nějaké stopy, bouře je zničí. Ráno bude vše jasnější; nechá ji tu přespat a ráno ji pak odveze na policii. Telefonní signál tu sice nechytal, ale auto má za barákem.

Řekl jí to. K jeho překvapení umanutě vrtěla hlavou.

„Vy to nechápete,“ špitla, „najdou mě kdekoli. Už jsou blízko.“

„Sylvie, podívejte-“

Než stačil tu větu doříct, rozevřela před ním dlaň *levé* ruky. Předtím si toho nevšiml, ale teď mu to doslova sebralo slova z úst. Ve středu její dlaně byla jakási uhlovitě černá skvrna; ovšem zdálo se, jako by

byla živá. Po okrajích se nezřetelně mihotala a občas v ní cosi rudě problesklo.

„Vždycky mě najdou,“ vysvětlovala, „ten temný muž mi to řekl. Ležela jsem tam s tváří v jehličí a nemohla se ani hnout. V životě jsem necítila takovou hrůzu. Nějak takto jsem si vždycky představovala válku, ale bylo to ještě horší. Bylo to... věříte v Peklo?“

Zavrtěl hlavou. Peklo pro něj vždycky znamenali ti druzí.

„Já už ano,“ zachvěla se, „ani to nedokážu popsat. Něco temného viselo ve vzduchu, jakási zvrácená radost ze... a ty zvuky, které vydávali! Bylo to sténání i smích, něco mezi tím. Vytí psů, vrčtivost zvířat. A do toho ten řev, když Rostu... když ho, oni...“

„Dokázala byste je popsat?“

Prázdnou v její tváři vystřídal zmatek.

„Ne, já – nechci na ně myslet! To nebyli normální lidé. Nemohli být! Já-“

„Dobře,“ chlácholil ji, „to je v pořádku. Co ta skvrna?“

Automaticky pohlédla na svou ruku. Vítr zběsile zakvílel a dívka ustrnula. Jaroslav by se vsadil, že kdyby mohla, právě by špicovala uši jak divoké zvíře. Taktéž se zaposlouchal do zvuků za okny a byl rád za oheň v kamnech, který místnost vždy spolehlivě vyhřál. Dle intervalů mezi hromy a blesky se právě nacházeli v centru bouře nebo velmi blízko k němu.

Náhle ztuhl. V tom vyjícím větru něco zaslechl. Znělo to jako-

„Správně jsi děvo učinila, žes štvání mého se účastnila. Však ty živá jsi a hlaďový mých lovcích rej! Mé znamení nes – až padne soumrak, utíkej...“

Zavládlo ticho, narušované pouze jiskrami a kapkami.

„Takhle to řekl, slovo od slova,“ pokračovala Sylvie, „pak už si pamatuji jen ten jeho strašný smích. Musela jsem nejspíše ztratit vědomí. Probrala jsem se na téměř místě o pár hodin později. Volala jsem Rostu, ale nikde v okolí nebyl. Zůstaly jen rozervané pozůstatky našeho stanu a věci.“

Začalo se stmívat. Někdy tehdy jsem si jí všimla. Té skvrny. Myslela jsem, že je to nějaké svinstvo, ale nešlo to dolů... a to nebylo všechno. Něco mě sledovalo. Nejdřív to byl jen pocit, místy se mi zdálo, že znovu slyším ty hlasy. Ale čím větší byla tma, tím více se ten pocit stupňoval a hlasy se měnily ve směsici výkřiků. Nevěděla jsem, co dělat, tak jsem začala hledat naše telefony. A náhle jsem to uviděla – v dáli se mezi stromy se s zavrčením rozžehnula dvojice rudých očí. Pak... mám výpadek. Asi jsem křičela a utíkala.“

Jaroslav znal tu pověst, o které Sylvie hovořila. Divoká honba, známá jako Štvaní. Tak tomu rejí přízraků v pověstech říkali. Byla to jedna z těch bytostí, o které se traduje leccos, ale nikdo v podstatě neví, oč jde. Démoni? Nemrtví? Návštěvníci z jiné dimenze? Jediné, na čem se příběhy shodly, byla přítomnost jakési zlé bytosti, která krvežíznivý dav vedla.

Ale... může to být pravda?

„V dále jsem zahlédla světlo,“ přerušila jeho tok myšlenek, „byla jsem strachy bez sebe, tak jsem k němu bezmyšlenkovitě zamířila. Tak jsem se sem dostala. Jak jsem vpadla dovnitř, bylo mi jasné, že musím utéct a zbavit se té... věci na ruce.“

„Jenže ruku jste si spletla, co?“

„Nespletla,“ téměř zašeptala, „přemístilo se to.“

Jaroslav na to chtěl něco říct, ale ke slovu se nedostal. Předběhlo ho hlasité zahřmění, které znělo skoro jako příchod soudného dne. I malované džbánky visící za ucho u stěny se povážlivě zachvěly. Nacházeli se přímo v srdci bouře.

Ze tmy venku se zřetelně ozval zlý smích.

***

Ustrnuli.

Cosí se změnilo. Zatímco mluvili, nesylně se to plížilo škvírami a plnilo to vzduch jako spory strachu. Ve vzduchu visel pach krve, jakási nebezpečná, temná radost. Vichr venku narážel do vnější stěny příbytku, jako by jej chtěl vyrvat ze základů. Stromy praštelý a padaly, hrající s lidmi bezmocnou ruletu zániku.

Ale za kulisou oněch zvuků se skrývalo ještě něco. V bezútěšném vytí větru zaznívaly mrazivé výkřiky věcí, které nemohly být lidmi. Lámající se dřevo znělo jako štekot šíleného ohaře, prahnoucího po kusu krvavé fláky. A bublání bouře připomínalo hněvivý chrapot smrti, natahující své pařáty vstříc k tepu života.

Jaroslav s nevěříčným výrazem napůl vstal, avšak Sylvie mu jemně stiskla předloktí.

Pak světlo zhaslo.

Dívka zaječela. Jaroslav nevydal ani hlásku a nechápal.

Náhle temnotu projasnil záblesk – a odhalil kontury tiché postavy na prahu. Působila proti světlu jako černý stín. Obrysy černého potrhaneho pláště, na hlavě poničený lovecký klobouk, ze kterého trčelo

něco jako bažantí pero. Než světlo pohaslo, zatřpytila se kapka dopadající z jeho pláště k zemi.

Tmou se rozlehly těžké kroky. Místností se rozlinul odporný puch – směsice vlhké hniloby, zkažené krve a čehosi starobylého. Smrtníci se ani nehnu, strach je přikoval na místo. Když návštěvník cosí těžkého hodil na stůl, nadskočili.

„Pomáhalas hnát,“ ozval se nepřijemný hlas, „pomáhej žrát!“

Znovu se zablesklo. Stačili jen zahlédnout nepřičetný úsměv a plamen šílenství v jeho temných očích. Pak se rozhostila temnota... a v ní se vzdaloval krutý, nelidský smích.

Zdalo se to jako věčnost, než dozně.

***

Zašramocení, škrtnutí zápalky.

Petrolejka se znovu rozhořela, aby naplnila kuchyň neklidným příšeřím. Muž i dívka však prakticky ihned zalitovali toho, že se svět nadále netopil v temnotě. Nyní už věděli, co tady tak zapáchá – a co prokletý lovec do jejich úkrytu doručil.

Na stole ležel napůl zrezivělý tác, na kterém se nacházely kusy syrového masa. Některé kusy prokvétaly mozaikou plísňe a odkapávala z nich nahnědlá hniloba. Všude se hemžily stovky bílých červů, mnohdy rašících přímo z pokrmu. Jen jedna věc vypadala čerstvě; bledá ruka, na níž některé prsty chyběly, zatímco u jiných dominovaly otevřené mimoklobouční zlomeniny. Na rozdrásané ruce se na okraji skvěly stále ještě tikající hodinky. *Čas běží,* oznamovaly. Sylvie dobře věděla, čím hodinky to jsou; sama je před pár měsí-

ci dotyčnému pořizovala k narozeninám. Tohle na ni bylo moc. Složila ruce do dlaní a rozeštkala se.

Jaroslavovo ohromení pomalu vystřídal znechucení a hněv. Nevytrpěla si toho ta holka už dost? Co kruci provedla, že ji nějaký nadpřirozený čurák takhle trestá? Popadl tác s úmyslem ho hodit ven do deště, ale narazil na odpor. Nedokázal s tou zatracenou věcí hnout ani o píd'. Pak si náhle vybavil staré pověsti a docvaklo mu, o co tady jde.

„Kurva,“ zasyčel tiše. Přešel k oknu a zopakoval: „Kurva.“

Když nic, jeho nadávky způsobily alespoň to, že Sylvie přestala plakat a s usazenými očima čekala, co se bude dít dál. Smrad tlejícího masa byl tak hutný, že div nestoupal ke stropu v nazelenalých provazcích. Sledovala starého muže, jak pomalu přešel ke kamnům a znovu rozdělával oheň. Nemluvil. Znervóznilo ji to.

Co když mě vyhodí? Po tom, čeho byl svědkem?

Něco jí totiž říkalo, že tohle rozhodně není konec. Oni tam venku jsou, skrytí v noční temnotě lesa. Jejich oči září touhou po vraždě a z mord jim kanou sliny. Celý ten dav obklopuje narudlá mlha a v jejím středu vyčkává na svém oři On. Čekají, až udělá chybu, až vyjde ven a...

...a nakonec, proč ne? Už to dál nezvládala. Rostla byl mrtvý, ona zahnaná do kouta a se zraněnou rukou. Jen do celé té věci zbytečně zatáhla toho milého staříka. Raději se jim vzdá, aby k úhoně nepřišel nikdo další. Ano, to bude nejlepší.

„Ani nemyslete na to, že byste šla ven,“ oznámil jí, jako by uměl číst myšlenky.

A co mám teda dělat, řekl její pohled.

„Jsou tam venku,“ ubezpečil ji, „čekají. Víte, znám ty pověsti, které kolují krajem. Vždycky jsem je ale považoval jen za příběhy... neměl jsem žádné nutkání si je spojovat s tím, že někdo občas bez návratu zmizí v lese. Svět holt není bezpečné místo. A jediné, co teď mám k dispozici, jsou právě ony staré pověsti, které jsem nikdy nebral vážně. Vlastně bych pochyboval i teď, nebýt...“

Pohlédl k hromadě masa. Vsadil by se, že nedokáže uzvednout jediného červa.

„Chtějí, abyste se k nim přidala. Stačí vyjít ven a nechat se zaživa rozervat na kusy. Pak skončíte stejně jako oni. Chcete vy, aby to tak dopadlo?“

Zavrtěla hlavou.

„J-já chci žít,“ vzlykla.

Muž si povzddechl.

„Co byste byla ochotná udělat, abyste přežila?“

„Co-cokoli.“

„Fajn. Chtějí po vás, abyste snědla tuhle dobrotu,“ pokynul k tácu.

Pohlédla na něj, jako by chtěla oznámit, že tak velkou porci rozhodně nesní.

„Nedokážu to odklidit ze stolu,“ vysvětlil, „myslím, že vy taky ne. Klidně si to zkuste. Jediné, co s tím jde dělat, je tu věc sníst – a jelikož se s tím nedá hybat, budete to maso muset zřejmě doslova *sežrat*. Ústy, ne rukama. Pak bude kletba zlomena a nechají vás jít.“

Znechuceně sjela z jeho tváře na jídlo, od jídla zpátky k jeho tváři.

„Děláte si ze mě prdel!“

Smutně se usmál: „Máte jiný nápad?“

* * *

Dešť ustal, mraky se rozplynuly a noc přešla v ráno.

Lesní cestou se kodrcalo auto.

„Stejně si myslím, že to má nějaký háček,“ brblal Jaroslav, „kdyby to bylo tak jednoduché, myslím, že pověsti by to zmiňovaly.“

„Hele, to znamení z mojí ruky zmizelo. Stejně tak je pryč ta bouřka. Příšery přece nikdy neútočí za bílého dne a do města si netroufnou, pokud vím.“

Jaroslav si pomyslel, že ta holka toho zřejmě příliš neví, ale nechal to plavat. Je to její volba, její boj. Větší starostí mu dělala otázka, co po návratu domů provede s tím zapáchajícím exemplářem v kuchyni na stole. Ten smrad se vpíjel všude, nebylo tam k žití.

Za nejbližší zatačkou ho však čekaly úplně jiné starosti.

„Zůstaň v autě,“ přikázal, „mám v kufru motorovku. Proříznu nám cestu, nepotrvá to dlouho. Pokud teda po cestě nebudou další popadané stromy.“

Vystoupil z auta a nasál vlhký vzduch lesního jitra. Sluneční paprsky dodávaly třpyt kapkám vody na jehlicích borovic. Jiné rána by si ten pohled vychutnal, ale nehodlal riskovat. Odveze tu holku do města a pak bude mít zas klid.

Vyhnul se blátivé louži v zpola neexistující silnici a otevřel kufr. Sotva sáhl po motorové pile, zaslechl, jak cvakly dveře na místě spolujezdce.

„Říkal jsem ti, ať zůstaneš.“

„Rostó?“ zněla její poslední slova, „miláčku, jsi to ty?“

Černé mraky se na obloze semkly tak rychle, že se snad musely schovávat za

nejbližším bukem. Na zem spadly první kapky deště a Sylviin řev se smísl se zvuky hromu. Jaroslava nikdo nemusel pobízet; věděl, že neunikne. Musel se okamžitě ukrýt.

Zatímco se skrýval pod svým vozem, snažil se dýchat co nejtíšeji. Zdálo se mu to, nebo měl ten dešť narudlou barvu? Zápach smrti naplnil vozovku. Jaroslav zavřel oči. *Nevyšimnou si mě, opakoval si v duchu, když si jich nebudu všimnat, odejdou!* Jenže slyšel všechno, co se venku šustlo. Nelidské vytí, zběsilé povykávání. Tlapy, kopyta i kroky...

Jedny se zastavily hned vedle něj.

Věděl, co bude dál. Znal ten hlas i jeho slova.

Než Jaroslav hrůzou ztratil vědomí, na jeho ruce vyrašila černá skvrna...

Ondřej Kocáb (*1991)

Profesním zaměřením biofyzik žijící v Olomouci. Odjakživa táhne ke knihám a jeho první setkání s hororovou literaturou byla láska na první pohled. Svými povídkami pravidelně boduje na finálových pozicích v povídkové soutěži O krvavý brk, dvakrát vyhrál povídkovou soutěž Horror-webu. Na stránkách časopisu Howard publikoval několik kratších povídek (**Na okraji propasti**, **Žrádlo**, **Studna**, **Biohazard**, **Manžel opět dorazil v pořádku z práce**, **Potopená**). V roce 2019 knižně debutoval povídkou **Mrtvola** v antologii **Dokud nás smrt nerozdělí**. V loňském roce vydal s Honzou Vojtíškem společnou sbírku povídek **Rozpolcení** a povídkou **Zatracenej** přispěl do pátého čísla *Trash*, literární přílohy českobudějovického magazínu *Milk & Honey*.

Pohádka je pro svou srozumitelnost povětšinou chápána jako součást dětské literatury. Svou jednoduchou fabulí, jasnou polarizací dobra a zla a krásou jazyka převádí chaotický, dospělý svět do dětem srozumitelných obrazů. Je pak zcela nasnadě, že pohádky, tyto jednoduché příběhy, slouží filmovému vyprávění jako modelové vzory pro vývoj nových narativních podnětů.

KDE VŠUDE ČÍHÁ ZLÝ VLK ANEB O KRIMINALIZACI ČERVENÉ KARKULKY

Po Popelce je nejčastější příběhovou šablonou právě Červená Karkulka, a její model nacházíme nejčastěji v thrillerech a horrorech. Proč? Důvodem je nejen boj dobra a zla, Karkulky a vlka. Příčina leží v pečlivě skrytém sexuálním motivu, který příběh Karkulky skýtá, i v přestrojování se za někoho hodného. Kromě toho, pohádky v časech dávných plnily nejen funkci poučnou, ale i odstrašující a varovnou. Právě proto si pohádka s horrorem tolik rozumí – zpracovávají témata, kterých se máme bát.

KARKULKA JAKO PŘÍBĚH BEZBOŽNOSTI, KRIMINALITY A SEXUALITY

Za patrně nejstarší variací báchorky o dívce v červeném stojí belgický kněz Egbert of Liège z 11. století. Ten vyprávěl příběh, který zaslechl od rolníků, o „dívce, jejíž křestní tunika nebyla bílá, ale červená, a vydala se do lesa za zlým vlkem“. Varoval tak patrně před spojením s ďáblem. Nejstarší písemná verze pohádky o Červené Karkulce, od Charlese Perraulta z roku 1697, pro změnu „varuje před přílišnou sdílností k neznámým mužům“ – Karkulka v ní po pobídnutí ulehá k vlkovi na lůžko, a ten ji následně sežere.

Fleury François Richard: Červená Karkulka (1820)

Od té doby vznikl nespočet variací pohádky o dívce v červeném. Příběh Červené Karkulky byl mimochodem i předmětem úplně prvního filmu studia Walta Disneyho. Je s podivem, že se Karkulka celovečerního zpracování od strýčka Walta nikdy nedočkala.

Gustav Doré: Červená Karkulka (1862)

Sexuální motiv příběhu Červené Karkulky dokládá několik psychoanalytických studií. Na cestu Červené Karkulky temným lesem plným nástrah lze nahlížet jako na cestu dosud neznámým světem vlastní sexuality. Setkání s vlkem je pro Karkulku rovněž první kontakt s mužským elementem, jelikož v Karkulčině příběhu postrádáme roli tatínka. Červený čepček, jímž maminka Karkulku vybaví, než do lesa vyrazí, pak představuje Karkulčino dospění v ženu a její sexuální zralost. Nezkušená Karkulka nevidí ve zlém vlkovi hrozbu, nezalekne se jeho důvěrnosti a hovornosti, a následně padne do jeho pasti – jakmile je vlk v posteli a láká Karkulku k sobě, sežere ji. Po kontaktu s vlkem dochází, naštěstí pro Karkulku, k archetypálnímu procesu obnovy. Myslivec otevře vlkovi břicho, a z něj vylezou dva zdraví lidé, jako by

došlo ke zrození nového života z ženského lůna. To proto, že vlk přestrojením dobrovolně převzal roli ženy, a jeho břicho tak posloužilo k opětovnému zrození Karkulky i její babičky.

KARKULKA VS. NORMAN BATES

Karkulčin příběhový model „padoucha v přestrojení“ nabízí filmařům kritický metaforický nástroj, jenž se hodí k průzkumu tématu kriminality a zločinu. Jedním z hororů, využívající model Karkulky, je **Psycho** (1960) od Alfreda Hitchcocka. Shrňme si, co nám filmový příběh Marion Crane, ženské hrdinky, kterou zabije zlý vlk, nabízí.

Marion se vydává ze svého komfortního prostředí s trochu jinou zásilkou než Karkulka. V košíku nenesení bábovku a lahev vína, ale nemalý finanční obnos, který odcizila svému zaměstnavateli, a je proto na útěku. Namísto do nebezpečného lesa se vydává do deštivé noci, a je nucena zastavit v blízkém motelu. Naráží na Normana Batese, zlého vlka našeho příběhu. Stejně jako Karkulka, ani Marion vlka nevyhodnotí jako přímou hrozbu. Vede s ním žoviální rozhovor, a aniž by to tušila, zlý vlk ji nadále šmíruje mezi stromy – otvorem ve zdi koupelny.

Norman Bates v přestrojení za svou matku

Karkulka Marion je následně zavražděna, když je Bates, stejně jako vlk, v přestrojení za ženu – vlastní matku. Jako diváci filmu *Psycho* víme, že Batesovo počinání je rovněž sexuálně motivováno, jelikož při šmírování své oběti masturbuje. Stejně jako vlk, jenž se v pohádce převlékl za babičku, i Bates tápe v otázce vlastní sexuální identity, jelikož neumí navázat vztah se ženou, a vražd se dopouští v přestrojení za opačné pohlaví.

MLČENÍ JEHŇÁTEK A KARKULKA STARLING

Jako druhý příklad modelového příběhu Karkulky si uvedme neméně známý, oceňovaný horror **Silence of the Lambs** (Mlčení jehňátek, 1991). Jeho hvězdou je mladá dívka Clarice Starling, Karkulka v policejním výcviku. Již v úvodní scéně se ocitáme v prostředí pro Karkulku příznačném, když naše hrdinka běží temným lesem a v rámci tréninku úspěšně překonává všechny překážky.

Clarice, stejně jako Karkulka, nemá otce – přišla o něj ještě v dětském věku. Po jeho vzoru se rozhodne stát se po-

licistkou. Vstupuje tak do pomyslného neznámého lesa, kde se ocitá v obklopení mužů – vlků, a pro svůj drobný vzrůst a půvab je nesmělá Clarice snadno středem jejich pozornosti. Při vstupu do věznice, kde jsou drženi pod zámekem „ti nejhorší z vlků“, se stává terčem vulgárního slovního útoku, a na tváři jí dokonce přistane mužské semeno. Karkulka Clarice se zdá být neustále obklopena více či méně znatelným sexuálním zájmem ze strany mužů, ať již jde o detektiva Jacka Crawforda, či ředitele věznice Fredericka Chiltona, který neváhá Clarice naznačovat jak svůj sexuální zájem o ni, tak pohrdání, protože se považuje za intelektuálně nadřazeného.

Rozpravy Clarice s Hannibalem Lecterem lze připodobnit k rozhovoru Červené Karkulky a vlka v lese. Clarice, stejně jako Karkulka, bezelstně a s dobrým úmyslem hovoří s Lecterem, a mnohdy zachází ve sdílnosti dále, než by měla; jelikož nehledě na to, jak vlídný se Lecter zdá být, je zároveň manipulativní, a klade Clarice otázky týkající se sexu, či traumatizující smrti otce.

Úkolem Clarice je pak dopadnout toho vlka, jenž stále běhá na svobodě a nedáří se jej lapit, Buffalo Billa. Ten je oním „padouchem v přestrojení“, který si jakožto zlý vlk za své oběti vybírá zásadně ženy, a to proto, že si sám přeje projít transformací a stát se ženou. Pro tento účel si z kůže svých obětí šije oblek, aby jeho přeměna byla dokonalá. Místo vlka v přestrojení za babičku pak v závěru filmu vidíme Buffalo Billa s make-upem, v dámských šatech a s penisem schova-

ným mezi nohama, jak tančí polonahý před zrcadlem, než jej Karkulka Clarice ve finální bitvě zastřelí.

OSTATNÍ MODERNÍ KULTURA

Jak vidno, současní tvůrci se otevřeně sexualizace a hororifikace tématu Karkulky nebojí. Příkladem z hudebního světa budiž klip písně **Pretty When You Cry** od skupiny VAST, která je návodnou parafrází známé pohádky, za zmínku stojí i film **Maniac** (1996), kde je podobnost s hrdinkou v červeném a zlým vlkem více než zřejmá.

I sám Alfred Hitchcock tvrdil, že „od dob, kdy Červená Karkulka čelila zlému

vlkovi, se nezměnilo nic“. Akademické a umělecké intervence ohrožující konvenční pohled na pohádky se přesto obvykle setkávají s odporem. Berou totiž pohádkovému příběhu jeho nevinnost a bezelstnou naivitu. Na druhou stranu, podobně neúprosné psychoanalýzy uspokojivě zodpovídají některé z otázek, jež jsme si jako děti kladli. Například „Jak to, že vlkovi z břicha vylezou dva zdraví a živí lidé?“ Teď už víme proč.

Alena Čadová

Tančící Buffalo Bill v přestrojení za ženu

VZHŮRU NA PALUBU

Pro filmové horrory jsou lodě a jiná plavidla příznivým a vhodným prostředím. Všechno to napínavé pobíhání stísněnými (pod)palubními chodbami a kajutami, úzce ohraničený a pohyb omezující prostor, faktická nemožnost úniku vedoucí k odhodlanému postavení se problému čelem či jinou částí těla (a tedy boji), spiklenecké spojení přírodních a nadpřirozených živlů (protože když útočí monstrem, činí tak většinou uprostřed divoké bouře a za doprovodu drtícího vlnobití)... No, pojďme se podívat na pár lodních kousků napříč filmovou historií. (hv)

The Ghost Ship (1943) může být názvem trochu zavádějící, o žádnou loď duchů se nejedná, i když se vám film snaží namluvit něco jiného. Za názvem se však skrývá myšlenka oddanosti moři a své práci, než vám nezbude nic než prázdná loď. Loď vašich vlastních duchů. Mladý Tom Merriam (Russell Wade) se přihlásí jako třetí důstojník na loď Altair pod vedením kapitána Stonea (Richard Dix). Na počátku spolu ti dva skvěle vycházejí,

kapitán dokonce Merriama považuje za mladší verzi sama sebe. Jenže brzy na lodi záhadně začnou umírat členové posádky a Merriam nevěří, že jde o nehody nebo jinou záhadu. Podle něj za nimi stojí sám kapitán Stone, ale nikdo mu nevěří. Pořádá se Merriamovi zastavit další podivné smrti, aniž by sám zemřel? A je kapitán Stone skutečně psychopatický zabiják? Není zas takovým překvapením, že hlavní podezřelý je skutečným viníkem, film totiž postrádá jakékoliv mystérium nebo jakékoliv vodítko ukazující jiným směrem. Prostě jen další námořník, který dal svůj život moři a zešílel. Lehkou

auru tajemna se nejspíše snaží podpořit myšlenky němého Finna (Skelton Knaggs), ale nemají na čem stavět a vyznějí tak do prázdna. Herecké výkony nejsou úplně špatné, ale jsou podkopány statickými scénami a špatným střihem. Konec je vlastně happy end, jelikož zlo je poraženo, ubohý Merriam zachráněn a vy se můžete podívat na něco jiného. (ks)

Máte chuť sa vydat' na plavbu po hororových vodách, prekonávať nadprirodzené búrky, oboplávať Mys beznádeje za použitia kompasu, ktorý ukazuje smerom rovno do pekla a... No dobre, prestanem s námornícko-horrorovými frázami. Ale vážne. Ku komu by ste sa chceli radšej pridať? Nechať sa unášať na loďke s dvomi nádejnými modelkami? Pripojiť sa k záchranej výprave na jachte? Primálo? Čo tak galeona zo šestnásteho storočia s posádkou, pozostávajúcou z nemŕtvych templárov uctievajúcich Satana? Áno, vedel som, že vás niečím predsa zaujmem. Každopádne, nech sa vám zapáčila ktorákoľvek možnosť, všetky tri nájdete na jednom mieste. Tou je španielsky film **El buque maldito** (1974). Okrem tohto pôvodného názvu je v anglicky hovoriacom svete ešte známy pod niekoľkými ďalšími. Najviac asi ako *The Ghost Galleon*, ale taktiež ako *Horror of the Zombies*, *Ship of Zombies*, či *The Blind Dead 3*, nakoľko sa jedná o tretí zo štyroch filmov *Blind Dead* série režiséra a scenáristu Amanda de Ossoria. Jednotlivé príbehy na seba nenadväzujú, majú spoločnú len spomínanú skupinku extrémne pomaly sa pohybujúcich exkomunikovaných zombíkov, ktorí teraz tvoria

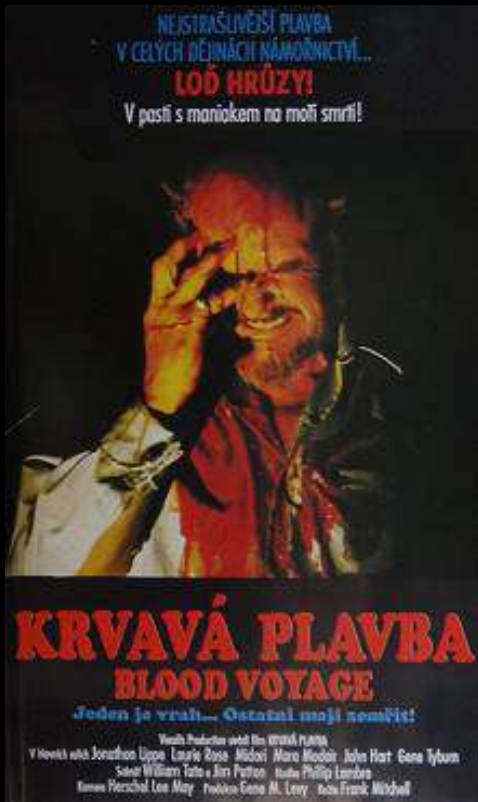

posádku lode. A hneď na začiatok je nutné povedať, že tento film je zrejme najslabším článkom celej série. Zápleтка začína tým, že sa modelka Noemi vyhráza svojej zamestnávateľke z agentúry, Lilian, lebo má podozrenie, že vie niečo o zmiznutí jej spolubývajúcej Kathy. Toto podozrenie sa ukáže ako odôvodnené. No Kathy nie je nezvestná naozaj. V skutočnosti spolu s ďalšou modelkou participujú na tajnej reklamnej kampani, v ktorej predstierajú, že uviazli v Atlantickom oceáne. Celý čas ich však monitoruje Lilian aj s podnikateľom Howardom Tuckerom. Ten má všetko na svedomí. Dievčatá však zrazu narazia na nevysvetliteľnú hmlu, v ktorej sa objavuje starodávna loď, a následne s nimi Howard stráca spojenie. Tak sa teda začína záchranná akcia. Vydajú sa na ňu Howard so svojím zamestnancom Sergiom, Lilian, Noemi a profesor Grüber. Ten sa ukáže ako dvorný expert na bludnú galeonu, mýty a legendy, metafyziku, exorcizmus a všetko ostatné, čo práve scenár potrebuje. Nakoniec sa mysterióznu loď skupinke našich hrdinov podarí nájsť a začína sa hľadanie dvoch dievčat, spoločne s bojom o prežitie. Ako som už spomínal, v podpalubí sa ukrývajú rakvy s nemŕtvymi templármi bez očí, a tí postupne ožívajú. Najväčším pozití-

HOWARD

vom filmu je jednoznačne námet a premissa bludných nemŕtvych na fantómovej lodi, z ktorej sa ale podľa mňa dalo vyťažiť omnoho viac, ako sa nakoniec podarilo. Čo je naozaj škoda. Zároveň však pri niektorých scénach rozhodne neprídete o dávku zábavy v štýle „toto je také zlé, až je to úžasné“. (rk)

Měla to být rodinná dovolená na Havaji, skončilo to jako krveprolití bez možnosti útěku. **Blood Voyage** (Krvavá plavba, 1976) je o bohatém doktorovi, který před svou svatbou vyrazí se snoubenkou, nevlastní dcerou a přáteli na jachtě na moře. Plavba má být o to radostnější,

jelikož se k nim přidá dávný přítel Andy Mason (Jonathan Goldsmith), veterán z války ve Vietnamu. Idylku a užívání si sluníčka naruší zmizení kapitána a nejistota pasažérů začíná narůstat. Kam tak najednou zmizel? Proč? Může za to jeden z nich? A co když zmizí někdo další? Pokud se těšíte na kvalitní vyvražďovačku, budete zklamáni. Blood Voyage je viditelně velmi levně natočený snímek s odpovídajícími hereckými výkony a předvídatelným vývojem. Přestože se vrah snaží vinu shodit na někoho jiného, je poměrně rychle jasné, kdo jím skutečně je. Udělá to něco s atmosféru snímku? Ne. Film se sice snaží budit zdání napětí, výsledek ale bojkotují poměrně slabé a absolutně nepřesvědčivé herecké výkony. Jedinou obstojnou výjimku tvoří právě Jonathan Goldsmith, na výrazné zvýšení diváckého požitku to ale nestačí. Zklamáním byly i samotné vraždy, stejně jako zbytek filmu bez výrazného nápadu nebo náboje. Malé plus ovšem Blood Voyage získává za bonus v podobě příjemně cynického konce. Je to málo, ale aspoň něco. (ks)

Ach, tie roky osemdesiate! Slasher dominoval horroru, v hudobných rebríčkoch postupne hasla hviezda švédskej kapele ABBA a vo filme **Moon in Scorpio** (1987) zase švédskej herečke a bývalej Bond girl Britt Ekland, známej napríklad z britského kultového filmu *The Wicker Man* (1973). O načrtnutie deja sa pokúsím, hoci sa dá povedať, že je to hotový galimatíáš. Nečudo, scenárista Robert Aiken a režisér Gary Graver mali (podľa vlastných slov) s filmom celkom

iný plán. No pod výsledný nepodarok sa podpísali zásahy štúdia a nečakane nízky rozpočet (250 000 dolárov) v kombinácii s priam šialeným časom, ktorý dostali na natáčanie (dva týždne). Ich pôvodný zámer bol vytvoriť film o troch veteránoch vojny vo Vietname, ktorých príde strašiť ich vlastná minulosť (čítaj: vražedná maniačka z Vietnamu), keďže počas bojov podpálili tamojší chrám a pozabíjali bezbranných dedičanov. Štúdio si však skôr žiadalo klasický slasher po vzore Halloweenu, ibaže odohrávajúci sa na jachte (oni sa tak potom asi ľahšie vysvetľujú ženy v plavkách, či hore bez... teda, nie že by si filmári inak robili mnoho starostí s tým, aby veci mali nejaký zmysel). Prvotná myšlienka ostala, ale na exekúciu nebol čas ani peniaze. Čo z filmu vzniklo, by sa dalo zosumariť asi takto: Začíname blábotajúcou Lindou (Britt Ekland), ktorá splieta niečo o lune v znamení škorpióna. Pokračujeme celkom náhodným rozhovorom lekárov a sestričky o hrôze vojny a vraždou ošetrovateľa. Potom sa presunieme na loď, kde je objavená naša hlavná hrdinka v celkom zúboženom stave. Po jej presune do psychiatrickej liečebne nám

(vlastne doktorovi) rozpráva, čo sa stalo. Vysvitne, že sa s manželom Allenom ako čerství mladomanželia vydali na medové týždne. Tie sa rozhodli stráviť na lodi, kde sa k nim pridali aj Allenovi dvaja kamaráti z vojny s ich partnerkami. Linda hneď tušila, že sa bude diať niečo zlé. A predtucha sa naplnila, keď bez stopy zmizla prvá účastníčka plavby. A ďalší čoskoro nasledovali. Nutné je ešte povedať, že po celý čas vraha v podstate nevidíme a z rozprávania hlavnej postavy máme nadobudnúť dojem, že môže mať všetko na svedomí ona sama. Ako to nakoniec dopadlo si radšej nepozrite. Naozaj sa to neoplatí. Teda, pokiaľ cielene nevyhľadávate účelovo zlé filmy. Pretože Moon in Scorpio je presne taký. Nie len podľa mňa, kritikov a fanúšikov všeobecne, ale aj podľa jeho samotných tvorcov. Hoci ambície a zaujímavý nápad na premisu mu uprieť nemožno, aj keď zostal vo výsledku nezrealizovaný. (rk)

Neviem s istotou určiť, ktorý film by vyhral pomyselnú oskarovú kategóriu „Najviac zavádzajúci názov“, ale som si istý, že **Friday the 13th VIII: Jason Takes Manhattan** (1989) by si minimálne hrdlo zastal miesto medzi nominovanými. Prečo? Nuž, názov, ako aj celkový marketing pred uvedením filmu do kín, totiž jednoznačne naznačoval, že dej sa mal odohrávať vo večne bdejúcom New Yorku. A nebolo to náhodou. Scenárista a režisér Rob Hedden totiž od začiatku propagoval film s tým, že Jasona vytiahnu z toho „nudného“ (jeho označenie, nie moje) kempu Crystal Lake a zasiaďa do iného prostredia. Pôvodne mal

dva nápady: loď na otvorenom mori alebo veľké mesto. Nakoniec sa oba spojili. Problémom však je, že v New Yorku sa reálne odohráva iba záverečný akt. V podstate by sa skôr pýtal podnadpis: „Jason sa len veľmi, veľmi pomaly pláva na lodi“. V konečnom dôsledku z toho teda vznikol akýsi hybrid, propagovaný obrázkom titulného vraha, ako prerezáva logo s nápisom „I love New York“ (za čo sa mimochodom tvorcovia dostali do problémov s New Yorkským výborom pre turizmus, ktorému sa takéto použitie ich symbolu vôbec nepozdávalo), no odohrávajúc sa po celú hodinu na lodi, ďaleko od samotného mesta, v ktorom by bolo natáčanie jednoducho pridrahé. Film začína celkom tradične. Jason ožíva na dne jazera s tým, že bude treba povraždiť zopár nemravných tínedžerov, ktorí sa plávajú okolo. Tak si naskočí na loď. Potom chytí prestup na ďalšiu, kde sa skupina školákov vydáva na výlet. A tak sa z „Nešťastného účastníka kempu Jasona“ stáva „Čierny pasažier Jason“. Nasleduje nevelmi originálne, brutálne či zábavné vyvražďovanie, nelogický dej s neexistujúcou zápletkou, prešpikovaný zbytočným a značne detinským humorom, až kým sa o hodinu neskôr nevyloďíme v New Yorku. Tam sa to trochu zlepší, ale v tomto momente na film väčšina ľudí už určite rezignuje. Ak si chcete dopriať dávku Jasona Voorheesa, túto snímku radšej vynechajte, je z celej početnej série asi najslabšia. (rk)

Od Jona Voighta k Davidovi Hasselhoffovi. Asi tak by sa dalo vystihnúť smerovanie série filmov s titulným naj-

väčším (aspoň čo sa hmotnosti týka) hadom na svete. K ním prislúcha ešte jeden crossover pod názvom Lake Placid vs Anaconda (2015). **Anaconda** (1997) je začiatkom neočakávanej série a zároveň jej najlepším článkom. Do tohto výpočtu filmov zaraďujeme práve tento prvý diel, a to vďaka dej, ktorý sa odohráva na palube lode v Amazonskom pralesi. Skupina dokumentaristov na čele s režisérkou Terri Flores (Jennifer Lopez) sa vybrala na plavbu po Amazonke s cieľom objaviť stratený kmeň Shirishamov. Po ceste narazia na lovca Paula Serona (spomínaný Jon Voight). Ten ich presvedčí, že dokáže tajomný kmeň nájsť, tak ho vezmú so sebou. Ako to už býva, ukáže sa, že to nebol práve najgeniálnejší nápad. Serone postupne na lodi preberá velenie a zvyšok posádky, ktorú stvárnňujú známe tváre, ako napríklad Ice Cube, Kari Wuhrer, Jonathan Hyde, či Owen Wilson (vo filme sa mihne aj Danny Trejo), je nútený pridať sa k jeho misii. Tou je nájsť a chytiť obrovskú anakundu zelenú, ktorú už dlho stopuje. Čoskoro sa však z lovcov stáva lovená zver, pretože had si ich po jednom vyberá a konzumuje. Okrem toho, že správanie sa anakondy v tomto filme je v zásade zoologický nezmysel, sa jedná o v celku úspešný počín. Mož-

no nie z hľadiska kritikov (tí film zvozi-
li pod čiernu zem – a to od scenára, cez
efekty až po známe herecké mená), ale
rozhodne komerčne. Film zarobil nece-
lých 137 miliónov, čo je pri rozpočte 45
miliónov vcelku úctyhodné. Anakonda
je štandardný „creature feature“ so všet-
kým, čo k tomuto sub-žánru patrí. Niko-
ho asi vyložene neoslní, ale domnievam
sa, že ani výrazne nesklame, ak nemáte
príliš vysoké očakávania na film o preras-
tenom vraždiacom hadovi. Ešte by stálo
za zmienku, že minulý rok Sony Pictures
oznámili Anakonde reboot pod záštitou
scenáristu Evana Daughertyho. (rk)

Všichni víme, že krást se nemá a Aztéc-
ké zlato už tuplem ne. Jenže někteří lidé
se prostě nepoučí... a pak musí nést ná-
sledky. V **The Haunted Sea** (1997) na-
jde posádka kapitána Ramseyho (James
Brolin) na moři opuštěnou loď a rozhod-
nou se ji prozkoumat. Pod vedením dů-
stojnic Bergren (Joanna Pacula) a John-
son (Krista Allen) se šestičlenná skupina
vydává zjistit, co se stalo. A najdou po-
klad. Ovšem, jak už jsem zmínila dříve,
kradení se může ošklivě vymstít, zvláště
pokud se jedná o kultovní předměty.
A díky nenechavým rukou Andyho Del-
gada (Duane Whitaker) se z první ruky
seznámí s podivným ještěrem lačnicím
po krvi... Na první pohled film zaujme
poměrně solidním hereckým obsazením,
ale vzápětí to opět potopí mizernou dě-
jovou linkou, kamerou i střihem. Napětí
nevybudujete, když umírání jedné posta-
vy prostrháte zpomaleným během sexy
zachránkyně se zbraní, která samozřejmě
nestihne doběhnout včas. A pak je tu ješ-

tě ještěří monstrem. Veškeré scény, které
by v sobě mohly nést alespoň trochu na-
pětí zabije tahle parodie na zrůdu a pár
mizerných gore scén. Upřímně, dinosauří
obleček, který seženete na internetu, by
možná udělal lepší službu. Malé, bezvý-
znamné plus film získává za prsa Kristy
Allen, které poměrně hojně vidáme v ja-
kýchsi vizích z minulosti, ale jako tahák
na zbytek filmu bohužel neposlouží. (ks)

Motiv démonického hlavonožce není
v horroru žádnou novinkou (Cthulhu
by mohl vyprávět), toho z **Deep Rising**
(Chobotnice, 1998) byste ale na dovo-
lené také potkat nechtěli. Ocítáme se
na luxusní lodi plné nechutně bohatých
lidí, ke kterým se blíží loď najatá po zuby
ozbrojenými piráty. Jenže než může do-

jít k plánovanému prepadení, na boháče zaútočí něco jiného a zabije každého v dosahu. A milí piráti a jejich přepravci to zjistí doslova z prvního chapadla. Společně s malou skupinkou přeživších se snaží o jediné – dostat se pryč naživu. Deep Rising je akční hororová podívaná, která jede na základních žánrových šablonách doplněných několika vtípnými hláškami a ničím výrazně nepřekvapí. Maximálně nečekaně ozubeným monstrem. Chapadla téhle chobotnice mají kromě přísavek ostré trny a jsou zakončeny tlamou k zulíbání. Po tomhle polibku by z vás ovšem zůstaly jen zbytky kůže a pár kostí. Přeživší se spolu s piráty zoufale snaží dostat pryč, ale chobotnice se svojí večere nehodlá snadno vzdát. Nabízí se tak otázka, zda její působení za něco stojí. Bohužel v jediné skutečně zajímavé scéně milou chobotnici ani nevidíte. Ale s paní na záchodě to stejně nedopadne dobře. Snímek neoslňuje ani hereckým obsazením, maximálně tak lehce potěší Famke Janssen. Co ovšem skutečně stojí za pozornost je hudební doprovod z tvorby Jerryho Goldsmitha, který však v tak béčkovém snímku působí nepatřičně. (ks)

Virus (1999) si celkom okato požíčiava prvky z filmov Alien a The Thing (samotný príbeh je založený na rovnomennom komikse z roku 1992). To nie je nevyhnutne negatívum. Ak už sa tvorcovia (menovite Chuck Pfarrer, ktorý napísal komiks) potrebovali nechať niečím inšpirovať, tak si rozhodne mohli vybrať aj horšie. Film sa jednoznačne snaží nadväzovať na pomerne slušné úspechy hororových sci-fi, mnoho nového však neprináša. Namiesto opustenej vesmírnej lode sa ocitáme na ruskom plavidle, namiesto xenomorphov stretáme mimozemskú entitu, ktorá spája technológiu s živočíchmi a nás potrebuje v podstate iba ako náhradné diely. Že si tvorcovia od príbehu sľubovali dosť, naznačuje aj herecké obsadenie. Jamie Lee Curtis, Donald Sutherland, William Baldwin, to je celkom solídna základňa. No ale po poriadku. Dej začína na vesmírnej stani-

ci Mir, ktorú zasiahne energetický prúd, cestujúci vesmírom. Cez Mir sa dostane až na ruské výskumné plavidlo Akademik Vladislav Volkov v Južnom Pacifiku. To je s vesmírnou stanicou totiž komunikačne spojené. O sedem dní neskôr príde posádka remorkéru Sea Star počas tajiťu o svoj nepoistený náklad. Kapitán Everton (Donal Sutherland) tak stratí všetko. Keď to už vyzerá, že mu ostáva iba riešenie s guľou v hlave, na radare zachytia loď. Nevedia sa však spojiť s nikým na palube. Rozhodnú sa teda preskúmať plavidlo. Zdá sa, že je opustené. To by znamenalo veľký úlovok, pretože v medzinárodných vodách platí pravidlo, kto to nájde, toho to je. Teda pod jednou podmienkou: Ak na palube nie je nikto živý. S vidinou zbohatnutia teda kapitán s posádkou prehľadávajú Volkova. Po čase predsa narazia na živú bytosť. Je to vedkyňa Nadia Vinogradova, ktorá rozpráva o mimozemšťanoch. Nikto jej, samozrejme, neverí, no čoskoro sa ich remorkér potopí a začnú sa strácať členovia posádky. Príbeh má zaujímavý zvrät pri odhalení toho, kto je titulný „vírus“, v zásade ide ale o viac-menej predvídateľný a zo zabehaných kolají extrémne nevybočujúci počin. Opäť to netreba nevyhnutne chápať ako negatívum. Tento recept funguje, takže ho možno úspešne reprodukovať. Pre fanúšikov akčných sfiťi hororov môže Virus slúžiť ako vhodné doplnenie filmotéky. Rozhodne sa mu oplátilo dať šancu. (rk)

V době, kdy ještě drtivá většina populace planety Země věřila, že tzv. Bermudský trojúhelník je jistojistě mystickou zónou,

vytvořenou buď zlomyslnými Marťany nebo nevypočitatelnou pradávnu civilizací, zónou, kde co chvíli z výše uvedených příčin zmizí výletní loď, vyplouvá zaoceánský parník Corona Queen po bermudské přeponě a to rovnou z bodu A do bodu B. **Lost Voyage** (Zmařená cesta, 2001) však takovou loď vrací po pětadvaceti letech do světa živých. Už ten název lodi... A corona, jakou známe z posledních časů, se taky vrací... To nebude náhoda. Nicméně, hrstka odvážlivců, včetně lidí rodinným poutem spojených se zmizelou posádkou CQ, vniká na palubu s touhou přijít záhadě na kloub.

Lacinější televizní zpracování se pak poněkud vleče a to zcela přímočaře rovněž z bodu A do bodu B. Vrstvená klíšé příliš napětí nenabízejí, přesto (pokud se vám podaří „sehnat“ kvalitní verzi) se nejedná o vyložené špatný film. Celé drama se snaží utáhnout Judd Nelson, známý nejspíše pro roli komického šéfa v seriálu Správná Susan, sekunduje mu velmi sympatická Janet Gunn, vlastně to tam tak nějak táhne ona, až si říkáte, jak to, že Lost Voyage nenakoplo její kariéru, vždyť je dobrá. Ale vážně, slušný výkon

zde podal oblíbený Lance Henriksen a to je tak asi vše. Verdikt: Duchauřina, kterou i s lodí potápí silně odfláknuté televizní zpracování. (MiB)

Vášniví milovníci čehokoliv ze Druhé světové, vám vytrysknou slzy, až uvidíte **Below** (Hlubina, 2002). Příběh nás zavádí do Pacifiku uprostřed urputných bojů. Posádka ponorky USS Tiger Shark zachrání tři trosečníky ve člunu, načež je ale vzápětí pronásledována nepřátelskou lodí. Srdnatě utíká a po mírném poškození usedá v klidu na mořské dno. Napětí, nervozita. Pomalu odkrýváme, že se mezi mužstvem nachází jakýsi sabotážník. Následně jsme svědky postupného úhynu prakticky celého sboru námořníků, včetně už od začátku podezřelého kapitána. Nic samozřejmě není tak, jak se zprvu jeví. Režisér David Twohy, který už zřejmě vystřílel patrony na legendárním Uprchlíkoví nebo na takřka kultovní Černočerné tmě, nepřišel v **Below** s ničím extra, přesto se jedná o velice putavý a, co hlavně, atmosférický film s ne úplně špatným obsazením. Verdikt: Když se posádka ponorky dostane na samé dno a ponorka pak řadí mezi nimi samotnými, sotva si někdo udrží hlavu nad vodou. Dramatické, napínavé, a přestože se jedná o další duchařinu, vůbec ne pitomé. (MiB)

Ghost Ship (Loď duchů, 2002) je jeden z prvních hororů, co jsem viděla a vlastnila na DVD. Úvodní scéna hromadné vraždy cestujících na přídi lodi mi dlouhé roky přišla podmanivě děsivá svou rychlostí a brutalitou. Jenže jak už to tak bývá, v dospělosti spoustu svých dětských

názorů přehodnotíte. Děj filmu začíná na začátku padesátých let, kdy jsou cestující luxusní výletní lodi brutálně zavražděni. Poté přejdeme do současnosti, kde se posádce lovců lodních vraků naskytne těžko odmítnutelná nabídka. Tajemná a pravděpodobně opuštěná loď v Beringově úžině skýtá až příliš lákavou příležitost, aby ji odmítli. A nečekaně si tím podepíší rozsudek smrti. **Ghost Ship** není žádná pecka, ani v rámci duchařského horroru. Snímek sice nabízí poměrně zajímavé herecké obsazení (Gabriel Byrne, Julianna Marguliez, Desmond Harrington či Karl Urban) a produkci Roberta Zemekise, výsledek je velmi mdlý. Objevování opuštěné lodi plné (překvapivě) duchů a tajemného nebezpečí zní jako skvělý motiv, výsledek ale postrádá jakoukoliv atmosféru. Postavy se několikrát vyděsí, většina z nich umře, ale já se přesto nemohu zbavit dojmu, že jde prakticky o family friendly horror s trochou krve na páteční večer. Ostatně, mně bylo taky nějakých deset let, když jsem ho viděla poprvé. Zkrátka, čas vám sice zkrátí, ale nenechá žádný výrazný dojem. (ks)

HOWARD

V roce 2009 se tvůrci znovu vrátili do Bermudského trojúhelníku, snad v touze ověřit součty nad oběma odvěsnami, snad postosedmé vyzkoušet na diváky své bu bu bu ohledně oné mystikou opředené oblasti Atlantského oceánu. V **Triangle** (2009) toho strašení není mnoho, žádní duchové zabalení do prostěradla, žádné mumie zabalené do toaletáku, tady jde o něco úplně jiného. A na své si přijdou urputní scifisté a zejména odrostenci na snímku Na Hromnice o den více. Ano, modří už vědí, potrápí nás tady časová smyčka. Ale ne le-dajaká – troufám si tvrdit, že máme co do činění spíše s vrstvením dimenzí, jakýmsi setkáváním nekonečných multivesmírů v jednom bodě, tj. někde tam uprostřed zmíněného Bermudského trojúhelníku. Obojí, tedy časové smyčky a vrstvené di-

menze, se nám kupí před očima a upřímně, začíná to být stále zajímavější, snad ani nebudete chtít, aby to skončilo. A to se cení. V kostce řečeno, trosečníci převrnuté jachty naleznou útočiště na archív-ním parníku, dojde k incidentu, trosečníci převrnuté jachty naleznou útočiště na archív-ním parníku, dojde k incidentu, trosečníci převrnuté jachty naleznou útočiště na archív-ním parníku, dojde k incidentu... Kdo viděl už všechny filmy zabývající se časovou kauzalitou, zařadí si jistě Triangle do své soukromé TOPky. Verdikt: Horror light, ale přesto se příjemné mrazení dostaví. Hrozné, co se děje, když se jinak lineární čas trochu zasekne. Hlavně si pamatuj: když vstaneš levou nohou a pos-třílíš kamarády, neboj, nikdy není pozdě je odprásknout znovu. (MiB).

Čistokrevným horrorem, situovaným na širé moře, je americký snímek **Mary** (2019). Tvůrci se v něm soustředí na rybářovu rodinu, která si pořídila zánovní jachtu. Jachta má, samozřejmě, tajuplnou historii, a má to co dělat s házením čarodějnic do hlubin v dobách ještě před Vinnetouem. David (Gary Oldman) nepustí kormidlo z ruky a stejně tak se nehodlá pustit ideje, že jachta **Mary** byla fakt dobrý kauf. Manželka už je trochu odměřenější, ta jeho nadšení příliš nedsílí, alespoň vidíme, že je to prostě všude stejné. Se dvěma dcerami a dvěma dalšími muži přesto vyráží na plavbu, která jim definitivně obrátí život naruby. Přichází pasáže plné ječení a hloubavého civění do tmy, navíc celé jaksi retrospektivně vyprávěné, takže již dopředu známe osud jinak nepřejícné manželky. Verdikt: **Mary** nebude asi patřit k TOP duchařským horrorům, ani dobrodružstvím na moři. Nabízí atraktivní prostředí pro průměrně zajímavý příběh, také skvělou hudbu, ale nejspíš k tomu nikdo druhý díl dělat nebude. (MiB)

S mořskou horečkou nejsou žádné špásy, to potvrzuje i snímek **Sea Fever** (Mořská horečka/Nebezpečí z hlubin, 2019). Ostřílená ekipa rybářské bárky přibírá na člun mladou a mírně zakřiknutou bioložku, zrzku zcela tuctového jména – Siobhán. Co Neptun nechťel, loďka se zatoulala do zapovězených míst kdesi uprostřed nejmenovaného oceánu. A zatímco se Siobhán seznamuje s osádkou, na trup lodi se přisaje podivná potvora žijící až v samém abysálu, ba přímo až v hadálu, což je

nejnižší zóna mořské hloubky, místo, kam se neodvážá ani James Cameron. Postupem času Siobhán zjišťuje, že je všechny sklíčuje záhadný parazit, který do jejich těl dovede proniknout skrze všelijaké oděrky v kůži. Na svět se pak z lidského hostitele vydere očima. Poně-

kud podobný příchod na svět, jaký jsme viděli ve **Vetřelcích**, a atmosféra na lodi trochu podobná jako na polární stanici ve filmu **Věk**. Každopádně se jedná o zdařilý snímek s působivou kamerou, sympatickým obsazením a moře... moře si užijeme ažaž. Žánrově lze tento počín těžko škatulkovat, sci-fi horror je možná až příliš nadsazené, ale vzala to siréna, hlavní dojem si z něj odneseme a to ten, jak už sakra byli v roce 2019 s tou epidemií nadčasoví. Verdikt: Když ti sklivcem vesele pluje pulec z hadálu, těžko budeš hledat záchranu. Biologické drama nenudí ani vteřinu, ale úplnou extázi také nenabízí. Ostříleným hororistům bude zřejmě chybět ohyzdné krvelačné monstrum jako další vývojový stupeň lidsko-olihního symbiontu. (MiB)

Karolína Svěčená (ks)
Radoslav Kozák (rk)
Michal Březina (MiB)

DOG SOLDIERS

RECENZE

Zdánlivě běžné vojenské cvičení v hlubokých lesích skotské vysočiny se po západu slunce stane nemilosrdným bojem o život se zpočátku nepředstavitelným a neuvěřitelným protivníkem.

Psí vojáci

Režie: Neil Marshall

Scénář: Neil Marshall

Délka: 101 min.

Původ: Velká Británie/Lucembursko/USA

Rok: 2002

Hrají: Sean Pertwee, Kevin McKidd, Emma Cleasby, Liam Cunningham

Seržant Harry G. Wells je se svou jednotkou v rámci běžného cvičení vysazen uprostřed lesů skotské vysočiny. Původně běžný průběh podobných cvičení naruší roztrhaná kráva, která spadne z oblohy. Později najdou maskované tábořiště se zbraněmi, které, na rozdíl od těch jejich, jsou nabitě ostrými náboji. Tábořiště je celé od krve a není v něm nikdo, kdo by podal svědectví. Wells dochází k názoru,

že cvičení končí a začíná jít do tuhého. Pod věcmi naleznou ukrytého zraněného kapitána Ryana. Hned vzápětí jsou napadeni podivnými bytostmi, které jsou neobvykle rychlé a jak se zdá, kulky jim moc neublíží. Během útěku narazí na

Megan, která je ve svém autě odveze do nejbližšího domu. Ten se stane jejich úkrytem, ale také pevností, kterou musí bránit před útoky krvelačných vlkodlaků...

Britské moderní horrory mají jedno společné. Možná to nejsou bombastické děsivé krváky, z nichž si sednete na pozadí, ale rozhodně to nejsou ani žádné podprůměrné sračičky, které jdou jedním okem tam a druhým ven. Obsahují něco, co mě nutí uznale pokyvnout hlavou a zařazovat je do šuplíku s názvem „Zajímavé, určitě se někdy vrátit.“ Nejsou hloupé, neobsahují enormní výskyt tupých postav na metr čtvereční, rozhodně nenudí. Budu-li nad tím přemýšlet, dojdu k závěru, že to je něco ve stylu natáčení, vyprávění jednotlivého příběhu.

Plným právem mezi ně patří i Marshallův akčně-vlkodlačí horror **Dog Soldiers**. Ono možná není zas tak moc těžké, umístit se na nejvyšších příčkách mých oblíbených filmů o vlkodlacích, když mě vlkodlačí subžánr v rámci horroru zase až tak moc nebere. Tomuhle filmu se to ale povedlo.

Příběh není nijak originální a jeho základní složky (vojenská jednotka, střelné zbraně, akční nádech) patří spíše k věcem, které v horroru moc nemusím, má

ale docela svižné tempo, které nedovolí nudě, aby se před kamerou moc producovala.

Vše je recyklováno odjinud, zbylo jen vymyslet pár zajímavých scén a to se Marshallovi povedlo. Dokázal do filmu nacpat několik atmosférických a mrazivě nepříjemných scén, např. padající krávu nebo vrážení meče mezi zuby (okamžitě jedna z nejsilnějších scén u které jsem se opravdu necítil dobře a husí kůže opadla až po několika minutách – ten zvuk byl fakt nechutný), ale např. i lesní úprk před vlkodlaky je natočen tak, že jsem se až dokázal vcítit do pocitů štvaných obětí. Nezapomněl ani na humor, neboť ten je kořením nejen života, ale i správného běčkového horroru (nedere-li se moc dopředu a zůstává-li právě jen tím kořením) – scéna s lezoucími střevy má morbidně černý nádech a pokaždé, když přišel na řadu foťák, jsem se smál nahlas.

Pochválit musím masky. Vlkodlaci vypadají parádně. Možná nic moc extra vypiplaná práce, ale takhle mi to bohatě stačilo, abych věděl, že něco takového bych nechtěl potkat nejen v tmavém lese, ale ani na osvětlené rušné ulici. Pravda, nedejde na proměnu ve vlkodlaka před kamerou, fakt, který by bylo možné pro-

hlásit za nezbytný prvek vlkodlačího filmu, prvek určující a testující jeho kvality, ale já to jako lakmusový papírek pro posouzení kvality vlkodlačího filmu nepotřebuji. Marshall z toho vybruslil docela dobře. K proměně přece jen dojde, sice mimo záběr kamery, ale i tak (nebo možná právě proto) se mi ta scéna docela líbila a nebyla vůbec špatně vymyšlená. Povedené mi připadalo i charakterové vykreslení vlkodlaků – opravdové krvelačné bestie, které jdou nemilosrdně za svým a svým obětem připraví nejednu nepříjemnou chvíli.

V hlavních rolích se objeví několik známých tváří. V té nejhlavnější Kevin McKidd (určitě si ho budete pamatovat z *Trainspottingu* – zde je již herecky

mnohem zdatnější), nejznámější patrně bude můj oblíbenec Sean Pertwee, jež má s horrorem již nejednu zkušenost a povědomá vám určitě bude i tvář Liama Cunninghama. Ve filmu vystupuje jedna jediná ženská postava, možná i proto si na ní dala Emma Cleasby záležet a vynesla ji výše než jen na nějakou okrasu.

Dog Soliers je prostě moderní, akční, svižná, místy strhující, místy mrazivá a děsivá hororová jízda s dostatečnou mírou atmosféry. Ne že bych díky němu začal mít rád vlkodlaky nějak více, ale tenhle film se prostě povedl. Hodnotím velmi kladně bez mrknutí oka. Tohle prostě uvízne mezi zuby...

Honza Vojtíšek

UTRPENÍ ZUŠLECHTŮJE

SYLWIA BŁACH

POVÍDKA

V noční tmě zhuštěné lesní intimitou klopytala o suché větve a kořeny. Nohy se jí pletly únavou a rozrušením. Sípavě lapala po dechu. Každý nádech řezal v hrudi. Před ní mezi kmeny stromů problesklo světlo. Zatočila k němu. Za ní děsivé ticho prořal srdceryvný výkřik, který trhal mysl jako tenký papír.

Zastavila se až o dveře. Malý domek s šikmou střechou, narychlo nahozenou omítkou a něčím, co se tvářilo jako přístřešek. Dveře ji odpružily zpátky do prostoru jako neústupný vyhazovač před vchodem do klubu. Rychlý krok, zmáčknutí kliky a ramenem napřed vpadla dovnitř.

V jediné místnosti svítila velká petrolejka. V kamnech hučel oheň. Přeběhla ke stolu, na němž ležel vedle nakrouhaného zelí nůž s dlouhou a širokou čepelí. Zvedla ho a potěžkala v ruce. Rukojeť byla na dotek příjemně chladná. Ale zase ho odložila. Tohle nepomůže. Potřebuje něco vhodnějšího. Natočila se ke kamnům. Ve velkém otlučeném hrnci na plotně vařila voda. Přistoupila k němu, vyhrnula rukáv mikiny a dlaň s roztaženými prsty vnořila do kolotající vody.

O čtyřicet minut dříve

„Co, kurva!“ Adam nechtěl zvyšovat hlas, ale leknutí bylo silnější. Když začala Marysia křičet a pak se pěstmi vrhla na okenní sklo, zareagoval instinktivně. Červené tlačítko alarmu pod stolem se vlastně zmáčklo samo.

Nebál se o sebe. Báł se o Marysiin život. Bylo jí sotva šestnáct a on se jí věnoval od samotného začátku. Nejprve se vídávali v ordinaci, pak otce dívky přesvědčil, aby ji umístili do ústavu. Několik dní to vypadalo, že se situace stabilizuje, až doteď.

Vlastně ani nevěděl, co záchvat vyvolalo – dívka s ním normálně rozmlouvala. Ovšem, byla trochu nepřítomná. Jako mnoho pacientů, jimž se pokoušel pomoci. Nečekával však, že je to až tak zlé. Marisie chtěl opravdu pomoci, ale čím dál častěji se přichytával při tom, že ji začal automaticky odepisovat. Terapie trvala už roky a přinesla pouze chvilkové výsledky. A když si na zlomek vteřiny připustil mít naději, dovolil, aby se ta jiskřička v něm rozzářila, dívka znovu zešléla.

Vrhla se k obrovskému oknu za stolem a než mu mozek stihl vyslat zprávu, aby zavolal ostrahu, už tu nebyla.

V budově se rozječel alarm, ochranka se tlačila ve dveřích.

„Kde je pacientka?!“ zakřičel šéf ochranky. Adam na něj nepřítomně pohlédl. Snažil se vybavit si jméno toho člověka, upřel se na tu myšlenku, jako by na ní závisel jeho život. Nakonec však, po sotva zlomcích sekundy, které se táhly jako čas po vykouření jointu, ukázal rukou k oknu.

Když Marysia vyskočila, sklo se rozprsklo na stovky střepů. Blýskaly se teď ve slunci, ostré jako jehly, zamazané krví v místech, kde se chladné sklo setkalo s rozehřátou kůží dívky.

„Tam...“ zašeptal. Podlomily se pod ním nohy. Rád pomáhal dětem, proto tady byl. Ale ona... Ona byla jiná. Vzpírala se léčbě, terapii, žila ve světě vlastních klamů, o nichž nechtěla hovořit.

Marysia byla jeho osobní prohrou, dívkou, kterou nedokázal zachránit.

Když zaúpěl jako raněné zvíře, jakmile dopadl do křesla, zaslechl Markův hlas. Ano, teď si vzpomněl, jak se šéf ochranky jmenuje.

„Je tam.“ Vykláněl se a ukazoval na nevelký bod na trávníku o tři patra níže. „Nechte ji utéct!“ zakřičel do vysílačky a vyběhl z kanceláře.

Krev, lesknoucí se na skle, se odrážela v terapeutových očích. Potřeboval nějakou chvíli, aby pochopil smysl zaslechnutých slov. Zhluboka se nadechl a svezl se z křesla. Po jeho tváři stekla slza. Dostal další šanci, aby Marysiii pomohl. Jakým zázrakem však přežila skok z takové výšky a zvládla utéct směrem k lesu, nedokázal pochopit.

Nevzpomínal si, kdy se naposled tak horlivě modlil jako v tuto chvíli.

O pět let dříve

Byl to jeden z těch dní, kdy se nemůže stát nic špatného. Kdy se smetanové nanuky roztékají po dřívkách a prstech a sluneční žár vyznačuje svou přítomnost stružkou potu na páteři. Desetiletá dívka seděla s otcem na dětském hřišti. Blbli – on ji lechtal a pobízel, aby vylezla na tu nejvyšší, děsivou klouzačku a ona pištěla, máchala nanukem jako mečem a špinila si sedmikráskami potištenou sukýnku. Smetanové skvrny rozkvétaly jako květy, dívka se však smála.

Byl to dobrý den. První den léta, volna od školy (kterou dívka sice měla ráda, ale prázdniny i tak byly lepší). Navíc: první den, kdy si vzal táta volno z práce a mohl celou svou pozornost věnovat rostoucí dcerce. A měl čemu svou pozornost věnovat: každý den se sám starající o dítě a snažící se vydělat na slušný život teď s překvapením a hrdostí odhaloval její první zájmy. Zájem o divadlo, když vyprávěla, že škola organizuje prázdninový divadelní kroužek a malá herečka si po roli Červené Karkulky scénu zamilovala. Zájem o své tělo, které se postupně měnilo, trochu dříve než u jejích kamarádek a otcovou rolí bylo dcerku bezpečně provést tímto procesem. A zájem o chlapce, samozřejmě, kteří náhle přestali být objektem posměšků. Každý den mu utíkalo, jak rychle jeho dcerka roste a teď nelitoval, že v práci zalhal o chřípce, aby s ní strávil nějaký čas.

Teď se počítalo jen dětské hřiště, drby a ta děsivá klouzačka, která už roky Marysiii pronásledovala, s hodně dlouhým žebříkem a velkou rourou zející temnotou.

„Tak jak, maličká? Jsi připravena?“ zeptal se a dloubl dcerku do ramene.

Marysia pohlédla na netvora. Roky se té klouzačky bála, ale když před týdnem viděla, jak z úst netvora, k potěše aplaudujících známých, vyjíždí neoblíbená spolužačka ze třídy, rozhodla se, že to zvládne i ona. Ostatně, četla knihy o nebojácných hrdinkách a měla v plánu být jednou z nich. A hrdinky se nebojí klouzaček, ani těch nejtemnějších.

„Připravena,“ spíše pokývla hlavou, než prohlásila. Hlas jí uvízl v hrdle, ale chtěla to udělat. Vtiskla tátovi do ruky roztápějící se nanuk.

„Nedojíš ho?“

„Jdu, dokud se vlezu... Nezaseknu se, že jo? Vytáhneš mě, kdybych se zasekla?“ pohlédla otci do očí a okamžitě zčervenala. Měla být hrdinkou, ne strašpytlem!

Aniž by se ohlížela za sebe, přešla k žebříku. Teď, když na něj hleděla zespodu, se zdál ještě delší, jakoby končil až v mracích. Naposledy pohlédla na otce.

„Dáš to, zlato! Pamatuj: máš na palubě lékaře!“ Otec se zasmál a poklepal po kapse, na níž obvykle nosil visačku. Byl hrdý, že jeho dorůstající dcerka chce změřit síly s neopodstatněným strachem, a tak za úsměvem ukryl svůj vlastní strach, strach, že ta malá, křehká bytost, uklouzne na přičce nebo...

„Táto, jedu!“ zaslechl seshora a automaticky směrem k dceři ukázal prsty. Teď mu došlo, že klouzačka je opravdu velká – nějakých 10 sekund jízdy v temné rouře, snad dokonce více. Možná by to Marysii neměl dovolit? A co když se opravdu uvnitř zasekne?

„Patnáct vteřin, maximálně.“

Pišťení dívenky, která skočila do roury se smísilo s pištěním brzd.

* * *

V rouře bylo opravdu temno. Marysia automaticky zavřela oči, ale po chvíli je otevřela, cítila, že to tak bude bezpečnější. „Vidět znamená vědět“ – vybavila si mámina slova. Táta zřídka kdy mluvil o mámě, držela se tedy těch zbytků vzpomínek, které jí zůstaly.

Máma zavazující boty na mašličky.

Máma objímající před spaním.

Máma podávající plyšáka.

Máma šeptající do ucha o tom, že svět je plný nestvůr.

Máma hovořící o pronásledovatelích.

Máma a lidé, kteří za ní neustále chodí.

Máma hledící přes krajkový závěs a křičící, že někdo stojí na ulici.

Máma vyskakující z okna...

Tu poslední mámu si pamatovat nechtěla, ale neuměla to. Měla tři, možná čtyři roky, ale byla při tom a její dětská mysl si zapamatovala každý detail události. Události, která se jí teď v naprosté temnotě zjevila před očima.

Zhluboka se nadechla a rozkašlala se prachem. Nepočítala, ale cítila, jako by jela už opravdu dlouho! Začala odměřovat vteřiny: jedna, druhá, třetí.

Ucítila náraz. Sukýnka se zahákla o něco trčícího, nějaký šroubek, který by tam neměl být. Nemohla zabrzdit, nic neviděla, zaslechla jen, že se bílá látka hlasitě trhá. Doufala, že si do ní neudělala díru, táta měl tuhle sukni tak moc rád...

Nakonec zahlédla světlo. Jako na konci

tunelu, blížilo se čím dál rychleji a rychleji, a jejím organismem projela vlna endorfinu, skoro jako duhová záře v pohádce o jednorozčích. Povedlo se! Vypadla přímo na obličej. Nevěděla, jak to udělala, ale někde při výjezdu se zahákla nohou a namísto měkkého přistání na písku přeběhla několik centimetrů, snažila se udržet rovnováhu a zaryla se do písku. Bolela ji ruka, páčila zápěstí. Písek skřípal v zubech. A tehdy pochopila, že je něco špatně: táta už ji měl dávno držet a ptát se, jestli si neublížila.

Otevřela usazené oči. Spatřila krev na sedřeném dlani. A smetanový nanuk, odhozený v prachu, roztékající se na slunci.

O půl roku později

„Řekni, prosím, co se stalo, když jsi vypadla z roury.“

„Opravdu musím? Zase?“

Lehce pokývl hlavou. Vlastně měla toho divného pána ráda. Adam jak-se-jen-jmenuje. Choval se k ní jako k dospělé: představil se a potřásl rukou, když ho před několika týdny poznala. Pan Adam byl hodně milý, opravdu poslouchal a snažil se pomoci, i když to nebylo v jeho silách. Nikdo toho nebyl schopen.

„Myslíte si, že jsem se zbláznila.“

„To není pravda, prostě to jen chci pochopit.“

Zlostně nafoukla tváře. Kolikrát se ještě bude muset ve vzpomínkách vracet k tomu okamžiku! Nechtěla o tom už mluvit, chtěla žít dál. Padly na ni nové povinnosti, což byla pravda, musela se starat o tátu a kamarády, samozřejmě. Ale neviděla v tom problém... Na rozdíl od jejího otce, který byl každým dnem náladovější. Mizel

v oblaku starostí, ale ona mu musela dělat starosti. Opravdu musela!

Věděla, že ji nikdo nepochopí... I přesto, na požádání pana Adama, se v myšlenkách znovu vrátila k oněm událostem.

„Nejdřív jsem zahlédla nanuky. Smetanové nanuky. Rozpouštěli se na slunci a já pochopila, že je něco špatně. Víte, táta by jen tak nezahodil nanuky na zem, není z těch, kteří dělají nepořádek. Na chvíli jsem nic neslyšela, lékař mi pak řekl, že jsem se hodně bouchla do hlavy. Lehký otřes, tak tomu říkal. Pamatuju si, že si táta opravdu dělal starosti, když to slyšel, ale pan doktor se rozesmál a dal mi bombón, řekl, že to není nic vážného.“

„Nanuky. Smetanové, na písku. Co dál?“

„Ano, ano, nanuky... Bolela mě ruka, zahlédla jsem krev a trochu jsem se vyděsila. Ale jen trochu, jsem přece už velká, moc se krve nebojím. Ale bylo divné, že táta nepřiběhl. Proto jsem zvedla zrak a uviděla ho. Byl za plotem...“

Marysia ztichla. Adam ji nepopoháněl. Hleděl na ni tím klidným pohledem, který v ní budil důvěru. Který říkal: „Nespěchej, jdi si svým tempem, máme čas.“ Ale ona to chtěla mít už z hlavy. Neměla tenhle kus historie ráda.

„On klečel nad nějakou ženou. Oživoval ji. Víím to, protože když mi bylo osm, ukázal mi, jak se to dělá. Říkal, že jsem ještě příliš malá, abych někomu opravdu poskytla první pomoc, ale brzy vyrostu a dobré reflexy zůstanou. Proto jsem věděla, že té paní pomáhá. Byla jsem hrdá. Vstala jsem a vykročila jeho směrem. Kolem stáli jiní lidé, přihlíželi. Všechno bylo takové, víte...“

„Normální?“

„Ano, normální. Můj táta zachraňuje život a té ženě se něco stalo uprostřed ulice. Nebylo nic divného na tom, že ji zachraňoval. Ale... v tu chvíli... Ten automobil...“

Marysia vyjekla a schoulila se do klubička. Po tvářích se jí roztekly slzy.

„Můžeme si o tom popovídat někdy jindy. Musíš to zpracovat, ale chápu, že je to těžké. Každý z nás má své tempo,“ řekl Adam, a ona prudce přikývla.

Chtěla, aby si pan terapeut dělal starosti. Měla ho ráda, nemohla dovolit, aby cítil radost nebo klid. Musel se trápit!

Vytréla si usazené oči a vstala.

„Můžeme skončit?“

„Ano, samozřejmě. Dej mi chvílku, promluví si s tvým otcem na chodbě, vrátím se pro tebe.“

Adam zmizel za dveřmi a ona se s úlevou opřela. Věděla, že její táta uslyší, že v terapii couvá. Chápala to, přečetla si na internetu všechno na téma problémů, sebepoškozování, předstírání. Během půl roku se v tom stala mistryní. Pohlédla na jizvy na předloktí – světlé pŕlměsíce zanechané žiletkou pro ni znamenaly tak mnoho. Znamenaly: život.

Když zahlédla otcovu starostlivou tvář, poprvé toho dne se upřímně rozesmála. Byl to dobrý den!

O mnoho smutků později

Probudila se bez výkřiku. O nehodě se jí zdálo takřka každý den, už otupěla. I přesto musela vstát a napít se vody, aby rozehnala výjevy před očima. I když je už akceptovala, stále byly příliš živé, aby nebolely.

Každý detail se odvíjel jako zpomalený film. Nejprve nanuky, jimi to všechno začalo, po-

hled na roztékající se sladkosti na písku se v její paměti usadil silněji, než kaluže krve.

A krve bylo opravdu hodně. Když její otec oživoval tu ženu, a pak to rozjeté, žluté auto vrazilo přímo do něj.

Kdo jezdí žlutým autem? Jakým člověkem je třeba být? ptala se sama sebe, nesouvisle a nesmyslně opakovala z kontextu vytržená slova zaslechnutá v nemocnici. Moc dobře si pamatovala strachem zkřivenou tvář řidiče, jeho obličej připomínající papírovou masku, když si uvědomil, že to neubrzdí. A tvář táty, milovaného táty, který otevřel ústa v dokonalé „o“, jako by zaskočený, že může zemřít, když pomáhá.

Automobil ho táhl několik metrů. Viděla, jak se otcovo tělo převrací pod koly, drží se nárazníku, nohy se kroutí v divných směrech a oči vylézají z důlků. Když za ním běžela, viděla strach a osamění umírajícího člověka. Ten pohled, pohled říkající „nechá-vám tu dceru“, se jí vryl do paměti, ale už nic neznamenal.

Strach se stal normou, způsobem, jak přežít.

Nikdo nevěděl, jakým zázrakem její táta z nehody vyvázl bez zranění. Neměl dokonce ani nejmenší škrábanec. Lékaři to nazývali zázrakem. Marysia zaslechla, jak jeho kolega otcí vysvětloval, že je moc rád, ale neměl nejmenší šanci přežít.

Pouze ona chápala, co se tehdy stalo. Kněz kdysi na hodině náboženství vysvětloval, že tvář v tvář smrti člověk nikdy není sám. Zamýšlela se, zda si plně uvědomoval, co říká. Protože jestli tomu tak opravdu je, Marysia by raději volila zmizet, než znovu potkat toho divného pána v černé pelerině. Uslyšet jeho hlas a dohadovat se o život.

Věděla, že kdyby šlo o ni, neměla by na to sílu. Nebojovala však o sebe, ale o milovaného tátu. A když bojuješ o život blízkých, dáš všechno...

Ani si nevšimla, kdy rozkousla sklenici. Před chvílí pila vodu, a teď z poraněných úst vytahovala kousky skla. Bolelo to, ale ne moc. Přemýšlela, jestli zavolat otce. Trocha strachu by se jim jen hodila... Ale nemohla se přinutit, aby ho vzbudila, spal tak sladce a poslední dobou mu neustále dělala starosti.

Nakonec po špičkách přeběhla do koupelny a zalepila si náplastí krvavé rány na rtech. Usmála se, trochu to štípalo. Doufala, že taková dávka bolesti postačí, aby sobě i otci zajistila několik dní klidu.

Musela trpět. Pro něj.

Několik týdnů před třináctými narozeninami

Adrian ji políbil na ústa. Byl to překvapivě příjemný pocit, když se nesměle zapletli jazyky. Krátkou chvílí ho ochutnávala, sála jeho rty a pak vybuchla tichým smíchem.

„Udělal jsem něco špatně?“

„Ne... jen se mi připomnělo, že kdybys to udělal před rokem, poblila bych se dále, než dohlédnu.“

„Všechny děti si myslí, že je to nechutné. V klidu, maličká.“

Objal ji kolem pasu a polechtal. Byl o dvacet centimetrů vyšší a dva roky starší, proto vždycky, když pozvedla zrak, a sluneční paprsky se probíjely bouří jeho kaštanových vlasů, myslela, že je jejím bohem. Vypadal jako by měl svatozář. A zachránil ji před ďáblem.

Opravdu tomu věřila – od té doby, co se začala scházet s Adrianem, život se postupně začal vracet do normálu. Ze dne na den, se strachem o otcovo zdraví, se přestala řezat, ale nic zlého se nestalo. Jednou týdně také poslouchala psychiatra, hovořícího o tom, že vyrostla z věku, v němž se věří v demony a může začít žít. Přitakávala s širokým úsměvem – ostatně, už byla náctiletá! – ale věděla své. Dábel byl skutečný, ale z nějakého důvodu jí dal pokoj. Možná si našel jině děcko, jehož bolestí se mohl krmit? Nakonec, smutných dětí jsou na celém světě miliony a nevěřila, že jako jediná vyhandlovala své štěstí a blízkost za otcův život. Anebo prostě jen smlouva skončila?

„Čert ví,“ zašeptala a přitáhla na sebe chlapcovu pozornost.

„Co čert ví?“

„Ne, nic, promiň... Zamyslela jsem se, jakým zázrakem můžu být tak šťastná. Už dávno jsem se tak necítila.“

Načechrál jí čupřinu blond loken jako mladší sestře a pak obdařil polibkem, který rozhodně neměl bratrskou povahu.

Stáli ještě několik minut pod rozkvetlou jabloní a těšili se první milostnou zkušeností.

Den třináctých narozenin

Bylo to první odzpívání „Hodně štěstí, zdraví“ v Marysině životě.

Dělila život na ten před nehodou a po.

Před nehodou pro ni nechtěl otec organizovat hlasité oslavy. Nikdy neměla moc přátel a i tak raději narozeniny trávila s tátou. „Náhodou“ se den jejich narozenin překrýval s dnem smrti její matky, a temná dáma s kosou je vždy silnější než radost života.

Po nehodě to byla ona, kdo nechtěl oslavu. I když otec, vedený vlastní starostlivostí, ale především radami psychiatra, jí sliboval veškeré atrakce, které jen rodiči náctileté přijdou na mysl. Nabízel jí velký dort se svíčkami a skákací hrad, výlet k moři a dokonce, společný víkend s kamarádkami ze života před nehodou.

Nechtěla. Na narozeniny vzala žiletku, křičela a odmlouvala. Byl to nejhorší den v jejím životě, nejhorší, protože srdce se chtělo radovat, ale přeci jen „Na narozeniny se i ta nejdrobnější radost násobí pětkrát“. Tohle pořekadlo bylo další z nepočetných vzpomínek spojených s mámou a zcela určitě, kdyby Jadwiga věděla, jaká síla se ukrývá v těchto slovech – nikdy by je neřekla.

Dnes však, v den třináctých narozenin, bylo všechno jinak.

Marysia byla zamilovaná, a Adrian, v hluboké konspiraci s jejím otcem, zorganizoval malou oslavu. Přemluvil „staříka“, aby dospívající dceři důvěřoval a dovolil jí jít na oslavu s přáteli. Nabídl mu lístky do kina a pak se chopil výzdoby – obývací Marysina nevelkého bytu ozdobil spirálami a balónky, punč dochutil alkoholem. Jen tolik, aby to mladá nepřehnal, ale aby do náctiletého věku vstoupila jak se na mladou dámu sluší.

Bylo to první „Hodně štěstí, zdraví“ v Marysině životě. Adrian zpíval nejhlasitěji, doprovázely ho její někdejší kamarádky, Zoška a Gabryška, a lidé z Adrianovy party, které poznala nedávno, ale ještě si nezapamatovala jména. Vyděsila se, když viděla tolik šťastných tváří, které pro ni chtěly všechno nejlepší, ale když se po

prvním snědeném kousku dortu a přípitku nic špatného nestalo, uklidnila se.

O hodinu později tančila až k padnutí, pila rozhodně více punče, než Adrian předpokládal a poprvé po několika letech se smála. Smích vibroval ve zdech, mísil se s lehkou popovou písni, odrážel od otevřených oken a vyrážel do světa. Smích náctileté, která ze sebe nakonec shodila tíhu děsivého závazku.

Marysia odhodila něco více, než tíhu. Vůbec si nevšimla, když ramenem převrátila svíčku a ta při pádu zapálila závěs ze šňůrek oddělující obývací od předsíně. Než se podnapilá mládež zorientovala, oheň byl už všude – rozšířil se ničivou silou, rychleji než dovolovaly fyzikální zákony, přeskakoval mezi všude visícími papírovými spirálami, dorazil k závěsům a odřízl všechny únikové cesty.

Oslavenkyně už netančila. Stála uprostřed místnosti, zírala, jak se její blízcí svíjejí v agónii. Viděla pruhy kůže, které se zčernalé odlupovaly z lidských tváří a odhalené kosti lebky. Viděla jak se Adrian, v hořícím oblečení, s planoucí svatozáří na hlavě, rozběhl jejím směrem, ale v posledním záblesku uvědomění udělal krok dozadu, aby nepřenesl oheň na jedinou bytost, která nehořela. Aby zachránil svou milovanou, aniž by věděl, že jeho samotného zabila láska.

Dívka v ruce držela rozdrčenou sklenici a řezala si s ní předloktí, odshora dolů si drásala kůži, křičela, plakala a prosila o slitování. Míjely donekonečna se protahující minuty, společně s kapkami krve z ní vycházel život. Zoufalství třáslo její hrudí, silněji než hustý dým se jí zakusovalo do

plic. V jisté chvíli začala prosit o smrt, ale i když jí kůže páčila živým ohněm a rozvírající se rány odhalovaly živé maso – spása nepřicházela.

A tehdy, skrze okno, do pokoje vpadl mladý hasič. Později, když poskytoval rozhovor do lokálního tisku, vyprávěl o krvácející dívce, které se oheň ani nedotknul.

Teď

Vařená dlaň nebolela tak moc, jak Marysia očekávala. Za svůj náctiletý život poznala již rozličnou bolest a rychle pochopila, že žádná fyzická křivda nebolí tak hodně jako zničená duše. A pohrdala svou duší více, než si myslela, že dokáže – byla špatným člověkem, měla na rukou krev, nutila blízké k pláči, ubližovala sobě, jiným a proč? On i tak vždycky vyhrával.

Zasykla, více vedená instinktem než bolestí, když jí maso s tichým plácnutím odpadlo od kosti. Vyskočila z okna psychiatrického oddělení, protože zpozorovala to, čeho se bála nejvíce na světě – v terapeutových očích zablýskla naděje. Měla ho ráda, opravdu ho milovala za všechny ty hodiny, které strávili v rozhovorech, kdy ji racionálně vysvětloval jaký je svět a ona instinktivně a bezmyslenkovitě přitakávala. Věděla své, ale i tak jeho otevřenost, naivita a jeho bystrý pohled v ní vždycky vzbuzovaly sympatie. Dnes pochopila, že znovu ztratila bdělost, znovu dovolila, aby se přes skořápku nechuti probilo světlo.

Proto vyskočila. Doufala, že ji za to bude nenávidět.

A, pokolikáté už ve svém životě, dovolila si uvěřit, že ji možná nakonec ďábel dovolí zemřít.

Neznala jeho jméno, ale věděla, že tu byl. Hleděl na ni, smál se, posmíval se každému klopýtnutí a čekal, kdy někomu projeví něhu. Sympatie. Zájem. Nebo kdy k ní někdo prostě ucítí jakoukoliv milou emoci. Proto byla dokonce drzá i na prodavačku v obchodě, proto se mnohokrát zabíjela, pokaždé však jen více pochopila, že on jí nedovolí umřít.

Z dálky dolehl výkřik. Hledali ji.

Teprve teď se rozhlédla, uvědomila si, že z dlaně zůstaly jen kosti. Zavyla bolestí jako zvíře lapené do pastí, když k ní mlha adrenalinu na okamžik připustila realitu. Vyškubla z vroucí kaše to, co zůstalo z ruky, až na sebe bublající hrnec převrhla. Odskočila, i když vroucí voda označovala puchýři její nahá stehna.

Podlahu zmáčela voda plná krvavých kousků. Maso se rozprsklo na všechny strany, ale nebyly to zbytky jejího těla, co upoutalo Marysinu pozornost.

V hrnci se vařily oči. A i když nebyla nejlepší studentkou na světě, dala by si useknout druhou ruku za to, že to byly lidské oči.

Vyskočila na nohy a přitiskla se ke stěně, když zaslechla, že někdo otevírá dveře. Instinkt byl rychlejší než zdravá kalkulace. Uchopila odhozený nůž a zaútočila.

Muž byl rychlejší.

Kdesi na zemi, mezi nebem a peklem

Otevřela oči, aby je hned zavřela. Ostré světlo zablikalo pod víčky a vyvolalo vlnu nevolnosti. Rozevřela víčka a vyplivla kyselou šťávu, která jí vystoupala do hrdla. Odletěla nahoru. Chvíli jí zabralo pochopení, že to je ona, kdo visí vzhůru nohama.

Jako prase na jatkách.

Ta asociace Marysii vnutila další obrazy – souboj s mužem a jeho odporný, smradlavý dech. Tažení zakrvaveným, páchnoucím tunelem. Bolest, když jí muž holýma rukama vytrhával nohy z kloubů a znásilňoval ji. Pálení železem, řezání,

škrcení a ten náhlý údiv v očích mučitele, když pochopil, že ona nemůže umřít. Údiv, a pak radost, když na ní začal zkoušet všechny své ujeté fantazie.

Viděla jeho záda. Pohyboval se u kovového stolu, takového, který je k vidění pouze v horrorech. Všude bylo hodně

krve, nosní dírky vyplňoval nechutný zápach. Chtěla něco říct, ale z jejích úst vyšlo pouze sípání a krvavé bublinky, když pochopila, že jí vyřízl jazyk.

A tehdy se rozesmála divným, skřípavým zvukem. Upřímně, radostně, z celého srdce.

Už nikdy nikomu nezpůsobí bolest! Je ztracená, unesená psychopatem. Už nikdy se nikdo nebude radovat z jejího štěstí! Její otec je už v bezpečí! Terapeut je v bezpečí! Všichni ti lidé, kteří ji neznají a mohli by umřít pouze proto, že se na ni usmáli na ulici – mohou se znovu usmívat na sladoučké dívky!

Snesla už mnoho bolesti a snese jí ještě více, ale už nikdo kvůli ní neumře! A možná, dokonce, když uplynou roky, její tatka si bude moci znovu srovnat život... Když na ni zapomene, démon nebude mít právo se ho dotknout. Slíbil, že ublíží pouze lidem, kteří s ní budou sdílet radost. Lidem, kterým na ní záleží. Slíboval otcův život za její štěstí, nevysvětlil malé holčičce, že je často lepší smrt než nešťastný život.

Marysia, visící vzhůru nohama, krvácející z pochvy i řitního otvoru, s kostmi namísto rukou a ukousnutou bradavkou, hledící na psychopata radostně si propěvujícího do rytmu brousku brousíciho nůž, poprvé po mnoha letech ucítila opravdový klid.

Cítila, že to je ona, kdo vyhrál.

Překlad: Honza Vojtíšek

Sylwia Błach (*1991)

Vystudovala poznaňskou Polytechniku. Spoluzakladatelka Game Industry Conference. V roce 2014 laureátka Studentského Nobela ve Velkopolském kraji. V roce 2013 oceněna stipendiem Ministra dla Najzdolniejszych. Spojená s fondem Jedyna Taka, v němž dohlížela na projekty a organizovala události. Umělkyně, fotografka, fotomodelka a módní bloggerka známá pod nickem VamppiV, pod nímž vede vlastní módní blog. Za tyto své aktivity byla oceněna např. německou gothic značkou Queen of Darkness, jíž je ambasadorkou. V roce 2014 se dostala do finále Miss Poison. Aktivně vystupuje za práva tělesně postižených. Dosud vydala dvě povídkové sbírky **Strach** (2009) a **Trzy lata strachu** (2015) a dva hororové romány **Bo śmierć to dopiero początek** (2012) a **Syndrom Riddocha I: Lepszego świata nie będzie** (2017). Společně s ilustrátorkou Paulinou Daniluk vydala knihu o strašidlech a hororových monstrech **Wampiry, potwory, upiory i inne niezmiemske stwory** (2016). Povídkami pravidelně přispívá i do časopisů a antologií, např.: Gorefikacje, Zombiefilia, Księga wampirów, Toystories, Oblicza grozy, Horror na Roztoczu 2 – Insomnia, Tabu – antologia horroru erotycznego, Zabawki. Česky jí vyšla povídka **Ticho v éteru** (Cisza w eterze) v 18. čísle Howarda a antologii **Za tebou** (2016) a s Honzou Vojtíškem společně napsaná povídka **Buďiž ti přáno** v povídkové sbírce Sešivance (2018).

LUKÁŠ ZÁLESKÝ: ČTYŘI STRANY MINCE

RECENZE

Finanční poradce, halloweenský duch, doktor a šmírák aneb silná čtyřka domácího horroru.

Vydavatel: Cosmopolis

Rok vydání: 2020

Počet stran: 144

Ve svém knižním debutu Lukáš Záleský představuje čtyři povídky mixující klasický horror, psychologický thriller a znepokojivé příběhy.

Hlavní hrdina příběhu **Šedé sako** si v práci pustí ve špatnou chvíli před špatným člověkem hubu na špacír a je propuštěn. Novou práci bez doporučení předchozího zaměstnavatele nemůže najít, jeho žena se nehodlá vzdát luxusu a finanční zásoby se tenčí. Na manželčin popud se odhodlá najmout finančního poradce. Z velké nabídky nakonec jednoho vybere a výsledky jsou brzy vidět. Jeho finanční poradce se totiž ukáže být profíkem, který se ke svěřené práci staví s odhodláním a zarputilostí. Vezme to prostě všechno z gruntu, jen aby zákaz-

níkovi ušetřil co nejvíce peněz. Protože je do své práce fakt zapálený. Jde o až mrazivě komický příběh, abstrahující moderní civilizační strachy. A mrazení.

Vítejte v Bronville by mohl své halloweenské návštěvě říct Frank. Kdyby pořad nechlastal a nevydělala ho. Ano, Franka navštíví strašidlo, jak už to tak na předvečer svátku všech mrtvých bývá, ale tohle strašidlo je trochu jiné. Nechodí dům od domu, vybírá si. Podané propojení klasického halloweenského strašidelného příběhu a psychologické hrůzy. Velmi nepřijemná povídka.

Mesiášský komplex umí být pěkně nebezpečná mrcha. Obzvláště, když posedne lékaře. Své vám o tom řekne hlavní hrdina třetího příběhu **Doktor**.

Až nervním napínavým hororovým thrillerem je poslední **Děvčátko**. Peter se rád dívá. Ať už na filmy a seriály nebo na sousedku odnaproti. Jednoho dne však v oknech jejího bytu zahlédne něco nečekaného, překvapivého, ba až šokujícího. Něco, co jeho samotného zatáhne do nepřijemných a nebezpečných událostí.

Byť se tři povídky linou převážně v rovině hororového thrilleru, každá z povídek Lukáše Záleského je zápletkou, obsahově a podáním jiná. Obecně jde o velmi pest-

rou knihu. Záleský má strohý styl vyjadřování, používá však pečlivě volená a vybraná slova a věty, které v několika slovech řeknou tolik, jako jiní autoři v odstavcích. Z povídek číší vytríbenost, promyšlenost, doslova slyšíte zvuk brusného kotouče, který je brousil až do publikovatelné podoby. Ačkoliv se všechny příběhy odehrávají ve Spojených státech amerických, kniha je hezkou ukázkou domácího horroru.

Čtyři strany mince zaujmou již na pohled. Mají poměrně stylovou obálku, tvrdý přebal, oku lahodící sazbu, sympatický a potěšující obsah. Dokáží zaujmout, překvapit i udělat radost. Negativa jsou tak v podstatě jen otázkou diskuse. Např. zda preferovaná ich forma vyprávění některým příběhům trochu neubírá. A rozhodně, rozhodně by si kniha, jíž bylo na první pohled věnováno tolik práce, a vlastně i samotní čtenáři příběhů, zasloužili mnohem více než jen čtyři povídky. Ono se říká dobrého pomálu, ale někdy se to nemusí brát zase tak úplně doslova. V tomto konkrétním případě bych na přísloví ohled nebral.

Honza Vojtíšek

